

CHRISTIAN JACQ

RAMSES

*****

La umbra arborelui de acacia

ROMAN

EDITURA ALLFA

Christian Jacq

RAMSES

****

La umbra arborelui de acacia

Volumul V

RAMSÈS * SOUS L’ACACIA D’OCCIDENT
Christian Jacq

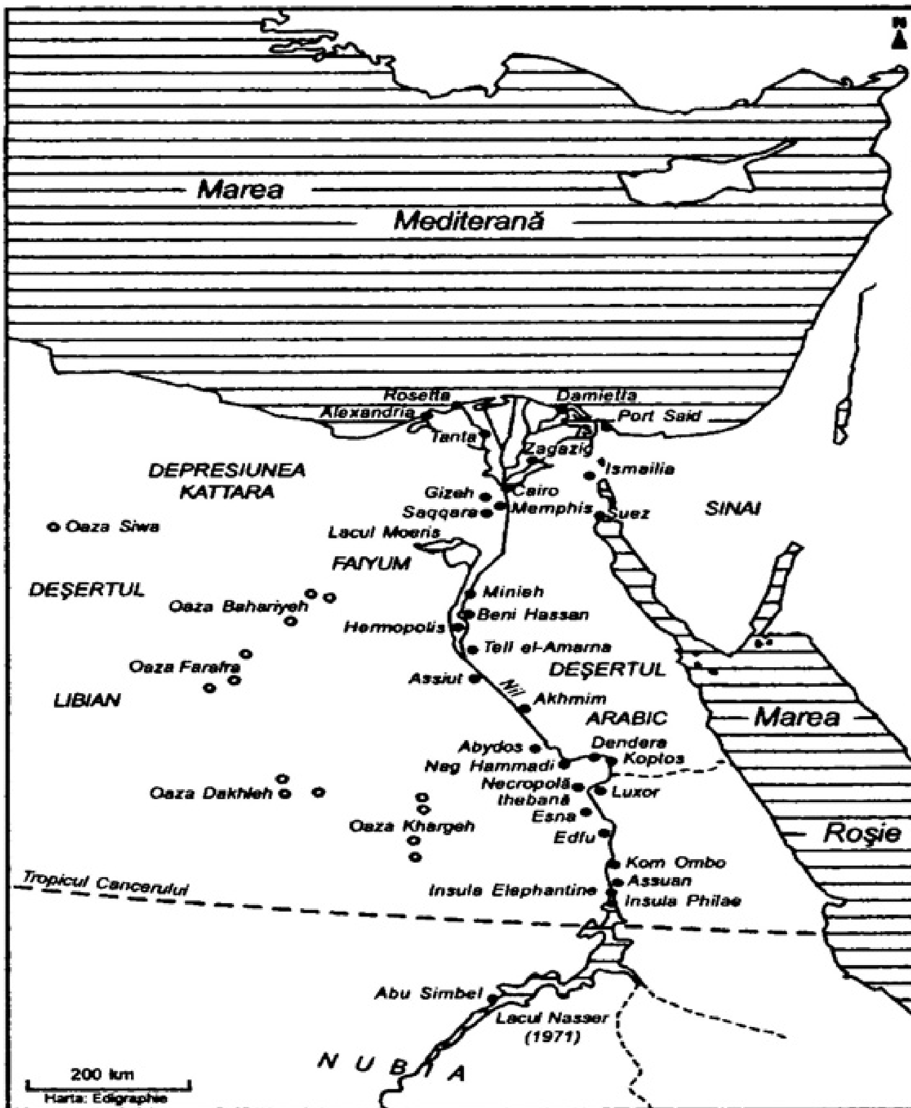
Traducere de Radu Gâdei

ISBN 973-8457-51-3

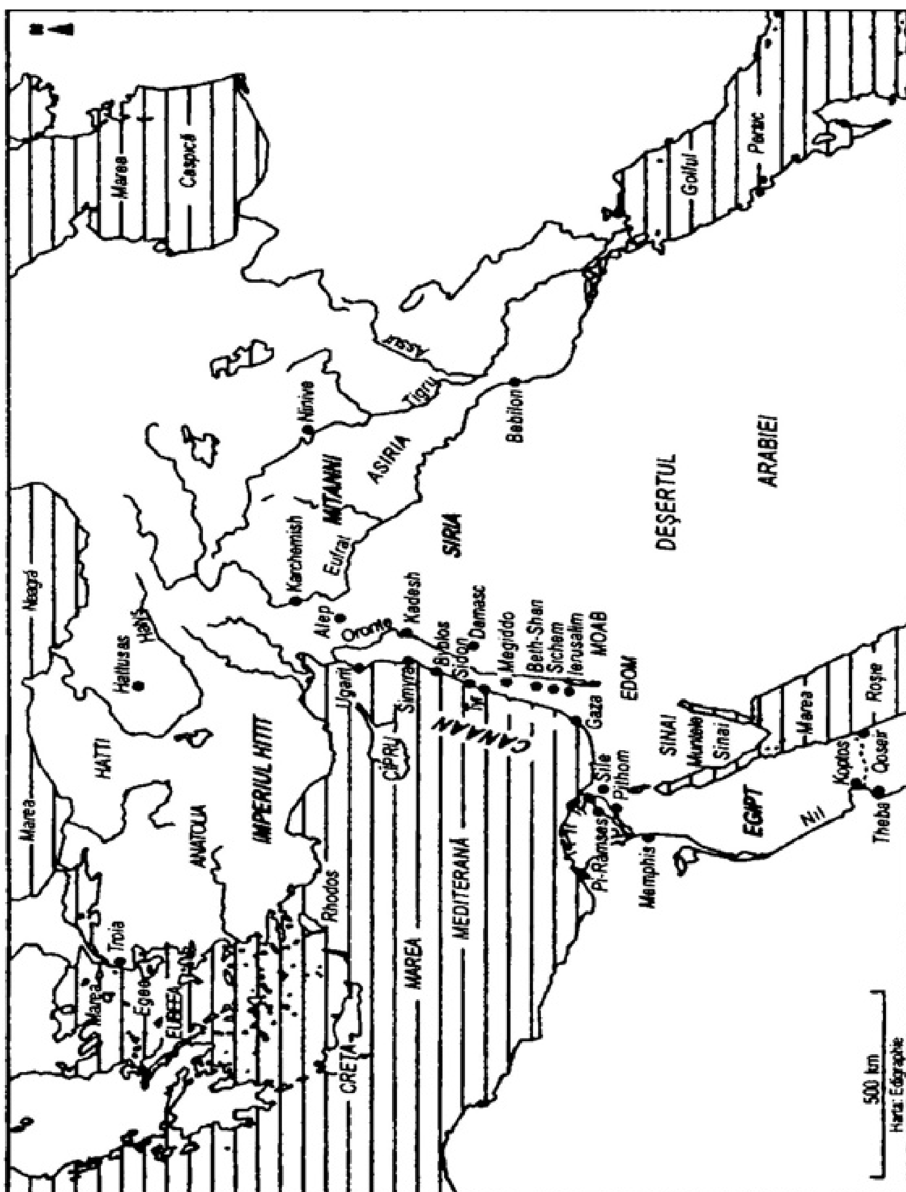
Bucureşti, Editura ALLFA
2004

Editura **ALLFA**

HARTA EGIPTULUI

HARTA DE LA VECHIUL ORIENT APROPIAT PÂNĂ LA NOUL IMPERIU

Capitolul 1

Razele soarelui care apunea acopereau cu aur celest faţadele templelor din Pi-Ramses, capitala pe care Ramses cel Mare o construise în Deltă. Cetatea turcoazei, numită aşa datorită culorii ţiglelor lăcuite ce ornau faţadele locuinţelor, întruchipa bogăţia, puterea şi frumuseţea.

Era plăcut să trăieşti aici, dar în acea seară uriaşul sard Serramanna nu se bucura nici de blândeţea aerului, nici de tandreţea cerului care se colora în roz. Purtând pe cap o cască ornată cu coarne, cu sabia la îndemână, cu mustăţile răsucite, bătrânul pirat, devenit şeful gărzii personale a lui Ramses, galopa foarte prost dispus spre vila prinţului hitit Uri-Teşub, care avea domiciliu forţat de mai mulţi ani.

Uri-Teşub, fiul decăzut al împăratului hitit, Muwattalis, duşmanul de moarte al lui Ramses. Uri-Teşub, care-şi asasinase propriul tată pentru a-i lua locul. Dar el fusese mai puţin viclean decât Hattuşil, fratele împăratului. Când Uri-Teşub credea că ţine ţara în mână, Hattuşil pusese stăpânire pe tron, obligându-şi rivalul să fugă. O fugă organizată de diplomatul Acha, prietenul din copilărie al lui Ramses.

Serramanna zâmbi. Implacabilul luptător anatolian, un fugar! Şi culmea ironiei, Ramses, omul pe care Uri-Teşub îl ura cel mai mult, a fost cel care i-a acordat azil politic, în schimbul informaţiilor despre trupele hitite şi despre armamentul lor.

După ce, în al douăzeci şi unulea an al domniei lui Ramses, spre surprinderea celor două popoare, Egiptul şi Hatti încheiaseră un tratat de pace şi de asistenţă mutuală în caz de agresiune din exterior, Uri-Teşub crezuse că i-a sosit ceasul. N-ar fi fost el victima ispăşitoare prin excelenţă şi un cadou perfect oferit de Ramses lui Hattuşil pentru a pecetlui înţelegerea lor? Dar, respectând legea azilului, faraonul refuzase să-şi extrădeze oaspetele.

Astăzi, Uri-Teşub nu mai conta. Iar lui Serramanna nu-i plăcea deloc misiunea pe care i-o încredinţase Ramses.

Vila hititului se afla la liziera de nord a oraşului, în mijlocul unei plantaţii de palmieri; cel puţin se bucurase de o existenţă luxoasă pe acest pământ al faraonilor pe care visase să-l distrugă.

Serramanna îl admira pe Ramses şi i-ar fi fost fidel până-n ultima clipă; de aceea executa teribilul ordin pe care i-l dăduse regele, dar fără nicio tragere de inimă.

La intrarea în vilă, doi poliţişti înarmaţi cu pumnale şi bastoane. Doi oameni aleşi de Serramanna.

— Nimic deosebit?

— Nimic, şefu'. Hititul trage la aghioase în grădină, lângă bazin.

Uriaşul sard trecu pragul domeniului şi, cu paşi grăbiţi, o luă pe aleea cu nisip care ducea la bazin. Trei alţi poliţişti îl supravegheau în permanenţă pe ex-generalul şef al armatei hitite care îşi petrecea timpul mâncând, bând, înotând şi dormind.

Rândunele se zbenguiau în înaltul cerului, o pupăză îi atinse umărul lui Serramanna. Cu dinţii încleştaţi, cu pumnii strânşi, cu ochi răutăcioşi, el se pregătea să acţioneze. Pentru prima dată, regreta că era în serviciul lui Ramses.

Ca o fiară care simte apropierea primejdiei, Uri-Teşub se trezi înainte de a auzi paşii grei ai uriaşului.

Mare, musculos, Uri-Teşub purta părul lung; pe tors, o claie de păr roşu. Ignorând frigul, chiar şi în timpul iernii anatoliene, el nu-şi pierduse forţa.

Întins pe dalele din jurul bazinului, cu ochii mijiţi, hititul se uita cum se apropie şeful gărzii personale a lui Ramses cel Mare.

Aşadar, venise clipa.

De la semnarea monstruosului tratat de pace între Egipt şi Hatti, Uri-Teşub nu se mai simţea în siguranţă. De sute de ori se gândise să evadeze, dar oamenii lui Serramanna nu-i dăduseră ocazia s-o facă. Scăpase de extrădare numai pentru a fi înjunghiat ca un porc de o brută la fel de neînduplecată ca şi el.

— Ridică-te, ordonă Serramanna.

Uri-Teşub nu era obişnuit să primească ordine. Cu încetineală, ca şi cum ar fi savurat ultimele sale gesturi, el se ridică şi-i ţinu piept bărbatului care avea să-i taie gâtul.

În privirea sardului se citea o furie abia stăpânită.

— Loveşte, măcelarule, spuse hititul cu dispreţ, de vreme ce stăpânul tău ţi-o cere. Nu-ţi voi oferi nici măcar plăcerea de a mă apăra.

Degetele lui Serramanna se încleştară pe mânerul săbiei lui scurte.

— Ia-o din loc.

Uri-Teşub crezu că n-a auzit bine.

— Ce vrei să spui?

— Eşti liber.

— Liber… Cum adică liber?

— Părăseşte această casă şi du-te unde vrei. Faraonul aplică legea. Nu mai există niciun motiv pentru care să fii reţinut aici.

— Glumeşti!

— Este pace, Uri-Teşub. Dar dacă faci greşeala de a rămâne în Egipt şi dacă provoci cea mai mică tulburare, o să te arestez. Nu vei mai fi considerat un demnitar străin, ci un criminal de drept comun. Când va sosi momentul să-ţi împlânt sabia în pântece, nu voi ezita.

— Dar deocamdată n-ai dreptul să mă atingi. Asta e, nu-i aşa?

— Cară-te!

*

O rogojină, o perizoma[1], sandale, o pâine rotundă, o legătură de ceapă şi două amulete din faianţă pe care putea să le schimbe pe mâncare: în asta consta firavul bagaj permis lui Uri-Teşub care, timp de mai multe ore, rătăci pe străzile din Pi-Ramses ca un somnambul. Libertatea regăsită avea efectul unei beţii, hititul nu mai judeca.

„Nu există cetate mai frumoasă ca Pi-Ramses, spunea un cântec popular; aici ceea ce e mic e considerat mare, acacia şi sicomorul îşi oferă umbra trecătorilor, palatele strălucesc de aur şi de turcoază, vântul este blând, păsările zboară în jurul lacurilor.” Uri-Teşub se lăsa vrăjit de farmecul capitalei construită într-o regiune fertilă, în apropierea unuia din braţele Nilului, încadrată de două canale mari. Prerii cu păşuni din belşug, livezi numeroase adăpostind faimoşii meri, vaste plantaţii de măslini despre care se spunea că furnizau mai mult ulei decât nisipul de pe ţărmuri, vii care dădeau un vin dulce şi aromat, case împodobite cu flori… Pi-Ramses era cu totul diferit de rigida Hattuşaş, capitala Imperiului hitit, cetate fortificată ridicată pe un platou înalt din Anatolia.

Un gând dureros precum o muşcătură îl smulse pe Uri-Teşub din toropeală. Niciodată n-o să mai ajungă împărat în Hatti, dar se va răzbuna pe Ramses care comisese eroarea de a-i acorda libertatea. Dacă-l suprima pe faraon, considerat egalul unui zeu în urma victoriei de la Kadesh asupra coaliţiei care ar fi trebuit să-l strivească, Uri-Teşub ar arunca Egiptul în haos, şi poate întreg Orientul Apropiat. Ce-i mai rămânea, dacă nu această dorinţă arzătoare de a face rău şi de a distruge, care l-ar consola pentru faptul de a fi fost jucăria unui destin potrivnic?

În jurul lui, o mulţime pestriţă în care se amestecau egipteni, nubieni, sirieni, libieni, greci şi mulţi alţii veniţi să admire această capitală pe care hitiţii voiseră să o şteargă de pe faţa pământului înainte de a se înclina în faţa lui Ramses.

Să-l ucidă pe Ramses… Uri-Teşub n-avea nicio şansă să facă asta. El nu mai era decât un războinic învins.

— Stăpâne… murmură o voce în spatele lui.

Uri-Teşub se întoarse.

— Stăpâne… Mă recunoaşteţi?

Uri-Teşub îşi coborî privirea asupra unui bărbat de talie mijlocie, cu ochii căprui şi plini de viaţă; un bandou de in îi strângea părul des, o barbă roşcată, tăiată scurt şi ascuţită, îi împodobea bărbia. Umilul personaj purta o robă cu dungi colorate care îi ajungea până la glezne.

— Raia… Tu eşti?

Negustorul sirian se înclină.

— Tu, un spion hitit… Te-ai întors la Pi-Ramses?

— E pace, stăpâne; o nouă eră a început, vechile greşeli au fost şterse. Eram un comerciant bogat şi respectat, mi-am reluat negoţul. Nimeni nu mi-a reproşat acest lucru, sunt din nou stimat de înalta societate.

Membru al reţelei de spionaj hitit din Egipt, însărcinat cu destabilizarea lui Ramses dar deconspirat de anchetatorii egipteni, Raia reuşise să fugă. După o şedere la Hattuşaş, se întorsese în ţara de adopţie.

— Cu atât mai bine pentru tine.

— Cu atât mai bine pentru noi.

— Ce vrei să spui?

— Credeţi că această întâlnire este rodul hazardului?

Uri-Teşub îl privi pe Raia cu mai multă atenţie.

— M-ai urmărit?

— Circulau tot felul de zvonuri în ceea ce vă priveşte: fie o eliminare brutală, fie o eliberare. De mai bine de o lună, oamenii mei supravegheau în mod constant vila în care eraţi ţinut cu forţa. V-am lăsat să redobândiţi gustul acestei lumi şi… iată-mă. Pot să vă ofer o bere rece?

Uri-Teşub tremura, într-atât ziua se dovedea bogată în emoţii puternice. Dar instinctul îi spunea că negustorul sirian putea să-l ajute să-şi concretizeze proiectele.

În tavernă, discuţiile erau pe drumul cel bun. Raia asista la metamorfoza lui Uri-Teşub: încet-încet, exilatul redevenea un războinic crud, gata pentru orice cucerire. Negustorul sirian nu se înşelase; în ciuda anilor de exil, ex-generalul şef al armatei hitite nu-şi pierduse nimic din ţâfna şi din violenţa lui.

— Nu sunt obişnuit să stau la palavre, Raia. Ce aştepţi de la mine?

Negustorul sirian spuse cu voce şoptită:

— N-am decât o întrebare să vă pun, stăpâne. Vreţi să vă răzbunaţi pe Ramses?

— M-a umilit. Eu n-am făcut pace cu Egiptul! Dar să-l dobori pe acest faraon pare imposibil.

Raia clătină din cap.

— Depinde, stăpâne, depinde…

— Te-ai îndoi de curajul meu?

— Cu tot respectul, curajul nu va fi de ajuns.

— De ce tu, un negustor, ai risca să te arunci într-o aventură atât de periculoasă?

Raia zâmbi crispat.

— Pentru că ura mea nu e mai puţin arzătoare decât a voastră.

Capitolul 2

Purtând un colier larg de aur, îmbrăcat cu o perizoma albă, asemănătoare celei care le plăcea faraonilor din vremea piramidelor, încălţat cu sandale albe, Ramses cel Mare celebra ritualurile zorilor în templul său pentru veşnicie, Ramesseum, construit pe malul occidental al Thebei. Aici veghea

în pace puterea divină ascunsă în naos. Graţie ei, energia va circula între cer şi pământ, Egiptul va fi asemănător cosmosului şi dorinţa de a distruge, înnăscută în speţa umană, va fi împiedicată.

La cincizeci şi cinci de ani, Ramses era un atlet de un metru optzeci, cu capul alungit, împodobit cu păr blond, cu fruntea largă, cu arcadele sprâncenelor proeminente, cu ochi pătrunzători, cu nas lung, subţire şi coroiat, cu urechi rotunde, tivite fin. Persoana sa emana magnetism, forţă şi autoritate naturală. În prezenţa lui, chiar şi caracterele mai călite se pierdeau cu firea. Nu cumva un zeu îl însufleţea pe acest faraon care umpluse ţara de monumente şi îşi doborâse toţi duşmanii?

Treizeci şi trei de ani de domnie… Singur Ramses cunoştea adevărata povară a încercărilor pe care le îndurase. Ele începuseră cu moartea tatălui său, Seti, a cărui pierdere îl lăsase dezorientat în momentul în care hitiţii se pregăteau de război. Fără ajutorul lui Amon, tatăl său celest, Ramses, trădat de propriile sale trupe, n-ar fi triumfat la Kadesh. Desigur, avusese parte de fericire şi pace, dar mama sa, Tuya, care simboliza legitimitatea puterii, se alăturase ilustrului ei soţ în ţinutul luminii unde trăiau în eternitate sufletele celor drepţi. Şi destinul, inexorabil, lovise din nou în modul cel mai atroce, provocându-i regelui o rană care nu se va vindeca niciodată. Marea lui soţie regală, Nefertari, murise în braţele lui la Abu Simbel, în Nubia, unde Ramses ridicase două temple pentru a glorifica unitatea indestructibilă a cuplului regal.

Faraonul pierduse cele trei fiinţe care îi erau cele mai apropiate, cele trei fiinţe care îl formaseră şi a căror dragoste era fără limite. Totuşi, el continuase să domnească, să reprezinte Egiptul cu aceeaşi credinţă şi cu acelaşi entuziasm.

Patru alţi tovarăşi îl părăsiseră, după ce repurtase atâtea victorii alături de ei: cei doi cai ai săi, atât de curajoşi pe câmpul de luptă, leul său, Voinicul, care îi salvase viaţa de mai multe ori, şi câinele lui galben, Străjerul, care beneficiase de o mumificare de prim rang. Un alt Străjer îi succedase, apoi un al treilea, care tocmai se născuse.

Dispăruse, de asemenea, poetul grec Homer care îşi sfârşise zilele în grădina lui din Egipt, contemplându-şi lămâiul. Ramses se gândea cu nostalgie la primele întâlniri cu autorul Iliadei şi Odiseei, care se îndrăgostise de civilizaţia faraonilor.

După moartea lui Nefertari, Ramses fusese tentat să renunţe la putere şi să i-o încredinţeze fiului său cel mare, Kha. Dar prietenii lui se opuseseră,

amintindu-i monarhului că un faraon era ales pe viaţă şi că nu îşi mai aparţinea. Oricare fuseseră suferinţele lui umane, el trebuia să-şi îndeplinească sarcina până la sfârşitul existenţei. Aşa cerea Regula şi Ramses, ca şi predecesorii săi, se va conforma.

De aici, din templul său pentru veşnicie, emiţător al unui flux magic care-i proteja domnia, de aici îşi trăsese Ramses forţa necesară pentru a continua. Deşi o importantă ceremonie îl aştepta, monarhul întârzia în sălile Ramesseum-ului înconjurat de o incintă lungă de trei sute de metri, adăpostind două mari curţi cu stâlpi reprezentându-l pe rege în chip de Osiris, o vastă sală cu 48 de coloane, adâncă de treizeci şi unu de metri şi largă de patruzeci, şi un sanctuar unde se simţea prezenţa divină. Marcând accesul în templu, piloni înalţi de şaptezeci de metri despre care textele scrise spuneau că urcă până la cer. Pe latura de sud a primei curţi, palatul, împrejurul locului sfânt, o vastă bibliotecă, antrepozite, o comoară conţinând metale preţioase, birourile scribilor şi casele preoţilor. Acest oraş-templu funcţiona zi şi noapte, căci serviciul divin nu cunoştea odihnă.

Ramses rămase câteva clipe în acea parte a sanctuarului consacrată soţiei lui, Nefertari, şi mamei sale Tuya. El contemplă basoreliefurile care prezentau uniunea reginei cu parfumul zeului Amon-Ra, misterios şi luminos în acelaşi timp, şi alăptarea faraonului, căruia i se asigura astfel o tinereţe perpetuă.

*

La palat, probabil că cei care-l aşteptau se impacientau. Regele se smulse din amintiri, nu se opri nici în faţa colosului înalt de optsprezece metri, sculptat într-un singur bloc de granit roz, numit „Ramses, lumina regilor”, nici în faţa arborelui de acacia plantat în al doilea an al domniei lui şi se îndreptă spre sala de audienţă cu şaisprezece coloane unde se adunaseră diplomaţii străini.

*

Cu ochii verzi şi înţepători, cu nasul mic şi drept, cu buzele fine, cu bărbia abia marcată, frumoasa Iset, trecută de cincizeci de ani, era tot plină de viaţă şi veselă. Anii nu trecuseră peste ea; graţia şi puterea ei de seducţie erau intacte.

— Regele a ieşit din templu? o întrebă ea neliniştită pe cameristă.

— Nu încă, Maiestate.
— Ambasadorii vor fi furioşi.
— Nu vă faceţi griji; să-l vezi pe Ramses este aşa un privilegiu încât nimeni nu va îndrăzni să se impacienteze.
Să-l vezi pe Ramses… Da, era cel mai mare privilegiu dintre toate! Iset îşi aminti prima întâlnire de dragoste cu prinţul Ramses, acel tânăr înflăcărat care părea îndepărtat de la putere. Cât de fericiţi fuseseră în coliba de stuf, la marginea unui câmp de grâu, gustând secretul unei plăceri împărtăşite! Apoi îşi făcuse apariţia sublima Nefertari care, fără să o ştie, poseda calităţile unei mari soţii regale. Ramses nu se înşelase. Totuşi, frumoasa Iset fusese cea care îi dăruise doi fii, Kha şi Merenptah. Pentru o scurtă perioadă, încercase un resentiment faţă de Ramses; dar Iset se simţea incapabilă de a-şi asuma sarcina zdrobitoare a unei regine şi n-avea altă ambiţie decât aceea de a împărţi, oricât de puţin, existenţa cu bărbatul pe care îl iubea la nebunie.
Nici Nefertari, nici Ramses nu o respinseseră; „soţie secundară”, conform protocolului, Iset avusese fericirea incomparabilă de a fi lângă monarh şi de a trăi în umbra lui. Unii considerau că-şi irosea viaţa, dar Iset nu lua în seamă criticile. Pentru ea era mai bine să fie servitoarea lui Ramses decât soţia unui demnitar stupid şi pretenţios.
Moartea lui Nefertari o aruncase într-o profundă nenorocire. Regina nu era o rivală, ci o prietenă faţă de care manifesta respect şi admiraţie. Ştiind că niciun cuvânt n-ar atenua durerea sfâşietoare a monarhului, ea rămăsese în umbră, mută şi discretă.
Şi ceea ce era de neconceput se produse.
La sfârşitul perioadei de doliu, după ce închise el însuşi uşa mormântului lui Nefertari, Ramses îi ceruse frumoasei Iset să devină noua mare soţie regală. Niciun suveran nu putea să domnească singur, căci Faraonul reprezenta uniunea dintre principiile masculin şi feminin, conciliate şi armonizate.
Niciodată frumoasa Iset nu urmărise să devină regina Egiptului. Comparaţia cu Nefertari o înspăimânta. Dar voinţa lui Ramses nu se discuta. Iset se supusese, în ciuda angoasei care o stăpânea. Ea devenea „blândeţea iubirii, cea care-i vedea pe zeii Horus şi Seth împăcaţi, în sfârşit, în fiinţa Faraonului, suverana Celor Două Ţări, Egiptul de Jos şi cel de Sus, cea a cărui voce aducea bucuria”… Dar aceste titluri tradiţionale n-aveau nicio importanţă. Adevăratul miracol era acela de a împărtăşi existenţa lui

Ramses, speranţele şi suferinţele lui. Iset era soţia celui mai mare monarh cunoscut vreodată pe pământ şi încrederea pe care i-o acorda era suficientă pentru fericirea ei.

— Maiestatea sa vă cheamă, spuse camerista.

Purtând o perucă în formă de vultur, cu două pene mari în vârf[2], îmbrăcată cu o rochie lungă albă, strânsă în talie cu o centură roşie din poliedre mişcătoare, împodobită cu un colier şi cu brăţări de aur, marea soţie regală se îndreptă spre sala de audienţă. Datorită educaţiei pe care o primise ca tânără nobilă şi bogată, ştia să facă impresie bună în timpul ceremoniilor oficiale. De data asta, ea era, ca soţie a Faraonului, ţinta privirilor demnitarilor lipsiţi de indulgenţă.

Frumoasa Iset rămase nemişcată la un metru de Ramses.

El, prima şi unica ei iubire, continua s-o impresioneze. Era prea mare pentru ea care n-ar putea percepe niciodată amploarea gândirii lui, dar magia pasiunii umplea acest gol de netrecut.

— Eşti gata?

Regina Egiptului se înclină.

Când cuplul regal îşi făcu apariţia, conversaţiile se întrerupseră. Ramses şi frumoasa Iset luară loc pe tron.

Prieten din copilărie al faraonului şi ministru al Afacerilor externe, foarte elegantul Acha, care lansa bucuros moda, înaintă. Cine şi-ar fi imaginat că acest personaj rafinat, cu mustăcioara îngrijită, cu ochii strălucind de inteligenţă şi cu alura aproape dispreţuitoare, era îndrăgostit de aventură şi că nu ezitase să-şi rişte viaţa pe teritoriul hitit în timpul unei periculoase acţiuni de spionaj? Amator de femei drăguţe, de haine frumoase şi de bucate alese, Acha arunca asupra lumii o privire ironică, uneori dezabuzată, dar ardea de o dorinţă pe care nimic şi nimeni nu reuşea s-o potolească: să contribuie la gloria lui Ramses, singura fiinţă faţă de care avea, fără să-i fi mărturisit-o vreodată, o admiraţie fără limite.

— Maiestate, Sudul vi se supune şi vă aduce bogăţiile, cerându-vă suflul vieţii; Nordul imploră miracolul prezenţei voastre; Estul îşi reuneşte pământurile pentru a vi le oferi; Vestul îngenunchează umil, şefii lui înaintează plecaţi.

Ambasadorul din Hatti se desprinse din masa de diplomaţi şi făcu o plecăciune în faţa cuplului regal.

— Faraonul este stăpânul strălucirii, declară el, focul care dă viaţă şi care distruge. Fie ca el să existe veşnic prin *ka*-ul său, fie ca vremurile lui să fie

fericite, bogăţia să vină la momentul potrivit, căci el pune în mişcare energia divină, el care aparţine în acelaşi timp cerului şi pământului. În timpul domniei lui Ramses nu mai există rebeli, fiecare ţară trăieşte în pace.

După discursuri, urmară cadourile. Din cel mai ascuns colţ al Nubiei până la protectoratele Canaan-ului şi ale Siriei, imperiul lui Ramses cel Mare îi aducea omagiu stăpânului său.

*

Palatul era adormit; numai biroul regelui mai era încă luminat.

— Ce se întâmplă, Acha? întrebă Ramses.

— Cele Două Ţări sunt prospere, abundenţa domneşte în fiecare provincie, hambarele ajung până la cer, tu eşti viaţa poporului tău, tu…

— Discursurile s-au terminat. De ce ambasadorul hitit s-a lansat în elogii atât de insistente?

— Diplomaţia…

— Nu, e mai mult decât atât. Nu crezi?

Acha îşi trecu degetul arătător manichiurat peste mustaţa parfumată.

— Mărturisesc că sunt tulburat.

— Crezi că Hattuşil ar pune din nou în discuţie problema păcii?

— În cazul ăsta, ar face să ne parvină mesaje de alt ordin.

— Spune-mi adevărata ta părere.

— Crede-mă, sunt nedumerit.

— Să rămâi într-o stare de îndoială când e vorba hitiţi, ar fi o eroare fatală.

— Să înţeleg că mă însărcinezi să descopăr adevărul?

— Am avut prea mulţi ani paşnici; în ultima vreme, leneveai.

Capitolul 3

Mic, firav şi slab, în ciuda cantităţilor enorme de mâncare pe care le îngurgita la orice oră din zi sau din noapte, Ameni era, ca şi Acha, un prieten din copilărie al lui Ramses. Scrib până-n adâncul sufletului, muncitor neobosit, el era şef peste o echipă restrânsă de vreo douăzeci de specialişti care pregăteau sinteze, pe toate subiectele importante, destinate faraonului. Ameni făcea dovada unei remarcabile eficacităţi şi, în ciuda invidioşilor care nu erau zgârciţi cu criticile nefondate, Ramses continua să-i acorde toată încrederea.

Suferind de dureri de spate, dar încăpăţânându-se să ducă el-însuşi grămezi de tăbliţe de lemn şi de papirus, scribul avea tenul atât de palid încât părea adesea atins de boală. Totuşi, el îşi epuiza subordonaţii, n-avea nevoie decât de scurte perioade de somn şi mânuia ore în şir pensulele pentru a redacta note confidenţiale de care doar Ramses lua cunoştinţă.

Pentru că Faraonul hotărâse să petreacă mai multe luni la Theba, Ameni se deplasase acolo cu asistenţii lui. Considerat, în mod oficial, purtătorul de sandale al regelui, scribul nu lua în seamă titlurile şi onorurile. Ca şi pentru stăpânul Egiptului, unica lui obsesie era prosperitatea ţării. Motiv pentru care nu-şi acorda niciun moment de odihnă, de frică să nu comită o eroare fatală.

Ameni se îndopa cu terci de ovăz şi cu brânză proaspătă când Ramses pătrunse în biroul său ticsit de documente.

— Ţi-ai terminat prânzul?

— N-are nicio importanţă, Maiestate. Prezenţa ta aici nu prevesteşte nimic bun.

— Ultimele tale rapoarte păreau mai degrabă liniştitoare.

— „Păreau”… De ce această restricţie? Doar nu-şi imaginează Maiestatea Ta că-i ascund vreun detaliu, cât de mic!

Cu vârsta, Ameni devenea morocănos. Suporta rău critica, se plângea de condiţiile de lucru şi nu ezita să-i bruftuluiască pe cei care încercau să-i dea sfaturi.

— Nu-mi imaginez nimic de felul acesta, spuse Ramses cu seninătate, încerc să înţeleg.
— Să înţelegi ce?
— Nu există niciun domeniu care să te îngrijoreze?
Ameni reflectă cu voce tare.
— Irigarea este perfect asigurată, ca şi întreţinerea digurilor… Şefii din provincie se supun directivelor şi nu manifestă nicio dorinţă de independenţă neavenită… Agricultura este bine administrată, populaţia mănâncă pe săturate, are unde locui, organizarea serbărilor nu prezintă niciun defect, comunităţile de mână de lucru, muncitorii de la cariere, cioplitorii, sculptorii şi pictorii sunt la muncă în toată ţara… Nu, nu văd.
Ramses ar fi trebuit să fie liniştit, căci Ameni n-avea egal în a sesiza orice disfuncţie în sistemul administrativ şi economic al ţării. Totuşi regele era îngrijorat.
— Maiestatea Ta îmi ascunde o informaţie esenţială?
— Ştii foarte bine că sunt incapabil să fac asta.
— Atunci, ce se petrece?
— Ambasadorul hitit s-a arătat mult prea linguşitor în privinţa Egiptului.
— Bah! Oamenii ăia nu ştiu decât să facă războaie şi să mintă.
— Am simţit apropierea unei furtuni izbucnind chiar în interiorul Egiptului, o furtună cu grindină devastatoare.
Ameni luă în serios intuiţia monarhului. Ca şi tatăl său, Seti, Ramses avea legături particulare cu terifiantul zeu Seth, stăpânul perturbaţiilor celeste şi al fulgerului, dar şi apărător al bărcii solare împotriva monştrilor care încercau să o distrugă.
— „Chiar în interiorul Egiptului”, repetă scribul tulburat. Ce semnifică această prevestire?
— Dacă Nefertari ar mai fi în această lume, privirea ei ar descifra viitorul.
Ameni rulă un papirus şi îşi aranjă pensulele. Gesturi derizorii pentru a alunga tristeţea care punea stăpânire pe sufletul său ca şi pe cel al lui Ramses. Nefertari era frumuseţea, inteligenţa şi graţia, surâsul liniştit al unui Egipt împlinit. Când avusese şansa s-o vadă, Ameni aproape că uitase de munca lui. În schimb, secretarul particular al faraonului n-o aprecia deloc pe frumoasa Iset. Ramses avusese, fără îndoială, dreptate s-o asocieze la tron, deşi funcţia de regină era prea grea pentru umerii acestei femei atât

de îndepărtată de realităţile puterii. Cel puţin, ea îl iubea pe Ramses, iar această calitate îi ştergea multe defecte.

— Maiestatea Ta are o pistă să-mi propună?

— Din păcate, nu!

— Va trebui deci să dublăm vigilenţa.

— Nu-mi place să aştept mult loviturile.

— Ştiu, ştiu, mormăi Ameni. Şi eu care voiam să-mi iau o zi liberă, voi lăsa acest privilegiu pentru mai târziu.

*

Aproape în întregime albă, cu roşu pe spate, cu nuanţe de verde pe flancuri, lungă de un metru douăzeci, vipera cu coarne, cu capul turtit şi coada groasă, se târî lateral în direcţia cuplului care făcea dragoste la umbra unui palmier. După ce petrecuse ziua îngropată în nisip, reptila pleca la vânătoare la căderea nopţii. În perioadele calde, muşcătura ei provoca moartea imediată.

Nici bărbatul, nici femeia, înlănţuiţi cu ardoare, nu păreau conştienţi de pericol. Felină, suplă ca o liană, surâzătoare, drăguţa nubiană îşi obliga amantul, un tip trecut de cincizeci de ani, robust şi bondoc, cu părul negru şi pielea mată, să-şi etaleze toate resursele virilităţii. Când blândă, când repezită, nubiana nu-i lăsa niciun răgaz egipteanului care o asalta cu înflăcărarea primei întâlniri. În aerul călduţ al nopţii, ei împărtăşeau o plăcere arzătoare ca un soare de vară.

Vipera nu era decât la un metru de cuplu.

Cu o brutalitate simulată, bărbatul o răsturnă pe femeie pe spate şi o sărută pe sâni. Bucuroasă, ea îl primi. Sorbindu-se din ochi, ei se devorau cu poftă.

Cu un gest rapid şi ferm, Lotus înhăţă vipera cu coarne de gât. Reptila şuieră şi muşcă în gol.

— Frumoasă captură, comentă Setau, fără a înceta să facă dragoste cu soţia lui. Venin de cea mai bună calitate obţinut fără să ne obosim.

Deodată drăgălaşa Lotus se arătă mai puţin amabilă.

— Am un presentiment rău.

— Din cauza acestei vipere?

— Ramses este în pericol.

Îmblânzitor de şerpi, prieten din copilărie al faraonului şi însărcinat de el cu administrarea provinciei nubiene, Setau lua foarte în serios

avertismentele frumoasei vrăjitoare pe care o luase de nevastă. Amândoi capturaseră un număr incalculabil de reptile, unele mai periculoase ca altele, şi adunaseră veninul indispensabil fabricării remediilor active împotriva bolilor grave.

Independenţi, nesupuşi, Setau şi Lotus îl însoţiseră totuşi pe Ramses pe câmpul de luptă, atât la Sud cât şi la Nord, şi îi îngrijiseră pe soldaţii răniţi. Numiţi în fruntea unui laborator de stat, ei cunoscuseră o fericire fără limite când faraonul le ceruse să valorifice teritoriul nubian pe care îl iubeau atât de mult. Desigur, viceregele Nubiei, funcţionar conformist şi prudent, încerca să împiedice acţiunile lor, dar se temea de acest cuplu a cărui locuinţă era păzită de cobre.

— Despre ce pericol e vorba? se îngrijoră Setau.

— Nu ştiu.

— Vezi vreo faţă?

— Nu, răspunse Lotus, e un fel de slăbiciune, dar am ştiut, preţ de-o clipă, că Ramses era ameninţat.

Ţinând încă vipera strâns în mână, ea se ridică.

— Trebuie să intervii, Setau.

— Ce pot face aici?

— Să mergem în capitală.

— Viceregele Nubiei va profita de absenţa noastră pentru a ne anula reformele.

— Cu atât mai rău. Dacă Ramses are nevoie de ajutorul nostru, trebuie să fim alături de el.

Aprigul Setau, căruia niciun înalt funcţionar nu-i putea dicta conduita, nu mai comenta de mult directivele blândei Lotus.

*

Marele preot din Karnak, Nebu, atinsese o vârstă înaintată. Cum scrisese înţeleptul Ptah-hotep în celebrele sale *Maxime,* bătrâneţea extremă se manifesta printr-o permanentă epuizare, o slăbiciune care se reînnoia mereu şi o tendinţă de a dormi chiar şi în timpul zilei. Vederea scădea, deveneai tare de ureche, îţi lipsea puterea, inima ceda, gura nu mai vorbea, oasele te dureau, gustul dispărea, nasul se înfunda, era la fel de penibil să te ridici ca şi să te aşezi.

În ciuda acestor rele, bătrânul Nebu continua să-şi îndeplinească misiunea pe care i-o încredinţase Ramses: aceea de a veghea asupra

bogăţiilor zeului Amon şi a cetăţii-templu de la Karnak. Marele preot îi delegă aproape toate sarcinile materiale lui Bakhen, al doilea profet care îşi exersa autoritatea asupra a optzeci de mii de persoane folosite pe şantiere, în ateliere, pe câmp, în livezi şi pe podgorii.

Când Ramses îl numise mare preot, Nebu nu se înşelase; tânărul monarh cerea ca cetatea Karnak să i se supună şi să nu manifeste nicio pretenţie de independenţă. Dar Nebu nu era un om de paie şi luptase pentru ca templul de la Karnak să nu fie spoliat pentru profitul altor temple. Cum faraonul se preocupase de menţinerea armoniei în întreaga ţară, Nebu fusese un pontif fericit.

Informat de Bakhen, bătrânul nu mai ieşea deloc din modesta sa locuinţă de trei camere construită în apropierea lacului sfânt din Karnak. Seara îi plăcea să ude straturile de irişi plantaţi de o parte şi de alta a porţii de la intrare. Când nu va mai avea puterea să facă asta, o să-i ceară regelui să-l demită din funcţiile pe care le ocupa.

Ghemuit pe vine, un grădinar smulgea buruienile. Nebu nu-şi ascunse nemulţumirea.

— Nimeni nu este autorizat să se atingă de irişii mei!

— Nici chiar faraonul Egiptului?

Ramses se ridică şi se întoarse cu faţa.

— Maiestate, vă rog să…

— Ai dreptate să veghezi tu însuţi asupra acestei comori, Nebu. Ai lucrat bine pentru Egipt şi pentru Karnak. Să plantezi, să vezi crescând, să întreţii această viaţă fragilă şi atât de frumoasă… Există sarcină mai nobilă ca asta? După moartea lui Nefertari, m-am gândit să devin grădinar, departe de tron, departe de putere.

— N-aveţi dreptul, Maiestate.

— Speram la mai multă înţelegere.

— Un bătrân ca mine să viseze la odihnă este legitim, dar Maiestatea Ta…

Ramses contempla luna care se ridica pe cer.

— Furtuna se apropie, Nebu. Am nevoie de oameni siguri şi competenţi pentru a înfrunta elementele dezlănţuite. Oricare ar fi vârsta şi starea ta de sănătate, lasă pe mai târziu proiectele de retragere. Continuă să controlezi Karnak-ul cu fermitate.

Capitolul 4

Ambasadorul din Hatti, un omuleţ uscăţiv de vreo şaizeci de ani se prezentă la intrarea Ministerului Afacerilor Externe. Conform obiceiului, el depuse un buchet de crizanteme şi crini pe un altar de piatră, la picioarele unei statui de babuin, reprezentându-l pe Thot, zeul scribilor, al limbii sfinte şi al cunoaşterii. Apoi se adresă unui gradat înarmat cu o lance.

— Ministrul mă aşteaptă, spuse el pe un ton sec.

— Îl anunţ.

Îmbrăcat cu o robă roş-albastră cu franjuri, cu părul negru strălucitor dat cu o răşină aromată, cu faţa umbrită de o barbă asemănătoare unui colier, ambasadorul se învârtea ca un leu în cuşcă.

Surâzând, Acha veni să-l întâmpine.

— Sper că nu v-am făcut să aşteptaţi prea mult. Să mergem în grădină, prietene, acolo vom fi liniştiţi.

În jurul unui bazin acoperit cu lotuşi albaştri, palmieri şi arbori de iuiuba asigurau o umbră agreabilă. Pe un gheridon, un servitor puse cupe de alabastru umplute cu bere proaspătă, un coş cu smochine şi apoi dispăru.

— Fiţi liniştit, spuse Acha, nimeni nu ne poate auzi.

Ambasadorul hitit ezită să se aşeze pe un scaun pliant din lemn acoperit cu o pernă de in verde.

— De cine vă e teamă?

— De tine, Acha.

Şeful diplomaţiei egiptene nu renunţă la zâmbetul său.

— Am îndeplinit misiuni de spionaj, e adevărat, dar acea perioadă este revolută. Am devenit un personaj oficial, care ţine la respectabilitatea sa şi n-are nici cea mai mică dorinţă de a se lansa în acţiuni necinstite.

— De ce te-aş crede?

— Pentru că n-am decât un ţel, ca şi tine: să consolidez pacea între popoarele noastre.

— Faraonul a răspuns la ultima scrisoare a împăratului Hattuşil?

— Bineînţeles. Ramses i-a dat excelente veşti despre regina Iset şi despre caii săi şi s-a felicitat pentru perfecta respectare a tratatului care uneşte

pentru totdeauna Egiptul şi Hatti.

Faţa ambasadorului se întunecă.

— Din punctul nostru de vedere este cu totul insuficient.

— Ce-aţi vrea?

— Împăratul Hattuşil a fost şocat de tonul ultimelor scrisori ale faraonului. Are sentimentul că Ramses l-ar considera un supus şi nu un egal.

Agresivitatea diplomatului era cu greu mascată.

— Această nemulţumire a luat proporţii alarmante? întrebă Acha.

— Mă tem că da.

— Un diferend atât de mic ar putea să repună în discuţie alianţa noastră?

— Hitiţii sunt oameni mândri. Oricine le răneşte orgoliul îşi atrage răzbunarea lor.

— Nu e aberant să dăm o asemenea amploare unui incident minor?

— Din punctul nostru de vedere, este major.

— Mi-e teamă că nu înţeleg… Această poziţie nu este supusă negocierilor?

— Nu este.

Acha se temea de această eventualitate. La Kadesh, Hattuşil comandase o coaliţie învinsă de Ramses. Ranchiuna lui nu se stinsese, căuta orice pretext pentru a-şi reafirma supremaţia.

— Aţi merge până la…?

— Până la anularea tratatului, preciză ambasadorul hitit.

Acha se hotărî să utilizeze arma lui secretă.

— Acest text v-ar readuce la sentimente mai conciliante?

Egipteanul îi înmână hititului o scrisoare redactată de Ramses. Intrigat, diplomatul citi cu voce tare misiva:

Să fii sănătos, frate Hattuşil, la fel şi soţia, familia ta, caii tăi şi provinciile tale. Tocmai am examinat reproşurile tale: tu crezi că te-am tratat ca pe unul din supuşii mei şi asta mă mâhneşte. Fii sigur că îţi acord consideraţia potrivită rangului tău. Cine altul, în afară de tine, este împăratul hitiţilor? Fii sigur că te consider precum un frate.

Ambasadorul păru uimit.

— Ramses este autorul acestei scrisori?

— Nu vă îndoiţi de asta.

— Faraonul Egiptului şi-ar recunoaşte greşeala?

— Ramses vrea pace. Şi eu am o decizie importantă să vă anunţ: inaugurarea, la Pi-Ramses, a unui palat al ţărilor străine unde dumneavoastră şi ceilalţi diplomaţi veţi beneficia de o administrare permanentă şi de un personal calificat. Capitala egipteană va fi astfel centrul unui dialog permanent cu aliaţii şi vasalii săi.

— Remarcabil, cedă hititul.

— Pot să sper că intenţiile voastre belicoase se vor estompa rapid?

— Mi-e teamă că nu.

De data asta, Acha fu într-adevăr îngrijorat.

— Trebuie să trag concluzia că nimic nu va atenua susceptibilitatea împăratului?

— Pentru a ne întoarce la ceea ce este esenţial, Hattuşil doreşte şi el să consolideze pacea, dar pune o condiţie.

Ambasadorul hitit dezvălui adevăratele intenţii ale împăratului. Acha nu mai avea chef să zâmbească.

*

Ca în fiecare dimineaţă, ritualiştii celebrau cultul *ka*-ului lui Seti, în magnificul templu al acestuia de la Gurnah, pe malul occidental al Thebei. Responsabilul acestei fundaţii funerare se pregătea să depună pe un altar o ofrandă de struguri, smochine şi lemn de ienupăr, când unul din subordonaţii săi îi şopti câteva cuvinte la ureche.

— Faraonul, aici? Dar n-am fost prevenit!

Întorcându-se, preotul zări statura înaltă a monarhului, îmbrăcat cu o robă de in alb. Puterea şi magnetismul lui Ramses erau suficiente pentru a-l deosebi de ceilalţi preoţi.

Faraonul luă platoul cu ofrande şi pătrunse în capela unde trăia sufletul tatălui său. În acest templu, Seti anunţase încoronarea fiului său mai mic, punând astfel capăt iniţierii făcute cu dragoste şi rigoare încă din adolescenţă. Cele două coroane, „însemnele magiei”, fuseseră solid fixate pe capul Fiului luminii al cărui destin se confundase cu cel al Egiptului.

Să-i urmezi lui Seti părea imposibil. Dar adevărata libertate a lui Ramses constase în a nu alege, în a respecta Regula şi a-i satisface pe zei, astfel ca oamenii să fie fericiţi.

Astăzi, Seti, Tuya şi Nefertari străbăteau frumoasele drumuri ale eternităţii şi pluteau în bărcile celeste. Pe pământ, templele şi mormintele

lor le imortalizau numele. Spre *ka*-ul lor se întorceau fiinţele umane când simţeau dorinţa de a pătrunde misterele celeilalte lumi.

O dată ritualul terminat, Ramses se îndreptă spre grădina templului străjuită de un sicomor în care se cuibăreau bâtlani cenuşii.

Melodia blândă şi gravă a oboiului îl încântă. Un ritm lent, inflexiuni triste care îţi smulgeau un surâs, ca şi când speranţa ajungea mereu să alunge mâhnirea.

Aşezată pe un zid mic la umbra frunzarului, muziciana cânta cu ochii închişi. Cu părul negru şi strălucitor, cu trăsăturile feţei pure şi regulate ca acelea ale unei zeiţe, Meritamon, în vârstă de treizeci şi trei de ani, era la apogeul frumuseţii ei.

Inima lui Ramses se strânse. Semăna într-atât cu mama ei, Nefertari, de parcă era sosia ei. Dotată pentru muzică, Meritamon alesese, de foarte tânără, să intre în templu şi să ducă o existenţă de solitară în serviciul divinităţii. Acesta fusese visul lui Nefertari pe care Ramses i-l sfărâmase, cerându-i să fie marea lui soţie regală. Meritamon ar fi putut ocupa o poziţie de prim rang în rândul muzicienelor sfinte ale templului din Karnak, dar prefera să stea aici, lângă sufletul lui Seti.

Ultimele note îşi luară zborul spre soare. Interpreta îşi puse oboiul pe zid şi deschise ochii verzi-albaştri.

— Tată! Eşti aici de mult?

Ramses îşi luă fiica în braţe şi o strânse îndelung.

— Îmi lipseşti, Meritamon.

— Faraonul este soţul Egiptului, iar copilul lui este poporul întreg. Tu care ai mai mult de o sută de fii şi fiice, îţi mai aminteşti de mine?

El se îndepărtă şi o privi cu admiraţie.

— „Copiii regali”… Sunt doar titluri onorifice. Tu eşti fiica lui Nefertari, unica mea iubire.

— Acum, soţia ta este frumoasa Iset.

— Mi-o reproşezi?

— Nu, ai făcut bine; ea n-o să te trădeze.

— Accepţi să vii la Pi-Ramses?

— Nu, tată. Lumea exterioară mă plictiseşte. Ce e mai important decât celebrarea riturilor? În fiecare zi mă gândesc la mama: îi împlinesc visul şi sunt convinsă că fericirea mea îi întreţine eternitatea.

— Ea ţi-a lăsat moştenire frumuseţea şi caracterul ei. Am vreo şansă să te conving?

— Niciuna, o ştii bine.

El îi luă cu blândeţe mâinile.

— Chiar niciuna?

Ea surâse cu graţia lui Nefertari.

— Vei îndrăzni să-mi dai ordin?

— Tu eşti singura în faţa căreia Faraonul renunţă să-şi impună voinţa.

— Nu este o înfrângere, tată; la templu, sunt mai utilă decât la curte. Să fac să trăiască spiritul bunicilor mei şi al mamei mi se pare o sarcină majoră. Fără legătura cu strămoşii, ce fel de lume am construi?

— Continuă să cânţi această muzică celestă, Meritamon. Egiptul va avea nevoie de ea.

Îngrijorarea strânse inima tinerei.

— De ce pericol te temi?

— O furtună ne ameninţă.

— Nu eşti tu stăpânul?

— Cântă, Meritamon, cântă şi pentru Faraon, creează armonie, desfată divinităţile, atrage-le spre Cele Două Ţări. Furtuna ameninţă şi va fi cumplită.

Capitolul 5

Serramanna lovi cu pumnul în peretele sălii gărzilor. O bucată de tencuială se desprinse.

— Cum adică a dispărut?

— A dispărut, şefule, confirmă soldatul însărcinat cu supravegherea prinţului hitit, Uri-Teşub.

Gigantul sard îşi înhăţă subordonatul de umeri şi nefericitul, deşi robust, crezu că o să fie strivit.

— Îţi baţi joc de mine?

— Nu, şefule, jur că nu!

— Atunci, a şters-o pe sub nasul tău?

— A dispărut în mulţime.

— De ce n-ai pus să fie răscolite casele cartierului?

— Acest Uri-Teşub este un om liber, şefule! N-avem niciun motiv să trimitem poliţia pe urmele lui. Vizirul ne-ar acuza pentru intervenţie abuzivă.

Serramanna mugi ca un taur furios şi-i dădu drumul din strânsoare subordonatului său. Neîndemânaticul avea dreptate.

— Care sunt ordinele, şefu'?

— Am dublat protecţia faraonului. Primul care nu respectă disciplina, îi înfig casca în craniu!

Membrii gărzii din preajma lui Ramses nu nesocotiră ameninţarea. Într-un acces de furie, fostul pirat era capabil să o pună în aplicare.

Ca să-i treacă turbarea, Serramanna împlântă o serie de pumnale în inima unei ţinte de lemn. Această dispariţie a lui Uri-Teşub nu prevestea nimic bun. Ros de ură, hititul s-ar folosi de libertatea regăsită ca de o armă împotriva stăpânului Egiptului. Dar când şi în ce mod?

*

Asistat de Acha, Ramses în persoană inaugură palatul ţărilor străine în prezenţa unei cohorte de diplomaţi. Cu talentul său obişnuit, Acha ţinu un discurs călduros în care cuvintele „pace", „înţelegere cordială", „cooperare economică" reveneau la intervale regulate. Aşa cum se impunea, un somptuos banchet încheia ceremonia care marca transformarea oraşului Pi-Ramses în capitala Orientului Apropiat, primitoare pentru toate popoarele.

Ramses moştenise de la tatăl său, Seti, puterea de a ghici secretele sufletelor. În ciuda talentului de actor al lui Acha, el îşi dădu seama că prietenul său era îngrijorat şi că neliniştea lui avea legătură cu furtuna pe care suveranul o prevăzuse.

O dată mondenităţile terminate, cei doi bărbaţi se retraseră.

— Strălucită peroraţie, Acha.

— Obligaţiile meseriei, Maiestate. Această iniţiativă te va face şi mai popular.

— Cum a reacţionat ambasadorul hitit la scrisoarea mea?

— Excelent.

— Dar Hattuşil vrea mai mult, nu-i aşa?

— Nu ceva imposibil.

— Nu suntem între diplomaţi, Acha. Spune-mi adevărul.

— Atât cât să te previn: dacă nu accepţi condiţiile lui Hattuşil, va fi război.

— Şantaj! În acest caz, nu vreau nici măcar să le cunosc.

— Ascultă-mă, te rog! Am muncit prea mult la pacea asta, şi eu şi tu, ca s-o vedem distrusă într-o clipă.

— Vorbeşte-mi fără să-mi ascunzi nimic.

— Ştii că Hattuşil şi soţia lui, Putuhepa, au o fiică. Se spune că e o femeie foarte frumoasă şi inteligentă.

— Cu atât mai bine pentru ea.

— Hattuşil doreşte să consolideze pacea şi, după el, cel mai bun mijloc este de a celebra un mariaj.

— Trebuie să înţeleg că…?

— Ai înţeles-o de la primele mele cuvinte. Pentru a pecetlui definitiv înţelegerea noastră, Hattuşil cere nu numai s-o iei de nevastă pe fiica lui, ci mai ales să faci din ea marea ta soţie regală.

— Uiţi că frumoasa Iset deţine această funcţie?

— Pentru un hitit, acest gen de detaliu contează prea puţin. Femeia trebuie să se supună soţului ei. Dacă acesta o repudiază, ea nu poate decât să se încline şi să tacă.

— Suntem în Egipt, Acha, nu într-o ţară barbară. Mi-ai recomanda s-o îndepărtez pe Iset pentru a mă recăsători cu o hitită, fiica celui mai rău duşman al meu?

— Astăzi, cel mai bun aliat, rectifică ministrul Afacerilor externe.

— Această cerere este absurdă şi revoltătoare!

— În aparenţă, da. În realitate, ea nu este lipsită de interes.

— N-o voi supune unei asemenea umilinţe pe Iset.

— Tu nu eşti un soţ ca oricare altul, măreţia Egiptului trebuie să treacă înaintea sentimentelor tale.

— Nu cumva ai frecventat prea multe femei, Acha, de ai devenit atât de cinic?

— Fidelitatea îmi este străină, recunosc, dar părerea mea este cea a ministrului şi prietenului tău.

— Inutil să ceri părerea fiilor mei, Kha şi Merenptah, ştiu dinainte răspunsul lor.

— Cine ar putea să le reproşeze veneraţia pentru mama lor, frumoasa Iset, marea soţie regală a lui Ramses? Pacea sau războiul… iată alegerea cu care te confrunţi.

— Să luăm prânzul cu Ameni, aş vrea să-l consult.

— Vei afla şi părerea lui Setau care tocmai a sosit din Nubia.

— În sfârşit o veste bună!

*

Setau, îmblânzitorul de şerpi îndrăgostit de Nubia, Acha, diplomatul cu vedere pătrunzătoare, Ameni, scribul riguros şi devotat… Nu mai lipsea decât Moise ca să fie reconstituit grupul de studenţi ai universităţii din Memphis care, cu mulţi ani în urmă, împărtăşeau fericirea prieteniei şi îşi puneau întrebări asupra naturii adevăratei puteri.

Bucătarul lui Ramses se întrecuse pe sine: cuburi de praz şi dovlecei în zeamă de carne, friptură de miel cu cimbrişor garnisită cu piure de smochine, rinichi marinaţi, brânză de capră, prăjitură cu miere, însiropată cu suc de roşcove. În onoarea acestei reîntâlniri, Ramses ceruse să fie servit un vin roşu din anul 3 al domniei lui Seti, al cărui buchet îi provocă lui Setau un fel de extaz.

— Seti merită toate elogiile! exclamă prietenul cobrelor, îmbrăcat cu veşnica lui tunică din piele de antilopă, cu multe buzunare pline de remedii împotriva veninului. Când o domnie produce asemenea minunăţii, înseamnă că e binecuvântată de zei.

— În domeniul eleganţei, îl deplânse Acha, n-ai făcut niciun progres.

— Exact, aprobă Ameni.

— Tu, scribule, mulţumeşte-te să mănânci de două ori cât greutatea ta! Care e secretul tău, de nu te îngraşi?

— Munca în serviciul regatului.

— Ai să-mi reproşezi ceva în legătură cu felul în care am pus în valoare Nubia?

— Dacă s-ar fi pus problema, aş fi redactat de mult un raport negativ.

— Când o să terminaţi cu obişnuitele voastre înţepături, interveni Acha, poate vom putea trece la lucruri mai serioase.

— Moise este singurul absent, le aminti Ramses gânditor; unde se află el acum, Acha?

— Continuă să rătăcească prin deşert şi să se lupte cu unii şi cu alţii; n-o să ajungă niciodată pe Pământul Făgăduit.

— Moise s-a înşelat în privinţa drumului, dar acest drum îl conduce către un ţel pe care îl va atinge.

— Ca şi pe tine, mărturisi Ameni, şi pe mine mă încearcă nostalgia, dar cum să uit că prietenul nostru evreu a trădat Egiptul?

— N-avem timp de amintiri, i-o tăie scurt Setau. Pentru mine, un prieten care se îndepărtează astfel, nu mai este prieten.
— L-ai respinge chiar dacă s-ar căi? întrebă Ramses.
— Când un om a întrecut anumite limite, nu se mai poate întoarce. Iertarea este alibiul celor slabi.
— Din fericire, spuse Acha, Ramses nu ţi-a încredinţat ţie diplomaţia ţării.
— Cu şerpii, nu există jumătăţi de măsură, veninul – ori te vindecă, ori te omoară.
— Moise nu mai constituie o problemă la ordinea zilei, estimă Ameni.
— Sunt aici, explică Setau, din cauza lui Lotus; datorită calităţilor ei de clarvăzătoare, ea m-a alertat. Ramses este în pericol, nu-i aşa?
Faraonul nu încercă să dezmintă. Setau se întoarse spre Ameni.
— În loc să înfuleci prăjitura asta, spune-ne ce ai dibuit?
— Dar… nimic! Pentru mine, totul este în ordine.
— Dar din partea ta, Acha?
Diplomatul îşi clăti degetele într-un bol cu apă cu lămâie.
— Hattuşil are o pretenţie neaşteptată: să-şi mărite fiica cu Ramses.
— Care este problema? se amuză Setau. Acest gen de mariaj diplomatic a fost practicat cu succes în trecut şi apoi această hitită nu va fi decât o soţie secundară în plus!
— În cazul de faţă, situaţia este mai complexă.
— Mireasa e hidoasă?
— Împăratul hitit vrea să facă din fiica sa o mare soţie regală.
Setau se înfurie.
— Asta înseamnă că… vechiul nostru duşman îi impune faraonului s-o repudieze pe Iset!
— Formularea ta este cam brutală, consideră Acha, dar nu e lipsită de perspicacitate.
— Îi detest pe hitiţi, mărturisi Setau, golind o nouă cupă de vin. Frumoasa Iset nu e Nefertari, desigur, dar nu merită o astfel de soartă.
— Pentru prima dată, declară Ameni pe un ton ursuz, sunt de acord cu tine.
— Sunteţi prea impulsivi, declară Acha. Este în joc pacea.
— Hitiţii nu ne vor impune legea lor! protestă Setau.
— Nu mai sunt duşmanii noştri, le aminti ministrul Afacerilor externe.

— Te înşeli! Hattuşil şi semenii lui nu vor renunţa niciodată să pună mâna pe Egipt.

— Baţi câmpii. Împăratul hitit vrea pacea, dar pune condiţiile lui. De ce să-l refuzăm, fără să reflectăm?

— Eu nu cred decât în instinct.

— Eu, spuse Ameni, eu am reflectat. Nu o apreciez deloc pe frumoasa Iset, dar ea este regina Egiptului, marea soţie regală aleasă de Ramses după moartea lui Nefertari. Nimeni, fie el şi împăratul hitiţilor, n-are dreptul să o ofenseze.

— Ce atitudine insensibilă! zise Acha. Vreţi să trimiteţi la moarte mii de egipteni, să însângeraţi protectoratele noastre din Nord şi să puneţi în pericol întreaga ţară?

Ameni şi Setau îl interogară pe Ramses din priviri.

— Voi lua singur decizia, spuse faraonul.

Capitolul 6

Şeful convoiului ezita.

Să meargă de-a lungul coastei, trecând prin Beirut, pentru a se îndrepta spre sud, să traverseze Canaan-ul şi să ajungă la Sileh sau să o ia pe drumul care mărginea Anti-Libanul şi muntele Hermon, lăsând Damascul la est?

Fenicia nu era lipsită de farmec: păduri de stejari şi cedri, nuci cu umbră răcoroasă, smochini cu fructe delicioase, oraşe primitoare unde era agreabil să poposeşti.

Dar trebuia să livreze cât mai repede olibanul[3] la Pi-Ramses, acest oliban recoltat în peninsula arabică cu mari eforturi.

La această tămâie albă pe care egiptenii o numeau *sonter,* „cea care divinizează”, se adăuga mirul roşiatic, nu mai puţin preţios. Templele aveau nevoie de substanţe rare pentru a-şi celebra riturile; în sanctuare se răspândea parfumul lor care urca până la cer şi îi încânta pe zei. Îmbălsămătorii şi doctorii se foloseau în egală măsură de ele.

Arborele de tămâie din Arabia, cu frunzuliţe de un verde închis, măsura între cinci şi opt metri înălţime; în august şi în septembrie se desfăceau florile aurite cu mijloc purpuriu în timp ce, sub coajă, străluceau picuri de răşină albă. Un expert capabil să jupoaie coaja obţinea trei recolte pe an, recitând vechea formulă magică: „Fii fericit cu mine, arbore de tămâie, Faraonul te va face să creşti şi mai mare.”

Însoţitorii convoiului transportau de asemenea cupru de Asia, cositor şi sticlă, dar aceste materiale, căutate şi uşor de vândut, n-aveau valoarea tămâiei. După efectuarea acestei livrări, patronul se va odihni în frumoasa lui vilă din Deltă.

Cu fruntea descreţită, cu burta umflată, furnizorul olibanului era un bun comesean, dar nu glumea când era vorba de muncă. Verifica el însuşi starea căruţelor şi a măgarilor. Cât despre angajaţi, hrăniţi cum trebuie şi beneficiind de opriri lungi, ei n-aveau voie să se plângă dacă nu voiau să-şi piardă locul.

Şeful convoiului optă pentru drumeagul muntos, mai dificil, dar mai puţin lung decât drumul de coastă. Aici umbra va fi deasă şi animalele vor profita de o relativă răcoare.

Măgarii înaintau sprinteni, cei douăzeci de însoţitori fredonau un cântec, vântul le uşura mersul.

— Şefule…

— Ce este?

— Am impresia că suntem urmăriţi.

Şeful convoiului ridică din umeri.

— Când o să-ţi uiţi trecutul de mercenar? Azi e pace iar noi călătorim în siguranţă.

— Nu zic că nu-i aşa, dar totuşi suntem urmăriţi. Este bizar.

— Nu suntem noi singurii negustori!

— Dacă sunt vagabonzi, nu conta pe mine să le dau raţia mea.

— Nu-ţi mai face griji şi supraveghează-ţi măgarii.

Cel din fruntea convoiului se opri brusc.

Furios, şeful lui merse în faţa coloanei. El constată că o grămadă de crăci îi împiedica pe măgari să înainteze.

— Daţi astea la o parte!

În momentul în care însoţitorii din faţa convoiului se apucară de treabă, un stol de săgeţi îi doborî la pământ. Uluiţi, colegii lor încercară să fugă, dar nu scăpară de agresori. Ex-mercenarul învârti în aer un pumnal, escaladă panta bolovănoasă şi se aruncă asupra unuia dintre arcaşi. Dar un atlet cu părul lung îi despică craniul cu tăişul unei bărzi.

Drama nu durase decât câteva minute. Numai şeful convoiului fusese cruţat. Tremurând, incapabil de a fugi, el privi cum se apropie ucigaşul cu torsul lat acoperit de o blană de păr roşu.

— Lasă-mă în viaţă… Voi face din tine un om bogat!

Uri-Teşub izbucni în râs şi îşi înfipse sabia în burta nefericitului. Hititul detesta negustorii.

Acoliţii săi, fenicieni, îşi recuperară săgeţile din cadavre. Măgarii se supuseră ordinelor noilor lor stăpâni.

*

Sirianul Raia se temea de violenţa lui Uri-Teşub, dar nu găsise alt aliat mai bun pentru a apăra cauza grupărilor care refuzau pacea şi care voiau să-l dea jos pe Ramses prin orice mijloc. În timpul acestui armistiţiu, Raia se

îmbogăţea. Dar el era convins că războiul se va relua şi că hitiţii vor lansa atacul asupra Egiptului. Vechiul general şef, Uri-Teşub, va fi ales atunci de trupele lui şi el le va insufla gustul victoriei. Faptul că l-a ajutat să iasă din prăpastie o să-i aducă lui Raia, într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat, o poziţie privilegiată.

Când hititul apăru în depozitul său, Raia nu putu să-şi reprime o imperceptibilă mişcare de recul. Avea sentimentul că această fiinţă plină de cruzime, înfierbântată şi îngheţată, în acelaşi timp, putea să-i taie gâtul doar din simpla plăcere de a ucide.

— V-aţi şi întors!

— Nu eşti mulţumit să mă revezi, Raia?

— Dimpotrivă, prinţe! Dar sarcina Domniei Tale nu era aşa de simplă şi…

— Am simplificat-o.

Bărbuţa negustorului sirian tremură. Îi ceruse lui Uri-Teşub să ia contact cu fenicienii şi să răscumpere de la ei tămâia provenind din peninsula arabică. Negocierile riscau să fie lungi, dar Raia îi dăduse lui Uri-Teşub destule plăci de cositor pentru a-l convinge pe şeful convoiului să-i cedeze încărcătura. Sirianul pusese, de asemenea, în balanţă o placă de argint de contrabandă, vase rare şi bucăţi frumoase de stofă.

— Simplificată… În ce fel?

— Negustorii pălăvrăgesc, aşa că am acţionat.

— L-ai convins aşadar uşor pe şeful convoiului să-ţi vândă olibanul.

Zâmbetul lui Uri-Teşub fu acela al unui carnivor.

— Foarte uşor.

— Totuşi, are o reputaţie de temut în afaceri.

— Nimeni nu discută cu sabia mea.

— Doar nu l-ai…

— Am angajat mercenari şi i-am suprimat pe însoţitorii convoiului, inclusiv pe şeful lor.

— Dar de ce…?

— Nu-mi place să parlamentez şi apoi am olibanul. Nu asta era esenţial?

— Va avea loc o anchetă!

— Am aruncat corpurile într-o râpă.

Raia se întrebă dacă n-ar fi trebuit să ducă existenţa liniştită a unui negustor, dar era prea târziu ca să mai dea înapoi. La cea mai mică reticenţă, Uri-Teşub n-ar ezita să se debaraseze de el.

— Şi acum?
— Trebuie să distrugem olibanul, estimă Raia.
— Încărcătura asta nu valorează o avere?
— Ba da, dar cumpărătorul, oricine ar fi el, ne-ar trăda. Acest oliban era destinat templelor.
— Am nevoie de arme, de cai şi de mercenari.
— Nu vă asumaţi riscul de a vinde!
— Sfaturile negustorilor sunt întotdeauna detestabile! O să vinzi pentru mine în cantităţi mici comercianţilor care sunt gata de plecare spre Grecia şi Cipru. Şi vom începe să formăm reţele de oameni fideli, hotărâţi să distrugă această pace blestemată.
Planul lui Uri-Teşub nu era nesăbuit. Graţie intermediarilor fenicieni, Raia va scăpa repede de tămâie, fără prea multe riscuri. Absolut ostilă Egiptului, Fenicia adăpostea mulţi decepţionaţi de politica lui Hattuşil.
— Am nevoie de respectabilitate, continuă hititul. Serramanna nu va înceta să mă hărţuiască, decât dacă voi părea leneş şi decis să mă bucur de plăcerile vieţii.
Raia reflectă.
— Trebuie deci să luaţi de nevastă o femeie bogată şi onorabilă. Singura soluţie ar fi o văduvă bogată care duce lipsă de iubire.
— Ai una la îndemână?
Raia îşi scărpină bărbuţa.
— Clientela mea este vastă… Am două-trei idei. Săptămâna viitoare, voi organiza un banchet şi o să vă prezint.
— La ce dată va pleca din peninsula arabică viitoarea încărcătură de oliban?
— Nu ştiu încă, dar avem timp. Reţeaua mea de informatori nu va întârzia să ne prevină. Dar… o nouă acţiune violentă nu va declanşa o reacţie a armatei egiptene?
— Nu va rămâne nicio urmă de violenţă iar autorităţile egiptene vor fi luate prin surprindere. Fiindcă noi o să punem mâna pe toată recolta din acest an. Dar de ce eşti atât de convins că lipsa tămâiei o să-l clatine pe Ramses?
— Pentru Egipt, îndeplinirea ritualurilor este esenţială; dacă nu sunt celebrate conform regulilor stabilite de pe vremea strămoşilor, echilibrul ţării este în pericol. Când preoţii vor băga de seamă că le lipseşte olibanul şi mirul, ei se vor întoarce împotriva lui Ramses. Ce va putea acesta să facă,

dacă nu să constate propria lipsă de prevedere? Va fi acuzat că-i dispreţuieşte pe zei, că nemulţumeşte clerul şi poporul. Dacă reuşim să răspândim câteva zvonuri false care vor spori confuzia şi să-l lipsim pe Ramses de unul sau doi susţinători majori, vor izbucni tulburări grave în principalele oraşe.

Uri-Teşub îşi imagină un Egipt în flăcări, însângerat, lăsat pradă jefuitorilor, coroanele Faraonului călcate în picioare de armata hitită, privirea lui Ramses cuprinsă de teroare.

Ura îi deforma faţa hititului până într-atât că îl înspăimântă pe negustorul sirian. Pentru câteva clipe, Uri-Teşub intrase în regatul tenebrelor, pierzând contactul cu lumea oamenilor.

— Vreau să lovesc repede şi puternic, Raia.

— Răbdarea este indispensabilă, stăpâne. Ramses este un adversar de temut. Precipitarea ne-ar duce la eşec.

— Am auzit vorbindu-se despre protecţiile lui magice… Dar ele slăbesc o dată cu vârsta, şi Nefertari nu mai este acolo pentru a-l ajuta pe acest monarh blestemat.

— Reţeaua noastră de spionaj reuşise să-i manipuleze pe fratele lui Ramses şi pe ministrul Meba, aminti Raia. Ei sunt morţi, dar am păstrat preţioase contacte în înalta administraţie. Funcţionarii sunt uneori vorbăreţi. Unul dintre ei mi-a dat de înţeles că relaţiile diplomatice între Hatti şi Egipt riscă să se degradeze.

— E o veste formidabilă! Care e cauza discordiei?

— Secretul este încă bine păstrat, dar voi afla mai multe.

— Norocul e pe cale să se întoarcă, Raia! Şi crezi că eu voi fi mai puţin de temut decât Ramses?

Capitolul 7

Servitoarea frumoasei Iset săpuni îndelung spatele reginei înainte de a vărsa pe trupul ei zvelt apa caldă şi parfumată. Folosea o substanţă bogată în saponină, extrasă din scoarţa şi din pulpa fructului unui arbore preţios şi

generos. Visătoare, regina Egiptului se lăsă în seama manichiuristei şi a coafezei. Un servitor îi aduse o cupă de lapte proaspăt.

La Pi-Ramses, frumoasa Iset se simţea mai în largul ei decât la Theba. Acolo, pe ţărmul occidental, se afla mormântul lui Nefertari, în Valea Reginelor, şi capela sa de la Ramesseum unde Ramses însuşi celebra adesea cultul. Aici, în capitala cosmopolită creată de Faraon, existenţa era învolburată şi te gândeai mai puţin la trecut şi la viaţa de dincolo.

Iset se contemplă într-o oglindă din bronz şlefuit, în formă de disc şi al cărei mâner reprezenta o femeie goală, cu picioare lungi şi capul încoronat de o umbrelă de papirus.

Da, era încă frumoasă. Pielea ei era fină, ca o stofă preţioasă, faţa ei păstrase o extraordinară prospeţime, iubirea îi strălucea în priviri. Dar frumuseţea ei nu o va egala niciodată pe cea a lui Nefertari şi ea îi era recunoscătoare lui Ramses că nu o minţise pretinzând că o s-o uite într-o bună zi pe prima lui soţie regală. Iset nu era geloasă pe Nefertari. Dimpotrivă, aceasta îi lipsea. Niciodată Iset cea frumoasă nu jinduise la locul ei. Faptul că îi dăruise doi fii lui Ramses era suficient pentru a fi fericită.

Cât erau de diferiţi! Cel mare, Kha, în vârstă de treizeci şi şapte de ani, titular al unor înalte funcţii religioase, îşi petrecea cea mai mare parte a timpului în bibliotecile templelor. La douăzeci şi şapte de ani, mezinul, Merenptah, era la fel de atletic precum tatăl său şi avea o înclinaţie pronunţată pentru conducere. Poate că unul din ei va fi chemat să domnească. Dar faraonul putea la fel de bine să aleagă ca succesor pe unul din numeroşii „fii regali”, din care majoritatea erau străluciţi administratori.

Lui Iset nu-i păsa de putere şi de viitor. Ea savura fiecare clipă a miracolului pe care i-l oferea destinul. Să trăiască în preajma lui Ramses, să participe alături de el la ceremoniile oficiale, să-l vadă domnind asupra Celor Două Ţări… Exista viaţă mai minunată?

Servitoarea împleti părul reginei, îl parfumă cu mir, apoi îi puse o perucă scurtă pe care adăugă o diademă de perle şi cornalină.

— Iertaţi-mi familiaritatea… Dar Maiestatea Voastră arată încântător!

Iset surâse. Trebuia să rămână frumoasă pentru Ramses, să-l facă să uite cât mai mult timp posibil că tinereţea ei dispăruse.

În clipa în care se ridică, el apăru. Niciun om nu se putea compara cu el, niciunul nu avea inteligenţa, forţa şi prestanţa lui. Zeii îi dăruiseră totul şi el restituia această ofrandă ţării sale.

— Ramses! Nu sunt încă îmbrăcată.
— Trebuie să-ţi vorbesc despre o problemă gravă.
Frumoasei Iset îi fusese teamă de această încercare.
Nefertari ştia să guverneze, ea nu. Faptul de a fi asociată la conducerea corăbiei Statului o teroriza.
— Decizia ta va fi cea bună.
— Te priveşte direct, Iset.
— Pe mine? Dar pot să-ţi jur că n-am intervenit în niciun fel, că…
— E vorba de propria ta persoană şi e pacea în joc.
— Explică-mi, te rog!
— Hattuşil îmi cere s-o iau de soţie pe fiica lui.
— O soţie diplomatică… De ce nu?
— El cere mai mult: ca ea să devină mare soţie regală.
Frumoasa Iset rămase încremenită pentru câteva clipe, apoi ochii i se umplură de lacrimi. Miracolul se sfârşea. Trebuia să se dea la o parte şi să-i cedeze locul unei tinere şi drăguţe hitite, simbolul înţelegerii cordiale dintre Egipt şi Hatti. În balanţă, frumoasa Iset cântărea mai puţin decât o pană.
— Decizia îţi aparţine, declară Ramses. Accepţi să renunţi la funcţia ta şi să te retragi?
Regina schiţă un surâs.
— Această prinţesă hitită trebuie să fie foarte tânără…
— Vârsta ei contează mai puţin.
— Tu m-ai făcut foarte fericită, Ramses; voinţa ta este cea a Egiptului.
— Deci, te supui.
— Să fiu un obstacol în calea păcii, ar fi o crimă.
— Ei, bine, eu nu mă supun! Împăratul din Hatti nu-i va dicta deciziile sale faraonului Egiptului. Noi nu suntem un popor de barbari care tratează femeile ca pe nişte creaturi inferioare. Care dintre stăpânii Celor Două Ţări a îndrăznit vreodată să-şi repudieze marea soţie regală, cea care face parte din fiinţa faraonului? Şi un războinic din Anatolia îndrăzneşte să-mi ceară mie, Ramses, să încalc legea strămoşilor noştri!
Ramses luă cu tandreţe mâinile frumoasei Iset.
— Ai vorbit gândindu-te la Egipt, aşa cum trebuia s-o facă o adevărată regină. Acum, e rândul meu să acţionez.

*

Pătrunzând prin una din cele trei ferestre mari a *claustra*[4] care luminau vastul birou al lui Ramses, lumina asfinţitului învăluia în aur statuia lui Seti. Adusă la viaţă prin magia sculptorului şi prin deschizătura ritualică a gurii şi a ochilor, efigia monarhului continua să transmită un mesaj de rectitudine pe care doar fiul său îl percepea, în timp ce pacea serii se împodobea cu splendoarea divină.

Pereţi albi, o masă mare pe care era desfăşurată o hartă a Orientului Apropiat, un fotoliu cu spătar drept pentru faraon, scaune de culoarea paiului pentru vizitatori, o bibliotecă conţinând cărţile consacrate protecţiei sufletului regal şi un dulap cu papirusuri: acesta era decorul auster în care Ramses cel Mare lua, singur, deciziile cu privire la viitorul ţării sale.

Monarhul îi consultase pe înţelepţii din Casa Vieţii de la Heliopolis, pe marii preoţi din fruntea sanctuarelor importante, pe Ameni, pe vizir şi pe miniştri, apoi se închisese în biroul său şi dialogase cu sufletul tatălui său. Altădată, s-ar fi sfătuit cu Nefertari şi Tuya. Frumoasa Iset îşi cunoştea limitele şi nu-i era de niciun ajutor. Povara solitudinii creştea. În curând va trebui să-i pună la încercare pe cei doi fii ca să ştie care dintre ei va fi apt să continue lucrarea începută din timpul primului faraon.

Egiptul era puternic şi fragil. Puternic, pentru că legea lui Maat se perpetua, dincolo de meschinăriile umane; fragil, pentru că lumea se schimba, acordând un loc din ce în ce mai mare tiraniei, avidităţii şi egoismului. Faraonii vor fi, fără îndoială, ultimii care vor lupta pentru domnia zeiţei Maat, încarnarea Regulii universale, a justiţiei, a iubirii care lega între ele elementele şi componentele vieţii. Căci ei ştiau că, fără Maat, această lume n-ar fi decât un câmp închis unde barbarii s-ar lupta cu arme tot mai distructive pentru a-şi mări privilegiile şi pentru a distruge orice legătură cu zeii.

S-o pună pe Maat în locul dezordinii, al violenţei, al nedreptăţii, al minciunii şi al urii: aceasta era sarcina Faraonului, îndeplinită cu sprijinul puterilor invizibile. Şi ceea ce pretindea împăratul hitit era împotriva lui Maat.

O gardă îl introduse pe Acha, îmbrăcat cu o robă de in şi cu o cămaşă cu mâneci lungi ale cărei cusături erau de o fineţe excepţională.

— Nu mi-ar plăcea să lucrez într-un loc ca acesta, îi spuse el lui Ramses; este într-adevăr prea auster.

— Tatălui meu nu-i plăceau decorurile încărcate şi nici mie nu-mi plac.

— A fi Faraon nu mai lasă destul loc pentru fantezie. Cei care te invidiază sunt nişte imbecili şi nişte inconştienţi. Maiestatea Ta a luat o decizie?
— Consultaţiile mele s-au terminat.
— Am reuşit să te conving?
— Nu, Acha.
Ministrul Afacerilor externe privi harta Orientului Apropiat.
— Tocmai de asta mă temeam.
— Cererile lui Hattuşil sunt o insultă. Să-i cedez ar însemna să reneg instituţia faraonică.
Acha puse degetul arătător pe teritoriul Imperiului hitit.
— Un refuz echivalează cu o declaraţie de război, Maiestate.
— Condamni decizia mea?
— Este cea a Faraonului şi a lui Ramses cel Mare. Tatăl tău n-ar fi luat alta.
— Mi-ai întins o capcană?
— Mi-am făcut munca de diplomat în favoarea păcii. Aş mai fi prietenul lui Ramses, dacă nu l-aş pune la încercare?
Buzele regelui schiţară un surâs.
— Când va da Maiestatea Ta ordinul de mobilizare generală?
— Şeful diplomaţiei mele este destul de pesimist.
— Răspunsul tău oficial va provoca furia lui Hattuşil care nu va ezita nicio clipă să deschidă ostilităţile.
— Îţi lipseşte încrederea în tine, Acha.
— Sunt realist.
— Dacă mai poate cineva să salveze pacea, acela eşti tu.
— Altfel spus, Faraonul îmi ordonă să plec la Hattuşaş, să-i precizez poziţia ta împăratului hitit şi să-l fac să revină asupra deciziei sale.
— Îmi citeşti gândurile.
— N-am nicio şansă de succes.
— Acha… n-ai făcut tu şi alte fapte vitejeşti?
— Am îmbătrânit, Maiestate.
— Ai deci experienţă! Să te mulţumeşti cu o controversă, apropo de acest mariaj imposibil, nu va fi suficient; e bine să te arăţi mai ofensiv.
Diplomatul încruntă sprâncenele. Credea că-l cunoaşte bine pe Ramses, dar, încă o dată, faraonul îl surprindea.

— Am încheiat un tratat de asistenţă mutuală cu marele nostru prieten Hattuşil, continuă regele. O să-i explici că mă tem de un atac libian la frontiera occidentală. Or, de la instaurarea păcii, armamentul nostru s-a învechit şi ducem lipsă de fier. Îi vei cere aşadar împăratului hitit să ne furnizeze o cantitate importantă. Mulţumită lui, şi conform convenţiilor încheiate între noi, vom putea să ne apărăm împotriva agresorului.

Uluit, Acha îşi încrucişă braţele.

— Asta este într-adevăr misiunea mea?

— Uitam un detaliu: vreau ca fierul să ne fie livrat în cel mai scurt timp.

Capitolul 8

Kha, fiul lui Ramses şi al frumoasei Iset, refuzase să facă carieră în armată şi administraţie. Aceste sarcini profane nu-l captivau, dar era stăpânit de o veritabilă pasiune pentru scrierile înţelepţilor şi pentru monumentele Vechiului Imperiu. Cu faţa colţuroasă şi severă, ras în cap, cu ochii de un albastru închis, mai degrabă slab, cu mersul cam rigid din cauza articulaţiilor uneori dureroase, Kha era un cercetător înnăscut. Se remarcase luptând contra lui Moise şi a magiilor lui repetate şi conducea cu fermitate clerul zeului Ptah din Memphis. De mult timp, Kha delegase aspectul temporal al însărcinării sale pentru a putea scruta forţele ascunse care se manifestau în aer şi în piatră, în apă şi în lemn.

Casa Vieţii de la Heliopolis conserva „sufletele luminii”, adică arhivele secrete datând din perioada vârstei de aur în timpul căreia faraonii înălţaseră piramidele şi înţelepţii redactaseră ritualurile. În această epocă binecuvântată, nu pătrunseseră ei secretele vieţii şi ale morţii? Nemulţumiţi de a fi explorat misterele universului, aceşti înţelepţi le transcriseseră în hieroglife cu scopul de a transmite viziunea lor generaţiilor viitoare.

Recunoscut de toţi ca cel mai bun expert al tradiţiei, Kha fusese ales organizator al primei sărbători *sed* al lui Ramses, care marca cel de-al treizecilea an de domnie. La capătul unei atât de lungi perioade de exercitare a puterii, forţa magică a faraonului era considerată epuizată. Fusese nevoie aşadar să fie adunaţi în jurul lui toţi zeii şi zeiţele pentru ca

această comunitate supranaturală să-i redea o nouă energie. Mulţi demoni încercaseră, în van, să se opună regenerării lui Ramses[5].

Kha nu se mulţumea să descifreze cărţile magice. Proiecte vaste îl obsedau, atât de vaste încât ar fi avut nevoie de aprobarea faraonului. Înainte de a supune visele atenţiei tatălui său trebuia să le aducă încet-încet la realitate. De aceea, încă din zori, străbătea cariera de la Muntele Roşu, de lângă Heliopolis, pentru a căuta blocuri de cuarţit. În aceste locuri, conform mitului, zeii îi masacraseră pe oamenii care se revoltaseră împotriva luminii şi sângele lor se impregnase pentru totdeauna în pietre.

Deşi nu beneficiase de formaţia unui cioplitor sau a unui sculptor, Kha comunica din instinct cu materialul brut, percepea energia latentă care curgea în venele pietrei.

— Ce cauţi, fiule?

Ţâşnind din lumina răsăritului de soare care, învingând tenebrele, îşi întindea imperiul asupra deşertului, Ramses îl contempla pe Kha.

Fiul cel mare al regelui încetă să mai respire. Kha nu era străin de faptul că Nefertari îşi sacrificase viaţa pentru a-l salva de farmecele unei magii negre şi se întreba adesea dacă Ramses nu avea ceva resentimente în ceea ce-l priveşte.

— Ai greşit, Kha. N-am niciun reproş să-ţi fac.

— Îmi descifrezi gândurile cele mai secrete!

— Nu doreai să mă vezi?

— Te credeam la Theba şi iată-te aici, la Muntele Roşu.

— Un grav pericol ameninţă Egiptul, trebuie să-i fac faţă. Era indispensabil să meditez în acest loc.

— N-am încheiat pace cu hitiţii?

— Nu e vorba poate decât de un armistiţiu.

— Vei evita războiul sau îl vei câştiga… Orice s-ar întâmpla, tu vei şti să protejezi Egiptul de nenorocire.

— Nu doreşti să mă ajuţi?

— Politica… Nu, sunt incapabil. Şi domnia ta va dura mult timp, dacă respecţi ritualurile ancestrale. Din acest motiv voiam să vorbesc cu tine.

— Ce ai să-mi propui?

— Trebuie chiar de pe acum pregătită viitoarea ta sărbătoare de regenerare.

— La trei ani după cea dintâi?

— De acum înainte, trebuie celebrat acest rit la intervale regulate şi apropiate. Asta este concluzia cercetărilor mele.

— Fă ceea ce e necesar.

— Nu puteai să-mi provoci o mai mare bucurie, tată. Nu va lipsi nicio divinitate de la viitorul tău jubileu. Bucuria se va răspândi în Cele Două Ţări, zeiţa Nut va semăna în ceruri malahit şi turcoază.

— Ai un alt proiect, Kha. Cărui templu îi sunt destinate blocurile de cuarţit pe care le cauţi?

— De mai mulţi ani, mă aplec asupra originilor noastre. Printre primele noastre ritualuri, era alergarea unui taur numit Apis care incarna capacitatea regelui de a birui toate spaţiile. Se cuvine să onorăm mai mult acest animal extraordinar şi să-i acordăm o sepultură demnă de forţa lui… Fără a uita să restaurăm vechile monumente, ca unele piramide care au suferit atacurile timpului şi ale invadatorului hyksos. Îmi dai echipe de constructori care să ducă la bun sfârşit aceste munci?

— Alege tu însuţi şeful lucrării şi cioplitorii.

Faţa severă a lui Kha se lumină.

— Acest loc este ciudat, remarcă Ramses, sângele celor revoltaţi impregnează aceste pietre. Aici, eterna luptă a luminii împotriva tenebrelor a lăsat urme profunde. Muntele Roşu este un loc al puterii ascunse unde e bine să te aventurezi cu prudenţă. Nu eşti aici din întâmplare, Kha, ce comoară cauţi?

Fiul cel mare al regelui se aşeză pe un bloc maroniu de piatră.

— Cartea lui Thot. Cartea ce conţine secretul hieroglifelor. Se află undeva în necropola de la Saqqara. O voi găsi, chiar dacă va dura mai mulţi ani.

*

La cincizeci şi patru de ani, doamna Tanit era o foarte frumoasă feniciană ale cărei forme planturoase atrăgeau privirile bărbaţilor mult mai tineri. Văduva unui bogat negustor, prieten al sirianului Raia, ea moştenise o avere considerabilă de care se bucura fără reţinere, organizând banchet după banchet în somptuoasa sa vilă din Pi-Ramses.

Apetisanta feniciană se consolase repede după moartea unui soţ pe care-l considera vulgar şi plictisitor. După ce simulase tristeţea timp de câteva săptămâni, Tanit se aruncase în braţele unui magnific nubian cu dotări evidente. Dar acesta o părăsise, ca şi ceilalţi amanţi, căci în ciuda virilităţii

lor, ei se epuizau mai repede decât ea. Şi o amantă atât de avidă de plăcere ca Tanit nu le putea ierta această deplorabilă lipsă de rezistenţă.

Tanit ar fi putut să se întoarcă în Fenicia, dar îi plăcea din ce în ce mai mult Egiptul. Datorită autorităţii şi strălucirii lui Ramses, pământul faraonilor avea un parfum paradisiac. În nicio altă parte o femeie nu era atât de liberă să trăiască aşa cum voia.

La căderea serii, invitaţii sosiră. Egipteni bogaţi care făceau afaceri cu doamna Tanit, înalţi funcţionari fascinaţi de feniciană, compatrioţi râvnind la averea ei, fără a mai vorbi de noii veniţi pe care stăpâna casei se amuza să-i descopere. Ce putea fi mai excitant decât să simtă asupra ei privirea plină de dorinţă a unui bărbat? Tanit ştia să se arate când veselă, când distantă, nelăsându-şi niciodată interlocutorul să ghicească cum se va termina întâlnirea lor. În toate împrejurările, ea păstra iniţiativa şi lua decizia. Masculul care încerca s-o domine n-avea nicio şansă s-o seducă.

Ca de obicei, bucatele erau suculente, mai ales spata de iepure în sos de bere, cu garnitură de vinete, iar vinurile remarcabile. Datorită relaţiilor pe care le avea la palat, Tanit obţinuse chiar câteva ulcioare de vin roşu de Pi-Ramses, datând din anul 21 al domniei lui Ramses, data încheierii tratatului de pace cu hitiţii. Şi, ca de obicei, feniciana arunca o privire lascivă asupra celor mai frumoşi bărbaţi, în căutarea viitoarei sale victime.

— Cum o mai duci, buna mea prietenă?

— Raia! E o bucurie să vă revăd. O duc minunat.

— Dacă nu m-aş teme să vă flatez, aş zice că frumuseţea dumneavoastră nu încetează să crească.

— Climatul îmi prieşte. Şi apoi, durerea pierderii regretatului meu soţ începe să se estompeze.

— Din fericire, aceasta este legea naturii. O femeie ca dumneavoastră nu este făcută pentru singurătate.

— Bărbaţii sunt mincinoşi şi brutali, se sclifosi ea, nu trebuie să am încredere.

— Aveţi dreptate să fiţi prudentă, dar sunt convins că destinul o să vă rezerve o nouă fericire.

— Şi cum vă merg afacerile?

— Muncă, multă muncă… Ca să faci conserve de lux îţi trebuie o mână de lucru foarte calificată care cere salarii mari. Cât despre vasele exotice atât de apreciate în înalta societate, importul lor necesită multe negocieri şi

călătorii. Artizanii serioşi nu sunt ieftini. Cum reputaţia mea se bazează pe calitate, trebuie mereu să investesc. De aceea nu voi fi niciodată bogat.

— Norocul v-a surâs… Cred că necazurile tale s-au terminat.

— Am fost acuzat, pe nedrept, de simpatii puternice pentru hitiţi. De fapt, am făcut comerţ cu ei, fără să mă ocup de politică. Instaurarea păcii a spălat aceste vechi acuzaţii. În prezent, colaborarea cu noii noştri parteneri străini este chiar încurajată. Nu este asta cea mai frumoasă victorie a lui Ramses?

— Faraonul este atât de seducător… Păcat că este inaccesibil.

Pacea, tratatul semnat de Ramses şi Hattuşil, pierderea spiritului de cucerire a Imperiului hitit, Egiptul triumfător… Raia nu mai suporta laşităţile şi neregulile care cauzaseră acest dezastru. El luptase pentru ca supremaţia armatei anatoliene să se extindă asupra întregului Orient Apropiat şi nu renunţa la această bătălie.

— Aş putea să vă prezint un prieten? o întrebă el pe Tanit care se arătă imediat curioasă.

— Cine e?

— Un prinţ hitit care se află pentru un timp în Egipt. A auzit mult vorbindu-se de dumneavoastră, dar este un bărbat mai degrabă timid. A trebuit să insist ca să accepte să participe la acest banchet, atât de tare îl înspăimântă mondenităţile.

— Arată-mi-l.

— Se află acolo jos, lângă desişul de leandri.

Aşezată pe un stâlp, o lampă îl lumina pe Uri-Teşub, separat de grupurile de invitaţi care schimbau între ei banalităţi. Lumina tremurătoare îi punea în evidenţă brutalitatea feţei, bogăţia părului lung, virilitatea torsului acoperit de păr roşu, asprimea musculaturii de războinic.

Tanit rămase mută de emoţie. Niciodată nu contemplase un animal sălbatic degajând o senzualitate atât de intensă. Banchetul încetă să mai existe, ea nu mai avea decât un gând: să facă dragoste cât mai repede cu acest armăsar.

Capitolul 9

Ramses asista la lupta în care se angajaseră Serramanna şi Merenptah. Echipat cu o platoşă articulată, cu o cască cu coarne, care avea în vârf un disc de bronz, şi cu un scut rotund, sardul lovea cu sabia în scutul dreptunghiular al mezinului lui Ramses, obligat să se retragă. Faraonul îi ceruse şefului gărzii sale să nu-şi menajeze adversarul. Întrucât Merenptah voia să-şi dovedească valoarea în luptă, nici nu putea să viseze la un adversar mai bun.

În vârstă de douăzeci şi şapte de ani, Merenptah, „Cel iubit de zeul Ptah”, era un atlet frumos, curajos, chibzuit, dotat cu reflexe excelente. Deşi sardul trecuse de cincizeci, nu pierduse nimic din forţa şi dinamismul lui; să-i rezişti era deja un act de vitejie.

Merenptah ceda din teren, revenea în asalt, para loviturile, sărea în lateral; încet-încet îl obosea pe Serramanna.

Deodată, uriaşul rămase nemişcat şi îşi aruncă la pământ sabia lungă cu lamă triunghiulară şi scutul.

— Gata cu joaca. Să ne batem cu mâinile goale.

Merenptah ezită o clipă, apoi îl imită pe sard. Ramses retrăi înfruntarea de pe ţărmul Mediteranei când îl învinsese pe piratul Serramanna, înainte de a-l face şeful gărzii sale personale.

Fiul regelui fu luat prin surprindere de atacul, cu capul înainte, al colosului. La şcoala militară, Merenptah nu învăţase să se bată ca un sălbatic. Trântit pe spate în praful cazărmii, crezu c-o să se sufoce sub greutatea fostului pirat.

— Instrucţia s-a terminat, declară Ramses.

Cei doi bărbaţi se ridicară. Merenptah era furios.

— M-a atacat mişeleşte!

— Duşmanul atacă mereu aşa, fiule.

— Vreau să reluăm lupta.

— Inutil, am văzut ceea ce voiam să văd. Întrucât ţi s-a dat o lecţie profitabilă, te numesc general-şef al armatei Egiptului.

Serramanna încuviinţă printr-o clătinare din cap.

— În mai puţin de o lună, continuă Ramses, îmi vei preda un raport complet şi detaliat asupra stării trupelor şi a calităţii armamentului lor.

În timp ce Merenptah îşi trăgea sufletul, Ramses se îndepărtă în carul său pe care îl conducea el însuşi. Cui să încredinţeze destinul Egiptului: eruditului Kha sau războinicului Merenptah? Dacă talentele fiecăruia ar fi fost reunite într-o singură fiinţă, alegerea ar fi fost uşoară. Şi Nefertari nu

mai era acolo pentru a-l sfătui pe monarh. Cât despre numeroşii „fii regali”, nu lipsiţi de calităţi, niciunul nu poseda o personalitate atât de puternică ca aceea a celor doi fii ai frumoasei Iset. Iar Meritamon, fiica lui Nefertari, alesese să trăiască în singurătate într-un templu.

Ramses trebuia să ţină seama de părerea pe care şi-o exprimase Ameni chiar în acea dimineaţă: „Maiestatea Ta să se regenereze prin ritualuri pentru a continua să domnească până la epuizarea totală a energiei sale. Pentru Faraon, n-a existat niciodată alt drum şi nici nu va exista niciodată un altul”.

*

Raia ieşi din antrepozitul său, traversă cartierul atelierelor, trecu prin faţa palatului regal şi o luă pe marea alee care ducea la templele din Pi-Ramses. Mărginită de salcâmi şi sicomori care ofereau o umbră binefăcătoare, ea era considerată de locuitorii capitalei lui Ramses, maiestuoasă şi liniştitoare.

Negustorul lăsă în stânga templul lui Amon şi în dreapta templul lui Ra. Cu un mers care se voia liniştit, se îndreptă spre templul lui Ptah. În apropierea edificiului, fu nevoit să bată în retragere. În peretele exterior erau încastrate stele pe care sculptorii gravaseră urechi şi ochi. Zeul nu auzea el cuvintele cele mai secrete şi nu vedea intenţiile cele mai ascunse?

„Superstiţie”, gândi Raia, totuşi prost dispus. El evită s-o ia pe la colţul zidului unde era amenajată o nişă care adăpostea o statuetă a zeiţei Maat. În acest fel, poporul putea contempla secretul major al civilizaţiei faraonice, această Regulă imuabilă născută dincolo de timp şi de spaţiu.

Raia se prezentă la intrarea artizanilor. Gardianul îl cunoştea. Ei schimbară câteva vorbe anodine despre frumuseţea capitalei, negustorul se plânse de zgârcenia unor clienţi, apoi fu autorizat să intre în templu, în sectorul rezervat aurarilor. Specialist în vasele preţioase, Raia îi frecventa pe cea mai mare parte dintre ei şi nu uita să ceară veşti despre familia unuia sau despre sănătatea altuia.

— Vrei să ne smulgi secretele, bombăni un bătrân tehnician care aranja lingouri într-o căruţă.

— Am renunţat la asta, mărturisi Raia, mă mulţumesc să vă văd muncind.

— Totuşi, doar nu vii aici ca să te odihneşti?

— Mi-ar plăcea să cumpăr una sau două piese frumoase.

— Ca să le vinzi de trei ori mai scump!

— Ăsta-i negoţul, prietene.

Bătrânul tehnician îi întoarse spatele lui Raia care era obişnuit cu aceste primiri ostile. Discret, aproape invizibil, el îi observă pe ucenicii ce aduceau lingourile calfelor care le cântăreau sub supravegherea scribilor specializaţi. Metalul preţios era apoi depozitat într-un vas acoperit, pus pe foc. Cu un pai se aţâţa flacăra. Suflătorii aveau adesea obrajii umflaţi pentru a nu pierde ritmul. Alţi tehnicieni vărsau metalul topit în receptacule de forme diverse şi încredinţau materialul aurarilor care îl modelau pe o nicovală, cu ciocane de piatră, pentru a forma coliere, brăţări, vase, decoraţiuni pentru porţile templelor şi statuete. Secretele meseriei se transmiteau de la maestru la discipol, de-a lungul unei iniţieri care presupunea mai mulţi ani.

— Magnific, spuse Raia unui aurar care tocmai terminase un pectoral.

— Va orna statuia unui zeu, preciză artizanul.

Negustorul spuse în şoaptă.

— Putem sta de vorbă?

— E suficient zgomot în atelier. Nimeni nu ne va auzi.

— Am auzit că cei doi băieţi ai tăi vor să se însoare.

— Posibil.

— Dacă le ofer nişte mobilă, n-ai fi mulţumit?

— Care e preţul pe care trebuie să-l plătesc?

— O simplă informaţie.

— Nu conta pe mine ca să-ţi dezvălui procedeele de fabricaţie.

— Nu cer aşa ceva!

— Ce vrei să ştii?

— Există un oarecare număr de sirieni care s-au instalat în Egipt şi mi-ar plăcea să-i ajut să se integreze mai bine. N-ai angajat unul sau doi în atelierul tău?

— E adevărat, am angajat unul.

— E mulţumit de soarta lui?

— Mai mult sau mai puţin.

— Dacă accepţi să-mi spui numele lui, o să-i vorbesc.

— E tot ceea ce vrei, Raia?

— Încep să îmbătrânesc, n-am copii, posed ceva bunuri şi mi-ar plăcea să favorizez un compatriot.

— Egiptul te-a învăţat să fii mai puţin egoist… Cu atât mai bine. În timpul judecăţii sufletului, marele zeu apreciază generozitatea. Sirianul tău e unul dintre suflători. Cel mai gras, cu urechile clăpăuge.

— Sper ca darurile mele să contribuie la fericirea fiilor tăi.

Raia aşteptă terminarea lucrului pentru a-i vorbi compatriotului său. După două eşecuri cu un dulgher şi un zidar, mulţumiţi de condiţia lor, succesul fu deplin.

Suflătorul sirian, ex-prizonier capturat lângă Kadesh, refuza să admită înfrângerea hitiţilor şi îşi dorea ca pacea să fie distrusă. Înăcrit, ranchiunos şi răzbunător, era genul de om de care Uri-Teşub şi Raia aveau nevoie. În plus, muncitorul avea câţiva prieteni care îi împărtăşeau părerile.

Lui Raia nu-i fu deloc greu să-l convingă să muncească pentru el şi să intre într-un grup de rezistenţă a cărui misiune era să atace interesele vitale ale Egiptului.

*

Uri-Teşub îşi muşcă amanta de gât şi o penetră cu violenţă. Tanit suspină de plăcere. În sfârşit, cunoştea pasiunea, acest amestec de brutalitate şi dorinţă mereu nesatisfăcută.

— Mai vreau, imploră ea.

Hititul se bucura fără reţinere de trupul împlinit al frumoasei feniciene. În fortăreţele Anatoliei, Uri-Teşub învăţase să le satisfacă pe femei aşa cum meritau.

Pentru o clipă, Tanit simţi un fel de spaimă. Pentru prima dată, ea nu mai controla situaţia. Acest bărbat bestial, cu sevă inepuizabilă, era aproape înspăimântător. Niciodată n-o să mai găsească un asemenea amant capabil să-i împlinească viciile cele mai delirante.

Pe la mijlocul nopţii, se dădu bătută.

— Destul… Nu mai pot.

— Deja?

— Eşti un monstru!

— N-ai cunoscut decât puştani, frumoaso, eu sunt bărbat.

Ea se ghemui lângă el.

— Eşti minunat… Mi-ar plăcea ca zorii să nu mai vină niciodată.

— Ce importanţă are?

— Dar… trebuie să pleci! O să ne revedem mâine noapte.

— Rămân.

— Ştii ce înseamnă asta, în Egipt?

— Când un bărbat şi o femeie trăiesc sub acelaşi acoperiş, cu ştirea şi în văzul tuturor, ei sunt consideraţi căsătoriţi. Suntem aşadar căsătoriţi.

Şocată, ea se îndepărtă de el.

— O să ne mai vedem, dar…
Uri-Teşub o răsturnă cu forţa pe spate şi se întinse peste ea.
— O să mi te supui femeie. Eu sunt fiul defunctului împărat din Hatti şi moştenitorul legitim al imperiului. Tu nu eşti decât o târfă feniciană care o să-mi ofere plăceri şi o să-mi satisfacă toate nevoile. Eşti conştientă de onoarea pe care ţi-o fac, luându-te de nevastă?
Tanit încercă să protesteze, dar Uri-Teşub o pătrunse cu încăpăţânarea unui ţap şi ea se lăsă purtată în vâltoarea deliciilor.
— Dacă mă trădezi, murmură hititul cu o voce aspră, te omor.

Capitolul 10

Dintr-un coş de trestie, Setau scoase o bucată de pâine triunghiulară, un bol cu terci de ovăz, peşte uscat, un porumbel înăbuşit în cuptor, o prepeliţă friptă, doi rinichi fierţi în vin, o coastă de vită cu garnitură de ceapă prăjită, smochine şi o bucată de brânză cu ierburi. Cu încetineală, el puse bucatele una câte una pe biroul lui Ameni, obligat să dea la o parte papirusurile pe care le consulta.
— Ce e asta?
— Eşti orb? Un prânz convenabil care-ţi va potoli foamea pentru două sau trei ore de-acum înainte.
— N-aveam nevoie de…
— Ba da, aveai cea mai mare nevoie. Creierul tău nu funcţionează corect dacă nu ai burta plină.
Scribul cu tenul palid se revoltă.
— Mă insulţi?
— Este singura metodă prin care îţi pot atrage atenţia.
— N-o să-mi vorbeşti iar de…
— Ba da! Vreau mai multe credite pentru Nubia şi n-o să mă amuz completând cincizeci de formulare ca orice alt funcţionar.
— Ai un superior ierarhic, viceregele Nubiei.
— Un imbecil şi un leneş! Nu se gândeşte decât la cariera lui şi nu-i pasă de această provincie pe care Ramses m-a însărcinat s-o pun în valoare. Ca

s-o umplu de temple şi de capele, ca să-i măresc suprafaţa cultivabilă, îmi trebuie oameni şi materiale.

— Ar trebui totuşi respectate anumite reguli.

— Ah, regulile! Ele sufocă viaţa. Uită-le, Ameni!

— Nu sunt atotputernic, Setau. Vizirul Pazer şi regele însuşi vor să vadă socotelile.

— Dă-mi ceea ce-ţi cer şi o să socoteşti după aia.

— Altfel spus, mă faci responsabil pentru viitoarele tale greşeli.

Setau păru surprins.

— Dar… bineînţeles! Folosind limbajul obscur al scribilor, tu vei putea să ne justifici.

Porumbelul înăbuşit era o minunăţie. Ameni nu putu să-şi ascundă plăcerea.

— Lotus l-a gătit, nu-i aşa?

— Nevasta mea este o adevărată vrăjitoare.

— Eşti pe cale să corupi un funcţionar.

— O să mă ajuţi, Ameni?

— Dacă Ramses nu manifesta atâta afecţiune pentru Nubia…

— Datorită mie, în câţiva ani, ea va fi mai bogată decât o provincie egipteană!

Ameni se repezi la prepeliţa friptă.

— Acum că aceste mici probleme s-au rezolvat, spuse Setau, pot să-ţi mărturisesc că sunt foarte neliniştit.

— Din ce motiv?

— Ieri seară, făceam dragoste cu Lotus, când, deodată, ea s-a ridicat şi a strigat: „Un monstru dă târcoale!” Nu vorbea nici despre cele două cobre ale noastre care veghează la picioarele patului, nici de armata hitită pe care Ramses o va învinge pentru a doua oară, dacă e nevoie.

— Ai identificat acest monstru?

— Pentru mine nu e nicio îndoială: e vorba de bruta hitită, Uri-Teşub.

— N-avem nimic să-i reproşăm.

— L-ai alertat pe Serramanna?

— Bineînţeles.

— Şi care a fost reacţia lui?

— Îl detestă pe Uri-Teşub ca şi tine şi crede că eliberarea lui a fost o greşeală. Dar hititul n-a comis nicio nelegiuire. Pentru mine, acest războinic învins este un prinţ castrat. Ce motiv avem să ne temem de el?

*

Când primele raze ale soarelui îi luminară camera, Serramanna deschise ochii. La stânga sa, o tânără nubiană adormită. La dreapta, o libiană un pic mai tânără. Uriaşul sard nu-şi mai amintea numele lor.

— Scularea, ştrengăriţelor!

Cum nu-şi dădea exact seama de forţa lui, palma pe care uriaşul o administră delicatului posterior al celor două amante de-o noapte fu mai puţin mângâietoare decât şi-o dorise. Ţipetele lor de gâşte speriate îi provocară dureri de cap.

— Hai, îmbrăcaţi-vă şi valea!

Serramanna plonjă în bazinul care ocupa cea mai mare parte a grădinii sale şi înotă vreo douăzeci de minute. Nu cunoştea remediu mai bun pentru a alunga efectul vinului şi al zbenguielilor amoroase.

Refăcut, se pregătea să devoreze o pâine proaspătă, ceapă, slănină şi carne de vită uscată când servitorul îi anunţă vizita unuia dintre subordonaţii săi.

— Noutăţi, şefu', am dat de urma lui Uri-Teşub.

— Sper că e mort, nu?

— E foarte viu şi… însurat.

— Cu cine?

— Cu o văduvă feniciană bogată, Tanit.

— E una dintre cele mai bogate femei din Pi-Ramses! Trebuie că te înşeli.

— Du-te să vezi cu ochii tăi, şefu'.

— Să mergem.

Cu o enormă bucată de carne uscată între dinţi, Serramanna sări pe cal.

*

Gardianul vilei doamnei Tanit ar fi trebuit să-i ceară uriaşului sard un document oficial care-l autoriza s-o interogheze pe proprietară. Dar privirea mânioasă a lui Serramanna îl făcu să se răzgândească. El îl chemă pe grădinar şi îl rugă să-l conducă pe şeful gărzii personale a lui Ramses la stăpâna casei.

Îmbrăcată cu o robă de in transparent care nu-i ascundea aproape nimic din farmecele plinuţe, Tanit îşi lua micul dejun pe o terasă umbroasă în

compania lui Uri-Teşub, îmbrăcat doar cu propria blană de păr roşu.
— Ilustrul Serramanna! exclamă hititul, vizibil bucuros de această vizită. Să-l invităm să ia masa cu noi, draga mea?
Uriaşul sard rămase neclintit în faţa fenicienei care se lipi de Uri-Teşub.
— Ştiţi cine este acest bărbat, doamnă Tanit?
— Da, ştiu.
— Fiţi mai explicită.
— Uri-Teşub este un prinţ hitit, fiul defunctului împărat.
— A fost şi generalul-şef al armatei hitite şi barbarul cel mai înverşunat al distrugerii Egiptului.
— Este un trecut îndepărtat, interveni Uri-Teşub glumeţ. Ramses şi Hattuşil au încheiat o pace trainică, faraonul mi-a redat libertatea şi toată lumea e fericită! Nu e şi părerea ta, Serramanna?
Sardul observă că gâtul fenicienei avea urme de muşcături.
— Acest hitit a petrecut noaptea sub acoperişul dumneavoastră şi se pare că a hotărât să locuiască aici… Ştiţi ce semnifică asta, doamnă Tanit?
— Bineînţeles.
— Vă forţează să vă căsătoriţi cu el, ameninţându-vă că vă torturează, nu-i aşa?
— Răspunde, dragă, ordonă Uri-Teşub. Spune-i că eşti o femeie liberă, ca oricare altă egipteană şi că iei singură hotărârile.
Feniciana se arătă virulentă.
— Îl iubesc pe Uri-Teşub şi îl iau de bărbat! Nicio lege nu se poate opune.
— Gândiţi-vă bine, doamnă Tanit. Dacă mărturisiţi că acest individ v-a brutalizat, îl arestez imediat şi nu vă mai pândeşte niciun pericol. Îl voi duce imediat în faţa tribunalului şi sancţiunea nu va fi uşoară. Maltratarea unei femei e o crimă.
— Ieşiţi din casa mea!
— Sunt surprins, adăugă Uri-Teşub ironic. Credeam că primim un prieten şi bag de seamă că suntem interogaţi de un poliţist agresiv. Ai un document oficial care să te autorizeze să intri pe o proprietate privată, Serramanna?
— Aveţi grijă, doamnă Tanit, vă expuneţi unor mari necazuri.
— Soţia mea şi cu mine am putea să facem plângere, adăugă hititul. Dar fie, de data asta! Dispari, Serramanna, şi lasă în pace un cuplu cinstit care nu se gândeşte decât să se bucure de fericire.

Uri-Teşub o sărută cu înflăcărare pe feniciană. Uitând de prezenţa sardului, ea începu să-şi mângâie soţul fără pic de ruşine.

*

Etajerele şi dulapurile din biroul lui Ameni ameninţau să se prăbuşească sub greutatea documentelor administrative. Niciodată secretarul particular al regelui n-avusese de rezolvat atâtea dosare importante în acelaşi timp. Cum verifica el însuşi fiecare detaliu, nu mai dormea mai mult de două ore pe noapte şi, în ciuda protestelor colaboratorilor, suspendase concediile în următorul trimestru. Prime substanţiale calmaseră spiritele.

Ameni se ocupa de cererile lui Setau privind Nubia şi respingea argumentele viceregelui, partizan al lipsei de schimbare; îşi dădea acordul pentru vizirul Pazair care nu avea încredere în specialiştii în economie; mergea în fiecare zi la Ramses pentru a-i solicita o mie şi una de decizii, după ce pregătise, în prealabil, cu grijă, toate datele concrete pe care le cerea suveranul. Şi mai era restul, întregul rest, pentru că Egiptul trebuia să rămână o mare ţară, un pământ de neînlocuit pe care trebuia să-l serveşti fără să te gândeşti la propria ta persoană.

Totuşi, când Serramanna năvăli în biroul său, scribul cu tenul palid şi trăsăturile adâncite se întrebă dacă umerii săi ar mai suporta o nouă încărcătură.

— Ce mai e?

— Uri-Teşub este frumos şi foarte însurat cu feniciana Tanit.

— N-a căzut rău. Averea este la fel de rotunjoară ca şi doamna.

— E catastrofal, Ameni!

— De ce? Ex-generalul şef se va moleşi în plăcere şi lene.

— Nu pot să-l supraveghez ca lumea. Dacă îi reperează pe oamenii mei, va depune plângere şi va obţine câştig de cauză. Acum, el este un om liber. Oficial vorbind, n-am nimic să-i reproşez şi în acest timp el pregăteşte o lovitură urâtă.

— Ai stat de vorbă cu doamna Tanit?

— A lovit-o şi ameninţat-o, sunt sigur! Dar ea s-a îndrăgostit de el.

— Sunt şi oameni fără ocupaţie care au timp să se gândească la dragoste! Linişteşte-te, Serramanna, Uri-Teşub a repurtat în sfârşit o victorie, dar aceasta îl va îndepărta pentru totdeauna de cărările războiului.

Capitolul 11

Hattuşaş[6], capitala Imperiului hitit, nu se schimbase. Construită pe platoul Anatoliei centrale, expusă verilor arzătoare şi iernilor glaciale, cetatea fortificată se compunea dintr-un oraş de jos, unde cel mai remarcabil monument era templul zeului Furtunii şi al zeiţei Soarelui, şi dintr-un oraş de sus, dominat de austerul palat al împăratului, dornic să supravegheze în permanenţă cei nouă kilometri de metereze acoperite de turnuri şi creneluri.

Acha revăzu, nu fără oarecare emoţie, Hattuşaş, întruchiparea în piatră a puterii militare hitite. Nu fusese el cât pe ce să-şi piardă viaţa în timpul unei misiuni de spionaj foarte periculoasă care precedase bătălia de la Kadesh?

Convoiul şefului diplomaţiei egiptene fusese nevoit să traverseze stepe aride şi să treacă prin defilee neospitaliere înainte de a ajunge în capitala înconjurată de masive muntoase a căror prezenţă era o piedică considerabilă pentru un eventual agresor. Hattuşaş era o fortăreaţă inexpugnabilă construită pe vârfurile stâncoase, cu preţul unor incredibile performanţe tehnice. Cât de departe erai de Egipt şi de oraşele lui deschise, primitoare şi călduroase! Accesul în Hattuşaş se făcea prin cinci porţi fortificate, două în zidurile oraşului de jos, trei în cele ale oraşului de sus. Escorta hitită care însoţea delegaţia egipteană de la o distanţă de o sută de kilometri o conduse la punctul de acces cel mai înalt, poarta Sfincşilor.

Înainte de a trece de ea, Acha celebră ritul hitit. El rupse trei pâini, vărsă vin pe pietre şi pronunţă formula obligatorie: „Fie ca această piatră să fie eternă.” Egipteanul remarcă prezenţa recipientelor umplute cu ulei şi miere, menite să-i împiedice pe demoni să-şi răspândească miasmele peste cetate. Împăratul Hattuşil nu modificase obiceiurile.

De data asta, Acha simţise oboseala călătoriei. Când era mai tânăr, detesta să rămână într-un loc, îi plăcea pericolul şi nu ezita să-şi asume riscuri. O dată cu maturitatea, părăsirea Egiptului i se părea o povară. Această plecare în străinătate îl priva de o plăcere de neînlocuit: aceea de a-l vedea pe Ramses guvernând. Respectând regula lui Maat, Faraonul ştia că „a asculta este lucrul cel mai preţios”, conform maximei înţeleptului Ptah-hotep, autorul preferat al lui Nefertari. El îşi lăsa miniştrii să vorbească

îndelung, atent la fiecare intonaţie, la fiecare atitudine. Şi deodată, cu viteza crocodilului Sobek ţâşnind din adâncul apelor pentru a face soarele să renască, Ramses decidea. O simplă frază, luminoasă, evidentă, definitivă. El mânuia cârma cu o abilitate incomparabilă, căci a lui era corabia Statului şi el era cârmaciul. Zeii care îl aleseseră nu se înşelaseră şi oamenii fuseseră îndreptăţiţi să i se supună.

Doi gradaţi, cu caschete, platoşe şi cizme îl conduseră pe Acha spre sala de audienţă a împăratului Hattuşil. Palatul trona pe un impozant vârf stâncos format din trei piscuri. Pe crenelurile turnurilor înalte vegheau în permanenţă soldaţi de elită. Stăpânul ţării era la adăpost de orice agresor din exterior. De aceea pretendenţii la puterea supremă preferaseră adesea otrava în locul atacului asupra palatului care n-avea nicio şansă de reuşită.

Hattuşil ar fi recurs şi el la asta pentru a-l suprima pe Uri-Teşub dacă Acha, îndeplinindu-şi misiunea cu o rară dexteritate, n-ar fi reuşit să-i faciliteze fuga generalului-şef responsabil de moartea tatălui său, împăratul Muwattalis. Refugiat în Egipt, Uri-Teşub îi furnizase lui Ramses informaţii utile despre armata hitită.

O singură intrare permitea accesul în „marea fortăreaţă”, după cum o numea poporul care o privea cu spaimă. Când poarta grea de bronz se închise în urma lui, Acha avu impresia că era prizonier. Mesajul pe care trebuia să i-l ducă lui Hattuşil nu-l incita la optimism.

Semn liniştitor, împăratul nu-l lăsă să aştepte. Acha fu introdus într-o sală glacială, cu piloni grei şi ai cărei pereţi erau ornaţi cu trofee militare.

Mic, plăpând, cu un bandou peste păr, cu gâtul împodobit cu un colier de argint, cu o brăţară de fier la cotul stâng, Hattuşil era îmbrăcat cu obişnuita lui robă lungă în roşu şi negru. Un observator superficial ar fi tras concluzia că era mai degrabă insignifiant, ba chiar inofensiv; ceea ce însemna că nu cunoştea caracterul încăpăţânat şi capacităţile strategice de care dispunea preotul zeiţei Soarelui care, după un lung conflict, sfârşise prin a i-o lua înainte temutului Uri-Teşub. În timpul acestei lupte implacabile, el avusese sprijinul soţiei lui, frumoasa Putuhepa, a cărei inteligenţă era de temut atât în casta militarilor cât şi în cea a negustorilor.

Acha se înclină în faţa suveranilor aşezaţi pe tronuri masive, lipsite de eleganţă.

— Fie ca toate divinităţile din Egipt şi Hatti să fie favorabile Maiestăţilor Voastre şi domnia lor să dureze o veşnicie ca şi cerul.

— Ne cunoaştem de destul de mult timp, Acha, pentru a te lipsi de formulele de politeţe. Vino şi te aşază lângă noi. Ce mai face fratele meu, Ramses?

— Mai bine, Maiestate. Aş putea să-i mărturisesc împărătesei că frumuseţea ei luminează palatul?

Putuhepa surâse.

— Linguşirea rămâne una din armele preferate ale şefului diplomaţiei egiptene.

— Suntem pe timp de pace, nu mai am nevoie să vă flatez, declaraţia mea este fără îndoială lipsită de respect, dar sinceră.

Împărăteasa roşi.

— Dacă ai rămas amator de femei frumoase, conchise împăratul, va trebui să mă tem.

— Nu mi-a pierit această înclinaţie şi nu sunt făcut să fiu fidel.

— Totuşi l-ai salvat pe Ramses de capcanele pe care Hatti i le întindea şi ai deconspirat reţeaua noastră de spionaj.

— Să nu exagerăm, Maiestate, am pus în aplicare planul faraonului şi destinul mi-a fost favorabil.

— Toate astea aparţin deja trecutului! Astăzi, trebuie să construim viitorul.

— Asta este şi părerea lui Ramses: el acordă cea mai mare importanţă consolidării păcii încheiate cu Hatti. De ea depinde fericirea popoarelor noastre.

— Suntem fericiţi să auzim aceste cuvinte, spuse Putuhepa.

— Permite-mi să insist pe voinţa Faraonului, continuă Acha. Pentru el, vremea conflictelor a luat sfârşit şi nimic nu trebuie să le aprindă din nou.

Hattuşil se întunecă la faţă.

— Ce ascunde această insistenţă?

— Nimic, Maiestate. Fratele vostru, Ramses, ţine să-i cunoaşteţi gândurile cele mai intime.

— Mulţumeşte-i pentru încrederea pe care mi-o acordă şi precizează-i că suntem în perfectă armonie.

— Popoarele noastre şi aliaţii lor se vor bucura. Totuşi…

Şeful diplomaţiei egiptene îşi puse bărbia pe mâinile împreunate la înălţimea pieptului, într-o atitudine meditativă.

— Ce este, Acha?

— Egiptul este o ţară bogată, Maiestate. Va înceta ea vreodată să fie obiectul dorinţelor?

— Cine o ameninţă? întrebă împărăteasa.

— În Libia, agitaţia s-a reluat.

— Faraonul nu este capabil să împiedice această rebeliune?

— Ramses ar dori să acţioneze repede şi să utilizeze un armament eficace.

Privirea aspră a lui Hattuşil îl scrută pe Acha.

— Al lui n-ar fi suficient?

— Faraonul doreşte ca fratele lui, împăratul din Hatti, să-i dea o mare cantitate de fier cu care să fabrice arme ofensive şi să anihileze ameninţarea libiană.

O tăcere îndelungată urmă cererii şefului diplomaţiei egiptene. Apoi Hattuşil se ridică şi străbătu nervos, cu paşi mari, sala de audienţă.

— Fratele meu Ramses îmi cere o adevărată avere! Nu am fier şi chiar dacă aş avea, l-aş păstra pentru propria mea armată! Faraonul caută să mă sărăcească şi să ruineze Hatti, el care este atât de bogat? Rezervele mele sunt inexistente şi acum nu este un bun moment pentru a fabrica fier.

Acha rămase impasibil.

— Înţeleg.

— Fratele meu Ramses să scape de libieni cu armele lui obişnuite. Mai târziu, dacă mai are nevoie de fier, îi voi trimite o cantitate rezonabilă. Mai spune-i că această cerere mă surprinde şi mă şochează.

— O să-i transmit, Maiestate.

Hattuşil reveni şi se aşeză.

— Să ne întoarcem la ce e esenţial: la ce dată va putea fiica mea să părăsească Hatti pentru a deveni marea soţie regală a lui Ramses?

— Ei bine… această dată n-a fost fixată.

— N-ai venit aici ca să mi-o anunţi?

— O decizie de o asemenea importanţă cere timp de gândire şi…

— Răgaz diplomatic, interveni împărăteasa. Ramses acceptă sau nu s-o repudieze pe frumoasa Iset şi s-o ridice pe fiica noastră la rangul de regină a Egiptului?

— Situaţia este delicată, Maiestate. Justiţia egipteană nu admite repudierea.

— Va face legea o femeie? întrebă sec Hattuşil. Nu-mi pasă de această Iset şi de dorinţele ei. Ramses nu s-a căsătorit cu ea decât pentru a o înlocui

pe Nefertari, o veritabilă regină al cărei rol a fost determinant în construirea păcii. Iset nu contează. Pentru a pecetlui definitiv alianţa, Ramses trebuie să se căsătorească cu o hitită.

— Poate că fiica voastră ar putea deveni o soţie secundară şi…

— Va fi regina Egiptului sau…

Hattuşil se întrerupse, ca şi cum cuvintele pe care urma să le pronunţe îl înspăimântau chiar şi pe el.

— De ce Ramses se încăpăţânează să refuze propunerea noastră? întrebă el pe un ton conciliant.

— Pentru că un faraon nu-şi repudiază marea soţie regală. Este împotriva legii lui Maat.

— Această poziţie este definitivă?

— Mă tem că da, Maiestate.

— Ramses este conştient de consecinţele intransigenţei lui?

— Ramses n-are decât o grijă: să acţioneze în spiritul dreptăţii.

Hattuşil se ridică.

— Întrevederea noastră s-a terminat. Spune-i fratelui meu, faraonul, următoarele: ori stabileşte cât mai repede data căsătoriei cu fiica mea, ori va fi război.

Capitolul 12

Ameni suferea de dureri de spate dar n-avea niciodată timp de masaj. Şi, ca şi cum n-avea destul de lucru, trebuia să-i dea o mână de ajutor şi lui Kha pentru a organiza a doua sărbătoare de regenerare a regelui. Pretinzând că are o sănătate excelentă, Ramses dorea să amâne evenimentul, dar fiul său invoca autoritatea textelor tradiţionale.

Ameni aprecia rigoarea lui Kha şi îi plăcea să discute cu el literatură. Dar grijile cotidiene îl copleşeau prea mult pe secretarul particular şi purtător de sandale oficial al faraonului ca să mai savureze plăcerile unei proze frumoase.

După încheierea unei întruniri a marelui consiliu în timpul căruia Ramses lansase un vast program de plantare de copaci în provinciile din Sud şi îl mustrase pe responsabilul cu repararea digurilor care era în întârziere faţă de calendarul prevăzut, Ameni se plimba împreună cu regele prin grădina palatului.

— Maiestatea Ta are veşti de la Acha?

— A ajuns cu bine la Hattuşaş.

— Nu va fi uşor să-l convingă pe Hattuşil să renunţe.

— N-a îndeplinit Acha numeroase misiuni?

— De data asta, şansa de reuşită este mai degrabă minimă.

— Care sunt informaţiile prea confidenţiale pentru a fi auzite de membrii marelui consiliu?

— Mai întâi, Moise; apoi, un incident.

— Moise?

— Ne pune într-o situaţie proastă cu evreii lui. Toată lumea se teme de ei şi sunt nevoiţi să se lupte pas cu pas pentru a supravieţui. Dacă am interveni, problema ar fi repede rezolvată. Dar e vorba de Moise, prietenul nostru din copilărie, şi ştiu că tu îl vei lăsa să-şi urmeze destinul.

— Dacă ştii răspunsul, de ce mă mai întrebi?

— Poliţia deşertului rămâne în alertă. Dacă evreii ar vrea să se întoarcă în Egipt, ce-ai hotărî?

— Când se vor întoarce, nici Moise, nici eu nu vom mai fi în această lume. Şi incidentul?

— Încărcătura de tămâie pe care o aşteptam nu va mai sosi.

— Din ce cauză, Ameni?

— Am primit un lung raport al negustorului fenician care negociază cu producătorii: o violentă furtună de grindină a lovit arborii deja atinşi de o boală. Anul acesta, nici vorbă de recoltă.

— A mai avut loc vreodată o asemenea catastrofă?

— Am consultat arhivele şi pot să-ţi răspund afirmativ. Din fericire, fenomenul e rar.

— Rezervele noastre sunt suficiente?

— Nicio restricţie nu va fi impusă templelor. Am dat deja ordin negustorilor fenicieni să ne livreze cât mai repede viitoarea recoltă, ca să putem să ne refacem stocurile.

*

Raia jubila. El, atât de sobru de obicei, băuse, una după alta, două cupe de bere tare. Capul i se învârtea puţin, dar cum să nu îl îmbete înlănţuirea micilor reuşite care conduceau spre victoria finală?

Întâlnirea cu compatrioţii sirieni îi depăşise toate aşteptările. Flacăra propagată de Raia reanimase energiile sfârşite ale celor învinşi, geloziile şi dorinţele. Sirienilor li se adăugau hitiţii, decepţionaţi de politica lui Hattuşil, vinovat de moliciune şi incapabil să pornească din nou la cucerirea Egiptului. Când şi unii şi alţii se întâlniseră cu Uri-Teşub în mare secret, într-un antrepozit al lui Raia, entuziasmul fusese general. Cu un astfel de şef, puterea va fi într-o bună zi în mâna lor.

Şi mai erau multe alte veşti îmbucurătoare pe care Raia i le va comunica lui Uri-Teşub, când acesta va înceta să le admire pe cele trei nubiene goale care dansau în onoarea invitaţilor noului cuplu ce era la modă în Pi-Ramses, prinţul hitit şi doamna Tanit.

Bogata feniciană trăia în acelaşi timp paradisul şi infernul. Paradisul, pentru că amantul său o copleşea, la orice oră din zi şi din noapte, cu o virilitate inepuizabilă şi cu o violenţă care o făcea să delireze de plăcere; infern, pentru că se temea să nu fie lovită de acest monstru cu reacţii imprevizibile. Ea, care ştiuse să trăiască după bunul plac, devenise o sclavă, mulţumită şi speriată în acelaşi timp.

Cei o sută de invitaţi ai lui Tanit şi Uri-Teşub n-aveau ochi decât pentru cele trei tinere dansatoare. Sânii lor rotunjori şi fermi nici nu tresăltau. Picioarele lor lungi şi subţiri îi excitau chiar şi pe cei mai blazaţi. Dar aceste delicioase artiste erau intangibile. O dată prestaţia terminată, ele vor dispărea fără a adresa vreo vorbă cuiva. Şi trebuia aşteptată viitoarea lor apariţie în timpul vreunui banchet la fel de somptuos ca acesta pentru a putea fi apreciat iarăşi un spectacol asemănător.

Uri-Teşub se îndepărtă de soţia lui, discutând cu doi oameni de afaceri gata să semneze orice contract numai să nu piardă nicio fărâmă din coregrafie. Hititul luă o boabă de strugure şi se aşeză pe perne, lângă o coloană pe care erau pictate ornamente cu viţă de vie. De cealaltă parte, Raia. Fără să se privească, cei doi bărbaţi puteau să-şi vorbească cu voce înceată, în timp ce orchestra cânta.

— Ce este atât de urgent, Raia?

— Am discutat cu un bătrân curtean căruia îi fac un preţ bun la cele mai frumoase vase ale mele. Palatul este în fierbere din cauza unui zvon. De două zile am încercat să obţin confirmarea. Afacerea îmi părea serioasă.

— Despre ce e vorba?
— Pentru a consolida pacea, împăratul Hattuşil cere ca fiica sa să se căsătorească cu Ramses.
— Încă o căsătorie diplomatică… Ce importanţă are?
— Nu, nu… Hattuşil vrea ca ea să devină mare soţie regală!
— O hitită pe tronul Egiptului?
— Exact.
— De neconceput!
— Se pare că Ramses ar fi refuzat s-o repudieze pe frumoasa Iset şi să-i cedeze ultimatumului lui Hattuşil.
— Altfel spus…
— Da, stăpâne: o speranţă de război!
— Iată ce ne dă nouă planurile peste cap.
— E prea devreme să spunem asta. După părerea mea, e de preferat să nu schimbăm nimic până nu vom obţine certitudini. Se pare că Acha s-ar afla la Hattuşaş pentru a negocia cu împăratul. Am încă mulţi prieteni acolo şi vom fi bine informaţi despre turnura evenimentelor. Dar asta nu e tot… Mi-ar plăcea să vă întâlniţi cu un personaj interesant.
— Unde este?
— Ascuns în grădină. Am putea…
— Adu-l în camera mea şi aşteptaţi-mă. Treci prin spatele viei şi intră în casă prin dormitor. Imediat ce se termină acest banchet, voi veni şi eu.
O dată ultimul invitat plecat, Tanit se agăţă de gâtul lui Uri-Teşub. Ardea în ea un foc pe care doar amantul ei ştia să-l potolească. Cu o mână aproape tandră, el o trase în camera lor, un cuib al iubirii plin cu mobile luxoase, cu buchete de flori şi vase în care ardeau mirodenii. Înainte de a trece pragul, feniciana îşi smulse rochia de pe ea.
Uri-Teşub o împinse înăuntru.
Tanit crezu că este un joc nou, dar încremeni descoperindu-l pe Raia, negustorul sirian, în compania unui străin cu faţa pătrată, cu părul ondulat şi cu ochi negri în care luceau cruzimea şi nebunia.
— Cine sunteţi voi? întrebă ea.
— Sunt prieteni, răspunse Uri-Teşub.
Terorizată, Tanit luă un cearşaf de in şi îşi ascunse formele generoase. Uluit, Raia nu înţelegea de ce hititul o amesteca pe feniciană în această întrevedere. Bărbatul cu ochi cruzi rămase nemişcat.

— Vreau ca Tanit să audă tot ce vom discuta aici, declară Uri-Teşub, şi să devină complicea şi aliata noastră. De acum înainte, averea ei va servi cauza noastră. La cea mai mică extravaganţă din partea ei, va fi suprimată. De acord?

Necunoscutul dădu afirmativ din cap şi Raia îl imită.

— Vezi, draga mea, n-ai nicio şansă să scapi de unul din noi trei sau de cei care ni se supun. M-am făcut bineînţeles?

— Da… Oh, da!

— Sprijinul tău necondiţionat ne este dat?

— Ai cuvântul meu, Uri-Teşub!

— Nu vei regreta.

Cu mâna dreaptă, hititul atinse uşor sânii soţiei lui. Acest gest simplu alungă panica ce pusese stăpânire pe Tanit.

Hititul se întoarse spre Raia.

— Prezintă-mi invitatul tău.

Calm, negustorul sirian vorbea cu lentoare.

— Avem noroc, mult noroc…

— Reţeaua noastră de informaţii era condusă de un mag libian pe nume Ofir. În ciuda puterilor sale excepţionale şi a loviturilor date familiei regale, el a fost arestat şi executat.

Pentru clanul nostru este o pierdere grea. Dar cineva este hotărât să reia torţa şi să-l răzbune pe Ofir, e fratele lui, Malfi.

Uri-Teşub îl examină pe libian din cap până-n picioare.

— Lăudabil proiect… dar de ce mijloace dispune?

— Malfi este şeful tribului cel mai bine înarmat din Libia. Să lupte împotriva Egiptului este singura sa raţiune de a trăi.

— Va accepta el să mi se supună fără discuţii?

— Se va pune sub ordinele voastre cu condiţia să-l distrugeţi pe Ramses şi imperiul său.

— S-a făcut. Tu vei servi drept intermediar şi vei fi gata să acţionezi.

— Malfi va şti să se arate răbdător, stăpâne. Sunt atâţia ani de când Libia speră să înece în sânge afronturile aduse de Faraon!

— Să aştepte instrucţiunile mele.

Libianul dispăru fără să spună un singur cuvânt.

Capitolul 13

Deşi soarele se ridicase pe cer de mult, palatul din Pi-Ramses era scufundat într-o linişte profundă. Desigur, fiecare îşi vedea de treburile lui, dar având grijă să nu facă nici cel mai mic zgomot. De la bucătari la cameriste, angajaţii se deplasau ca nişte umbre.

Furia lui Ramses umpluse de teroare întregul personal. Bătrânii servitori, care-l cunoşteau pe monarh de când era tânăr, nu-l mai văzuseră niciodată în această stare. Puterea lui Seth se manifestase cu violenţa unei furtuni care-şi lăsa victimele năucite.

Ramses avea o puternică durere de dinţi.

Pentru prima dată, în cincizeci şi cinci de ani, el se simţea handicapat de o suferinţă fizică. Furios din cauza îngrijirilor mediocre pe care i le acordau dentiştii palatului, el le ordonase acestora să dispară din faţa ochilor săi. Cu excepţia lui Ameni, nimeni nu ştia că un alt motiv întreţinea mânia faraonului: Hattuşil îl reţinea pe Acha în capitala hitită sub pretextul continuării negocierilor. Nu era oare vorba, mai degrabă, de o luare de ostateci?

Cei de la curte nu-şi puseseră speranţe decât într-o singură persoană: medicul-şef al regatului. Dacă nici el nu reuşea să-i fie de ajutor monarhului, starea acestuia risca să se agraveze şi mai mult.

În ciuda durerii, Ramses continua să lucreze cu singura fiinţă capabilă să-l suporte într-un astfel de moment: Ameni, el însuşi morocănos şi detestând sclifoselile curtezanilor. Când lucrai, nu era nevoie să fii amabil şi faptul că regele se simţea dezagreabil, nu însemna că nu trebuia să rezolve dosarele urgente.

— Hattuşil îşi bate joc de Egipt, spuse faraonul.

— Poate caută o portiţă de ieşire, sugeră Ameni. Refuzul tău este o ofensă intolerabilă, dar împăratul regatului hitit este cel care va lua decizia de a deschide un nou conflict.

— Acest vulpoi bătrân va arunca vina asupra mea!

— Acha şi-a jucat rolul cu fineţe. Sunt convins că Hattuşil este încă şocat.

— Te înşeli! Este un răzbunător!

— Când Acha o să-ţi trimită un mesaj, vom şti adevărul. Datorită codului pe care îl foloseşte, vei şti dacă negociază în libertate sau dacă este prizonier.

— Este reţinut împotriva voinţei lui, este evident.

Se auzi un ciocănit discret la uşă.

— Nu vreau să văd pe nimeni, decretă regele.

— Poate că e medicul-şef, obiectă Ameni, mergând să deschidă.

În prag, marele şambelan era mort de frică la ideea de a-l deranja pe monarh.

— Medicul-şef a sosit, murmură el; Maiestatea Sa acceptă să-l primească?

Marele şambelan şi Ameni se dădură la o parte pentru a lăsa să treacă o tânără femeie frumoasă ca aurora primăverii, ca un lotus care se deschide, ca un val care străluceşte în mijlocul Nilului. Cu părul bătând înspre blond, cu o faţă inocentă cu trăsături tandre, ea avea o privire îndrăzneaţă şi ochii precum albastrul cerului de vară. La gâtul lung, un colier de lapislazuli; la încheieturile mâinilor şi la glezne, brăţări din cornalină. Rochia de in lăsa să se ghicească sâni fermi şi ridicaţi, umeri delicaţi, perfect modelaţi, şi picioare lungi şi subţiri. Neferet, „Frumoasa, Perfecta, Desăvârşita”… Ce alt nume ar fi putut să poarte? Chiar şi Ameni, care n-avea deloc timp pentru femei, creaturi infidele şi incapabile să se concentreze ore în şir pe un papirus tehnic, trebuia să admită că ea ar fi putut rivaliza în frumuseţe cu Nefertari.

— Aţi ajuns foarte târziu, se plânse Ramses.

— Sunt dezolată, Maiestate, mă aflam în provincie pentru o intervenţie chirurgicală care sper că va salva viaţa unei fetiţe.

— Colegii tăi sunt nişte imbecili şi nişte incapabili!

— Medicina este în acelaşi timp o artă şi o ştiinţă. Poate că sunt lipsiţi de abilitate.

— Din fericire, bătrânul doctor Pariamakhu este la pensie. Toţi cei pe care nu îi mai îngrijeşte au o şansă să fie salvaţi.

— Dar chiar suferiţi.

— N-am timp să sufăr, Neferet! însănătoşeşte-mă cât mai repede!

Ameni rulă papirusul contabil pe care tocmai îl supusese atenţiei lui Ramses, o salută pe Neferet şi se întoarse în biroul său. Purtătorul de sandale al Faraonului nu suporta nici ţipetele de durere, nici vederea sângelui.

— Maiestatea Voastră e de acord să deschidă gura?

Neferet examină ilustrul pacient. Înainte de a ajunge la rangul de doctor generalist, ea studiase şi practicase numeroase specialităţi, de la dentistică la chirurgie trecând prin oftalmologie.

— Un dentist competent o să vă îngrijească, Maiestate.

— Tu vei fi acela, nimeni altcineva.

— Pot să vă propun un specialist cu mâna foarte sigură…

— Tu, imediat. E postul tău în joc.

— Veniţi cu mine, Maiestate.

Centrul medical al palatului era aerisit şi însorit. Pe pereţii albi, imagini de plante medicinale.

Regele fu instalat într-un fotoliu confortabil, cu capul dat pe spate, cu ceafa rezemată pe o pernă.

— Pentru anestezie locală, explică Neferet, voi folosi unul din produsele fabricate de Setau; n-o să simţiţi nimic.

— Care este cauza durerii?

— O carie cu complicaţii infecţioase care a provocat un abces pe care o să-l drenez. Nu va fi nevoie să scot dintele, voi face o obturaţie cu un amestec de răşină şi de substanţe minerale. Pentru celălalt dinte bolnav, voi pulveriza un remediu specific care va „astupa durerea” cum spunem noi în jargonul nostru: ocru medicinal, miere, pudră de cuarţit, fruct tăiat de sicomor, făină de bob, chimen, dovleac, împărătească[7], clei de salcâm şi „sudoare” de turiţă sunt ingredientele utilizate.

— Cum le-ai ales?

— Am tratate de medicină scrise de înţelepţii timpurilor străvechi, Maiestate, şi verific compoziţia cu instrumentul meu favorit.

Între degetul mare şi arătător, Neferet ţinea un fir de in la capătul căruia oscila o bucăţică de granit tăiat în formă de romb care începu să se învârtă foarte repede deasupra leacului.

— Practicaţi radiestezia, ca şi tatăl meu.

— Şi ca şi Maiestatea Voastră. Nu aşa aţi găsit apă în deşert? Şi asta nu e tot: după această mică operaţie, va trebui să vă îngrijiţi gingiile mestecând în fiecare zi o pastă pe bază de împărătească, ienupăr, absint, fruct de sicomor, tămâie şi ocru medicinal. În caz de durere, veţi bea un decoct pe bază de scoarţă de salcie[8]; este un analgezic foarte eficace.

— Mai ai şi alte veşti proaste?

— Examenul pulsului şi al fundului de ochi dovedeşte că sunteţi dotat cu o energie excepţională care o să vă permită să sufocaţi în faşă multe boli; dar bătrâneţea va fi însoţită de reumatisme… Şi va trebui să le acceptaţi.

— Sper să mor înaintea acestei decăderi!

— Întruchipaţi pacea şi fericirea, Maiestate. Egiptul doreşte să atingeţi o vârstă înaintată. Aveţi datoria imperioasă de a vă îngriji. Vârsta înţelepţilor nu este de o sută zece ani? Cam atâţia avea Ptah-hotep înainte de a-şi redacta *Maximele.*

Ramses surâse.

— Când vă privesc şi vă ascult, nu mai simt durerea.

— Este efectul anesteziei, Maiestate.

— Eşti mulţumită de politica mea de sănătate?

— O să redactez în curând raportul meu anual. În ansamblu, situaţia este satisfăcătoare, dar n-o să dezvoltăm niciodată destul igiena publică şi privată. Directorul Dublei Case de aur şi de argint nu trebuie să se zgârcească la cumpărarea produselor scumpe şi rare care intră în compoziţia remediilor. Tocmai am aflat că nu vom primi livrarea obişnuită de tămâie; or, eu nu mă pot lipsi de aşa ceva.

— Fii liniştită, rezervele noastre sunt abundente.

— Suntem gata, Maiestate?

În faţa miilor de hitiţi dezlănţuiţi, la Kadesh, Ramses nu tremurase. Dar când văzu instrumentele dentare apropiindu-se de gura lui, închise ochii.

*

Carul lui Ramses mergea atât de repede încât Serramanna abia îl urma. De când Neferet îl îngrijise cu o remarcabilă eficacitate, dinamismul monarhului se dublase. Singur Ameni, în ciuda durerilor de spate, reuşea să ţină ritmul de lucru cu suveranul.

O scrisoare codată din partea lui Acha îl liniştise pe Ramses; şeful diplomaţiei sale nu era prizonier, ci stătea la Hattuşaş pentru a purta negocieri pe o durată nedeterminată. Aşa cum bănuise Ameni, împăratul hitit se temea să se arunce într-o aventură războinică cu un rezultat nesigur.

În timp ce apa se retrăgea din Egiptul de Jos, la sfârşitul acestei luni de septembrie a cărei dulce căldură era un adevărat balsam pentru corp, carul regelui mergea de-a lungul unui canal care deservea satele. Nimeni, nici chiar Ameni, nu cunoştea natura misiunii urgente pe care Ramses credea că e bine s-o îndeplinească el însuşi.

De la moartea lui Şenar, fratele mai mare al regelui, şi a complicilor săi, securitatea lui Ramses era mai uşor de asigurat. Dar libertatea de acţiune a lui Uri-Teşub îl neliniştea pe uriaşul sard care deplângea îndrăzneala monarhului, abia atenuată de vârstă. Ramses se opri lângă un copac înflorit, pe marginea canalului. Frunzele lui lanceolate erau încântătoare.

— Vino să vezi, Serramanna! Conform arhivelor din Casa Vieţii, asta este cea mai veche salcie a Egiptului. Din scoarţa ei, se extrage o substanţă antiinflamatoare care m-a însănătoşit. De aceea am venit să-i mulţumesc. Şi voi face mai mult: cu mâinile mele, voi planta ramuri ale sălciei la Pi-Ramses, în apropierea iazurilor, şi voi ordona să se facă la fel în toată ţara. Zeii şi natura ne-au dat totul: să fructificăm comorile lor.

„Niciun alt pământ, gândi fostul pirat, n-ar fi putut naşte un rege ca acesta.”

Capitolul 14

Un vânt rece sufla pe înaltul platou al Anatoliei. La Hattuşaş, toamna semăna uneori cu iarna. Acha nu se putea plânge de ospitalitatea lui Hattuşil. Mâncarea era convenabilă, chiar dacă rustică, şi cele două tinere hitite trimise să-l distreze îşi îndeplineau sarcina cu zel şi convingere.

Dar Egiptul îi lipsea. Egiptul şi Ramses. Acha îşi dorea să îmbătrânească la umbra monarhului pe care îl slujise toată viaţa şi pentru care acceptase, cu un entuziasm ascuns, să înfrunte cele mai mari pericole. Adevărata putere, care îl fascina pe adolescentul Acha în perioada studiilor de la Memphis, Ramses o deţinea şi nu Moise, cum crezuse el pentru scurt timp. Moise lupta pentru punerea în practică a unui adevăr revelat şi definitiv, Ramses construia zi de zi adevărul unei civilizaţii şi al unui popor, pentru că actele sale erau ofranda adusă lui Maat, invizibilului şi principiului vieţii. Ca şi înaintaşii lui, Ramses ştia că ceea ce era împietrit mergea spre moarte. De aceea semăna cu un muzician capabil să cânte la mai multe instrumente şi să creeze neîncetat noi melodii cu aceleaşi note ale eternităţii. Ramses nu făcuse din puterea lăsată moştenire de zei o putere asupra oamenilor, ci o datorie a dreptăţii; şi această fidelitate faţă de Maat era cea care nu-i

permitea unui faraon al Egiptului să devină un tiran. Rolul său nu consta în a-i servi pe oameni, ci în a-i elibera de ei înşişi.

Să-l vezi pe Ramses domnind era ca şi cum ai contempla un cioplitor în piatră în timp ce sculpta faţa unei divinităţi.

Îmbrăcat cu o manta de lână vopsită în roşu şi negru, asemănătoare celei pe care o purtase fratele său defunct, Hattuşil intră în apartamentul atribuit şefului diplomaţiei egiptene.

— Eşti satisfăcut de primirea mea, Acha?

— Aş fi şi cu mai puţin, Maiestate.

— Acest frig timpuriu nu te afectează?

— Aş minţi afirmând contrariul. E o vreme atât de blândă pe malurile Nilului, în acest anotimp.

— Fiecare ţară are avantajele ei… Nu-ţi place Hatti?

— Cu cât îmbătrânesc, Maiestate, cu atât devin mai greu de urnit de acasă.

— Am o veste bună: timpul meu de gândire s-a terminat, începând de mâine, vei putea să-ţi reiei drumul spre Egipt. Dar am şi o veste rea: nu mă învoiesc şi cererile mele nu s-au schimbat. Fiica mea trebuie să devină marea soţie regală a lui Ramses.

— Şi dacă Faraonul persistă în refuzul său?

Hattuşil întoarse spatele egipteanului.

— Ieri, mi-am convocat generalii şi le-am ordonat să pregătească trupele de luptă. Pentru că fratele meu faraonul mi-a cerut fier, am confecţionat pentru el o armă unică.

Împăratul se întoarse şi scoase din buzunarul interior al mantalei o dagă de fier pe care i-o dădu lui Acha.

— O minunăţie, nu-i aşa? Atât de uşor de mânuit, dar capabilă să străpungă orice scut. Le-am arătat daga generalilor mei şi le-am promis că voi merge eu însumi s-o recuperez de la cadavrul fratelui meu Ramses, dacă îmi refuză condiţiile.

*

Soarele apunea peste templul lui Seth, edificiul cel mai ciudat din Pi-Ramses. Sanctuarul unde îşi avea reşedinţa stăpânul tulburărilor cosmice fusese construit în locul capitalei hyksoşilor, aceşti ocupanţi urâţi de toţi pe care îi vânaseră primii regi ai celei de-a optsprezecea dinastii. Ramses

transformase acest loc nefast în pol de energie pozitivă; îl înfruntase pe Seth şi îşi însuşise puterea lui.

Aici, pe un domeniu interzis, unde singur fiul lui Seti îndrăznea să pătrundă, găsise Faraonul forţa necesară pentru a purta următoarea bătălie.

Când Ramses ieşi din templu, fiul său mai mic, Merenptah, se apropie de el.

— Mi-am îndeplinit sarcina, tată.

— Ai lucrat repede…

— Nicio cazarmă din Pi-Ramses şi din Memphis n-a scăpat investigaţiilor mele.

— Nu acordai niciun credit rapoartelor ofiţerilor superiori?

— Ei, bine…

— Vorbeşte deschis.

— Niciunul, Maiestate.

— Din ce cauză, Merenptah?

— I-am observat. Sunt nişte bogătani, atât de încrezători în pacea pe care ai instaurat-o încât uită să conducă manevre importante. Sigură de forţa ei, mândră de victoriile trecute, armata noastră adoarme.

— Starea armamentului?

— Cantitate suficientă, calitate adesea îndoielnică. Fierarii lucrează încet de mai mulţi ani, numeroase care au nevoie de revizii amănunţite.

— Ocupă-te de asta.

— Risc să provoc susceptibilităţi.

— N-are importanţă, când soarta Egiptului este în joc. Comportă-te ca un adevărat general-şef, trimite în rezervă ofiţerii moleşiţi, numeşte oameni siguri în posturile care necesită responsabilitate, redă-i armatei noastre armamentul de care are nevoie. Să nu apari în faţa mea decât după ce-ţi vei fi îndeplinit misiunea.

Merenptah se înclină în faţa Faraonului şi se întoarse la cartierul general.

Un tată ar fi trebuit să-i vorbească altfel fiului său, dar Ramses era stăpânul Celor Două Ţări şi Merenptah posibilul lui succesor.

*

Frumoasa Iset îşi pierduse somnul.

Totuşi ea cunoştea fericirea: să-l vadă pe Ramses în fiecare zi, să schimbe confidenţe cu el, să-i fie alături în timpul ritualurilor şi ceremoniilor oficiale… Şi cei doi fii ai ei, Kha şi Merenptah, aveau o strălucită carieră.

Dar frumoasa Iset era din ce în ce mai tristă şi din ce în ce mai singură, ca şi cum acest exces de fericire o măcina şi o lipsea de forţă. Cauza nopţilor ei albe era identificată: Nefertari fusese artizanul păcii; ea, Iset, devenea sinonimă cu conflictul. Aşa cum Elena fusese la originea teribilului război al Troiei, aşa şi Iset va trece în ochii poporului drept cea care va declanşa o nouă înfruntare între Egipt şi Hatti.

Sub impulsul lui Merenptah, căruia ofiţerii nu-i contestau autoritatea, Pi-Ramses suporta un acces de febră militară. Antrenamentul intensiv şi producţia de arme fuseseră reluate.

Coafeza reginei se nelinişti.

— Când voi putea să vă machiez, Maiestate?

— Regele s-a sculat?

— De mult!

— O să luăm masa împreună?

— L-a prevenit pe majordomul dumneavoastră că va lucra toată ziua cu vizirul şi cu şefii fortăreţelor din Canaan, chemaţi de urgenţă la Pi-Ramses.

— Spune să-mi pregătească lectica.

— Maiestate! De-abia am început să vă coafez, nu v-am pus peruca, nu v-am machiat, nu…

— Grăbeşte-te.

*

Frumoasa Iset era o povară uşoară pentru cei doisprezece vlăjgani care o duseră pe regina palatului la biroul lui Ameni. Cum marea soţie regală le ceruse să se grăbească, aveau să beneficieze de o primă şi de un repaus suplimentar.

Regina pătrunse într-un adevărat stup. Cei douăzeci de scribi care formau echipa restrânsă a lui Ameni se ocupau de un număr considerabil de dosare şi n-aveau o secundă ca să stea la taclale. Trebuiau să citească, să facă rezumate pentru secretarul particular al regelui, să trieze, să arhiveze, să nu se plângă de nicio întârziere.

Iset traversă sala coloanelor. Unii funcţionari nu ridicară nici măcar ochii. Când ea intră în biroul lui Ameni, acesta mesteca o felie de pâine unsă cu untură de gâscă şi redacta o scrisoare de avertisment la adresa unui controlor al hambarelor.

Mirat, purtătorul de sandale al lui Ramses se ridică.

— Maiestate…

— Aşază-te, Ameni. Vreau să-ţi vorbesc.

Regina închise uşa de lemn a biroului şi trase zăvorul. Scribul nu se simţea în largul lui. Pe cât de mult o admira pe Nefertari, pe atât o detesta pe Iset cu care se confruntase deja. Contrar obiceiului, ea nu arăta prea grozav: privirea stinsă, faţa obosită pe care niciun artificiu de machiaj nu o punea în valoare.

— Ajutorul tău îmi este indispensabil, Ameni.

— Nu văd, Maiestate…

— Încetează să mă mai contrazici. Ştiu că întreaga curte ar răsufla uşurată dacă Faraonul m-ar repudia.

— Maiestate!

— Aşa este, nu mai pot schimba nimic. Tu care ştii totul, spune-mi ce gândeşte poporul?

— Este destul de delicat… Sunteţi marea soţie regală, nicio critică nu trebuie să vă atingă.

— Adevărul, Ameni.

Scribul plecă ochii, ca şi cum s-ar fi concentrat pe papirusul său.

— Trebuie să înţelegeţi poporul, Maiestate; s-a obişnuit cu pacea.

— Poporul o iubea pe Nefertari şi nu mă apreciază deloc: iată adevărul pe care vrei să mi-l ascunzi.

— Circumstanţele sunt de vină, Maiestate.

— Vorbeşte cu Ramses, spune-i să sunt conştientă de gravitatea situaţiei şi că sunt gata să mă sacrific pentru a evita un conflict.

— Ramses a luat hotărârea.

— Insistă pe lângă el Ameni, te implor.

Secretarul particular al regelui fu convins de sinceritatea frumoasei Iset. Pentru prima dată, ea îi păru demnă de a fi regina Egiptului.

Capitolul 15

— De ce îţi amâni plecarea? îl întrebă împăratul Hattuşil pe Acha.

— Pentru că încă mai sper să vă fac să reveniţi asupra deciziei.

Încotoşmănat în mantaua de lână vopsită în roşu şi negru, purtând pe cap o scufie, stăpânul din Hatti se temea de rafalele reci care măturau meterezele capitalei lui. Şi chiar înfăşurat în capa lui mare, şeful diplomaţiei egiptene simţea muşcăturile frigului.

— Imposibil, Acha.

— Veţi declanşa un război inutil din cauza unei femei? Troia ne-a servit de exemplu. De ce să devenim sclavii unei nebunii ucigătoare? Reginele trebuie să dea viaţă, nu moarte.

— Argumentele tale sunt excelente, dar atât de egiptene! Hatti nu mi-ar ierta pierderea demnităţii. Dacă dau înapoi în faţa lui Ramses, tronul meu se clatină.

— Nimeni nu vă ameninţă.

— Dacă comportamentul meu umileşte armata hitită, nu voi mai trăi mult timp. Suntem un popor războinic, Acha; tiranul care m-ar înlocui ar fi mai rău decât mine, fii sigur de asta.

— Ramses doreşte ca domnia ta să fie durabilă, Maiestate.

— Pot să te cred?

— Jur pe ceea ce am mai scump: viaţa lui Ramses.

Cei doi bărbaţi făcură câţiva paşi pe drumul în cerc care domina capitala, acoperită de turnuri de pază. Peste tot armata era prezentă.

— N-aţi obosit să vă tot războiţi, Maiestate?

— Soldaţii mă plictisesc. Dar fără ei, Hatti ar dispărea.

— Egiptul n-are gustul luptei; el preferă dragostea şi construirea templelor. Bătălia de la Kadesh nu aparţine ea trecutului?

— Acha, nu mă forţa să spun că mi-ar fi plăcut să mă nasc egiptean!

— Orice nou conflict între Egipt şi Hatti ar fi un dezastru care ar slăbi ţările noastre în avantajul Asiriei. Acceptaţi ca fiica dumneavoastră să devină soţia diplomatică a lui Ramses iar frumoasa Iset să rămână marea soţie regală.

— Nu mai pot să dau înapoi, Acha.

Ministrul Afacerilor externe al lui Ramses cel Mare contemplă oraşul de jos, a cărui inimă era templul Zeului Furtunii şi al Zeiţei Soarelui.

Oamenii sunt animale perverse şi periculoase, gândi el; vor sfârşi prin a murdări pământul şi prin a aneantiza propria lor rasă. Când sunt porniţi să distrugă ceea ce au creat ei înşişi, niciun argument nu-i mai poate face să se răzgândească. De ce această obstinaţie de a alerga spre propria pierzanie?

— Pentru că oamenii se îndepărtează din ce în ce mai mult de zei, răspunse Hattuşil. Când orice legătură va fi tăiată, nu vor mai fi decât fanatici manipulaţi de tiranii care vor domni peste un imens popor de furnici.

— Curios lucru, Maiestate… Mă obligaţi să vă mărturisesc că mi-am petrecut viaţa luptând pentru Maat, pentru armonia între cer şi pământ, ca şi cum restul n-ar fi fost decât inutilitate.

— Altfel, ai fi fost prietenul lui Ramses?

Vântul deveni mai violent, frigul se înteţi.

— Ar fi mai bine să ne întoarcem, Acha.

— Este prea stupid, Maiestate.

— Asta este şi părerea mea, dar noi nu putem face nimic, nici tu, nici eu. Să sperăm că divinităţile din Hatti şi Egipt sunt martorii bunei noastre credinţe şi că vor provoca un miracol.

*

Pe cheiul portului fluvial din Pi-Ramses mişuna o mulţime surescitată. În aceeaşi zi, mai multe vapoare provenind din Memphis, Theba şi din alte oraşe din Sud îşi descărcaseră marfa. Piaţa locală, de obicei foarte animată, căpătase o amploare fără precedent. Deţinătorii celor mai bune amplasamente, printre care numeroase femei excelând în arta comerţului, erau hotărâţi să obţină beneficii substanţiale.

Ținându-se de mână, Uri-Teşub şi Tanit se plimbau printre acei gură-cască, aruncând câte-un un ochi spre stofe, spre sandale, spre lădiţele din lemn preţios şi spre alte câteva minunăţii. Întregul Pi-Ramses era prezent la întâlnire şi frumoasa feniciană se forţa să zâmbească nenumăratelor cunoştinţe seduse de virilitatea prinţului hitit.

Nu fără o profundă satisfacţie, acesta constatase că zbirii lui Serramanna nu-l mai urmăreau. Hărţuirea unui cetăţean cinstit fiind un delict, Uri-Teşub n-ar fi ezitat să depună plângere.

— Pot… cumpăra? îl imploră feniciana.

— Draga mea, eşti liberă să faci ce vrei.

Tanit se lansă într-o frenezie a cumpărăturilor care îi calmă nervozitatea. Din tarabă în tarabă, cuplul ajunse în faţa celei a lui Raia. Negustorul sirian vindea cupe de cositor, vase de alabastru cu forme alungite, fiole din sticlă colorată cu parfum pe care se băteau femeile elegante. În timp ce Tanit se târguia la preţ cu unul din asistenţii lui Raia, acesta se apropie de Uri-Teşub.

— Am veşti excelente de la Hattuşaş; negocierile duse de Acha au eşuat. Împăratul refuză să renunţe la pretenţiile lui.

— Discuţiile sunt definitiv încheiate?

— Acha a reluat drumul Egiptului. Răspunsul lui Hattuşil pentru Ramses este o dagă de fier pe care împăratul a promis să o recupereze din trupul Faraonului după ce-l va fi ucis.

Uri-Teşub rămase tăcut un moment destul de lung.

— În seara asta, vino tu însuţi să livrezi obiectele pe care nevasta mea le-a cumpărat.

*

Robustul Setau se minuna pe fiecare zi ce trecea.

Cum se făcea că Lotus, frumoasa lui soţie nubiană, nu îmbătrânea? Întrucât nu folosea nici unguente, nici pomezi, era clar că doar vrăjitoria îi păstra intactă o putere de seducţie căreia soţul ei îi era incapabil să reziste. Alături de ea, dragostea era un joc delicios, cu fantezii inepuizabile.

Setau îi sărută sânii lui Lotus.

Deodată ea se crispă.

— Nu auzi un zgomot?

— E inima ta care bate mai puternic…

Înflăcărarea lui Setau o molipsi şi pe Lotus care nu se mai gândi decât la plăcerea ameţitoare şi împărtăşită.

*

Vizitatoarea neaşteptată rămase nemişcată. Când intrase în laborator, sperase ca cei doi să nu fie acolo, dar când se aflau la Pi-Ramses, Setau şi Lotus nu se îndepărtau cu plăcere de recipientele conţinând venin de cobră regală, cobră neagră, viperă şuierătoare sau viperă cu coarne. În deplin acord cu medicul-şef al regatului, ei îşi continuau cercetările cu speranţa de a descoperi noi remedii sau de a le îmbunătăţi pe cele vechi. Banchetele şi mondenităţile îi plictiseau. Cum să preferi orele interminabile de conversaţie găunoasă studiului acestor substanţe care provocau moartea dar care puteau să şi salveze vieţi?

Suspinele şi gâfâielile o liniştiră pe vizitatoare. Cei doi amanţi erau prea ocupaţi pentru a-şi da seama de prezenţa ei. De ea depindea să nu comită nicio stângăcie şi să ia un flacon de venin în cea mai perfectă linişte. Dar pe

care să-l aleagă? Întrebare inutilă. Toate aceste otrăvuri nu erau la fel? În stare brută şi înaintea tratamentului, efectele lor erau de temut.

Un pas, apoi un altul, apoi un al treilea… Picioarele goale alunecau pe pavaj. Încă un metru şi intrusa ar fi în inima acestui domeniu interzis.

Deodată, o formă se ridică.

Înspăimântată, femeia rămase nemişcată. În semiîntuneric, ea văzu o cobră regală care se ondula înainte şi înapoi. Frica fu atât de puternică încât hoaţa nu reuşi nici măcar să strige. Instinctul îi porunci să se retragă cu o extremă lentoare, într-o mişcare imperceptibilă.

Avu impresia că fuga ei a durat ore în şir. Când femeia dispăru din câmpul ei vizual, cobra gardian adormi.

*

Ameni numără din nou papirusurile: patruzeci şi două, câte unul pentru fiecare provincie. Rezultatele vor fi diferite, în funcţie de numărul canalelor şi al întinderilor de apă. Datorită marelui lac amenajat de faraonii din Imperiul de Mijloc, Fayum, deja bine înzestrat cu numeroase specii de arbori, va fi avantajat. Conform ordinelor lui Ramses, sălciile vor fi plantate în tot Egiptul iar laboratoarele templelor vor extrage din scoarţă substanţa analgezică pusă din belşug la dispoziţia medicilor.

Această muncă în plus îi provocase lui Ameni un acces de furie care se revărsase asupra subordonaţilor săi, dar directivele Faraonului nu se discutau. Din fericire, purtătorul de sandale al regelui nu trebuia totuşi să se preocupe şi de pregătirile de război! Merenptah se achita foarte bine de această sarcină şi nu venea să se plângă în biroul lui.

Cu braţele încărcate de papirusuri, Ameni îi tăie drumul monarhului care se ducea la templul lui Amon pentru ritualurile de seară.

— Maiestatea Ta ar putea să-mi acorde o clipă?

— Doar pentru o afacere urgentă.

— Bine, nu insist…

— Manevra ta nu este improvizată: ce te preocupă?

— Frumoasa Iset a venit să discute cu mine.

— O interesează afacerile Statului?

— Nu vrea să fie cauza unui conflict cu Hatti. Trebuie să-ţi mărturisesc că sinceritatea ei m-a emoţionat.

— Dacă farmecul lui Iset are efect asupra ta, nu cumva regatul este în pericol?

— E ceva serios, Maiestate. Marea soţie regală se teme într-adevăr să nu fie la originea unui nou război.
— Această problemă este încheiată, Ameni. Dacă cedăm un singur deget de pământ hitiţilor, luptele pe care le-am dus se vor dovedi a fi fost inutile. Să repudiez o mare soţie regală ar însemna să deschid poarta barbariei. Iset nu poartă nicio parte de responsabilitate în această dramă; singurul vinovat este Hattuşil.

Capitolul 16

O ploaie rece cădea peste Hattuşaş. Convoiul şefului diplomaţiei egiptene era gata de plecare. Elegantă şi distinsă în rochia ei roşie cu franjuri, ignorând frigul, împărăteasa veni să-şi ia rămas bun de la Acha.
— Împăratul este ţintuit la pat, spuse ea.
— Sper că nu e nimic grav.
— Un pic de febră care o să-i treacă repede.
— Transmiteţi-i însănătoşire grabnică, Maiestate.
— Sunt dezolată de eşecul negocierilor, mărturisi Putuhepa.
— Şi eu, Maiestate.
— Şi dacă totuşi Ramses va ceda până la urmă?
— Să nu ne facem nicio iluzie.
— Nu v-am văzut niciodată atât de pesimist, Acha.
— Nu ne mai rămân decât două speranţe: un miracol şi… Maiestatea Voastră. N-aţi putea atenua intransigenţa soţului dumneavoastră?
— Până acum, am eşuat… Dar voi continua.
— Maiestate, voiam să vă spun… Nu, n-are importanţă.
— Vă ascult.
— E într-adevăr ceva lipsit de importanţă.
Cum putea Acha să-i mărturisească împărătesei Regatului hitit că, dintre toate femeile pe care le întâlnise, ea era singura pe care ar fi luat-o bucuros de soţie? Ar fi fost o lipsă de gust de neiertat.
Acha o privi pe Putuhepa cu intensitate, ca şi cum voia să-şi întipărească în minte amintirea unei feţe inaccesibile. Apoi se înclină.

— Nu pleca trist, Acha, voi face totul pentru a evita ce e mai rău.
— Şi eu, Maiestate.
Când convoiul se puse în mişcare spre sud, Acha nu se uită înapoi.

*

Setau se simţea minunat. Ieşi din cameră fără s-o trezească pe Lotus al cărui corp gol, atât de senzual, nu înceta să-i trezească dorinţa. Ezită o clipă, apoi se îndreptă spre laborator. Veninul viperei cu coarne recoltat noaptea trecută trebuia să fie tratat în timpul zilei. Activitatea lui de administrator al unei provincii nubiene nu-l făcuse pe îmblânzitorul de şerpi să uite regulile meseriei.

O tânără servitoare care aducea un platou cu fructe rămase ţintuită în faţa lui. Înspăimântată de alura brutală a lui Setau, ea nu îndrăzni să fugă. Acest bărbat nu era magicianul care înhăţa şerpii veninoşi fără să se teamă că ar putea fi muşcat?

— Mi-e foame, micuţo, du-te şi adu-mi peşte uscat, lapte şi pâine proaspătă.

Tremurând, servitoarea se supuse. Setau ieşi în grădină şi se întinse în iarbă pentru a simţi savoarea pământului. El mâncă cu poftă apoi, fredonând un refren rezervat urechilor celor avizaţi, se întoarse în aripa palatului destinată experimentelor.

Îi lipsea haina lui obişnuită, tunica din piele de antilopă, plină de antidoturi împotriva muşcăturilor de şarpe. Trebuia să folosească aceste produse cu circumspecţie, căci remediul putea să se dovedească mai rău decât boala. Datorită acestei farmacii ambulante, Setau era capabil să combată numeroase maladii.

Înainte de a o lua pe Lotus în braţe, îşi lăsase tunica pe un scăunel. Ba nu, se înşela… O lăsase într-o altă cameră. Setau inspectă anticamera, o mică sală cu coloane, baia, closetele.

Zadarnic.

Ultima soluţie: dormitorul. Da, bineînţeles… Acolo îşi abandonase preţioasa tunică.

Lotus se trezea. Setau o sărută tandru pe sâni.

— Spune-mi, scumpa mea… unde mi-ai pus tunica?

— Nu mă ating niciodată de ea.

Nervos, Setau scotoci prin cameră, fără succes.

— A dispărut, conchise el.

*

Serramanna spera ca, de data asta, Ramses să-l ia cu el pentru a-i înfrunta pe hitiţi. De mulţi ani, fostul pirat îşi dorise să taie gâtul barbarilor Anatoliei şi mâinile celor învinşi, pentru a le număra. Când regele câştigase bătălia de la Kadesh, uriaşul sard primise ordin să rămână la Pi-Ramses şi să asigure securitatea familiei regale. De atunci, el formase oameni capabili să se achite de această sarcină şi acum nu visa decât să se ia la harţă.

Năvălirea lui Setau în cazarma unde se antrena sardul reuşi să-l surprindă pe acesta din urmă. Cei doi bărbaţi nu fuseseră mereu în relaţii excelente, dar învăţaseră să se aprecieze şi se ştiau legaţi printr-un punct comun: fidelitatea faţă de Ramses.

Fostul pirat se opri din lovirea manechinului de lemn pe care îl zguduia cu lovituri de pumn.

— Un necaz, Setau?

— Mi s-a furat bunul cel mai de preţ: tunica mea medicinală.

— Ce bănuieli ai?

— Un medic gelos, mai mult ca sigur; şi nici nu va şti măcar cum s-o folosească!

— Poţi fi mai precis?

— La naiba, nu!

— Cineva a vrut să-ţi joace o festă, pentru că te întinzi prea mult în Nubia. La curte nu eşti iubit.

— Trebuie să scotocim palatul, vilele nobililor, atelierele…

— Calmează-te, Setau! Voi pune doi oameni să se ocupe de asta, dar ne aflăm în stare de mobilizare generală şi tunica ta n-are cum să fie o prioritate.

— Ai idee câte suflete a salvat deja?

— Ştiu, dar ar fi mai bine să-ţi faci rost de alta!

— Uşor de spus. Mă obişnuisem cu aia.

— Haide, zău, Setau! Nu mai face atâta tevatură şi vino să bei cu mine! Mai devreme sau mai târziu, trebuie să schimbi pielea!

— Vreau să-l cunosc pe autorul acestui furt.

*

Ramses citi ultimul raport, clar şi concis, al lui Merenptah. Fiul său mai mic făcea dovada unei splendide lucidităţi. După ce Acha se va întoarce din Hatti, faraonul va începe ultimele negocieri cu Hattuşil. Dar împăratul nu se va lăsa păcălit şi, ca şi regele Egiptului, va folosi această perioadă pentru a-şi pregăti armata de luptă.

Trupele de elită egiptene erau într-o stare mai bună decât bănuise Ramses. Ar fi uşor să angajeze mercenari căliţi şi să accelereze pregătirea tinerilor recruţi. Cât despre armament, acesta ar fi repede completat graţie producţiei sporite a armurierilor. Oficialii numiţi de Merenptah cu garanţia lui Ramses ar încadra soldaţii capabili să-i înfrunte victorios pe hitiţi.

Când Ramses se va afla în fruntea armatei sale pentru a merge spre nord, certitudinea triumfului va înflăcăra inima regimentelor.

Hattuşil greşise renunţând la pace. Egiptul nu numai că va lupta cu ardoare pentru supravieţuire, ci ar avea şi iniţiativa de a-i ataca prin surprindere pe războinicii Anatoliei. De data asta, Ramses ar pune mâna pe fortăreaţa de la Kadesh.

Totuşi, o anxietate neobişnuită strângea inima regelui, de parcă n-ar fi fost sigur de conduita pe care o avea. Fiindcă Nefertari nu mai era acolo ca să-i lumineze drumul, monarhul trebuia să consulte o divinitate.

Ramses îi ordonă lui Serramanna să-i pregătească un vapor rapid până la Hermopolis[9], în Egiptul de Mijloc. În timp ce suveranul păşea pe pasarelă, frumoasa Iset îl imploră.

— Pot veni cu tine?

— Nu, am nevoie să fiu singur.

— Ai veşti de la Acha?

— Se va întoarce în curând.

— Îmi cunoşti sentimentele, Maiestate; dă un ordin şi mă voi supune. Fericirea Egiptului contează mai mult decât a mea.

— Îţi sunt recunoscător, Iset, dar această fericire ar dispărea dacă Egiptul şi-ar îndoi şira spinării în faţa nedreptăţii.

Pânzele albe se îndepărtară spre sud.

La marginea deşertului, în apropierea necropolei în care fuseseră înhumaţi marii preoţi ai zeului Thot, creştea un imens palmier cu tulpina ramificată, mult mai înalt decât cei din specia lui. Conform legendei, Thot, inima luminii divine şi stăpânul limbii sacre, le apărea aici credincioşilor săi cărora le apărase gura de cuvinte inutile. Ramses ştia că zeul scribilor era un izvor proaspăt pentru cel tăcut, izvor care îi rămânea inaccesibil

vorbăreţului. Aşa că regele medită o zi şi o noapte lângă palmier, ca să mai potolească valul tumultuos al gândurilor sale.

În zori, un ţipăt puternic salută naşterea soarelui.

La mai puţin de trei metri de Ramses stătea o maimuţă colosală, un cinocefal cu falcă agresivă. Faraonul se uită în ochii lui.

— Deschide-mi drumul, Thot, tu care cunoşti misterele cerului şi pământului. Tu ai dezvăluit Regula zeilor şi oamenilor, ai şlefuit cuvintele puterii. Fă-mă să urmez calea cea dreaptă, cea care va fi de folos Egiptului.

Cinocefalul se aşeză pe labele din spate. Mai mare decât Ramses, el îşi ridică labele din faţă spre soare, în semn de admiraţie. Regele, ai cărui ochi suportau lumina fără să fie arşi, îl imită.

Vocea lui Thot ţâşni din cer, din palmierul uriaş şi din gâtul babuinului. Faraonul o primi în inima lui.

Capitolul 17

Ploaia cădea de mai multe zile şi ceaţa îngreuna înaintarea convoiului şefului diplomaţiei egiptene. Acha admira măgarii care, în ciuda încărcăturilor de câte şaizeci şi două de kilograme, înaintau cu pas sigur, indiferenţi la vremea urâtă. Egiptul vedea în ei una din încarnările zeului Seth, cu putere inepuizabilă. Fără măgari nu exista prosperitate.

Acha se grăbise să părăsească Siria de Nord, să traverseze Fenicia şi să intre pe teritoriul protectoratelor egiptene. De obicei, călătoriile îl amuzau, dar aceasta din urmă îi părea o povară pe care abia o ducea. Peisajele îl plictiseau, munţii îl făceau să nu se simtă în largul său, fluviile îi provocau gânduri negre.

Responsabilul militar al convoiului era un veteran ce făcuse parte din armata de salvare care sărise în ajutorul lui Ramses în timp ce se bătea singur împotriva hitiţilor, la Kadesh. Bărbatul îl cunoştea bine pe Acha şi îl stima. Isprăvile agentului secret şi faptul că acesta cunoştea terenul impuneau respect. Ministrul Afacerilor externe avea şi reputaţia de a fi un personaj amabil, strălucit în conversaţie. Dar, de la plecare, el era abătut şi trist.

Cu ocazia unei opriri la o stână unde animalele şi oamenii se încălziră, veteranul se aşeză lângă Acha.

— Sunteţi suferind?

— Doar obosit.

— Veştile sunt proaste, nu-i aşa?

— Ar putea fi mai bune, dar atâta vreme cât Ramses va guverna, situaţia nu va fi niciodată disperată.

— Eu îi cunosc bine pe hitiţi; sunt nişte brute şi nişte cuceritori. Cei câţiva ani de armistiţiu i-au făcut şi mai răzbunători.

— Vă înşelaţi, lumea noastră se va destrăma probabil din cauza unei femei. Este adevărat că este diferită de toate celelalte, pentru că este vorba de marea soţie regală. Ramses are dreptate: nu trebuie să cedezi nimic când valorile fundamentale ale civilizaţiei noastre sunt în joc.

— Lată un limbaj nu prea diplomatic!

— Vârsta retragerii se apropie. Mi-am promis să demisionez atunci când călătoriile mi se vor părea epuizante şi serbede. Ziua aceea a venit.

— Regele nu va accepta să se despartă de dumneavoastră.

— Sunt la fel de încăpăţânat ca şi el şi voi încerca să negociez. Va fi mai uşor decât se crede să mi se găsească un succesor. „Fiii regali” nu sunt toţi simpli curteni, unii sunt chiar excelenţi servitori ai Egiptului. În meseria mea, când curiozitatea se stinge, trebuie să ştii să te opreşti. Lumea exterioară nu mă mai interesează, nu mai am altă dorinţă decât să stau la umbra frunzelor de palmier şi să privesc Nilul curgând.

— Nu este doar un moment de oboseală? îl chestionă veteranul.

— Nu mă mai interesează să negociez şi să sporovăiesc. Decizia mea este irevocabilă.

— Şi pentru mine este ultima călătorie. În sfârşit, o să am linişte!

— Unde locuiţi?

— Într-un sat de lângă Karnak. Mama mea este foarte în vârstă, voi fi fericit să o ajut să aibă o bătrâneţe liniştită.

— Sunteţi însurat?

— N-am avut timp de asta…

— Nici eu, spuse Acha visător.

— Sunteţi încă tânăr.

— Prefer să aştept ca vârsta înaintată să-mi stingă pasiunea pentru femei. Până atunci, îmi voi asuma curajos această slăbiciune. Să sperăm că tribunalul marelui zeu mi-o va ierta.

Veteranul aprinse un foc cu silex şi lemn uscat.
— Avem o excelentă carne uscată şi un vin acceptabil.
— Mă voi mulţumi cu o cupă de vin.
— Vă pierdeţi pofta de mâncare?
— M-au părăsit şi alte pofte. Poate acesta este începutul înţelepciunii?
Ploaia se oprise în sfârşit.
— Am putea pleca.
— Şi animalele şi oamenii sunt obosiţi, obiectă veteranul. Dacă vor fi odihnite, vor merge mai repede.
— O să dorm un pic, spuse Acha, ştiind că n-o să aibă somn.

*

Convoiul traversă o pădure de stejari verzi care domina o pantă abruptă presărată cu blocuri de piatră crăpate. Pe cărarea îngustă, nu se putea avansa decât în şir indian. Pe cerul schimbător, cohorte de nori.

Un sentiment ciudat îl obseda pe Acha, un sentiment pe care era incapabil să-l definească. Încerca zadarnic să-l alunge visând la malurile Nilului, la grădina umbroasă a vilei din Pi-Ramses unde zilele se scurgeau liniştite, la câinii, maimuţele şi pisicile de care va avea în sfârşit timp să se ocupe.

Îşi puse mâna dreaptă pe daga de fier pe care i-o încredinţase Hattuşil pentru a semăna neliniştea în spiritul lui Ramses. Să-l sperie pe Ramses… Hattuşil îl cunoştea foarte puţin pe faraon. Niciodată acesta n-ar ceda sub ameninţare.

Acha avu tentaţia să arunce arma în râul care curgea la vale, dar nu această dagă va declanşa ostilităţile.

Fusese o vreme când Acha crezuse că ar fi bine să se unifice costumele şi să se abolească diferenţele între popoare. Acum, el era convins de contrariul. Uniformizarea ar naşte monştri, fiinţe fără geniu supuse puterilor tentaculare şi profitorilor care ar pleda cauza omului doar pentru a-l sufoca şi pentru a-l face să reintre în rând.

Doar un Ramses era capabil să abată umanitatea de pe panta ei naturală, a prostiei şi a lenei, şi să o conducă spre zei. Şi dacă viaţa n-o să-i mai ofere speţei umane măcar un Ramses, ea va dispărea în haosul şi sângele luptelor fratricide.

Ce bine era să te laşi în seama lui Ramses în privinţa deciziilor vitale! Faraonul n-avea alţi ghizi decât invizibilul şi lumea de dincolo. Era singur cu divinitatea în naosul templului şi tot singur era şi în faţa poporului pe

care trebuia să-l servească fără a se gândi la propria sa glorie. Şi, de mii de ani, instituţia faraonică învinsese obstacolele şi rezistase crizelor, pentru că ea nu era din această lume.

Când avea să renunţe la bagajele lui de ministru itinerant, Acha avea de gând să strângă textele vechi care vorbesc despre dubla natură, celestă şi terestră, a faraonului şi să-i ofere culegerea lui Ramses. Şi amândoi vor sta de vorbă în timpul serilor blânde, sub bolta de viţă sau pe malul vreunui lac plin de lotuşi.

Acha avusese noroc, mult noroc. Să fie prietenul lui Ramses cel Mare, să-l ajute să demaşte comploturile şi să respingă pericolul hitit… Ce-ar fi putut să-şi dorească mai mult? De sute de ori, Acha se temuse pentru ziua de mâine, din cauza josniciei, a lenei şi a mediocrităţii, dar, de sute de ori, prezenţa lui Ramses făcuse ca soarele să strălucească din nou.

Un copac mort.

Înalt, cu trunchiul gros, cu rădăcinile înşelătoare, el părea totuşi indestructibil.

Acha surâse. Acest copac mort nu continua el oare să fie o sursă de viaţă? Păsările îşi găseau refugiul în el iar insectele hrana. El simboliza misterul relaţiilor invizibile dintre fiinţele vii. Ce altceva erau faraonii dacă nu nişte copaci imenşi, atingând cerul, oferind hrană şi protecţie unui întreg popor? Ramses nu va muri niciodată pentru că funcţia lui îl obligase, încă din viaţă, să pătrundă în lumea de dincolo. Şi doar cunoaşterea supranaturalului permitea unui monarh să se orienteze corect în cotidian.

Acha nu frecventase deloc templele, dar fusese în preajma lui Ramses şi, prin osmoză, se iniţiase în unele secrete al căror depozitar şi gardian era Faraonul. Poate că ministrul lui Ramses renunţa deja la liniştita retragere chiar înainte de a o trăi. N-ar fi mai tentant să părăsească lumea exterioară pentru o existenţă solitară, cu scopul de a cunoaşte o altă aventură, cea a spiritului?

Cărarea devenea abruptă, calul lui Acha urca cu greu. Încă un pas şi va urma coborârea spre Canaan şi drumul spre frontiera de nord-est a deltei Egiptului. Mult timp, Acha refuzase să creadă că s-ar mulţumi cu o fericire simplă, pe pământul unde se născuse, la adăpost de tumult şi de pasiuni, în dimineaţa plecării, privindu-se într-o oglindă, îşi văzuse primul fir de păr alb. Zăpada munţilor Anatoliei avansa. Un semn clar, victoria bătrâneţii de care se temuse atât de mult.

Numai el singur ştia că organismul său era uzat de prea multe călătorii, prea multe riscuri, prea multe pericole. Neferet, medicul-şef al regatului, ar reuşi să-l scape de câteva rele şi să încetinească degradarea, dar Acha nu dispunea, precum Ramses, de o energie reînnoită prin rituri. Diplomatul îşi forţase prea mult puterile, timpul vieţii lui era aproape epuizat.

Deodată se auzi strigătul terifiant al unui om rănit de moarte. Acha îşi opri calul şi se întoarse. Din spate, veneau alte strigăte. Mai în jos, se purtau lupte iar din vârful stejarilor zburau săgeţi.

Jumătate din soldaţii egipteni fură exterminaţi în câteva minute. Supravieţuitorii reuşiră să ucidă câţiva dintre agresorii mult mai numeroşi.

— Fugiţi! îl sfătui veteranul pe Acha. Galopaţi drept înainte!

Acha nu ezită. Agitând în aer daga de fier, el se năpusti asupra unui arcaş libian, uşor de recunoscut după cele două pene înfipte în părul strâns cu un bandou negru cu verde. Cu un gest amplu, egipteanul îi tăie gâtul.

— Atenţie, aten…

Avertismentul veteranului se pierdu într-un horcăit. Sabia grea ţinută de un demon cu plete lungi şi cu pieptul acoperit de păr roşu îi despică craniul.

În aceeaşi clipă, o săgeată îl atinse pe Acha în spate. Cu suflarea tăiată, şeful diplomaţiei egiptene căzu pe pământul umed.

Orice rezistenţă încetase.

Demonul se apropie de rănit.

— Uri-Teşub…

— Ei, da, Acha, eu sunt învingător! În sfârşit, mă răzbun pe tine, diplomat blestemat, tu care ai contribuit la decăderea mea! Dar tu nu erai decât un obstacol în drumul meu. Acum este rândul lui Ramses. Ramses care va crede că autorul acestei agresiuni este laşul de Hattuşil! Ce părere ai de planul meu?

— Cred că… laşul… eşti tu.

Uri-Teşub apucă daga de fier şi o înfipse în pieptul lui Acha. Jaful începuse deja. Dacă hititul nu intervenea, libienii se omorau între ei.

Acha nu mai avea forţa să scrie numele lui Uri-Teşub cu sângele său. Cu ultimele puteri, el trasă, cu degetul arătător, o singură hieroglifă, pe tunică, în locul inimii, după care se sfârşi.

Această hieroglifă, Ramses o va înţelege.

Capitolul 18

Palatul era cufundat în linişte. La întoarcerea de la Hermopolis, Ramses înţelese imediat că se întâmplase ceva. Curtenii se făcuseră nevăzuţi, personalul administrativ se ascunsese în birouri.

— Du-te şi caută-l pe Ameni, îi ordonă regele lui Serramanna. Să vină pe terasă.

Din punctul cel mai înalt al palatului, Ramses îşi contempla capitala printre arhitecţii căreia se număra şi Moise. Casele albe cu faţade turcoaz somnolau sub palmieri, oamenii stăteau la taifas prin grădini, pe lângă fântâni, catargele cu flamuri aurii ridicate pe piloni afirmau prezenţa divinităţii.

Zeul Thot îi ceruse monarhului să menţină pacea, oricare ar fi sacrificiile pe care ar trebui să le facă. În labirintul ambiţiilor, era de datoria lui să găsească drumul cel bun prin care să se evite masacrele şi nenorocirile. Lărgind inima regelui, zeul cunoaşterii îi dăruise o voinţă nouă. Fiul lui Ra, soarele în care se încarna lumina divină, era în acelaşi timp şi fiul lui Thot, soarele nopţii.

Ameni era mai palid ca de obicei şi în ochi i se citea o infinită tristeţe.

— Tu, măcar tu vei îndrăzni să-mi spui adevărul.

— Acha e mort, Maiestate.

Ramses rămase nemişcat.

— În ce împrejurări?

— Convoiul lui a fost atacat. Un păstor a descoperit cadavrele şi i-a anunţat pe poliţiştii canaaneni. Aceştia s-au dus la faţa locului şi unul dintre ei l-a recunoscut pe Acha.

— Corpul lui a fost identificat?

— Da, Maiestate.

— Unde se află acum?

— Într-o fortăreaţă, alături de cele ale celorlalţi membri ai convoiului diplomatic.

— Niciun supravieţuitor?

— Niciunul.

— Martori?

— Nu.

— Serramanna să meargă la locul atacului, să caute cel mai neînsemnat indiciu, apoi să aducă corpurile neînsufleţite ale lui Acha şi ale tovarăşilor

lui. Se vor odihni pe pământul Egiptului.

*

Uriaşul sard şi un mic grup de mercenari istoviseră mai mulţi cai pentru a ajunge la fortăreaţă şi pentru a se întoarce cu aceeaşi promptitudine. Încă de la sosirea la Pi-Ramses, Serramanna dusese cadavrul lui Acha la un îmbălsămător care îl spălase, îl parfumase şi îl pregătise pentru a fi prezentat faraonului.

Ramses îşi luase prietenul în braţe şi îl depusese pe un pat, într-una din camerele palatului.

Faţa lui Acha era senină. Înfăşurat într-un linţoliu alb, şeful diplomaţiei egiptene părea că doarme.

În faţa lui, Ramses încadrat de Ameni şi Setau.

— Cine l-a ucis? întrebă Setau, ai cărui ochi erau roşii de mult ce plânsese.

— Vom afla, promise regele, aştept raportul lui Serramanna.

— Locul lui de veci este terminat, preciză Ameni; judecata oamenilor i-a fost favorabilă, zeii îl vor face să renască.

— Fiul meu Kha va conduce ritualul şi va pronunţa formulele antice de înviere. Ce a fost înnodat aici jos va fi şi dincolo. Fidelitatea lui Acha faţă de ţară îl va apăra de pericole pe lumea cealaltă.

— Îl voi ucide pe criminal cu propriile mele mâini, spuse Setau. De azi înainte, acest gând nu-mi va da pace.

Serramanna se prezentă în faţa monarhului.

— Ce ai descoperit?

— Acha a fost atins de o săgeată care s-a înfipt în omoplatul drept, dar această rană nu era mortală. Iată arma care l-a ucis.

Fostul pirat îi întinse lui Ramses daga.

— Fier! exclamă Ameni. Sinistrul cadou al împăratului hitit! Acesta este mesajul lui: asasinarea ambasadorului Egiptului, prietenul apropiat al lui Ramses!

Serramanna nu-l văzuse niciodată pe Ameni atât de furios.

— Ştim aşadar cine este asasinul, conchise Setau glacial. Hattuşil n-are decât să se ascundă în citadela sa, o să pătrund acolo şi o să-i arunc cadavrul din înaltul meterezelor.

— Am o rezervă, începu sardul.

— Te înşeli, voi reuşi!

— Rezervă nu în privinţa dorinţei tale de răzbunare, Setau, ci a identităţii asasinului.
— Această dagă de fier nu este hitită?
— Bineînţeles că este, dar am găsit un alt indiciu.
Serramanna le arătă o pană ruptă.
— Este ornamentul războinic al libienilor.
— Libienii aliaţi cu hitiţii… Imposibil!
— Când forţele răului decid să se unească, estimă Ameni, nimic nu este imposibil. Totul e clar: Hattuşil a ales varianta forţei. Ca şi predecesorii săi, el nu se gândeşte decât să distrugă Egiptul şi este gata să se alieze şi cu demonii din infern!
— O altă observaţie, comentă Serramanna: convoiul cuprindea un număr mic de călători. Agresorii trebuie să fi fost vreo patruzeci, cincizeci cel mult. A fost o bandă de jefuitori care le-a întins o capcană, nu o armată obişnuită.
— Nu e decât interpretarea ta, obiectă Ameni.
— Nu, e realitatea. Când am examinat peisajul, îngustimea drumului şi urmele lăsate de călăreţi, n-am mai avut niciun dubiu. Sunt convins că nu era nici măcar un singur car hitit pe acolo.
— Şi ce-i cu asta? întrebă Setau. Hattuşil a dat ordin unui comando să-l omoare pe Acha cu un frumos cadou pentru Ramses, această dagă de fier! Pentru că Faraonul refuză să se căsătorească cu fiica lui, împăratul hitit îl asasinează pe unul dintre prietenii lui apropiaţi, un om al păcii şi al dialogului. Nimeni nu poate schimba spiritul popoarelor; hitiţii vor fi mereu nişte barbari fără cuvânt.
— Maiestate, declară Ameni cu gravitate, eu am oroare de violenţă şi urăsc războiul. Dar să laşi această crimă nepedepsită ar fi o nedreptate intolerabilă. Atâta vreme cât Hatti nu va fi strivit, Egiptul va fi în pericol de moarte. Acha şi-a dat viaţa pentru ca noi să înţelegem asta.
Ramses ascultase fără să manifeste nici cea mai mică emoţie.
— Altceva, Serramanna?
— Nimic, Maiestate.
— Acha n-a scris nimic pe pământ?
— N-a avut timp, lovitura pumnalului a fost de o violenţă extremă şi i-a provocat o moarte rapidă.
— Bagajele lui unde sunt?
— Au fost furate.

— Şi hainele?
— Le-a luat mumificatorul.
— Să mi le aduci!
— Dar… trebuie că le-a distrus deja!
— Adu-mi-le, şi repede.
Serramanna fu cuprins de cea mai mare spaimă a vieţii lui. De ce s-ar fi interesat de o tunică şi de o manta pătate de sânge?
Sardul ieşi din palat în fugă, sări pe cal şi galopă până în satul îmbălsămătorilor, situat în afara oraşului. Şeful mumificatorilor pregătise cadavrul lui Acha pentru ultima întâlnire pământească dintre Faraon şi prietenul lui.

*

— Hainele lui Acha, ceru sardul.
— Nu le mai am, răspunse mumificatorul.
— Ce-ai făcut cu ele?
— Păi… ca de obicei, le-am dat unui spălător din partea de nord a satului…
— Unde locuieşte?
— În ultima casă de pe strada care coteşte, pe malul canalului.
Uriaşul sard plecă în mare viteză. Îşi forţă calul să sară peste zidurile joase, trecu prin grădini, pătrunse pe străduţe, riscând să dea peste trecători şi o luă, fără să încetinească, pe strada care cotea.
În dreptul ultimei case, el trase de frâu pentru a-şi opri calul lac de sudoare şi bătu în oblon.
— Spălătorule!
Îi deschise o femeie.
— E la canal. Munceşte.
Abandonându-şi calul, Serramanna alergă până la canalul unde se spălau hainele murdare şi lenjeria. Ajuns acolo, el îl înhăţă de păr pe bărbatul care tocmai începea să săpunească tunica lui Acha.

*

Pe manta, erau urme de sânge. La fel şi pe tunică, numai că diferenţa era clară: pe aceasta din urmă, cu un deget tremurând, Acha trasase un semn.
— Este o hieroglifă, constată Ramses; cum o interpretezi, Ameni?

— Două braţe întinse, cu palmele orientate spre pământ… Semnul negaţiei.

— „Nu”… Şi eu am citit la fel.

— Să fie începutul unui nume sau al unui cuvânt… Ce a vrut să spună Acha?

Setau, Ameni şi Serramanna erau năuciţi. Ramses căzu pe gânduri.

— Acha n-a avut decât câteva secunde înainte de a muri şi n-a putut să traseze decât o hieroglifă. El şi-a dat seama că vom ajunge la concluzia că autorul acestui abominabil atentat nu poate fi decât Hattuşil şi că voi fi deci obligat să-i declar război imediat. Atunci, Acha a pronunţat un ultim cuvânt pentru a evita o tragedie: „Nu”. Nu, adevăratul vinovat nu este Hattuşil.

Capitolul 19

Funeraliile şefului diplomaţiei egiptene fură grandioase. Îmbrăcat cu o piele de panteră, Kha îndeplini ritualul deschiderii ochilor, a urechilor şi a gurii deasupra sarcofagului din lemn de salcâm aurit în care se afla mumia lui Acha. După care Ramses închise uşa locuinţei de veci.

Când liniştea se pogorî din nou asupra necropolei, regele rămase singur în capela neacoperită. El fu primul care îndeplini funcţia de preot al *ka*-ului prietenului său defunct, depunând pe altar un lotus, irişi, o pâine proaspătă şi o cupă de vin. De acum înainte, în fiecare zi, un preot plătit de palat va aduce ofrande şi va întreţine domeniul funerar al lui Acha.

Moise plecase spre visul său, Acha în lumea de dincolo, cercul prietenilor din copilărie se micşora. Uneori, Ramses regreta această prea lungă domnie presărată cu umbre. Ca şi Seti, Tuya şi Nefertari, Acha era de neînlocuit. Prea puţin înclinat spre confidenţe, el trecuse prin viaţă cu eleganţa unei feline. El şi Ramses n-avuseseră nevoie să-şi vorbească prea mult pentru a-şi cunoaşte gândurile cele mai secrete.

Nefertari şi Acha clădiseră pacea. Fără implicarea şi fără curajul lor, Hatti n-ar fi acceptat niciodată să renunţe la violenţă. Cel care l-a ucis pe Acha n-a luat în seamă legăturile indestructibile de prietenie. În faţa propriei morţi,

Acha a mai găsit o ultimă picătură de energie capabilă să înfrângă minciuna.

Oricine ar fi avut dreptul să-şi înece supărarea în beţie, să încerce să alunge suferinţa rememorând, alături de cei apropiaţi, amintirile fericite. Oricine, în afara Faraonului.

*

Să-l vezi pe Ramses cel Mare între patru ochi, chiar dacă erai în acelaşi timp fiul lui cel mic şi generalul-şef al armatei sale, tot ţi se tăia răsuflarea. Merenptah încerca să nu se piardă cu firea, ştiind că tatăl său l-ar judeca, aşa cum Thot cântărea faptele oamenilor.

— Tată, aş vrea să-ţi spun…

— Inutil, Merenptah. Acha era prietenul meu din copilărie, nu al tău. Condoleanţele nu-mi vor uşura durerea. Singurul lucru care contează este perenitatea *ka*-ului, dincolo de moartea fizică. Armata mea este gata de luptă?

— Da, Maiestate.

— De acum înainte, n-o să ne mai lăsăm în voia sorţii. Lumea se va schimba mult, Merenptah. Va trebui să fim, în permanenţă, gata de apărare. Vigilenţa ta să nu slăbească.

— Să înţeleg că am declarat război?

— Acha ne-a împiedicat să cădem în capcană şi să fim noi primii care rupem tratatul de pace cu Hatti. Dar această pace nu este salvată doar prin atâta lucru. Pentru a-şi păstra onoarea, pe care o consideră rănită, Hattuşil va fi obligat să invadeze Canaan-ul şi să lanseze o amplă ofensivă împotriva Deltei.

Merenptah nu-şi ascunse uimirea.

— Îşi permite să… nu ne ia în seamă?

— Va crede că suntem dezorganizaţi şi incapabili de a riposta. Îl vom ataca în momentul în care va comite imprudenţa de a o lua pe braţele Nilului şi de a-şi fracţiona trupele. Pe terenul nostru, hitiţii nu vor şti să-şi execute manevrele.

Merenptah părea încordat.

— Ce părere ai de planul ăsta, fiule?

— Este… îndrăzneţ.

— Vrei să spui: periculos?

— Tu eşti faraonul şi eu trebuie să mă supun.

— Fii sincer, Merenptah.
— Am încredere, Maiestate, am încredere în tine, ca şi în toţi egiptenii.
— Fii pregătit.

*

Serramanna se baza pe instinctul lui de pirat. El nu credea că moartea lui Acha survenise în urma unei lupte normale dusă de un ofiţer supus ordinelor împăratului Hattuşil. Şi acelaşi instinct îl conducea pe o altă pistă: aceea a unui sălbatic în stare să ucidă pentru a-i slăbi puterea lui Ramses şi pentru a-l priva pe acesta de un sprijin preţios, ba chiar indispensabil.
Din acest motiv, sardul se postase în apropierea vilei doamnei Tanit şi aştepta plecarea lui Uri-Teşub.
Hititul părăsi locuinţa imediat după prânz şi se îndepărtă pe un cal negru, cu pete albe, nu înainte de a verifica dacă nu era urmărit.
Serramanna se prezentă în faţa portarului.
— Vreau s-o văd pe doamna Tanit.
Feniciana îl primi pe sard într-o superbă încăpere cu două coloane, luminată de patru ferestre înalte dispuse în aşa fel încât să asigure o ventilaţie plăcută.
Frumoasa feniciană era slăbită.
— E o vizită oficială, Serramanna?
— Deocamdată, amicală. Următoarea va depinde de răspunsurile dumneavoastră, doamnă Tanit.
— E vorba deci de un interogatoriu!
— Nu, doar de o simplă discuţie cu o persoană de calitate care s-a înşelat apucând-o pe un drum greşit.
— Nu înţeleg.
— Bineînţeles că mă înţelegeţi. Au avut loc evenimente grave: Acha, ministrul Afacerilor externe a fost asasinat în timp ce se întorcea din Hatti.
— Asasinat…
Tanit păli. Pentru a se debarasa de Serramanna, era de ajuns să strige după ajutor. Imediat, cei patru libieni ascunşi în locuinţa ei l-ar suprima pe sard. Dar eliminarea şefului gărzii personale a lui Ramses ar declanşa o anchetă şi Tanit ar fi strivită în maşinăria judiciară. Nu, trebuia să-i ţină piept.
— Vreau să-mi spuneţi în detaliu ce-a făcut soţul dumneavoastră, Uri-Teşub, în ultimele două luni.

— Şi-a petrecut cea mai mare parte a timpului în această casă, căci suntem foarte îndrăgostiţi. Când iese, merge într-o tavernă sau se plimbă prin oraş. Suntem atât de fericiţi împreună!

— Când a părăsit Pi-Ramses şi când s-a întors?

— De la căsătoria noastră, n-a mai ieşit din capitala ale cărei farmece le savurează. Astfel, încet-încet, îşi dă uitării trecutul. Datorită mariajul nostru, el a devenit un om fidel Faraonului, ca dumneata şi ca mine.

— Uri-Teşub este un criminal, spuse Serramanna; vă ameninţă şi vă terorizează. Dacă îmi spuneţi adevărul, o să vă iau sub protecţia mea şi justiţia o să vă scape de el.

Pentru o clipă, Tanit fu tentată să fugă în grădină. Serramanna ar urma-o, ea l-ar avertiza în legătură cu prezenţa libienilor şi ar fi din nou liberă… Dar nu l-ar mai revedea niciodată pe Uri-Teşub! Să renunţe la un asemenea amant era peste puterile ei.

În timpul absenţei lui, fusese bolnavă. Avea nevoie de el ca de un drog. Datorită lui Uri-Teşub, Tanit cunoscuse din plin adevărata plăcere, o plăcere inepuizabilă care merita toate sacrificiile.

— Chiar dacă m-aţi târî în faţa unui judecător, Serramanna, tot nu mi-aş modifica declaraţiile.

— Uri-Teşub o să vă distrugă, doamnă Tanit.

Ea surâse, gândindu-se la tăvălelile înfierbântate pe care le trăise cu câteva minute înainte de venirea sardului.

— Dacă v-aţi terminat lista stupidă de acuzaţii, plecaţi!

— Mi-ar face plăcere să vă salvez, doamnă Tanit.

— Nu sunt în pericol.

— Când o să vă hotărâţi, contactaţi-mă.

Perfidă, ea îşi trecu mâna mângâietor pe enormul antebraţ al uriaşului sard.

— Sunteţi un bărbat frumos… Din păcate pentru dumneavoastră, sunt satisfăcută din plin.

*

Împodobită cu un colier de aur de care atârna un scarabeu de lapislazuli, cu brăţări de turcoază la încheieturile mâinilor şi la glezne, îmbrăcată cu o rochie de in regal plisată şi cu o capă roz, purtând pe cap coroana cu cele două pene înalte, marea soţie regală, frumoasa Iset, parcurgea încet, în carul ei, bulevardele din Pi-Ramses. Conducătorul carului alesese doi cai liniştiţi,

acoperiţi pe spinare cu câte un valtrap multicolor şi cu capetele împodobite de panaşuri din pene de struţ vopsite în albastru, roşu şi galben.

Spectacolul era magnific. Vestea trecerii reginei se răspândi foarte repede şi în curând mulţimea se înghesui s-o vadă. Copiii aruncară petale de lotus în faţa cailor, în timp ce aclamaţiile izbucneau. S-o vezi atât de aproape pe marea soţie regală, nu era o promisiune de fericire? Se uitaseră zvonurile despre război şi fiecare îi dădea dreptate lui Ramses: nu trebuia s-o repudieze pe frumoasa Iset, oricare ar fi consecinţele deciziei sale.

Crescută într-un mediu aristocratic, frumoasa Iset gusta această întâlnire cu poporul ei în care se amestecau clasele sociale şi culturile. Toţi locuitorii din Pi-Ramses îşi manifestau ataşamentul.

În ciuda reticenţelor conducătorului de car, regina ceru să viziteze cartierele cele mai populare unde i se făcu o primire călduroasă. Ce bine era să fie iubită!

La întoarcerea la palat, frumoasa Iset se întinse pe patul ei ca vrăjită. Nu trăise nimic mai emoţionant decât această manifestare de încredere a unei populaţii plină de speranţe şi de zile vesele. Ieşind din coconul ei, frumoasa Iset descoperise ţara a cărei regină era.

În timpul dineului la care fuseseră invitaţi şefii provinciei, Ramses le anunţă iminenţa conflictului. Fiecare observă că frumoasa Iset era radioasă. Fără a o putea egala pe Nefertari, ea devenea demnă de funcţia sa şi suscita respectul bătrânilor curteni.

Şi unora şi altora, ea le adresă cuvinte de îmbărbătare. Egiptul n-avea niciun motiv să se teamă de Hatti, el va şti să treacă peste această încercare, graţie lui Ramses. Şefii provinciei se dovediră impresionaţi de convingerile reginei.

Când Ramses şi Iset rămaseră singuri pe terasa care domina oraşul, Ramses o strânse tandru în braţe.

— Ţi-ai purtat bine rangul, Iset.

— Eşti, în sfârşit, mândru de mine?

— Te-am ales ca mare soţie regală şi nu m-am înşelat.

— Negocierile cu Hatti sunt rupte definitiv?

— Suntem gata de luptă.

Frumoasa Iset îşi rezemă capul pe umărul lui Ramses.

— Orice s-ar întâmpla, tu vei fi învingător.

Capitolul 20

Kha nu îşi ascunse îngrijorarea.

— Război… De ce război?

— Pentru a salva Egiptul şi pentru a-ţi permite să găseşti cartea cunoaşterii, răspunse Ramses.

— Este într-adevăr imposibilă o înţelegere cu Hatti?

— Trupele hitite se apropie de provinciile pe care le controlăm. E timpul să ne desfăşurăm dispozitivul. Plec împreună cu Merenptah şi îţi încredinţez conducerea regatului.

— Tată! Eu nu sunt în stare să te înlocuiesc, chiar şi pentru o scurtă perioadă.

— Te înşeli, Kha. Cu ajutorul lui Ameni, îţi vei îndeplini misiunea pe care ţi-o încredinţez.

— Şi… dacă fac greşeli?

— Preocupă-te de fericirea poporului şi le vei evita.

Ramses urcă în carul său pe care avea să-l conducă singur în fruntea regimentelor pe care prevăzuse să le dispună în mai multe puncte strategice din Deltă şi de la frontiera de nord-est. În spatele lui, Merenptah şi generalii a patru corpuri de armată.

În momentul în care regele se pregătea să dea semnalul de plecare, un călăreţ intră în goană în curtea cazărmii.

Serramanna sări din şa şi alergă spre carul lui Ramses.

— Maiestate, trebuie să vă vorbesc!

Faraonul îi ordonase sardului să asigure securitatea palatului. Era conştient de faptul că-l decepţiona pe uriaş, dornic să omoare hitiţi, dar pe cine altcineva ar fi putut alege ca să vegheze asupra lui Kha şi a frumoasei Iset?

— Nu-mi voi schimba decizia, Serramanna, rămâi la Pi-Ramses.

— Nu e vorba de mine, Maiestate. Veniţi, vă implor!

Sardul părea bulversat.

— Ce se întâmplă?

— Veniţi, Maiestate, veniţi…

Ramses îi ceru lui Merenptah să-i avertizeze pe generali că se întârzia plecarea.
Carul Faraonului urmă calul lui Serramanna care luă drumul palatului.

*

Camerista, lenjereasa şi servitoarele stăteau ghemuite pe culoare şi plângeau.
Serramanna se opri nemişcat pe pragul camerei frumoasei Iset. În privirea sardului se citea uimire şi tulburare.
Ramses intră.
Un parfum de crini, ameţitor, se simţea în încăperea luminată de soarele după-amiezii. Frumoasa Iset, îmbrăcată cu o rochie albă de gală şi purtând pe cap diadema de turcoaze, era întinsă pe pat, cu braţele pe lângă corp şi cu ochii mari deschişi.
Pe noptiera ei din lemn de sicomor, o tunică din piele de antilopă. Haina lui Setau pe care o furase din laboratorul acestuia.
— Iset…
Frumoasa Iset, prima iubire a lui Ramses, mama lui Kha şi a lui Merenptah, marea soţie regală pentru care se pregătea să poarte o bătălie… frumoasa Iset contempla cealaltă lume.
— Regina a ales moartea pentru a împiedica războiul, explică Serramanna. Otrăvindu-se cu veninul de care era plină tunica lui Setau, ea a încetat să mai fie un obstacol în faţa păcii.
— Baţi câmpii, Serramanna!
Ameni interveni.
— Regina a lăsat un mesaj. Eu l-am citit şi i-am cerut lui Serramana să te anunţe.
Conform tradiţiei, Ramses nu închise ochii defunctei; trebuia să înfrunte lumea de dincolo cu o privire îndrăzneaţă şi cu o faţă senină.

*

Înhumată în Valea Reginelor, frumoasa Iset se odihnea într-un mormânt mai modest decât cel al lui Nefertari. Ramses efectuase el însuşi ritualurile de înviere asupra mumiei. Cultul ka-ului reginei avea să fie asigurat de un colegiu de preoţi şi preotese, care aveau sarcina să păstreze vie memoria ei.

Pe sarcofagul marii soţii regale, faraonul depusese o ramură din sicomorul plantat de el în grădina vilei din Mem phis, pe când avea şaptesprezece ani. Această amintire din tinereţe va reîntineri sufletul lui Iset.

Chiar la sfârşitul ceremoniei, Ameni şi Setau îi ceruseră o audienţă lui Ramses. Fără să le răspundă, regele urcase pe una din coline. Setau pornise pe urma lui şi, în ciuda efortului impus constituţiei lui fragile, Ameni îl imitase.

Nisipul, panta plină de pietriş, mersul rapid al lui Ramses care-i făcea plămânii să-i ia foc… Ameni bombăni tot drumul, dar ajunse în vârful colinei de unde regele contempla Valea Reginelor şi lăcaşurile lui Nefertari şi al frumoasei Iset.

Setau observă în linişte priveliştea grandioasă care i se oferea privirii. Gâfâind, Ameni se aşeză pe un bloc de piatră şi îşi şterse fruntea cu dosul palmei.

El îndrăzni să rupă meditaţia regelui.

— Maiestate, trebuie să luaţi decizii urgente.

— Nimic nu este mai urgent decât contemplarea ţării iubite de zei. Ei au vorbit şi vocea lor a devenit cer, munte, apă şi pământ. În pământul roşu al lui Seth, noi am săpat sepulturi, a căror cameră de înviere se află în oceanul primordial ce înconjoară lumea. Prin ritualurile noastre, noi păstrăm energia primei dimineţi şi patria noastră reînvie în fiecare zi. Restul este derizoriu.

— Pentru a reînvia, trebuie să începi prin a supravieţui! Dacă Faraonul uită oamenii, zeii se vor retrage pentru totdeauna în invizibil.

Setau se aştepta ca tonul critic al lui Ameni să provoace un răspuns usturător din partea lui Ramses. Dar regele se mulţumi să constate separarea brutală a culturilor de deşert, a cotidianului de etern.

— Ce capcană ai mai pus la cale, Ameni?

— I-am scris lui Hattuşil, împăratul regatului Hatti, pentru a-i anunţa moartea frumoasei Iset. În timpul perioadei de doliu, nu se pune problema de a declanşa războiul.

— Nimeni n-ar fi putut s-o salveze pe Iset, preciză Setau. A luat o cantitate prea mare de substanţe al căror amestec era mortal. Am ars tunica aia blestemată, Ramses.

— Nu te consider vinovat. Iset a crezut că acţionează în interesul Egiptului.

Ameni se ridică.

— A avut dreptate, Maiestate.

Mânios, regele se întoarse spre el.

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel, Ameni?

— Mi-e teamă de furia ta, dar ţin să-ţi spun ce cred: Iset a părăsit această lume pentru a salva pacea.

— Ce spui de asta, Setau?

Ca şi Ameni, Setau era tulburat de privirea inflamată a lui Ramses. Dar trebuia să fie sincer.

— Ramses, dacă refuzi să înţelegi mesajul frumoasei Iset, o s-o ucizi încă o dată. Fă în aşa fel ca sacrificiul ei să nu fie inutil.

— Şi cum ar trebui să fac?

— Să o iei de soţie pe prinţesa hitită, declară Ameni cu gravitate.

— Acum, nu te mai împiedică nimic, adăugă Setau.

Ramses strânse pumnii.

— Inima voastră este la fel de dură precum granitul? Iset de-abia a fost pusă în sarcofag şi voi îndrăzniţi să-mi vorbiţi de căsătorie!

— Tu nu eşti un văduv care-şi plânge nevasta, atacă Setau, ci faraonul Egiptului care trebuie să păstreze pacea şi să-şi salveze poporul. Lui nu-i pasă de sentimentele tale, de bucuria sau de tristeţea ta. El doreşte să fie guvernat şi condus pe drumul cel bun.

— Un faraon unit cu o mare soţie regală hitită… nu e monstruos?

— Dimpotrivă, consideră Ameni. Cum să pecetluieşti într-un mod mai strălucit apropierea definitivă dintre cele două popoare? Dacă eşti de acord cu acest mariaj, spectrul războiului se va îndepărta pentru mulţi ani. Îţi închipui sărbătoarea pe care o vor celebra tatăl tău Seti şi mama ta Tuya printre stele? Şi nu mai vorbesc de memoria lui Acha care şi-a dat viaţa pentru a clădi o pace durabilă.

— Devii un redutabil orator, Ameni.

— Nu sunt decât un scrib cu sănătatea fragilă, nu foarte inteligent, dar am onoarea de a purta sandalele stăpânului Celor Două Ţări. Şi n-am chef ca ele să fie din nou pătate de sânge.

— Regula îţi impune să guvernezi alături de o mare soţie regală, îi aminti Setau. Alegând-o pe această străină, vei câştiga cea mai frumoasă dintre bătălii.

— O detest deja pe această femeie!

— Viaţa ta nu îţi aparţine, Ramses, Egiptul îţi cere acest sacrificiu.

— Şi voi la fel, prieteni, şi voi mi-l cereţi!

Ameni şi Setau dădură din cap afirmativ.
— Lăsaţi-mă singur, trebuie să mă gândesc.

*

Ramses îşi petrecu noaptea pe vârful colinei. După ce se înfruptase din răsăritul de soare, el întârzie în Valea Reginelor, apoi se întoarse la escortă. Fără să spună un cuvânt, Ramses urcă în carul lui şi grăbi mersul până la Ramesseum, templul său pentru veşnicie. După ce celebră aici ritualurile zorilor şi se reculese în capela lui Nefertari, faraonul se retrase în palatul său unde procedă la îndelungi abluţiuni, bău lapte, mâncă smochine şi pâine proaspătă.
Cu faţa odihnită, ca şi cum ar fi dormit mai multe ore, monarhul deschise uşa biroului unde Ameni, cu figura boţită, redacta curierul administrativ.
— Alege un papirus nou, de calitate superioară şi scrie-i fratelui meu, împăratul din Hatti.
— Şi… care este conţinutul scrisorii?
— Anunţă-l că m-am hotărât să fac din fiica lui marea mea soţie regală.

Capitolul 21

Uri-Teşub goli cea de-a treia cupă de vin fiert. Dulce, plin de mirodenii şi de răşină, acest lichid era folosit de îmbălsămători la conservarea viscerelor ca şi de doctori pentru proprietăţile lui antiseptice.

— Beţi prea mult, observă Raia.

— Trebuie să ştii să profiţi de plăcerile Egiptului… Acest vin este o minune! Nu te-a urmărit nimeni?

— Fiţi liniştit.

Negustorul sirian aşteptase miezul nopţii pentru a se strecura în vila fenicienei. Nu detectase nicio prezenţă suspectă.

— Ce-i cu vizita asta neaşteptată?

— Veşti importante, stăpâne, foarte importante.

— Războiul, în sfârşit?

— Nu, stăpâne, nu… Nu va fi niciun conflict între Egipt şi Hatti.

Uri-Teşub îşi aruncă cupa de vin cât acolo şi îl apucă pe sirian de gulerul tunicii.

— Ce tot spui? Capcana mea era perfectă!

— Frumoasa Iset a murit şi Ramses se pregăteşte s-o ia de soţie pe fiica împăratului Hattuşil.

Uri-Teşub îi dădu drumul aliatului său.

— O hitită regina Egiptului… De necrezut! Trebuie că te înşeli, Raia!

— Nu, stăpâne. Informaţia este oficială. L-aţi ucis degeaba pe Acha.

— Trebuia neapărat să ne debarasăm de acest spion. Acum, avem mâinile libere. Niciunul dintre consilierii lui Ramses nu are inteligenţa lui Acha.

— Am pierdut, stăpâne. Este pace… o pace pe care nimeni nu va reuşi s-o distrugă.

— Imbecilule! Ştii cine e femeia care va deveni marea soţie regală a faraonului? O hitită, Raia, o hitită adevărată, mândră, vicleană, neîmblânzită!

— Este fiica duşmanului vostru, Hattuşil.

— Este înainte de toate o hitită! Şi ea nu se va supune niciodată unui egiptean, fie el şi faraon! Iată şansa noastră.

Raia oftă. Vinul de oază fiert i se urcase la cap ex-generalului şef al armatei hitite. În lipsa oricărei speranţe, el inventa o lume imaginară.

— Părăsiţi Egiptul, îl sfătui el pe Uri-Teşub.

— Gândeşte-te că această prinţesă hitită ar fi de partea noastră, Raia; am avea o aliată chiar în inima palatului!

— Iluzii, stăpâne.

— Nu, un semn pe care destinul ni-l trimite, un semn pe care voi şti să-l folosesc în avantajul meu!

— Veţi fi decepţionat.

Uri-Teşub goli o a patra cupă de vin de palmier.

— Am omis un detaliu, Raia, dar mai este timp să intervenim. Te vei folosi de libieni.

O perdea se mişcă şi negustorul sirian arătă cu degetul arătător spre locul suspect.

Ca o felină, Uri-Teşub se apropie fără zgomot de perdea, o trase brusc şi o întoarse spre el pe Tanit care tremura.

— Ne ascultai?

— Nu, nu, te căutam…

— N-avem secrete faţă de tine, draga mea, pentru că tu nu poţi să ne trădezi.

— Ai cuvântul meu!

— Du-te la culcare, voi veni şi eu.

Privirea îndrăgostită a lui Tanit îi promitea hititului o noapte animată. În câteva fraze seci, Uri-Teşub îi dădu ordinele lui Raia.

*

Armurăria principală din Pi-Ramses continua să facă săbii, lănci şi scuturi într-un ritm susţinut. Atâta timp cât căsătoria cu prinţesa hitită nu va fi fost celebrată, pregătirile de război vor continua.

Într-un atelier din apropierea cuptoarelor erau păstrate armele luate de la hitiţi. Artizanii egipteni le studiaseră cu atenţie pentru a pătrunde secretele de fabricaţie. Unul din tehnicieni, un metalurgist tânăr foarte inventiv, era interesat de daga de fier pe care tocmai i-o încredinţase palatul.

Calitatea metalului, calitatea şi lăţimea lamei, supleţea mânerului… Totul era remarcabil.

Nu-i va fi uşor s-o imite. Vor fi necesare câteva încercări infructuoase pentru a reuşi s-o facă. Tentat, tehnicianul cântări în mână daga.

— Te caută cineva, îl anunţă un planton.

Vizitatorul era un mercenar cu trăsături grosolane.

— Ce vrei?

— M-au trimis de la palat să duc înapoi daga de fier.

— Ai un ordin scris?

— Bineînţeles.

— Arată-mi-l.

Dintr-un săculeţ de piele agăţat la centură, mercenarul scoase o tăbliţă de lemn şi o întinse tehnicianului.

— Dar… unde sunt hieroglifele?

Dintr-o lovitură violentă de pumn în tâmplă, libianul trimis de Raia îl omorî pe egiptean. Apoi luă tăbliţa şi daga de fier pe care victima sa le lăsase şi ieşi în fugă din atelier.

*

După mai multe interogatorii, Serramanna fu convins că tehnicianul nu era complicele celui care furase daga, probabil un mercenar avid de profit cum erau atâţia în armata egipteană.

— E unul din soldăţoii plătiţi de Uri-Teşub, îi spuse sardul lui Ameni.

Scribul continua să scrie.

— Ai vreo dovadă?

— Instinctul îmi e de ajuns.

— Nu crezi că înverşunarea ta este zadarnică? Uri-Teşub a obţinut bogăţia şi plăcerea. De ce ar pune să fie furată daga lui Hattuşil?

— Fiindcă a pus la cale un plan pentru a-i face rău lui Ramses.

— În momentul de faţă, orice conflict cu hitiţii este imposibil. Esenţialul este ancheta ta legată de asasinarea lui Acha. Ai mai progresat?

— Nu încă.

— Ramses cere identificarea ucigaşului.

— Crima şi furtul acestui pumnal… Totul este legat. Dacă mi se întâmplă ceva, să urmezi pista Uri-Teşub.

— Dacă ţi se întâmplă ceva… La ce te gândeşti?

— Ca să fac progrese, trebuie să mă infiltrez în mediile libiene. Riscul e mare. Când mă voi apropia de adevăr, vor încerca să mă elimine.

— Eşti şeful gărzii personale a lui Ramses! Nimeni nu va îndrăzni să se ia de tine.

— N-au ezitat să-l ucidă pe Ministrul Afacerilor externe al Faraonului care-i era prieten din copilărie.
— Nu există o metodă mai puţin periculoasă?
— Mă tem că nu, Ameni.

*

În inima deşertului Libiei, departe de orice oază, cortul lui Malfi era o ciudată fortăreaţă, păzită de oameni de încredere. Şeful tribului bea lapte şi mânca curmale. El nu consuma nici vin, nici bere, considerând aceste băuturi demoniace fiindcă ele îţi tulburau minţile.
Garda personală a lui Malfi era formată exclusiv din oameni din satul lui care, fără el, ar fi rămas ţărani săraci. Mâncând pe săturate, îmbrăcaţi ca lumea, înarmaţi cu lănci, săbii, arcuri şi praştii, putând să aleagă femeile care le plăceau, ei aveau un adevărat cult pentru Malfi pe care-l considerau încarnarea unui geniu al deşertului. N-avea el rapiditatea unei pantere, degete tăioase ca lama şi ochi la ceafă?
— Stăpâne, o încăierare, îi semnală purtătorul lui de apă.
Malfi se ridică încet. Cu faţa pătrată, cu fruntea lată, ascunsă pe jumătate de un turban alb, el ieşi din cort.
Câmpul de antrenament adăpostea vreo cincizeci de luptători care se înfruntau cu arma albă sau cu pumnii goi în plină amiază. Lui Malfi îi plăceau condiţiile dure pe care le ofereau căldura şi deşertul. Doar cei care aveau un adevărat temperament de războinic ieşeau învingători din probele la care erau supuşi.
Probe indispensabile în vederea sarcinii care o aştepta pe armata libiană în formare: să strivească forţele lui Ramses. Malfi se gândea fără încetare la generaţiile întregi de şefi libieni umiliţi de faraoni. Ostilităţile durau de secole, accentuate de înfrângerile de către egipteni a triburilor din deşert, curajoase, dar prost organizate.
Ofir, fratele mai mare al lui Malfi, folosise o armă pe care o crezuse decisivă: magia neagră pusă în serviciul reţelei de spionaj pro-hitit pe care o conducea. Plătise eşecul cu viaţa şi Malfi se jurase să-l răzbune. Încet-încet el federalizase triburile libiene al căror stăpân necontestat avea să fie mai devreme sau mai târziu.

Întâlnirea cu hititul Uri-Teşub îi dăduse o şansă în plus să reuşească. Cu un aliat de o asemenea valoare, victoria nu mai era o utopie. Malfi ar şterge secole de ruşine şi frustrare.

Un războinic spătos, de o agresivitate rar întâlnită, tocmai uitase că se antrena şi îşi pierduse capul, ucigând cu lovituri de pumn doi adversari mai mari totuşi decât el şi înarmaţi cu lănci. În timp ce Malfi se apropia de el, războinicul se umfla în pene strivind cu piciorul capul unuia dintre învinşi.

Malfi scoase un pumnal ascuns sub tunică şi îl înfipse în ceafa războinicului spătos.

Imediat duelurile se întrerupseră. Toate feţele se întoarseră spre Malfi.

— Continuaţi să vă antrenaţi fără să vă pierdeţi cu firea, ordonă libianul. Şi amintiţi-vă că duşmanul poate să apară de oriunde.

Capitolul 22

Era uimitor să descoperi marea sală de audienţă din Pi-Ramses. Chiar şi curtenii obişnuiţi să urce scara monu mentală, ornată cu figuri de duşmani căzuţi la pământ şi obligaţi de către Faraon să se supună legii lui Maat, trăiau această ascensiune cu o profundă emoţie. În jurul uşii de acces, numele de încoronare ale lui Ramses, pictate în albastru pe fond alb, erau înscrise în cartuşe ale căror forme ovale simbolizau circuitul cosmic peste care domnea stăpânul Celor Două Ţări.

Audienţele în plen, la care era poftită întreaga curte, nu erau frecvente. Numai evenimentele excepţionale, punând în joc viitorul Egiptului, îl făceau pe Ramses să se adreseze înaltei administraţii în ansamblu.

Îngrijorarea se simţea în aer. Conform zvonurilor, împăratul hitit nu s-ar mai urni. Dar Ramses nu-l insultase, refuzând la început să se căsătorească cu fiica lui? Acceptarea tardivă a faraonului nu spălase afrontul.

Marea sală era pavată cu ţigle de pământ ars lăcuite şi colorate. Printre motivele decorative, bazine, grădini înflorite, raţe înotând pe un lac verde-albastru şi peşti ascunzându-se printre lotuşi albi. Ritualişti, scribi, miniştri, şefi de provincie, responsabili cu ofrandele, gardieni ai secretelor şi doamne de vază admirară feeria de verde pal, roşu intens, albastru deschis, galben

auriu şi alb gălbui care se etala pe pereţii unde se zbenguiau pupeze, colibri, rândunele, piţigoi, privighetori şi pescărei-albaştri. Când privirea se ridica, era fermecată de frumuseţea frizelor florale în care se deschideau maci de câmp şi de grădină, lotuşi, margarete şi albăstrele.

Liniştea se aşternu în timp ce Ramses urca scara ce ducea la tronul de aur, ultima treaptă fiind decorată cu un leu muşcând duşmanul ţâşnit din tenebre, dezordinea care încerca fără încetare să distrugă armonia lui Maat.

Purtând pe cap coroana dublă, cea albă a Egiptului de Sus peste cea roşie a Egiptului de Jos, Ramses purta astfel „Cele Două Puteri” încărcate de magie. Pe frunte, un uraeus de aur, cobra femelă scuipând focul care alunga tenebrele. Regele ţinea în mâna dreaptă sceptrul „magiei”, asemănător cu bâta ciobanului. Aşa cum acesta îşi aduna animalele şi le strângea pe cele rătăcite, aşa şi faraonul trebuia să reunească energiile împrăştiate. Din pieptarul de aur al lui Ramses, păreau să ţâşnească raze de lumină. Preţ de câteva secunde, privirea monarhului întârzie pe o pictură sublimă, reprezentând faţa unei tinere femei meditând în faţa unui desiş de nalbă de grădină. Nu-i amintea ea de Nefertari a cărei frumuseţe îl lumina, de dincolo de moarte, pe Ramses cel Mare?

Dar faraonul n-avea timp să fie nostalgic. Corabia statului înainta şi cârma trebuia mânuită.

— V-am adunat pentru ca ţara întreagă să fie informată, prin intermediul vostru, despre faptele majore. Circulă, pe ici, pe colo, zvonuri nebuneşti şi ţin să restabilesc adevărul ai cărui purtători veţi fi voi.

Ameni stătea în ultimul rând cu alţi scribi, ca şi când ar fi ocupat un post secundar. În acest fel, el putea să vadă mai bine reacţiile asistenţei. Serramanna, dimpotrivă, preferase să observe primul rând. La cea mai mică manifestare de ostilitate, era pregătit să intervină. Cât despre Setau, îşi ocupa locul ierarhic, în stânga viceregelui Nubiei, printre demnitarii cei mai de vază, mulţi dintre ei aruncându-şi din când în când ochii spre Lotus, îmbrăcată cu o rochie roz cu bretele care lăsa să i se vadă sânii.

Şeful provinciei Dofin, din Egiptul de Jos, înaintă şi se înclină în faţa monarhului.

— Pot să iau cuvântul, Maiestate?

— Te ascultăm.

— Este adevărat că ministrul Afacerilor externe, Acha, este, în realitate, prizonier la Hattuşaş şi că am rupt tratatul de pace cu hitiţii?

— Prietenul meu Acha a fost asasinat în timp ce se întorcea la Pi-Ramses. El se odihneşte pentru totdeauna în pământul Egiptului. Ancheta este în curs, vinovaţii vor fi identificaţi şi pedepsiţi. Pacea cu Hatti este, în mare parte, opera lui Acha şi noi o s-o menţinem. Tratatul de nebeligeranţă cu hitiţii este încă în vigoare şi va mai fi încă pentru mult timp.

— Maiestate… Putem să ştim care va fi viitoarea mare soţie regală?

— Fiica lui Hattuşil, împăratul Regatului hitit.

Murmure amestecate străbătură asistenţa. Un general de corp de armată ceru cuvântul.

— Maiestate, nu oferiţi prea mult vechiului nostru duşman?

— Atâta vreme cât frumoasa Iset încă mai domnea, am respins propunerea lui Hattuşil. Astăzi, acest mariaj este singurul mod de a consolida pacea dorită de poporul Egiptului.

— Va trebui să tolerăm prezenţa unei armate hitite pe pământul nostru?

— Nu, generale, doar aceea a unei femei.

— Iertaţi-mi obrăznicia, Maiestate, dar o hitită pe tronul Celor Două Ţări… nu este o provocare în ochii celor care au luptat în războaiele anatoliene? Mulţumită fiului Domniei Voastre, Merenptah, trupele noastre sunt pregătite şi bine înarmate. De ce ne-am teme de un conflict cu hitiţii? În loc să cedăm în faţa pretenţiilor lor insuportabile, ar fi mai bine să-i înfruntăm.

Prin aroganţa lui, gradatul risca să-şi piardă postul.

— Propunerile tale nu sunt lipsite de inteligenţă, estimă Ramses, dar privirea ta este mult prea îngustă. Dacă Egiptul ar declanşa un conflict, el ar încălca tratatul de pace şi nu s-ar ţine de cuvânt. Crezi că un faraon ar putea să se comporte în acest fel?

Generalul se dădu înapoi şi se pierdu printre curtenii pe care argumentele monarhului îi convinseseră.

Supervizorul canalelor ceru şi el cuvântul.

— Şi dacă împăratul din Hatti ar reveni asupra deciziei şi ar refuza să o trimită pe fiica lui în Egipt? N-aţi considera această atitudine intolerabilă, Maiestate?

Îmbrăcat cu o piele de panteră, marele preot din Memphis, Kha, înaintă.

— Faraonul îmi permite să-i răspund?

Ramses încuviinţă.

— Din punctul meu de vedere, declară fiul cel mare al regelui, politica şi diplomaţia nu oferă suficiente garanţii pentru luarea unei decizii vitale.

Respectul cuvântului dat şi Regula lui Maat primează. Dar trebuie, de asemenea, puse în practică legile magiei statului pe care strămoşii noştri ni le-au lăsat. În al 30-lea an al domniei, Ramses cel Mare a trăit cea dintâi celebrare a regenerării sale. De acum înainte va trebui să redăm frecvent suveranului nostru forţele invizibile de care are nevoie pentru a guverna. De aceea, cel mai urgent lucru, în acest al 31-lea an, este să pregătim a doua sărbătoare de regenerare. După aceea, orizontul se va lumina şi răspunsurile la întrebările noastre vor veni singure.

— Organizarea este îndelungată şi costisitoare, protestă directorul Casei de Aur şi de Argint. N-ar fi mai convenabil să renunţăm la această sărbătoare?

— Imposibil, i-o întoarse marele preot. Studiul textelor şi calculele astrologilor conduc la aceeaşi concluzie: în mai puţin de două luni, a doua sărbătoare de regenerare a lui Ramses cel Mare trebuie să fie celebrată. Să ne conjugăm eforturile pentru ca zeii şi zeiţele să vină şi să ne consacrăm gândurile salvării Faraonului.

Comandantul şef al fortăreţelor de pe frontiera de nord-est consideră că e bine să intervină. Militar de carieră, bărbat cu experienţă, el se bucura de încrederea a numeroase notabilităţi.

— Respect părerea marelui preot, dar ce vom face în cazul unui atac hitit? Când Hattuşil va afla că Egiptul pregăteşte această sărbătoare fără să-i pese de căsătoria cu fiica lui, el se va simţi şi mai umilit şi va declanşa asaltul. În timp ce Faraonul va celebra ritualurile, cine va da ordinele?

— Însăşi practicarea acestor ritualuri ne va proteja, spuse Kha cu frumoasa lui vocea gravă şi melodioasă. Mereu a fost aşa.

— Asta e certitudinea unui iniţiat obişnuit cu secretele templelor; cea a unui militar experimentat este alta. Hattuşil ezită să ne atace, pentru că se teme de Ramses, învingătorul de la Kadesh; îl ştie capabil de fapte supranaturale. Dacă regele nu este în fruntea trupelor sale, împăratul din Hatti îşi va arunca toate forţele în luptă.

— Cea mai bună protecţie a Egiptului este de ordin magic, estimă Kha. Distrugătorii, hitiţi sau nu, nu sunt decât instrumentele forţelor tenebroase. Nicio armă umană nu le va opri pe acestea. Nu Amon a făcut ca braţul lui Ramses să fie mai puternic decât mii de agresori, la Kadesh?

Argumentul fu izbitor. Niciun alt gradat nu mai formulă vreo obiecţie.

— Mi-ar fi plăcut să fiu prezent la acest ritual, preciză Merenptah, dar locul meu nu va fi la frontieră, din ordinul Faraonului?

— Împreună cu alţi zece fii regali, tu vei asigura paza teritoriului pe durata sărbătorii.

Decizia lui Ramses linişti adunarea, dar superiorul ritualiştilor, vizibil iritat, îşi făcu drum până în ultimul rând. Personajul avea craniul ras, o faţă lungă şi fină şi o siluetă mai degrabă ascetică.

— Dacă Maiestatea voastră îmi dă voie, am câteva întrebări să-i pun marelui preot Kha.

Regele nu manifestă nicio opoziţie. Kha se aştepta să fie supus acestei probe, dar spera ca ea să aibă loc în afara curţii.

— În ce loc are de gând marele preot din Memphis să celebreze a doua sărbătoare de regenerare?

— În templul din Pi-Ramses care a fost construit în acest scop.

— Regele cunoaşte testamentul zeilor?

— Îl cunoaşte.

— Cine va conduce ritualul?

— Sufletul nemuritor al lui Seti.

— De unde provine lumina care îi va da faraonului energia celestă?

— Această lumină se naşte din ea însăşi şi renaşte în fiecare clipă în inima Faraonului.

Superiorul ritualiştilor renunţă să-i mai pună şi alte întrebări. Oricum n-ar reuşi să-l prindă pe Kha pe picior greşit.

Cu faţa gravă, demnitarul se întoarse spre Ramses.

— În ciuda competenţelor marelui preot, Maiestate, consider că celebrarea acestei sărbători de regenerare este imposibilă.

— De ce? se miră Kha.

— Pentru că marea soţie regală joacă un rol esenţial în ea. Or Faraonul este văduv şi n-a luat-o încă de soţie pe această prinţesă hitită. Şi oricum nu ştiu ca vreo străină să fi avut vreodată acces la misterele regenerării.

Ramses se ridică.

— Crezi că Faraonul nu este conştient de această dificultate?

Capitolul 23

Teşon prelucra pielea încă din copilărie. Fiu al unui libian arestat de poliţia egipteană în urma furtului unor oi şi condamnat la mai mulţi ani de corvoadă, el nu-şi urmase tatăl când acesta se întorsese în ţară pentru a propovădui lupta armată împotriva Faraonului. La Bubastis, apoi la Pi-Ramses, Teşon îşi găsise de lucru şi încet-încet îşi făcuse un nume în specialitatea sa.

La cincizeci de ani, îl cuprinseră remuşcările. El, cu burta mare şi figura jovială, nu-şi trădase oare ţara de origine, uitând prea uşor derutele militare ale poporului său şi umilirile la care îl supusese Egiptul? Devenit un meşteşugar înstărit, şeful unei tăbăcării de treizeci de salariaţi, el deschidea bucuros uşa libienilor aflaţi în dificultate. De-a lungul ultimelor luni, devenise omul providenţial pentru compatrioţii săi din exil. Unii se integrau repede în societatea egipteană, alţii îşi păstrau spiritul revanşard. Dar o altă mişcare luă naştere: o mişcare care îl înspăimânta pe Teşon, care nu-şi mai dorea atât de mult să vadă dispărând Cele Două Ţări. Şi dacă Libia era în cele din urmă victorioasă, şi dacă un libian urca pe tronul Egiptului? Dar mai întâi, trebuia eliminat Ramses.

Pentru a scăpa de această himeră, Teşon se concentra asupra muncii. Verifica calitatea pieilor de capră, de oaie, de antilopă şi ale altor animale din deşert care îi erau livrate.

După uscare, sărare şi afumare, o echipă de specialişti le aplica pământ galben şi le înmuia cu urină, găinaţ şi bălegar de cal. Era operaţiunea cea mai urât mirositoare efectuată în acest atelier care primea vizite regulate din partea serviciului de igienă.

După tăbăcirea provizorie cu ulei şi alaun, urma adevărata tăbăcire cu un produs bogat în acid taninos, extras din păstăile salcâmului de Nil. Dacă era necesar, pieile se înmuiau încă o dată în ulei, se loveau cu ciocanul şi se întindeau pentru a fi subţiate. Teşon era unul dintre cei mai buni, căci el nu se mulţumea cu o tăbăcire grosolană cu grăsime. În plus, avea o îndemânare deosebită la îndoirea pe şevalet şi la decuparea pieilor. De aceea, clientela sa era numeroasă şi variată. Atelierul lui Teşon confecţiona genţi, zgărzi şi lese pentru câini, curele, sandale, etuiuri şi teci pentru dăgi şi săbii, caschete, tolbe pentru săgeţi, scuturi şi chiar suporturi de scriere.

Înarmat cu un cuţit special de tăiat piele, cu lamă semicirculară, Teşon decupa o fâşie dintr-o piele de antilopă de cea mai bună calitate când o namilă mustăcioasă pătrunse în atelierul său.

Serramanna, şeful gărzii personale a lui Ramses… Cuţitul alunecă pe piele, se abătu de la traseu şi tăie degetul mijlociu de la mâna stângă a meşteşugarului care nu-şi putu stăpâni un ţipăt de durere. Sângele ţâşni şi Teşon ordonă unuia dintre ucenici să cureţe pielea, în timp ce el îşi spăla rana şi o unse apoi cu miere.

Nemişcat, uriaşul sard asistase la întreaga scenă. Teşon se înclină în faţa lui.

— Iertaţi-mă că v-am făcut s-aşteptaţi… Un accident stupid.

— Curios… Se spune totuşi că ai mâna foarte sigură.

Teşon tremura de frică. El, care descindea din războinici libieni, ar fi trebuit să-şi doboare adversarul dintr-o singură privire. Dar Serramanna era mercenar, sard şi uriaş, pe deasupra.

— Aveţi nevoie de serviciile mele?

— Mi-ar trebui o brăţară dintr-o piele bună. În ultimul timp, când mânuiesc barda, resimt o uşoară slăbiciune.

— O să vă arăt mai multe şi vă alegeţi.

— Sunt convins că cele mai solide sunt ascunse în prăvălia din spate.

— Nu, eu…

— Ba da, Teşon. Sunt convins de asta.

— Da, da, acum îmi amintesc!

— Ei, bine, să mergem!

Teşon era lac de sudoare. Ce descoperise Serramana? Nimic, nu putea să ştie nimic. Libianul trebuia să se stăpânească, să nu-şi trădeze teama lipsită de orice fundament. Egiptul era un veritabil stat de drept. Sardul n-ar fi îndrăznit să folosească forţa, de frică să nu fie sever condamnat de un tribunal.

Teşon intră înaintea lui Serramana în mica încăpere unde păstra operele de artă pe care nu intenţiona să le vândă. Printre ele, o splendidă brăţară din piele roşie.

— Încerci să mă corupi, Teşon?

— Bineînţeles că nu!

— O piesă de o asemenea valoare… E demnă de un rege.

— Îmi faceţi o prea mare onoare!

— Eşti un artizan de elită, Teşon. Cariera ta este strălucitoare, clientela remarcabilă, viitorul tău promiţător… Ce păcat!

Libianul păli.

— Nu înţeleg…

— De ce să calci strâmb când norocul îţi surâde?
— Să calc strâmb, eu…
Serramana pipăi un scut din piele maro, demn de un general şef.
— Sunt dezolat, Teşon, dar rişti să ai mari necazuri.
— Eu… Dar de ce?
— Recunoşti acest obiect?
Serramana îi arătă artizanului un tub de piele, servind drept etui pentru papirusuri.
— Ai scos aşa ceva din atelier?
— Da, dar…
— Da sau nu?
— Da, recunosc.
— Cui îi era destinat?
— Ritualistului însărcinat cu secretele templului.
Sardul surâse.
— Eşti un om sincer şi cinstit, Teşon, sunt sigur de asta.
— N-am avut nimic de ascuns, domnule!
— Totuşi ai comis o greşeală gravă.
— Care?
— Te-ai servit de acest etui pentru a transmite un mesaj subversiv.
Libianul simţi că se înăbuşă. Limba i se umflă în gură, tâmplele deveniră dureroase.
— Este… este…
— Este o greşeală de transmitere, preciză Serramana. Ritualistul a fost foarte mirat să găsească în etui o chemare adresată libienilor din Egipt prin care li se ordona să pregătească o revoltă armată împotriva lui Ramses.
— Nu, nu… Este imposibil!
— Acest etui provine din atelierul tău, Teşon, şi tu eşti cel care a redactat acel mesaj.
— Nu, domnule, vă jur că nu!
— Îmi place mult cum lucrezi, Teşon. Ai greşit amestecându-te într-un complot care te depăşeşte. La vârsta ta şi în situaţia ta, este o eroare de neiertat. N-ai nimic de câştigat şi totul de pierdut. Ce nebunie te-a apucat?
— Domnule, eu…
— Nu face jurăminte mincinoase, ai fi condamnat de tribunalul lumii de dincolo. Ai ales un drum rău, prietene, dar îmi place să cred că ai fost înşelat. Cu toţii avem momente când ne pierdem luciditatea.

— E o neînţelegere, eu…
— Nu-ţi pierde timpul minţind, Teşon. Oamenii mei te iscodesc de mult timp şi ştiu că eşti protectorul libienilor revoltaţi.
— Nu revoltaţi, domnule! Doar oameni aflaţi în dificultate pe care un compatriot încearcă să-i ajute… Nu e normal?
— Nu-ţi minimaliza rolul. Fără tine, nicio reţea ocultă n-ar putea să se formeze.
— Eu sunt un negustor cinstit, eu…
— Să ne înţelegem, prietene: sunt în posesia unei probe împotriva ta care te va trimite la moarte sau, mai degrabă, la ocnă pe viaţă. E de ajuns să-i duc acest text vizirului ca să-mi dea ordin să te întemniţez. Te-ar aştepta un proces exemplar şi o pedeapsă pe măsura greşelii.
— Dar… eu sunt nevinovat!
— Zău aşa, Teşon, nu-mi spune mie asta. Cu o asemenea probă, judecătorii nu vor ezita. N-ai nicio şansă de a scăpa. Niciuna, dacă nu intervin eu.
O linişte grea se lăsă în cămăruţa în care libianul îşi ţinea cele mai frumoase obiecte.
— Despre ce intervenţie este vorba, domnule?
Serramanna pipăi scutul de piele.
— Indiferent de poziţia lui, fiecare om are dorinţe nesatisfăcute. Şi eu sunt la fel ca ceilalţi. Sunt bine plătit, locuiesc într-o locuinţă de serviciu plăcută, am câte femei vreau, dar mi-ar plăcea să fiu mai bogat şi să nu-mi fac nicio grijă în privinţa bătrâneţii. Desigur, aş putea să tac şi să uit de această probă… Dar totul are un preţ, Teşon.
— Un preţ… ridicat?
— Nu uita că trebuie să-l fac să tacă şi pe însărcinatul cu secretele. Un procentaj cinstit din beneficiile tale m-ar satisface.
— Dacă ne punem de acord, o să mă lăsaţi în pace?
— Trebuie totuşi să-mi fac treaba, prietene.
— Ce-mi cereţi?
— Numele libienilor care l-au asasinat pe Acha.
— Dar domnule… Nu le ştiu!
— Chiar dacă-i aşa cum spui, o să le afli în curând. Fii anchetatorul meu particular, Teşon, şi n-o să ai de ce să te plângi.
— Şi dacă n-o să vă dau satisfacţie?

— Ar fi păcat, prietene… Dar sunt convins că vei evita acest dezastru. În mod oficial, îţi comand o sută de scuturi şi de teci pentru săbiile oamenilor mei. Când vei veni la palat, cere să mă vezi.

Serramanna ieşi din atelier, lăsându-l pe Teşon dezorientat. Ameni îl convinsese pe sard să se dea drept un om venal, gata să-şi trădeze regele pentru a se îmbogăţi. Dacă Teşon muşca momeala, o să-i fie mai puţin frică să vorbească şi-o să-l pună pe Serramanna pe o pistă bună.

Capitolul 24

În acest al treizeci şi treilea an al domniei lui Ramses cel Mare, iarna tibetană, adesea aducătoare de vânturi reci, se arăta blândă. Un imens cer albastru fără nori, un Nil liniştit, maluri unde culturile înverzeau în urma unei bune inundaţii, măgari încărcaţi cu furaje şi mergând la trap de la un sat la altul, vaci cu ugere umflate de lapte îndreptându-se spre păşuni, încadrate de văcari şi câini, fetiţe jucându-se cu păpuşa pe pragul caselor albe în timp ce băieţii alergau după o minge de cârpă… Egiptul trăia după ritmul lui etern ca şi cum nimic, niciodată, n-avea să se schimbe.

Ramses savura acest moment imobil înscris în cotidian. Câtă dreptate avuseseră strămoşii lui să aleagă malul occidental ca să ridice aici templele pentru veşnicie şi să sape locuinţe de viaţă în care, în fiecare dimineaţă, trupurile de lumină ale regilor şi reginelor erau reînnoite de soarele care se ridica! În acest loc erau abolită frontiera dintre lumea de aici de jos şi lumea de dincolo; omenescul era aici absorbit de mister.

După ce a celebrat ritualul zorilor în templul ka-ului lui Seti, la Gurnah, Ramses se reculese în capela unde sufletul tatălui său se exprima prin intermediul fiecărei hieroglife gravate pe pereţi. În liniştea deplină, el percepu vocea faraonului devenit stea. Când înaintă în marea curte scăldată de o lumină blândă, cântăreţi şi muzicieni ieşeau în procesiune din sala coloanelor. Când Meritamon îşi zări tatăl, se desprinse de grup, se îndreptă spre el şi se înclină încrucişându-şi braţele pe piept.

Pe zi ce trecea, ea semăna tot mai mult cu Nefertari. Clară ca o dimineaţă de primăvară, frumuseţea ei părea să-şi tragă seva din înţelepciunea

templului. Ramses apucă braţul fiicei lui şi amândoi merseră încet pe aleea sfincşilor, străjuită de salcâmi şi tamaricşi.

— Eşti la curent cu evenimentele lumii exterioare?

— Nu, tată, tu o faci pe Maat să domnească, tu te lupţi cu dezordinea şi tenebrele. Nu asta este important? Zgomotele lumii profane nu trec dincolo de zidurile sanctuarului şi este bine să fie aşa.

— Mama ta îşi dorise o astfel de viaţă, dar destinul i-a rezervat o alta.

— Nu eşti tu stăpânul acestui destin?

— Faraonul are datoria să acţioneze în această lume, deşi gândul lui rămâne în secretul templului. Astăzi trebuie să păstrez pacea, Meritamon. Pentru a face asta, mă voi căsători cu fiica împăratului din Hatti.

— Va deveni marea soţie regală?

— Într-adevăr, dar trebuie să celebrez a doua mea serbare de regenerare înaintea acestei căsătorii. De aceea trebuie să iau o decizie care n-ar putea exista efectiv fără acordul tău.

— Eu nu vreau să joc niciun rol în treburile ţării, tu o ştii.

— Ritualul nu s-ar putea realiza fără participarea activă a unei mari soţii regale egiptene. E prea mult să-ţi cer să joci acest rol simbolic?

— Asta înseamnă… să părăsesc Theba, să merg la Pi-Ramses şi… apoi?

— Deşi regină a Egiptului, te vei întoarce aici pentru a trăi aşa cum ai ales.

— N-o să-mi impui tot mai des sarcini profane?

— Voi apela la tine doar pentru serbările de regenerare care, după Kha, vor trebui celebrate o dată la trei sau patru ani, până când viaţa mea se va sfârşi. Eşti liberă să accepţi sau să refuzi, Meritamon.

— De ce m-ai ales pe mine?

— Pentru că anii de reculegere ţi-au dat capacitatea spirituală şi magică de a juca un rol ritualic covârşitor.

Meritamon se opri şi se întoarse spre templul din Gurnah.

— Îmi ceri prea mult, tată, dar tu eşti Faraonul.

*

Setau bombănea. Departe de îndrăgita lui Nubie, paradis al şerpilor, el se simţea ca exilat. Totuşi, munca nu-i lipsea. Cu ajutorul lui Lotus care hăituia, în fiecare noapte, prin câmpie, reptile frumuşele, el dăduse un nou avânt activităţii din laboratorul încărcat cu preparate şi remedii pe bază de venin. Şi, la sfaturile lui Ameni, profita de acest sejur la Pi-Ramses pentru

a-şi perfecţiona cunoştinţele în domeniul gestionării. Cu vârsta, Setau admitea că entuziasmul nu era suficient pentru a-i convinge pe înalţii funcţionari să-i acorde creditele şi materialele de care avea nevoie în provincia sa nubiană. Fără a deveni un curtean, el învăţa să prezinte mai bine reţetele şi obţinea rezultate pozitive.

Ieşind din biroul însărcinatului cu marina comercială, care acceptase construirea a trei vapoare de marfă destinate special Nubiei, Setau îl întâlni pe Kha a cărui faţă era mai puţin senină ca de obicei.

— Necazuri?

— Organizarea acestei serbări necesită atenţia fiecărei clipe… Şi tocmai am primit o veste foarte proastă. Şeful antrepozitelor divine din Deltă, pe care contam să-mi furnizeze o mare cantitate de sandale, articole din in şi cupe de alabastru, nu îmi oferă aproape nimic. Ceea ce îmi complică foarte mult sarcina.

— Ţi-a dat explicaţii?

— Este plecat într-o călătorie, soţia lui mi-a răspuns.

— Comportament destul de neserios! Eu nu sunt decât un administrator debutant, dar această atitudine îmi displace. Hai să vorbim cu Ameni.

*

Savurând o pulpă de gâscă friptă pe care o înmuia într-un sos de vin roşu, Ameni citi rapid raportul redactat de şeful antrepozitelor divine din Deltă, al cărui sediu administrativ se afla la nord de Memphis.

Concluzia secretarului particular al lui Ramses fu foarte clară.

— Ceva nu merge. Kha nu s-a înşelat adresându-se acestui funcţionar iar acesta n-ar fi trebuit să aibă nicio dificultate în a-i furniza necesarul pentru serbarea de regenerare. Nu-mi place asta… Deloc!

— N-ar putea fi o greşeală în dosarele administraţiei? sugeră Kha.

— Posibil, dar nu în dosarele *mele*.

— Serbarea riscă să fie, în parte, compromisă, mărturisi marele preot. Pentru a întâmpina zeii şi zeiţele ne trebuie cele mai frumoase pânze de in, cele mai bune sandale, cele…

— Declanşez o anchetă tehnică amănunţită, anunţă Ameni.

— Iată o idee de scrib, se revoltă Setau. Va fi lungă şi complicată, iar Kha este grăbit. Trebuie acţionat într-un mod mai subtil. Numeşte-mă controlor special şi voi afla rapid adevărul.

Ameni se îmbufnă.

— Suntem la limita legalităţii… Şi dacă e vreun pericol?
— Dispun de ajutoare sigure şi eficace. Să nu mai pierdem timpul cu pălăvrăgeli inutile şi dă-mi un ordin de misiune scris.

*

În inima antrepozitelor din nordul Memphisului, doamna Şerit dirija operaţiunea cu autoritatea unui general călit în luptă. Micuţă, brunetă, drăguţă, autoritară, ea îi îndruma pe conducătorii turmelor de măgari încărcaţi cu diverse produse, repartiza sarcinile hamalilor, verifica listele şi nu ezita să-şi agite bastonul pe sub nasul celor care, destul de rar, o contestau.
O femeie de caracter, cum îi plăcea lui Setau.
Cu părul zburlit, cu barba nerasă de mai multe zile şi cu noua lui tunică din piele de antilopă care părea şi mai ponosită decât cea veche, Setau fu repede reperat.
— Ce faci acolo, trândavule?
— Aş vrea să vă vorbesc.
— Aici nu se stă la taclale, se munceşte.
— Tocmai despre munca dumneavoastră aş vrea să discutăm.

Capitolul 25

Doamna Şerit avu un zâmbet răutăcios.
— Modul meu de a comanda îţi displace, poate…
— Mă preocupă, mai degrabă, calificarea dumneavoastră exactă.
Micuţa brunetă fu uimită. Un vagabond nu se exprima în acest fel.
— Cine eşti tu?
— Controlorul special numit de administraţia centrală.
— Iertaţi-mă… Dar cu îmbrăcămintea asta caraghioasă…
— Superiorii mei mi-o reproşează, dar tolerează această fantezie în virtutea rezultatelor mele excelente.
— Ca să fie totul în ordine, puteţi să-mi arătaţi ordinul de misiune?

— Iată-l.

Papirusul avea toate peceţile necesare, inclusiv cea a vizirului care aproba iniţiativa lui Ameni şi Setau.

Doamna Şerit citi şi reciti textul care-l împuternicea pe controlor să inspecteze antrepozitele după bunul său plac.

— Soţului dumneavoastră aş fi vrut să-i arăt acest document.

— Este plecat în călătorie.

— N-ar trebui să fie la postul lui?

— Mama lui este foarte în vârstă, are nevoie de el.

— Ţineţi aşadar locul soţului dumneavoastră.

— Cunosc această muncă şi o fac bine.

— Avem o problemă gravă, doamnă Şerit. Nu păreţi a fi în măsură să livraţi palatului marfa cerută pentru serbarea de regenerare a regelui.

— Ei bine… cererea nu era prevăzută… Şi, deocamdată, din păcate acesta-i adevărul.

— Am nevoie de explicaţii.

— Nu sunt la curent cu tot, dar ştiu că un important transport de material a fost efectuat către o destinaţie din altă regiune.

— Care?

— Nu ştiu.

— Din ordinul cui?

— Nici asta nu ştiu. Când soţul meu se va întoarce, o să vă poată răspunde şi totul va fi în ordine, sunt sigură de asta.

— Începând de mâine dimineaţă, voi examina inventarele dumneavoastră şi conţinutul antrepozitelor.

— Mâine prevăzusem curăţenie şi…

— Sunt grăbit, doamnă Şerit. Superiorii mei îmi cer un raport în cel mai scurt timp. O să-mi puneţi aşadar arhivele la dispoziţie.

— Sunt atât de multe!

— O să mă descurc. Pe mâine, doamnă Şerit.

Doamna Şerit n-avea timp de pierdut. Încă o dată, soţul ei acţionase ca un imbecil dând un răspuns prea rapid chestionarelor administraţiei. Când îi arătase copia scrisorii, ea intrase într-o violentă criză de furie. Prea târziu pentru a mai ajunge din urmă curierul… Şerit îşi expediase imediat soţul într-un sat, în sudul Thebei, sperând că incidentul va fi îngropat şi că palatul va apela la alte antrepozite.

Din păcate, reacţia autorităţilor fusese total diferită. În pofida aspectului său bizar, acest controlor părea motivat şi neînduplecat. Pentru o clipă, Şerit se gândise să-l mituiască, dar această soluţie era prea riscantă. Nu-i mai rămânea decât să aplice planul de urgenţă prevăzut pentru o astfel de situaţie.

La ora închiderii antrepozitelor, ea îi reţinu pe patru dintre hamali. Avea să piardă mult în timpul acestei manevre, dar era singurul mod de a scăpa de justiţie. Sacrificiu dureros, care o priva de beneficiile considerabile obţinute de pe urma mărfurilor deturnate cu răbdare.

— La miezul nopţii, ordonă doamna Şerit angajaţilor săi, veţi intra în clădirea aflată în stânga antrepozitului central.

— Dar este închis, obiectă unul dintre hamali.

— O să vi-l deschid. Veţi transporta tot ce se află înăuntru în depozitul principal. Cât mai repede posibil şi în linişte.

— Dar e în afara orelor normale de muncă, patroană.

— De aceea o să vă plătesc salariul echivalent cu o săptămână de muncă. Şi dacă sunt cu adevărat mulţumită, voi adăuga şi o primă.

Un zâmbet larg apăru pe faţa celor patru bărbaţi.

— După aceea, veţi uita această noapte de lucru. Ne-am înţeles?

În vocea tăioasă a lui Şerit, ameninţarea era abia mascată.

— Înţeles, patroană.

*

Zona antrepozitelor era pustie. La intervale regulate, poliţiştii, însoţiţi de ogari, îşi făceau rondul prin acele locuri.

Cei patru oameni erau ascunşi într-o imensă zidărie unde se păstrau săniile de lemn folosite pentru a transporta materiale grele. După ce băuseră bere şi mâncaseră pâine proaspătă, ei dormiseră cu schimbul.

La miezul nopţii răsună vocea imperioasă a doamnei Şerit.

— Veniţi.

Ea trăsese zăvorul de lemn şi înlăturase sigiliile din nămol uscat care interziceau intrarea în clădirea unde, în mod oficial, soţul ei păstra lingourile de cupru destinate atelierelor templelor. Fără a pune întrebări, hamalii transportară o sută de ulcioare de vin, calitatea întâia, patru sute cincizeci de bucăţi de in fin, şase sute de perechi de sandale de piele, piese de car, o mie trei sute de bucăţele de minereu de cupru, trei sute de rulouri de lână şi o sută de cupe de alabastru.

În timp ce hamalii puneau ultimele cupe, Setau apăru din fundul antrepozitului unde se ascunsese pentru a asista la scenă.

— Bine jucat, doamnă Şerit, constată el. În acest fel restituiţi ceea aţi furat pentru a opri ancheta mea. Bine jucat, dar prea târziu.

Femeiuşcă brunetă îşi păstră sângele rece.

— Ce-mi cereţi în schimbul tăcerii?

— Numele complicilor: cui vindeţi obiectele furate?

— N-are importanţă.

— Vorbiţi, doamnă Şerit.

— Refuzaţi să negociaţi?

— Nu-mi stă în fire.

— Cu atât mai rău pentru dumneavoastră… N-ar fi trebuit să veniţi singur!

— Fiţi sigură că am o aliată.

Pe pragul antrepozitului apăru Lotus. Cu sânii goi, micuţa şi drăguţa nubiană nu purta decât o fustă scurtă din papirus şi ţinea un coş de răchită acoperit cu un capac din piele.

Doamna Şerit pufni în râs.

— O aliată cu greutate! îl ironiză.

— Spuneţi-le zbirilor dumneavoastră să se care, spuse Setau calm.

— Puneţi mâna pe cei doi, ordonă sec doamna Şerit hamalilor.

— Lotus îşi puse coşul pe pământ şi îl deschise. Din el ieşi patru vipere şuierătoare, foarte excitate, uşor de recunoscut după cele trei pete albastre şi verzi de pe gât. Eliminând aerul din plămâni, ele scoteau un şuierat terifiant.

Sărind pe deasupra grămezilor de stofe, cei patru hamali fugeau de le scăpărau călcâiele.

Viperele o înconjurară pe doamna Şerit, prinsă la strâmtoare.

— Ar fi mai bine să vorbiţi, o sfătui Setau; veninul acestor reptile este foarte toxic. Poate că n-o să muriţi, dar rănile provocate organismului vor fi ireparabile.

— Voi spune tot, promise micuţa brunetă.

— Cine a avut ideea de a deturna bunurile destinate templelor?

— E… soţul meu.

— Sunteţi sigură?

— Soţul meu… şi eu.

— De când durează traficul vostru?

— De mai bine de doi ani. Dacă nu era această serbare de regenerare, nu ni s-ar fi cerut nimic şi totul ar fi continuat…

— A trebuit să-i năimiţi pe sclavi.

— Nici măcar asta! Soţul meu falsifica inventarele şi vindeam repede obiectele în loturi mai mult sau mai puţin importante, după ocazie. Cel căruia mă pregăteam să-i vând era foarte înstărit.

— Cine era cumpărătorul?

— Un căpitan de vapor.

— Numele lui?

— Nu-l ştiu.

— Cum arată?

— Înalt, bărbos, cu o cicatrice pe antebraţul drept, cu ochii căprui.

— El vă plăteşte?

— Da, cu pietre preţioase şi puţin aur.

— Când e data următoarei tranzacţii?

— Poimâine.

— Ei bine, conchise Setau bine dispus, vom avea plăcerea să-l întâlnim.

*

Şlepul acostă după o zi de navigaţie lipsită de incidente. Transporta ulcioare mari de lut ars care, graţie unui secret de fabricaţie al olarilor din Egiptul Mijlociu, conservau apa potabilă şi rece timp de un an. Dar acele ulcioare erau goale, căci ele erau folosite pentru a ascunde obiectele cumpărate de la doamna Tanit.

Căpitanul îşi făcuse întreaga carieră în marina comercială şi tovarăşii lui îl considerau un excelent profesionist. Niciun accident grav, o autoritate respectată de echipajele lui, un minimum de întârziere în livrări… Dar amantele lui costau scump şi datoriile creşteau mai repede ca salariul. După câteva reticenţe, el fusese constrâns să accepte târgul care i se propunea: transportul mărfurilor furate. Câştigul consistent îi permitea să ducă viaţa care îi plăcea.

Doamna Şerit era la fel de conştiincioasă ca şi el. De obicei, încărcătura era gata şi îi trebuia puţin timp pentru a o transfera de la antrepozit la şlep.

O activitate banală, care nu mira pe nimeni, cu atât mai mult cu cât inscripţiile de pe cuferele de lemn şi coşuri desemnau produse alimentare.

Mai înainte, căpitanul ar trebui să dea o luptă grea. Pe de o parte, doamna Şerit devenea din ce în ce mai lacomă; pe de alta, comanditarul marinarului voia să plătească din ce mai puţin. Discuţia risca să fie lungă, dar interlocutorii erau obligaţi să găsească o cale de a se înţelege.

Căpitanul se îndreptă spre casa de întrevederi a doamnei Şerit. Aşa cum conveniseră, ea îi făcu un mic semn cu mâna din înaltul terasei. Totul era aşadar în ordine.

Marinarul traversă grădiniţa şi intră în sala de recepţie cu două coloane pictate în albastru. De-a lungul zidurilor, banchete.

Pasul uşor al doamnei Şerit coborând scara. În spatele ei, o superbă nubiană.

— Dar… cine este această femeie?

— Nu te întoarce, căpitane, spuse cu voce gravă Setau; în spatele tău e o cobră.

— Este adevărat, confirmă doamna Şerit.

— Cine sunteţi voi? întrebă marinarul.

— Un trimis al faraonului. Misiunea mea era să pun capăt deturnării voastre de fonduri. Dar mai vreau să aflu şi numele patronului tău.

Căpitanul avea senzaţia că e victima unui coşmar. Lumea întreagă se prăbuşea peste el.

— Numele patronului tău, repetă Setau.

Căpitanul ştia că condamnarea va fi grea. Şi n-ar fi singurul care ar suporta pedeapsa.

— Nu l-am văzut decât o dată.

— Are un nume?

— Da… Numele lui e Ameni.

Stupefiat, Setau făcu câţiva paşi şi rămase nemişcat în faţa căpitanului.

— Descrie-l!

În sfârşit, căpitanul vedea faţa bărbatului care voia să-l aresteze. El era cobra! Convins că Setau inventase prezenţa reptilei pentru a-l înspăimânta, el se întoarse şi încercă să fugă.

Şarpele se repezi şi-l muşcă de gât. Sub efectul durerii şi al emoţiei, marinarul îşi pierdu conştiinţa şi se prăbuşi la pământ.

Sigură că drumul era liber, doamna Şerit alergă spre grădiniţă.

— Nu! urlă Lotus luată pe nepregătite.

Cea de-a doua cobră, o femelă, o muşcă pe drăguţa brunetă de şale în timp ce trecea pragul locuinţei ei. Cu răsuflarea tăiată, cu inima prinsă ca într-o menghină, doamna Şerit se târî zgâriind pământul cu unghiile, apoi rămase nemişcată, în timp ce reptila se întorcea uşor la perechea ei.

— Nicio şansă să-i mai salvăm, îi deplânse Lotus.

— Şi-au furat ţara, îi aminti Setau, şi judecătorii lumii de dincolo nu vor fi indulgenţi.

Apoi se aşeză, bulversat.

— Ameni… Ameni corupt!

Capitolul 26

Ultima scrisoare a împăratului Hattuşil era o capodoperă de diplomaţie. Ramses o citise cu atenţie de vreo zece ori şi tot nu reuşea să-şi formeze o părere. Împăratul dorea pacea sau războiul? Mai voia să-şi mărite fata cu Ramses sau îşi considera demnitatea jignită?

— Ce crezi, Ameni?

Purtătorul de sandale şi secretarul particular al regelui părea să fi slăbit, în ciuda frumoasei cantităţi de hrană pe care o înghiţea în timpul zilei. După o consultaţie amănunţită, doctorul Neferet îi spuse că nu suferea de nicio boală gravă, dar că ar trebui să nu se mai surmeneze atât.

— Ne lipseşte Acha. El ar fi ştiut să descifreze această proză.

— Părerea ta?

— Deşi sunt o natură mai ales pesimistă, am sentimentul că Hattuşil îţi deschide o uşă. Serbarea ta de regenerare începe mâine; magia îţi va oferi un răspuns.

— Sunt fericit să merg la întâlnirea cu comunitatea zeilor şi zeiţelor.

— Kha a lucrat admirabil, estimă Ameni; nimic nu va lipsi. Cât despre Setau, tocmai a pus capăt unui jaf organizat. Obiectele recuperate sunt deja la Pi-Ramses.

— Vinovaţii?

— Au pierit într-un accident. Cazul lor va fi supus tribunalului vizirului care va hotărî probabil aneantizarea numelor lor.

— Eu mă retrag până în zori.
— *Ka*-ul să te lumineze, Maiestate; ca să poţi lumina, la rându-ţi, Egiptul.

*

Noaptea de vară târzie era caldă şi senină. Ca majoritatea compatrioţilor săi, Ramses se hotărâse să doarmă sub cerul liber, pe terasa palatului. Întins pe o simplă rogojină, el contempla cerul pe care străluceau sufletele faraonilor deveniţi lumină. Axa universului trecea prin steaua polară, în jurul căreia se etala curtea stelelor nemuritoare dincolo de timp şi de spaţiu. Încă din epoca piramidelor, gândirea înţelepţilor se înscria pe cer.

La cincizeci şi cinci de ani, după treizeci şi trei de ani de domnie, Ramses oprea fluxul timpului şi medita la actele lui. Până atunci, nu încetase să meargă înainte, să treacă peste obstacole, să refuze limitele imposibilului. Deşi energia lui nu scăzuse deloc, nu mai vedea lumea ca un berbec năpustindu-se cu coarnele înainte, fără a-şi face griji de ce o să urmeze. Să domneşti asupra Egiptului nu însemna să-i impui legea unui om, ci să-i dai suflul lui Maat al cărui servitor era în primul rând Faraonul. În tinereţe, Ramses sperase să schimbe mentalităţile, să tragă o societate întreagă după el, să o scape pentru totdeauna de meschinărie, de josnicie, să elibereze inima oamenilor. O dată cu vârsta, visul se spulberase. Oamenii erau mereu egali cu ei înşişi, atraşi de minciună şi de rău. Nicio doctrină, nicio religie, nicio politică nu le va schimba natura. Singură justiţia şi punerea în aplicare permanentă a regulii lui Maat evita haosul.

Ramses se chinuise să respecte ceea ce îl învăţase tatăl său, Seti. Dorinţa lui de a fi un mare faraon, care să-şi pună pecetea pe destinul Celor Două Ţări, nu mai conta. După ce cunoscuse toate fericirile, după ce cunoscuse apogeul puterii, el nu mai avea decât o singură ambiţie: să slujească.

*

Setau era beat, dar continua să bea vin fiert de oază. Cu picioarele ţepene, el măsura camera de la un capăt la altul.

— Nu adormi, Lotus! Nu e momentul să te odihneşti… Trebuie să te gândeşti şi să iei o hotărâre.

— Repeţi acelaşi lucru de câteva ore!

— Ai face bine să mă asculţi, nu vorbesc aiurea… Tu şi cu mine ştim. Ştim că Ameni este un vândut şi un corupt. Îl detest pe scribul acesta sfrijit,

îl blestem, aş vrea să-l văd fierbând în cazanele ucigaşilor de suflete… Dar este prietenul meu şi al lui Ramses. Şi atâta timp cât noi vom păstra tăcerea, el nu va fi condamnat pentru furt.

— Furtul acesta nu este legat de un complot împotriva lui Ramses?

— Trebuie să reflectăm şi să luăm o hotărâre… Dacă merg să-l văd pe rege… Nu, imposibil. Se pregăteşte pentru serbarea de regenerare. Nu pot să-i stric acest moment. O să pună să fie arestat Ameni! Şi tu, tu nu spui nimic!

— Dormi un pic, vei gândi mai limpede după.

— Nu e suficient să mă gândesc, trebuie luată o hotărâre! Şi pentru asta, no trebuie să dormi. Ameni… Ce-ai făcut, Ameni!

— În sfârşit, o întrebare bună, observă Lotus.

Ţeapăn ca o statuie, în ciuda mâinilor tremurătoare, Setau o privi pe nubiană.

— Ce vrei să spui?

— Înainte de a-ţi tortura mintea, întreabă-te mai întâi ce a făcut efectiv Ameni.

— E totuşi clar ce-a făcut, deoarece căpitanul şlepului a mărturisit. Există un trafic de mărfuri şi creierul acestui trafic este Ameni. Prietenul meu Ameni.

*

Serramanna dormea singur. După o zi epuizantă în cursul căreia verificase amplasarea diverselor elemente ale dispozitivului de securitate din preajma templului regenerării, el căzuse lat pe pat, nemaigândindu-se nici măcar să profite de trupul delicios al ultimei lui metrese oficiale, o tânără siriană suplă ca o trestie.

Nişte strigăte îl treziră.

Smulgându-se cu greu dintr-un somn profund, uriaşul sard se scutură, se întinse şi se repezi pe culoarul unde intendentul său se certa cu un Setau vizibil pilit.

— Trebuie să deschidem ancheta, imediat!

Serramanna îl îndepărtă pe intendent, îl înhăţă pe Setau de gulerul tunicii, îl băgă în camera lui şi îi vărsă în cap un ulcior de apă rece.

— Ce e asta…?

— Apă. Ai uitat să bei de ceva timp.

Setau se lăsă să cadă pe pat.

— Am nevoie de tine.
— Cine este noua victimă a şerpilor tăi blestemaţi?
— Trebuie să începem o anchetă.
— În legătură cu ce?
Setau avu o ultimă ezitare, dar îşi dădu drumul la gură:
— În legătură cu averea lui Ameni.
— Ce spui?
— Ameni are o avere ascunsă.
— Ce ai băut, Setau? Trebuie să fie ceva mai rău decât veninul de şarpe!
— Ameni posedă o avere ilegală… Şi ar putea fi şi mai grav! Gândeşte-te că Ramses ar putea fi ameninţat…
— Explică-te.
Într-un mod dezordonat, dar fără a omite niciun detaliu, Setau îi povesti cum el şi Lotus puseseră capăt traficului doamnei Şerit.
— Ce valoare au mărturisirile unui bandit precum acest căpitan? E posibil să fi aruncat un nume la întâmplare!
— Părea sincer, obiectă Setau.
Serramanna era consternat.
— Ameni… Ultimul pe care l-aş fi bănuit că-şi trădează regele şi ţara.
— Adică pe mine m-ai fi bănuit?
— Nu mă plictisi cu susceptibilitatea ta! E vorba despre Ameni.
— Trebuie să anchetăm, Serramanna.
— Să anchetăm, să anchetăm! Uşor de zis. În timpul serbării de regenerare, trebuie să mă ocup de securitatea lui Ramses. Şi apoi, Ameni controlează totul! Dacă a comis fapte necinstite, trebuie să evităm să-l alertăm şi să-i permitem să distrugă probele. Îţi imaginezi ce-ar fi dacă l-am acuza degeaba?
Setau se luă cu mâinile de cap.
— Lotus şi cu mine suntem martori. Căpitanul l-a acuzat pe Ameni.
Sardului i se făcu greaţă. Faptul că un om ca Ameni, fidel între fideli, nu se gândise decât să se îmbogăţească, îi întorcea stomacul pe dos. Cu siguranţă, nimeni nu-l mai putea salva. Cel mai rău era eventuala complicitate a lui Ameni cu cei care complotau. Oare îşi folosea averea ascunsă ca să înarmeze braţul adversarilor lui Ramses?
— Sunt beat, recunoscu Setau, dar ţi-am spus totul. Acum suntem trei care ştim.
— Aş fi preferat un alt gen de confidenţă.

— Cum te gândeşti să acţionezi?
— Ameni dispune de o locuinţă de serviciu la palat, dar doarme aproape întotdeauna în biroul lui. Ar trebui să facem o percheziţie discretă, după ce îl atragem în afara acestuia… Dacă a ascuns acolo aur sau pietre preţioase, o să le descoperim. De cum va ieşi, va fi urmărit în permanenţă şi vor fi identificate toate persoanele pe care le primeşte. Are mai mult ca sigur contacte cu alţi membri ai reţelei lui. Să sperăm că oamenii mei nu vor face vreo gafă… Dacă poliţia vizirului află despre această anchetă, voi avea necazuri mari.
— Trebuie să ne gândim la Ramses, Serramanna.
— La cine crezi că mă gândesc?

Capitolul 27

În acea dimineaţă, întregul Egipt se ruga pentru Ramses. După o domnie atât de lungă, în ce mod va primi el formidabila energie emanând din comunitatea zeilor şi zeiţelor? Dacă trupul lui nu mai era în stare să servească drept receptacul pentru *ka*, el va fi distrus asemenea unui recipient prea fragil. Focul domniei lui Ramses se va întoarce la focul celest, iar mumia lui va rămâne pe pământ. Dar dacă regele era regenerat, un sânge nou va circula prin venele ţării.

Venind din provinciile din Nord şi din Sud, efigiile divinităţilor se reuniseră în templul regenerării din Pi-Ramses unde Kha le primise. Pe toată durata serbării, Faraonul va fi oaspetele lor şi se va afla în sânul supranaturalului, într-un spaţiu sacru, departe de lumea profană.

Îmbrăcându-se în zori, Ramses se gândea la Ameni. Cât de interminabile i se păreau probabil aceste zile secretarului său particular! Pe toată durata ceremoniilor, el nu putea să-i ceară sfatul regelui şi va fi obligat să claseze „în aşteptare” o groază de dosare pe care le considera urgente. După Ameni, Egiptul nu era niciodată destul de bine gestionat şi niciun funcţionar nu-şi lua rolul prea în serios.

Purtând pe cap coroana dublă, îmbrăcat cu o robă de in plisat şi cu o perizoma aurită, încălţat cu sandale de aur, Ramses se prezentă în pragul

palatului.

Doi fii regali se înclinară în faţa monarhului. Purtând peruci cu păr lung, îmbrăcaţi în cămăşi cu mâneci ample, plisate şi fuste lungi, ei ţineau o flamură care avea în vârf, sculptat, un cap de berbec, una din încarnările lui Amon, zeul ascuns.

Încet, cei doi purtători ai flamurii merseră în faţa faraonului până la portalul de granit al templului regenerării. Înalt de doisprezece metri, el era precedat de obeliscuri şi de coloşi simbolizând, asemenea celor de la Abu Simbel, *ka*-ul regal. Încă de la începutul construcţiei capitalei sale, Ramses prevăzuse amplasarea acestui templu, ca şi cum ar fi crezut în capacitatea sa de a domni mai mult de treizeci de ani.

Doi preoţi, purtând măşti de şacal, îl primiră pe monarh; unul era deschizătorul drumurilor din Sud, celălalt din Nord. Ei îl ghidară pe Ramses pe drumul care traversa o sală cu coloane înalte de zece metri şi îl conduseră în sala stofelor. Aici, regele îşi dădu jos hainele şi se îmbrăcă cu o tunică[10] de in până la genunchi care semăna cu un giulgiu. În mâna stângă, strânse toiagul păstorului iar în dreapta, sceptrul cu trei fâşii care evoca cele trei naşteri ale Faraonului, în regatul din adâncul pământului, de pe pământ şi din cer.

Ramses trecuse prin destule încercări fizice, fie că era vorba de lupta cu un taur sălbatic sau de bătălia de la Kadesh unde, singur pe câmpul de luptă trebuise să înfrunte mii de hitiţi dezlănţuiţi. Dar serbarea de regenerare îl invita la o altă luptă în care intrau în joc energiile invizibile. Murind el însuşi, întorcându-se în increatul din care apăruse, Ramses trebuia să renască din dragostea zeilor şi zeiţelor şi să-şi fie propriul succesor. Prin acest act de alchimie, el ţesea legături inalterabile între persoana sa simbolică şi poporul său, între popor şi comunitatea forţelor creatoare.

Cei doi preoţi cu măşti de şacal îl conduseră pe suveran până la o curte mare sub cerul liber, evocând curtea faraonului Djeser de la Saqqara. Era opera lui Kha, mare admirator al arhitecturii din vechime, care realizase această replică în incinta templului de regenerare al lui Ramses.

Ea venea să se întâlnească cu el.

Ea, Meritamon, fiica lui Nefertari, Nefertari însăşi, reînviată pentru a-l reînvia pe Ramses. Rochie lungă, albă, colier discret de aur, purtând pe cap cele două pene înalte care simbolizau viaţa şi Regula: strălucitoare, marea soţie regală se aşeză în spatele monarhului. În timpul tuturor etapelor ritualului, ea îl va proteja prin magia verbului şi a cântecului.

Kha aprinse flacăra care lumina statuile divinităţilor, capelele unde erau plasate şi tronul regal pe care se va instala Ramses dacă va ieşi biruitor din încercările la care era supus. Marele preot va fi asistat de consiliul oamenilor de vază din Egiptul de Sus şi de Jos printre care figurau Setau, Ameni, marele preot din Karnak, vizirul, doctorul şef al regatului – Neferet, „fii regali” şi „fiice regale”. Dezmeticit, Setau nu mai voia să se gândească la comportamentul demn de dispreţ al lui Ameni. Nu conta decât ritualul care trebuia realizat la perfecţie pentru a reînnoi forţa vitală a lui Ramses.

Mai marii Egiptului de Sus şi de Jos se prosternară în faţa Faraonului. Apoi Setau şi Ameni, în calitate de „prieteni unici”, spălară picioarele regelui. Purificate, ele puteau străbate toate spaţiile, de apă, de pământ şi de foc. Vasul din care ţâşnea apa avea forma hieroglifei *sema*, reprezentând un ansamblu format din inimă şi arteră care simboliza „reunirea”. Prin acest lichid sfinţit, Faraonul devenea o fiinţă coerentă, unificatorul poporului său.

Kha organizase atât de bine ceremoniile încât zilele şi nopţile se scurseră precum o oră.

Constrâns să meargă încet, din cauza tunicii mulate pe corp, Ramses făcu eficiente ofrandele alimentare depuse pe altarele divinităţilor. Privirea lui şi formula „ofrande aduse de Faraon” treziră *ka-ul* imaterial al bucatelor. Regina îndeplinea funcţia de vacă celestă, având sarcina să-l hrănească pe rege cu laptele stelelor ca să-i vindece trupul de slăbiciune şi de boală.

Ramses veneră fiecare putere divină pentru ca multiplicitatea creaţiei care-i hrănea unitatea să fie apărată. Prin demersul său, el elibera tocmai unitatea inalterabilă ascunsă în fiecare formă şi dădea fiecărei statui o viaţă magică.

Timp de trei zile, procesiuni, litanii şi ofrande avură loc în marea curte unde erau prezente divinităţile. Adăpostite în capele la care se ajungea prin nişte scăriţe, ele delimitau spaţiul sacru şi îşi difuzau energia. Când alertă, când meditativă, muzica tamburinelor, a harpelor, a lăutelor şi a oboaielor urma ritmul notelor înscrise pe papirusul derulat de conducătorul ritului.

Asimilând sufletul divinităţilor, dialogând cu taurul Apis şi cu crocodilul Sobek, mânuind harponul pentru a împiedica hipopotamul să-i facă rău, Faraonul ţesea legături între lumea de dincolo şi poporul Egiptului. Prin acţiunea regelui, invizibilul devenea vizibil şi se stabilea un raport armonios între natură şi om.

Într-o curte anexă fusese construită o estradă pe care se aflau două tronuri lipite; ca să ajungă la ele, Ramses trebuia să urce câteva trepte. Când se

aşeza pe tronul Egiptului de Sus, el purta pe cap coroana albă; pe cel al Egiptului de Jos – coroana roşie. Şi fiecare fază ritualică era realizată prin unul din cele două aspecte ale persoanei regale, dualitate în mişcare, opoziţie aparent ireductibilă şi totuşi potolită în fiinţa Faraonului. Astfel, Cele Două Ţări deveneau una singură fără a se contopi. Stând alternativ pe un tron sau pe celălalt, Ramses era când Horus cel cu privirea pătrunzătoare, când Seth, cel cu putere inegalabilă şi întotdeauna al treilea termen care îi împăca pe cei doi fraţi.

În penultima zi a serbării, regele dezbrăcă tunica albă pentru a se îmbrăca cu perizoma tradiţională a monarhilor din timpul piramidelor, la care agăţase o coadă de taur. Venise timpul să se verifice dacă faraonul care domnea asimilase corect energia divinităţilor şi dacă era capabil să ia în stăpânire cerul şi pământul.

Întrucât trăise secretul celor doi fraţi duşmani, Horus şi Seth, Faraonul era apt să primească din nou testamentul zeilor care făcea din el moştenitorul Egiptului. Când degetele lui Ramses apucară micul etui din piele în formă de coadă de rândunică conţinând inestimabilul document, fiecare om avu inima strânsă. Mâna unei fiinţe umane, fie ea şi stăpânul celor Două Ţări, avea oare puterea de a atinge un obiect supranatural?

Ţinând strâns testamentul zeilor, Ramses apucă vâsla-cârmă care simboliza aptitudinea sa de a conduce nava statului în direcţia cea bună. Apoi, cu paşi mari, el străbătu curtea, asimilată Egiptului în întregime ca reflectare a cerului pe pământ. De patru ori fu realizată cursa rituală, în direcţia fiecărui punct cardinal, de către regele Egiptului de Jos; şi tot de patru ori de regele Egiptului de Sus. Provinciile celor Două Ţări fură astfel transfigurate de paşii Faraonului care afirma domnia zeilor şi prezenţa ierarhiei celeste; prin intermediul lui, toţi faraonii defuncţi reînviau şi Egiptul devenea câmpul fecund al divinităţii.

— Am alergat, proclamă Ramses, am ţinut în mână testamentul zeilor. Am traversat întreg pământul şi am ajuns în toate cele patru părţi. L-am străbătut după inima mea. Am alergat, am traversat oceanul originilor, am atins cele patru zări ale cerului, am mers la fel de departe ca lumina şi am oferit pământul fertil suveranei lui, regula vieţii.

În această ultimă zi a serbării de regenerare, în oraşe şi sate, oamenii se pregăteau să se bucure. Se ştia că Ramses triumfase şi că energia lui de domnitor era reînnoită. Bucuria nu putea izbucni totuşi înainte ca monarhul regenerat să arate poporului său energia zeilor.

În zori, Ramses luă loc într-un scaun portativ, dus de mai marii din Egiptul de Sus şi de Jos. Spatele lui Ameni suferi, dar el ţinu să-şi ducă la îndeplinire partea lui de muncă. Faraonul fu condus în cele patru zări şi, la fiecare punct cardinal, încordă un arc şi trase câte o săgeată pentru a vesti întregului univers că Faraon continua să domnească.

Apoi monarhul urcă pe un tron al cărui soclu era ornat cu douăsprezece capete de lei şi se adresă celor patru zări pentru a anunţa că regula lui Maat va reduce la tăcere forţele răului.

Încoronat din nou, ca şi prima dată, Ramses aduse omagiu strămoşilor săi. Ei, care deschiseseră drumuri în invizibil, constituiau soclul regalităţii. Setau, care se felicita pentru forţa lui de caracter, nu se putu abţine să nu plângă. Niciodată Ramses nu fusese atât de mare, niciodată Faraon nu încarnase în asemenea grad lumina Egiptului.

Regele părăsi marea curte în care timpul fusese abolit. El traversă sala cu coloane şi urcă scara ce ducea în vârful pilonului. Între cele două turnuri înalte, el apăru asemenea soarelui la amiază şi arătă poporului său testamentul zeilor.

Un imens strigăt urcă din mulţime. Prin aclamaţii, Ramses fu recunoscut demn de a guverna. Cuvintele lui vor fi viaţa, actele lui vor reface legătura dintre cer şi pământ. Nilul va fi fecund, va uda poalele colinelor, va depune nămol fertil pe câmpuri, va oferi oamenilor apă limpede şi nenumăraţi peşti. Cum divinităţile sărbătoreau, fericirea se răspândi în suflete; graţie regelui, mâncarea va fi la fel de abundentă precum firele de nisip pe malurile Nilului. Nu se spunea despre Ramses cel Mare că plămădeşte prosperitatea cu propriile-i mâini?

Capitolul 28

Două luni şi o zi.

O zi zbuciumată după două luni de anchetă discretă şi minuţioasă. Serramanna nu se zgârcise cu mijloacele: cei mai buni oameni ai săi, mercenari experimentaţi, fuseseră însărcinaţi să-l spioneze pe Ameni şi să-i cerceteze locuinţele fără a atrage atenţia. Uriaşul sard îi prevenise: dacă se

lăsau prinşi, el îi va dezaproba. Şi dacă ei îl implicau, avea să-i sugrume cu mâinile lui. Prime promise: concedii suplimentare şi vin de calitatea întâi.

Să-l îndepărtezi pe Ameni de biroul lui se dovedise, a fi dificil. O inspecţie la Fayum îi dăduse sardului o nesperată ocazie. Dar cercetarea nu dăduse niciun rezultat. Nici în locuinţa lui de serviciu, aproape mereu nelocuită, nici în lăzile sau biblioteca unde în spatele etajerelor, secretarul particular al lui Ramses nu ascundea obiecte ilicite. Ameni continua să lucreze zi şi noapte, mânca mult şi dormea puţin. Cât despre vizitatorii lui, aceştia aparţineau înaltei administraţii şi scribul avea obiceiul să se întâlnească cu ei pentru a le cere socoteală sau pentru a le trezi dorinţa de a servi Statul.

Ascultând rapoartele negative ale sardului, Setau se întreba dacă nu cumva visase. Dar, ca şi el, Lotus auzise foarte bine cuvintele pronunţate de căpitanul şlepului. Imposibil să-ţi ştergi această mizerie din minte.

Serramanna se gândea să dizolve dispozitivul pe care îl plasase. Oamenii săi deveneau nervoşi şi n-ar lipsi mult să comită vreo prostie.

Şi iată că în această zi furtunoasă se produse incidentul atât de temut. La începutul după-amiezii, în timp ce era singur în biroul său, Ameni primi un vizitator cu totul neobişnuit; un om ras neglijent, prost îmbrăcat, grosolan, cu faţa ridată.

Mercenarul aflat la ordinele lui Serramanna îl urmărise până în portul din Pi-Ramses şi n-avusese nicio problemă în a-l identifica: un căpitan de şlep.

— Eşti sigur? îl întrebă Setau pe Serramanna.

— Tipul a plecat spre Sud cu o încărcătură de ulcioare. Trage singur concluzia.

Ameni în fruntea unei bande de hoţi, Ameni care cunoştea administraţia mai bine decât oricine şi profita de acest lucru în interes personal… Şi poate şi mai rău.

— Ameni a aşteptat ceva timp, observă sardul, dar a fost obligat să reia contactul cu complicii lui.

— Nu vreau să cred asta.

— Îmi pare rău, Setau, dar trebuie să-i spun lui Ramses ceea ce ştiu.

*

Uită pierderile, îi scria împăratul Hattuşil faraonului Egiptului, *păstrează-ţi braţul puternic şi lasă-ne să ne bucurăm de suflul vieţii. În*

adevăr, tu eşti fiul zeului Seth! El ţi-a promis ţara hitiţilor, iar aceştia îţi vor da tribut tot ce îţi doreşti. Nu sunt ei la picioarele tale?

Ramses îi arătă tăbliţa lui Ameni.

— Citeşte şi tu… Surprinzătoare schimbare de ton!

— Cei care l-au trimis sunt partizanii păcii, influenţa reginei Putuhepa a fost predominantă. Maiestate, nu-ţi mai rămâne decât să redactezi o invitaţie oficială pentru a pofti o prinţesă hitită să devină regină a Egiptului.

— Pregăteşte-mi nişte formule frumoase pe care eu îmi voi pune sigiliul. Acha n-a murit în zadar; opera vieţii lui este astfel încoronată.

— Alerg în biroul meu să pregătesc misiva.

— Nu, Ameni, scrie-o aici. Aşază-te pe scaunul meu ca să beneficiezi de ultimele raze de soare.

Secretarul particular al regelui rămase înmărmurit.

— Eu… Pe scaunul Faraonului… Niciodată!

— Ţi-e frică?

— Bineînţeles că mi-e frică! Alţii au fost trăsniţi pentru că au comis o asemenea nebunie!

— Să urcăm pe terasă.

— Dar… scrisoarea…

— Poate să mai aştepte.

Panorama era încântătoare. Somptuoasă şi liniştită, capitala lui Ramses cel Mare se cufunda în noapte.

— Această pace pe care ne-o dorim atât, Ameni, nu se află ea aici, în faţa ochilor noştri? În fiecare clipă, ar trebui să ştim s-o savurăm, asemenea unui fruct rar, şi să-i măsurăm adevărata valoare. Dar oamenii nu se gândesc decât să tulbure armonia ca şi când n-ar suporta-o. De ce, Ameni?

— Nu… nu ştiu, Maiestate.

— Nu ţi-ai pus niciodată întrebarea?

— N-am avut timp pentru asta. Şi apoi Faraonul este acolo ca să răspundă întrebărilor.

— Serramana mi-a vorbit, îi mărturisi Ramses.

— Vorbit… Despre ce?

— Despre o vizită surprinzătoare, în biroul tău.

Ameni nu păru tulburat.

— Despre ce e vorba?

— N-ai putea să-mi spui chiar tu?

Scribul reflectă câteva clipe.

— Mă gândesc că e vorba de acel căpitan de şlep care n-avusese programare şi a intrat cu forţa. N-am obiceiul să primesc astfel de oameni! Avea un discurs incoerent, vorbea de docheri şi de încărcături care sunt în întârziere… L-am aruncat afară cu ajutorul uneia dintre gărzi.
— Îl vedeai pentru prima oară?
— Şi pentru ultima! Dar… de ce toate aceste întrebări?
Privirea lui Ramses deveni la fel de pătrunzătoare ca cea a lui Seth; ochii monarhului străluceau, străpungând crepusculul.
— M-ai minţit vreodată, Ameni?
— Niciodată, Maiestate! Şi niciodată nu te voi minţi. Cuvintele mele au valoare de jurământ, pe viaţa Faraonului!
Timp de câteva secunde, Ameni nu mai respiră. Ştia că Ramses îl judeca şi avea să-şi pronunţe verdictul.
Mâna dreaptă a faraonului atinse umărul scribului care simţi imediat efectul binefăcător al magnetismului său.
— Am încredere în tine, Ameni.
— De ce eram acuzat?
— De organizarea unei deturnări de bunuri destinate templului şi de încercarea de a te îmbogăţi.
Ameni fu pe punctul de a leşina.
— Eu, să mă îmbogăţesc?
— Avem de lucru. Se pare că pacea ne e la îndemână, dar trebuie totuşi să convocăm imediat un consiliu de război.

*

Setau căzu în braţele lui Ameni, Serramanna bâiguia scuze.
— Evident, dacă faraonul însuşi te-a declarat definitiv nevinovat.
— Voi… voi aţi putut să mă credeţi vinovat? se miră secretarul particular al regelui, care observa scena cu un aer grav.
— Am trădat prietenia noastră, recunoscu Setau, dar nu m-am gândit decât la securitatea lui Ramses.
— În acest caz, estimă Ameni, ai acţionat bine. Şi dacă mai ai şi alte bănuieli, ia-o de la capăt. Să-l salvăm pe Faraon este datoria noastră cea mai imperioasă.
— Cineva a încercat să-l discrediteze pe Ameni în ochii Maiestăţii Sale, aminti Serramanna; unul căruia Setau i-a ruinat traficul.
— Vreau să cunosc toate detaliile, ceru Ameni.

Setau şi Serramanna povestiră episoadele anchetei lor.

— Şeful acestei reţele s-a dat drept mine, trase concluzia scribul şi l-a înşelat pe căpitanul şlepului pe care cobra lui Setau l-a trimis în infernul hoţilor. Lansând această informaţie falsă, el arunca suspiciunea asupra persoanei şi funcţiei mele. Era suficientă doar vizita celuilalt căpitan pentru a vă convinge de vina mea. Fiind eliminat, administraţia ţării ar fi fost dezorganizată.

Ramses ieşi din mutismul său.

— A-i mânji pe apropiaţii mei, înseamnă a păta guvernarea ţării de care sunt responsabil. Se încearcă slăbirea Egiptului chiar în momentul în care se joacă o partidă dificilă cu Hatti. Nu este vorba doar de o simplă afacere de furt, chiar şi la scară mare, ci de o cangrenă pe care trebuie s-o oprim cât mai repede.

— Să-l găsim pe marinarul care m-a vizitat, sugeră Ameni.

— Mă ocup eu de asta, spuse Serramanna; acest tip o să ne ducă la adevăratul patron.

— Mă pun la dispoziţia lui Serramanna, propuse Setau. Îi datorez asta lui Ameni.

— Fără gafe, ceru Ramses, vreau să ştiu cine e creierul.

— Şi dacă e vorba de Uri-Teşub? interveni Serramanna. Sunt convins că n-are decât o dorinţă: să se răzbune.

— Imposibil, obiectă Ameni, nu cunoaşte suficient modul de funcţionare a administraţiei egiptene ca să fi organizat această deturnare de bunuri.

Uri-Teşub, hotărât să împiedice căsătoria lui Ramses cu fiica lui Hattuşil, tiranul pe care l-a îndepărtat de la putere… Regele nu respinse sugestia şefului gărzii sale.

— Un executant a putut să acţioneze la ordinele lui Uri-Teşub, insistă Serramanna.

— Gata cu discuţiile, le-o tăie Ramses. Mergeţi pe filieră, şi repede. Tu, Ameni, vei lucra într-o anexă a palatului.

— Dar… de ce?

— Pentru că eşti suspectat de corupţie şi dat la o parte. Adversarul trebuie să fie convins că planul i-a reuşit.

Capitolul 29

Un vânt violent şi rece mătura meterezele capitalei fortificate a Imperiului hitit, Hattuşaş. Pe înaltul platou al Anatoliei, toamna se transformase brusc în iarnă. Ploi torenţiale făceau drumurile noroioase şi îngreunau deplasarea negustorilor. Friguros, împăratul Hattuşil se ascundea lângă foc, bând vin cald.

Scrisoarea pe care tocmai o primise de la Ramses îl bucura în cel mai înalt grad. Niciodată Egiptul şi Hatti nu vor mai fi în război. Deşi exercitarea violenţei era uneori necesară, Hattuşil îi prefera diplomaţia. Hatti era un imperiu care îmbătrânea, sătul de prea multe bătălii. De la încheierea tratatului cu Ramses, poporul se obişnuia cu pacea.

În sfârşit Putuhepa se întoarse. Împărăteasa petrecuse mai multe ore în templul Furtunii, pentru a consulta oracolele. Frumoasă, maiestuoasă, marea preoteasă era o suverană respectată, chiar şi de generali.

— Cum sunt veştile? întrebă Hattuşil neliniştit.

— Proaste. Intemperiile se vor mări, temperatura va scădea.

— În schimb, eu am să-ţi anunţ un miracol!

Împăratul flutură în aer papirusul provenind din Pi-Ramses.

— Ramses şi-a dat acordul definitiv?

— Pentru că serbarea lui de regenerare a fost celebrată şi dat fiind că s-a căsătorit în mod simbolic cu fiica lui pentru îndeplinirea ritualurilor, faraonul Egiptului, fratele nostru iubit, consimte s-o ia de soţie pe fiica noastră. O hitită suverană a celor Două Ţări… N-aş fi crezut niciodată că acest vis se va îndeplini!

Putuhepa surâse.

— Ai ştiut să te umileşti în faţa lui Ramses.

— La sfatul tău, draga mea… La sfatul tău înţelept. Cuvintele n-au nicio importanţă, esenţialul era să ne atingem scopul.

— Din nefericire, cerul se dezlănţuie împotriva noastră.

— Vremea va sfârşi prin a se ameliora.

— Oracolele sunt pesimiste.

— Dacă întârziem prea mult să-i trimitem fiica, Ramses va crede că e o înşelătorie.

— Ce-i de făcut, Hattuşil?

— Să-i spunem adevărul şi să-i cerem ajutorul. Ştiinţa magicienilor Egiptului este incomparabilă; să liniştească elementele şi să elibereze

drumul. Să-i scriem imediat scumpului nostru frate.

*

Cu faţa aspră şi severă, ras în cap, cu mersul uneori rigid din cauza durerilor de articulaţii, Kha rătăcea prin imensa necropolă din Saqqara unde se simţea mai în largul lui decât în lumea celor vii. Mare preot al lui Ptah, fiul cel mare al lui Ramses, părăsea rar antica cetate a Memphisului. Epoca piramidelor îl fascina. Kha petrecea ore întregi contemplând cei trei giganţi din piatră de pe platoul Gizeh, piramidele construite de Kheops, Khephren şi Mykerinos. Când soarele ajungea la zenit, feţele lor acoperite de calcar alb reflectau lumina şi luminau templele funerare, grădinile şi deşertul, încarnare a pietrei primordiale ieşite din oceanul originar, în prima dimineaţă a lumii, piramidele erau, de asemenea, raze de soare pietrificate ce conservau o energie inalterabilă.

Şi Kha pătrunsese unul din adevărurile lor: fiecare piramidă era o scrisoare din marea carte a înţelepciunii pe care o căuta în arhivele strămoşilor.

Dar marele preot din Memphis era îngrijorat. În apropierea imensului ansamblu arhitectural de la Djeser, dominat de piramida în trepte, piramida regelui Unas avea nevoie de lucrări de restaurare. Datând de la sfârşitul celei de-a cincea dinastii, având mai mult de un mileniu, venerabilul monument suferea de serioase răni. Înlocuirea mai multor blocuri de parament[11] era indispensabilă.

Aici, la Saqqara, marele preot Kha dialoga cu sufletele strămoşilor. Stând în capelele lăcaşurilor pentru eternitate, el citea coloanele de hieroglife care evocau frumoasele ţinuturi de dincolo şi destinul fericit al celor care aveau o „voce dreaptă”, pentru că ei duseseră o existenţă conformă cu regula lui Maat. Descifrând aceste inscripţii, Kha redădea viaţă proprietarilor mormintelor, rămaşi prezenţi pe tărâmul liniştii.

Marele preot al lui Ptah făcea înconjurul piramidei lui Unas când îl văzu pe tatăl său venind spre el. Ramses nu părea el oare unul din aceste spirite luminoase care, în unele momente ale zilei, le apăreau prezicătorilor?

— Care sunt proiectele tale, Kha?

— În viitorul imediat, să accelerez restaurarea piramidelor din Vechiul Imperiu care necesită o intervenţie urgentă.

— Ai găsit cartea lui Thot?

— Doar rămăşiţe… Dar sunt tenace. Sunt atâtea comori la Saqqara, încât mi-ar trebui probabil o viaţă foarte lungă.

— N-ai decât treizeci şi opt de ani. Ptah-hotep n-a aşteptat să aibă o sută zece pentru a-şi redacta maximele?

— În aceste locuri, tată, eternitatea se hrăneşte din timpul oamenilor pe care i-a transformat în pietre vii. Aceste capele, aceste hieroglife, aceste personaje care venerează secretul vieţii şi îi aduc ofrandă, nu sunt ele cel mai bun lucru al civilizaţiei noastre?

— Te gândeşti vreodată la treburile statului, fiule?

— De ce să-mi fac griji din moment ce tu domneşti?

— Anii trec, Kha, şi voi pleca şi eu spre ţara căreia îi place liniştea.

— Maiestatea Ta tocmai a fost regenerată şi voi organiza şi mai bine următoarea ta serbare de regenerare, peste trei ani.

— Nu te interesează nimic legat de administraţie, economie, armată…

— N-am niciun gust pentru aceste materii. Riguroasa practică a ritualurilor nu este baza societăţii noastre? Fericirea poporului nostru depinde de aceasta şi înţeleg să mă dedic ei în fiecare zi mai mult. Crezi că sunt pe un drum greşit?

Ramses ridică ochii spre vârful piramidei lui Unas.

— Să cauţi cel mai înalt, cel mai vital lucru înseamnă mereu să urmezi calea cea bună. Dar Faraonul este obligat să coboare în lumea subterană şi să înfrunte monstrul care încearcă să sece Nilul şi să distrugă barca luminii. Dacă n-ar duce această luptă zilnică, ce rit am mai celebra?

Kha atinse piatra milenară, ca şi când ea îi hrănea mintea.

— În ce fel pot să-l servesc pe Faraon?

— Împăratul din Hatti doreşte să-şi trimită fiica în Egipt ca să o iau de soţie, dar timpul este atât de rău în Anatolia, încât călătoria unui convoi este imposibilă. Hattuşil cere intervenţia magicienilor noştri ca să obţină de la zei o ameliorare a vremii. Descoperă cât mai repede textul care să-mi permită să-i dau satisfacţie.

*

Acolo unde se refugiase Rerek, căpitanul şlepului, nimeni nu l-ar fi putut dibui. La sfaturile patronului său, îşi alesese domiciliul pentru câtva timp în cartierul asiatic din Pi-Ramses, după ce îl vizitase pe un scrib cu faţa palidă pentru a-i debita un discurs fără cap şi coadă. Dar fusese bine plătit, mult mai bine plătit decât trei luni de muncă pe Nil. Rerek îl revăzuse pe

patronul său care era foarte mulţumit de serviciile lui. După el, rezultatul sperat fusese atins. Nu mai era decât o mică neplăcere: patronul cerea ca Rerek să-şi schimbe înfăţişarea. Mândru de barba şi de epiderma lui păroasă, marinarul fusese tentat să se opună. Dar cum era vorba de securitatea sa, se lăsase convins. Imberb, el şi-ar relua serviciul în Sud sub un alt nume şi poliţia i-ar pierde pentru totdeauna urma.

Rerek îşi petrecea ziua dormind, la primul etaj al unei căsuţe albe. Proprietăreasa îl trezea după trecerea purtătorului de apă şi îi făcea rost de plăcinte umplute cu usturoi şi ceapă care i se păreau delicioase.

— Bărbierul este în piaţetă, îl preveni ea.

Marinarul se întinse. Ras, o să pară mai puţin viril şi va seduce mai greu fetele. Din fericire, îi rămâneau alte argumente la fel de convingătoare.

Rerek privi pe fereastră.

În mica piaţă, bărbierul instalase patru ţăruşi care susţineau o pânză, pentru a evita arsurile soarelui. Sub acest adăpost, două taburete, cel mai înalt pentru el, cel mai mic pentru client.

Cum se prezentaseră deja o duzină de oameni, aşteptarea ar fi fost lungă; trei dintre ei jucau zaruri, ceilalţi se aşezară cu spatele rezemaţi de zidul casei. Rerek se culcă la loc şi adormi din nou.

Proprietăreasa îl scutură.

— Haideţi, coborâţi! Sunteţi ultimul.

De data asta, nu mai avea portiţă de scăpare. Cu ochii pe jumătate închişi, marinarul coborî scara, ieşi din modesta locuinţă şi se aşeză pe taburetul cu trei picioare care scârţâi sub greutatea lui.

— Ce doreşti? îl întrebă bărbierul.

— Îmi razi barba în întregime şi obrajii.

— O barbă frumoasă ca asta?

— E treaba mea.

— Cum vrei, amice, cum mă plăteşti?

— În papirus, cât o pereche de sandale.

— E mult de lucru…

— Dacă nu-ţi convine, mă duc la altul.

— E bine, e bine…

Bărbierul îi umezi pielea cu apă cu săpun, lăsă briciul să alunece uşor pe obrazul stâng pentru a-i verifica eficacitatea apoi, cu un gest brusc, dar precis, i-l puse marinarului sub gât.

— Dacă încerci să fugi, Rerek, dacă minţi, o să-ţi tai gâtul.

— Cine… cine eşti tu?
Setau crestă pielea şi un pic de sânge se scurse pe pieptul marinarului.
— Cineva care o să te ucidă, dacă refuzi să răspunzi.
— Întreabă-mă!
— Cunoşti un căpitan de şlep cu o cicatrice pe antebraţul stâng şi ochi căprui?
— Da…
— O cunoşti pe doamna Şerit?
— Da, am muncit pentru ea.
— Ca hoţ?
— Am făcut afaceri.
— Cine este patronul vostru?
— Îl cheamă… Ameni.
— O să mă conduci la el.

Capitolul 30

Cu faţa gravă luminată de un surâs abia schiţat, Kha se prezentă în faţa lui Ramses, care era aşezat la biroul lui.
— Am căutat trei zile şi trei nopţi în biblioteca din Casa Vieţii de la Heliopolis, Maiestate, şi am găsit cartea conjuraţiilor care va alunga vremea urâtă din Hatti: mesagerii zeiţei Sekhmet sunt cei care propagă miasme în atmosferă şi împiedică soarele să pătrundă printre nori.
— Ce trebuie făcut?
— Trebuie recitate în permanenţă şi, atâta timp cât e nevoie, litaniile destinate să o liniştească pe Sekhmet. Când zeiţa îşi va chema înapoi emisarii plecaţi spre Asia, cerul se va lumina. Preoţii şi preotesele s-au pus deja pe treabă. Graţie vibraţiilor cântecelor lor şi efectului invizibil al riturilor, putem spera într-un rezultat rapid.
Kha se retrase în momentul în care Merenptah venea în goană. Cei doi fraţi se salutară.
Regele îşi observă fiii, atât de diferiţi şi atât de complementari. Niciunul, nici celălalt nu-l decepţionau. Kha nu acţiona el, în felul lui, ca un om de

stat? Kha dispunea de elevaţia gândirii, indispensabilă pentru a guverna, Merenptah de forţa necesară pentru a comanda. Cât despre fiica monarhului, Meritamon, ea se întorsese la Theba unde conducea riturile de animare a statuilor regale, atât în sanctuarul lui Seti cât şi în templul pentru veşnicie al lui Ramses.

Faraonul mulţumi zeilor că îi dăruiseră trei copii excepţionali care, fiecare în felul lui, transmiteau spiritul civilizaţiei egiptene şi se ataşau mai mult de valorile lui decât de propria lor persoană. Nefertari şi frumoasa Iset puteau să se odihnească în pace.

Merenptah se înclină în faţa Faraonului.

— M-ai chemat, Maiestate.

— Fiica lui Hattuşil şi a Putuhepei se pregăteşte să părăsească capitala hitită şi să vină la Pi-Ramses. Cu titlu diplomatic, ea va deveni mare soţie regală şi această uniune va pecetlui pentru totdeauna pacea între Hatti şi Egipt. Acest pact ar putea să nu fie pe placul anumitor grupări de interese. Misiunea ta va consta în a veghea la securitatea prinţesei când va ieşi de pe teritoriile controlate de Hatti şi va intra în protectoratele noastre.

— Maiestatea Sa să conteze pe mine. De câţi oameni pot dispune?

— De câţi îţi vor fi necesari.

— O armată va fi inutilă, căci se deplasează prea încet şi prea greu. Voi lua o sută de soldaţi căliţi, cunoscători ai acestor ţinuturi şi bine înarmaţi, şi mai mulţi mesageri dotaţi cu cei mai buni cai. În caz de atac, vom şti să rezistăm. O voi informa pe Maiestatea Sa în mod regulat. Dacă un curier va întârzia, fortăreaţa cea mai apropiată ne va trimite imediat ajutor.

— Misiunea este de cea mai mare importanţă, Merenptah.

— Nu te voi decepţiona, tată.

*

Încă din zori, un potop se abătu peste Hattuşaş, ameninţând să inunde oraşul de jos. Nebunia începuse să câştige teren, când împărăteasa Putuhepa vorbi populaţiei. Nu doar preoţii din Hatti implorau fără încetare clemenţa zeului Furtunii, dar se făcuse apel şi la magicienii Egiptului.

Discursul Putuhepei linişti spiritele. Câteva ore mai târziu, ploaia încetă. Nori grei şi negri se opriră pe cer, dar o spărtură luminoasă apăru la sud. Plecarea prinţesei devenea posibilă, împărăteasa se duse în apartamentele fiicei sale.

În vârstă de douăzeci şi cinci de ani, ea avea frumuseţea sălbatică a anatolienelor. Părul blond, ochii negri migdalaţi, nasul fin, aproape ascuţit, un ten de sidef, mai degrabă înaltă, cu încheieturi delicate, cu un mers demn de originea ei înaltă, prinţesa era senzualitatea însăşi. În cel mai neînsemnat gest, o notă de moleşeală semnifica feminitatea gata să se ofere şi, în aceeaşi clipă, să se dezbrace. Nu exista niciun demnitar care să nu fi visat s-o ia de soţie.

— Vremea se îmbunătăţeşte, spuse Putuhepa.

Prinţesa îşi pieptăna ea însăşi părul lung înainte de a şi-l parfuma.

— Trebuie deci să mă pregătesc de plecare.

— Eşti neliniştită?

— Dimpotrivă! Să fiu prima hitită care se căsătoreşte cu un faraon, şi ce faraon! Ramses cel Mare a cărui glorie a stins focul războinic din Hatti… Cum să-mi imaginez un destin mai fabulos, chiar şi în visele mele cele mai nebune?

Putuhepa fu surprinsă.

— Ne vom despărţi pentru totdeauna şi tu n-o să-ţi mai revezi niciodată ţara… Nu simţi o sfâşiere?

— Sunt femeie şi o să mă căsătoresc cu Ramses cel Mare, o să trăiesc pe pământul iubit de zei, o să domnesc peste o curte fastuoasă, o să mă bucur de un lux plictisitor, o să gust plăcerile unui climat inegalabil şi cine ştie ce-o să mai fac! Dar să mă unesc cu Ramses nu-mi ajunge.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să-l şi seduc. Faraonul nu se gândeşte la mine, ci la diplomaţie şi la pace, ca şi cum eu n-aş fi decât o frază dintr-un tratat! Îl voi face să-şi schimbe părerea.

— Rişti să fii decepţionată.

— Sunt urâtă şi stupidă?

— Ramses nu mai este tânăr. Poate că nici n-o să se uite la tine.

— Destinul meu îmi aparţine, nimeni nu va putea să mă ajute. Dacă nu sunt în stare să-l cuceresc pe Ramses, la ce bun acest exil?

— Mariajul tău va garanta prosperitatea celor două mari popoare.

— Eu nu voi fi nicio servitoare, nicio singuratică, ci o mare soţie regală. Ramses îmi va uita originile, voi domni alături de el şi fiecare egiptean se va prosterna în faţa mea.

— Îţi doresc asta, fata mea.

— Este dorinţa mea, mamă. Şi ea nu este mai prejos de a ta.

Deşi nu prea viguros, soarele reapăru. Iarna se instala, cu cortegiul ei de vânt şi răceală, dar drumul ce ducea spre protectoratele egiptene va fi în curând practicabil. Putuhepei i-ar fi plăcut să schimbe confidenţe cu fiica ei, dar viitoarea nevastă a lui Ramses nu devenise o străină în propria sa locuinţă?

*

Raia nu reuşea să se calmeze.

Avusese o ceartă violentă cu Uri-Teşub şi cei doi bărbaţi se despărţiseră fără a găsi o cale de înţelegere. Pentru ex-generalul şef al armatei hitite, venirea fiicei lui Hattuşil putea fi exploatată în dezavantajul lui Ramses şi prinţesa nu trebuia împiedicată să ajungă în Egipt. Pentru Raia, dimpotrivă, această căsătorie diplomatică înăbuşea ultimele veleităţi războinice.

Renunţând să se lupte, Hattuşil îi făcea jocul lui Ramses. Raia avu chef să-i smulgă bărbuţa ascuţită şi să-i rupă tunica cu fâşii colorate, atât de tare îl tortura perspectiva. Ura faţă de Ramses devenise principala sa raţiune de a trăi şi era gata să-şi asume orice risc pentru a-l ucide pe acest faraon ale cărui statui colosale tronau în marile temple ale ţării. Nu, acest monarh nu va continua să reuşească în tot ceea ce făcea!

Uri-Teşub adormea, îndopat cu trai bun şi desfrâu, dar el, Raia, nu pierduse sensul luptei. Ramses nu era decât un om şi va sucomba în urma unor lovituri date cu forţă şi precizie. O urgenţă: să împiedice prinţesa hitită să ajungă la Pi-Ramses.

Fără a-l preveni pe Uri-Teşub şi pe prietenii lui hitiţi, Raia va organiza un atentat cu ajutorul lui Malfi. Când şeful triburilor libiene va afla că Merenptah, fiul lui Ramses, era în fruntea corpului expediţionar egiptean, va saliva de plăcere. Să elimini în acelaşi timp şi prinţesa hitită, viitoarea soţie a lui Ramses, şi pe fiul cel mic al regelui, ce lovitură!

Niciun membru al convoiului nu va supravieţui. Faraonul va crede că e o tresărire de orgoliu a unei facţiuni a armatei hitite, ostile păcii. La faţa locului, va trebui să împrăştie arme caracteristice şi să abandoneze câteva cadavre de ţărani îmbrăcaţi în soldaţi ai armatei lui Hattuşil. Desigur, bătălia va fi feroce şi vor avea pierderi şi în rândul libienilor; dar Malfi nu se va împiedica de acest detaliu. Perspectiva unei acţiuni brutale, sângeroase şi victorioase îl va inflama pe şeful războinic.

Hattuşil îşi va pierde fiica, Ramses fiul. Şi amândoi suveranii vor răzbuna afrontul într-un conflict mai aspru decât precedentele. Acha nu mai era

acolo pentru a calma tensiunile. Cât despre Uri-Teşub, el va fi pus în faţa faptului împlinit. Ori va coopera, recunoscându-şi greşeala, ori va fi eliminat. Raia nu ducea lipsă de idei pentru a măcina statul egiptean din interior; nicio zi de răgaz nu-i va fi acordată lui Ramses.

Cineva bătu la uşa de la depozitul unde negustorul îşi aranja vasele cele mai preţioase. La ora asta târzie, nu putea fi vorba decât de un client.

— Cine-i acolo?

— Căpitanul Rerek.

— Nu vreau să te văd aici!

— Am fost în pericol, dar am scăpat… Trebuie să vă vorbesc.

Raia întredeschise uşa.

Negustorul abia avu timp să zărească faţa marinarului, împins din spate, acesta din urmă îl răsturnă pe Raia care căzu de-a berbeleacul, în timp ce Serramanna şi Setau năvăliră în depozit.

Uriaşul sard se adresă căpitanului Rerek.

— Cum îl cheamă pe acest om? îl întrebă el, arătându-l pe Raia.

— Ameni, răspunse marinarul.

Cu mâinile prinse în cătuşe de lemn şi gleznele legate cu o frânghie, Rerek era imobilizat. Profitând de obscuritatea care domnea în fundul depozitului, Raia se furişă ca o reptilă şi se căţără pe scara care ducea pe acoperiş. Cu puţin noroc, ar scăpa de urmăritori.

Stând pe unul din colţurile acoperişului, o nubiană drăguţă îl fixa cu o privire severă.

— Nu merge mai departe.

Raia scoase un pumnal din buzunarul drept al tunicii.

— Îndepărtează-te sau te omor!

În momentul în care se aruncă, cu braţul ridicat pentru a lovi, o viperă marmorată îl muşcă de călcâiul drept. Durerea fu atât de intensă încât Raia dădu drumul armei, se lovi de margine, îşi pierdu echilibrul şi căzu în gol.

Când Serramanna se aplecă asupra negustorului sirian, se strâmbă cu ciudă. În cădere, Raia îşi rupsese gâtul.

Capitolul 31

Epuizată, satisfăcută, cu trupul îmbătat de virilitatea amantului său, doamna Tanit se întinse peste torsul puternic al lui Uri-Teşub.

— Mai vreau, te implor!

Hititul ar fi cedat bucuros, dar un zgomot de paşi îl alertă. Se ridică şi trase din teacă o sabie scurtă.

Cineva bătea la uşa camerei.

— Cine-i acolo?

— Intendentul.

— Parcă interzisesem să fim deranjaţi! ţipă ca turbată doamna Tanit.

— Un prieten al soţului dumneavoastră… Pretinde că e foarte urgent.

Feniciana îl apucă pe Uri-Teşub de încheietura mâinii.

— Poate că e o capcană.

— Am cu ce să mă apăr.

Uri-Teşub chemă un hitit care făcea de gardă în grădina vilei. Mândru că era în serviciul ex-generalului şef, el dădu raportul cu voce şoptită şi dispăru.

Când amantul său se întoarse în cameră, doamna Tanit, goală, îi sări de gât şi îl acoperi cu sărutări. Simţindu-l preocupat, ea se îndepărtă de el şi îi dădu să bea o cupă de vin fiert.

— Ce se întâmplă?

— Prietenul nostru Raia e mort.

— Un accident?

— A căzut de pe un acoperiş, încercând să scape de Serramanna.

Feniciana păli.

— Sardul ăsta blestemat! Dar… o să ajungă până la tine!

— Posibil.

— Trebuie să fugi, să fugi imediat!

— În niciun caz. Serramanna pândeşte cea mai mică greşeală. Dacă Raia n-a avut timp să vorbească, sunt la adăpost. Dispariţia acestui negustor sirian este mai degrabă o veste bună… începea să-şi piardă sângele rece. Acum, nu mai am nevoie de el, pentru că sunt în contact direct cu libienii.

— Şi dacă… ne-am mulţumi cu fericirea noastră?

Cu violenţă, Uri-Teşub îi frământă sânii doamnei Tanit.

— Mulţumeşte-te să fii o soţie docilă şi tăcută şi te voi face fericită.

Când el o devoră ca pe o delicatesă, ea leşină de plăcere.

*

Vânătorii îi prezentară pieile de animale lui Teşon. Libianul alegea el însuşi materia primă. N-avea încredere decât în propria lui judecată şi se arăta de o severitate extremă, refuzând trei sferturi din mărfurile propuse. De dimineaţă, îi bruftuluise pe doi vânători care îi propuseseră piei de proastă calitate.

Deodată, îi fu aruncată la picioare o tunică din fâşii colorate.

— O recunoşti? întrebă Serramanna.

— Apucat de dureri de burtă, libianul îşi puse mâinile pe pântecele rotund.

— Este… este o haină obişnuită.

— Examineaz-o cu atenţie.

— Vă asigur… Nu văd nimic altceva…

— O să te-ajut, Teşon, pentru că îmi eşti simpatic. Această tunică aparţinea unui negustor sirian, Raia, un personaj tulbure care n-avea conştiinţa împăcată şi a murit stupid, încercând să fugă. Trecutul lui de spion a ieşit în mod brutal la iveală, s-ar putea spune. Eu însă am o certitudine: că voi doi trebuie să fi fost prieteni sau, mai degrabă, complici.

— Eu nu-l frecventam pe acest…

— Nu mă întrerupe, Teşon. Nu am dovezi, dar nu mă îndoiesc că defunctul Raia, tu şi Uri-Teşub aţi încheiat un pact împotriva lui Ramses. Moartea sirianului este un avertisment: dacă ceilalţi aliaţi ai tăi mai încearcă să-i facă rău lui Ramses, vor sfârşi ca Raia. Şi acum, mi-ar plăcea să primesc ceea ce mi se cuvine.

— O să vă trimit acasă un scut din piele şi sandale de lux.

— Un început satisfăcător… Ai să-mi dai ceva nume?

— Printre libieni, totul e calm, stăpâne Serramanna! Ei recunosc autoritatea lui Ramses.

— Să continue tot aşa. Pe curând, Teşon.

Abia se îndepărtase calul lui Serramanna, că libianul, ţinându-se cu mâinile de burtă, se grăbea spre closet.

*

Împăratul Hattuşil era în dezacord cu soţia sa Putuhepa. De obicei, împărăteasa aprecia perspicacitatea soţului ei şi justeţea părerilor lui, dar, de

data asta, se certaseră violent.

— Trebuie să-l prevenim pe Ramses în legătură cu plecarea fiicei noastre, insistă Putuhepa.

— Nu, o contrazise împăratul, e mai bine să profităm de situaţie pentru a şti dacă facţiunile militare au capacitatea să acţioneze împotriva noastră.

— Împotriva noastră… Vrei să spui împotriva fiicei tale şi a escortei ei! Îţi dai seama că ai de gând să-ţi foloseşti propriul copil drept momeală?

— Nu va risca nimic, Putuhepa. În caz de agresiune, cei mai buni soldaţi hitiţi o vor proteja şi-i vor nimici pe rebeli, în acest fel, vom da o dublă lovitură: vom elimina rămăşiţele opoziţiei militare la politica noastră şi vom pecetlui pacea cu Ramses.

— Fiica mea nu trebuie să-şi asume niciun risc.

— Decizia mea este luată: va pleca mâine. Numai când va ajunge la frontiera zonei de influenţă egipteană, după ce va fi traversat Hatti, îl vom avertiza pe Ramses de venirea viitoarei sale soţii.

*

Cât de fragilă părea tânăra prinţesă în mijlocul soldaţilor hitiţi care aveau platoşe grele şi căşti ameninţătoare! Echipat cu arme noi, dotat cu cai tineri şi sănătoşi, detaşamentul de elită însărcinat cu escortarea părea invincibil. Împăratul Hattuşil ştia că fiica sa era în primejdie, dar ocazia era prea bună. Un şef de stat nu trebuia să-şi privilegieze puterea, uneori chiar în detrimentul propriei familii?

În mai multe care, dota prinţesei şi ofrandele pentru Ramses cel Mare: aur, argint, bronz, ţesături, bijuterii. Şi un cadou care o să-i placă în mod deosebit faraonului: zece cai magnifici de care va avea grijă el însuşi şi care vor avea onoarea să tragă, pe rând, la carul său.

Cerul era senin, căldura anormală. Pe sub mantalele de iarnă, soldaţii se sufocau şi transpirau. Februarie semăna brusc cu o lună de vară. Această anomalie nu putea să dureze. În câteva ore, fără nicio îndoială, ploaia va cădea şi va umple cisternele.

Prinţesa îngenunche în faţa tatălui ei care o mirui cu ulei de logodnă.

— Ramses va celebra el însuşi miruirea căsătoriei, spuse el. Drum bun, viitoare regină a Egiptului.

Convoiul se puse în mişcare. După careta în care stătea tânăra, un alt vehicul de aceeaşi mărime, la fel de confortabil.

În spate, aşezată pe un tron din lemn uşor, împărăteasa Putuhepa.

— Plec cu fiica mea, îi spuse ea împăratului, trecând prin faţa lui, şi o voi însoţi până la frontieră.

*

Munţi ostili, drumuri anevoioase, trecători neliniştitoare, păduri dese unde se putea ascunde agresorul… împărătesei Putuhepa îi era frică de propria sa ţară. Desigur, soldaţii rămâneau în gardă şi numărul lor ar fi trebuit să descurajeze orice agresor. Dar Hatti fusese mult timp teatrul luptelor intestine şi sângeroase. Uri-Teşub în persoană sau unul dintre emulii săi, n-ar încerca să suprime prinţesa, care era simbol al păcii?

Faptul cel mai penibil era absenţa iernii. Pregătit pentru acest anotimp, organismul trebuia să suporte soarele arzător şi uscăciunea. O oboseală neobişnuită se acumula, făcând călătoria insuportabilă. Putuhepa băgă de seamă că vigilenţa escortei se micşora şi că forţele ofiţerilor scădeau. Vor fi ei în stare să facă faţă unui atac masiv?

Prinţesa rămânea imperturbabilă, ca şi când încercarea n-avea nicio influenţă asupra ei. Semeaţă, ea lumina drumul cu voinţa sălbatică de a-şi atinge scopul.

Când pinii foşneau, când susurul vreunui torent de apă semăna cu mersul oamenilor înarmaţi, Putuhepa tresărea. Unde se ascundeau oare răzvrătiţii? Ce strategie adoptaseră? Împărăteasa din Hatti se trezea adesea noaptea, pândind cel mai mic zgomot suspect, şi îşi petrecea ziua scrutând pădurile, pantele abrupte şi malurile râurilor.

Prinţesa şi mama ei nu îşi vorbeau. Închisă în tăcerea ei, fiica Putuhepei refuza orice contact cu vechea ei existenţă. Pentru ea, Hatti era mort şi viitorul se numea Ramses.

Suferind de căldură, însetat, epuizat, convoiul trecu de Kadesh şi ajunse la postul de frontieră din Aya, în Siria de Sud. Acolo, se ridica o fortăreaţă egipteană, la marginea teritoriului controlat de Faraon.

Arcaşii luară poziţia de tragere la creneluri, poarta mare se închise. Garnizoana credea că e vorba de un asalt. Prinţesa coborî din careta ei şi încălecă pe unul din caii destinaţi lui Ramses. Sub privirile stupefiate ale mamei sale şi a şefului detaşamentului hitit, ea galopă spre oraşul fortificat şi se opri la poalele meterezelor. Niciun arcaş egiptean n-avusese curajul să tragă.

— Sunt fata împăratului din Hatti şi viitoarea regină a Egiptului, declară ea. Ramses cel Mare mă aşteaptă pentru a celebra căsătoria noastră. Primiţi-

mă cum se cuvine, dacă nu, furia Faraonului o să vă ardă precum focul.

Comandantul fortăreţei se arătă.

— Aveţi o armată în spate!

— Nu e o armată, este escorta mea.

— Aceşti războinici hitiţi sunt ameninţători.

— Vă înşelaţi, comandante, v-am spus adevărul.

— N-am primit niciun ordin din capitală.

— Anunţaţi-l imediat pe Ramses de prezenţa mea.

Capitolul 32

Răsuflarea îi era grea, ochii înroşiţi, pieptul sufocat; Ameni răcise. Nopţile de februarie erau glaciale şi palidul soare din timpul zilei nu reuşea să încălzească atmosfera. Ameni comandase totuşi o mare cantitate de lemne pentru încălzire, dar livrarea lor întârzia. Foarte prost dispus, el se pregătea să-şi verse năduful pe unul din subordonaţii săi când un curier al armatei depuse pe biroul său un mesaj provenind de la fortăreaţa Aya, din Siria de Sud.

În ciuda unei serii de strănuturi, Ameni descifră textul codat, îşi aruncă o manta de lână peste roba de in gros, îşi înfăşură gâtul cu un fular şi, în pofida plămânilor săi aprinşi, alergă până la biroul lui Ramses.

— Maiestate… O veste incredibilă! Fiica lui Hattuşil a ajuns la Aya. Comandantul fortăreţei aşteaptă instrucţiunile voastre.

La această oră târzie, regele lucra la lumina lămpilor cu ulei al căror fitil nu producea niciun fel de fum. Puse pe lampadare înalte din lemn de sicomor, ele distribuiau o lumină blândă şi bine repartizată.

— Este cu siguranţă o eroare, estimă Ramses, Hattuşil m-ar fi prevenit în legătură cu plecarea fiicei lui.

— Comandantul fortăreţei se află în faţa unei armate hitite care se prezintă ca… un convoi nupţial!

Regele făcu câţiva paşi prin vastul său birou încălzit de brasero[12].

— Un şiretlic, Ameni, un şiretlic al împăratului pentru a verifica întinderea puterii sale chiar în interiorul ţării. Convoiul ar fi putut fi atacat de militari nesupuşi.
— Ca momeală… Propria sa fiică!
— Acum, Hattuşil trebuie să fie liniştit. Merenptah să plece imediat în Siria cu corpul expediţionar prevăzut pentru a o proteja pe prinţesă. Ordonă comandantului fortăreţei din Aya să-şi deschidă porţile şi să-i primească pe hitiţi.
— Şi dacă…
— Îmi asum riscul.

*

La fel de miraţi şi unii şi alţii, hitiţii şi egiptenii fraternizară, sărbătoriră, băură şi mâncară împreună ca nişte vechi tovarăşi de arme. Putuhepa putea să se întoarcă liniştită spre Hattuşaş, în timp ce fiica sa, însoţită de demnitari şi de câţiva soldaţi hitiţi, îşi va continua drumul spre Pi-Ramses, sub protecţia lui Merenptah.
Mâine, va avea loc despărţirea definitivă. Cu ochii aburiţi de lacrimi, împărăteasa îşi privi fiica, frumoasă şi cuceritoare.
— Nu te încearcă niciun regret? o întrebă Putuhepa.
— N-am fost niciodată mai bucuroasă.
— Nu ne vom mai vedea.
— Asta e legea vieţii. Fiecare cu destinul său… Iar al meu este fabulos!
— Să fii fericită, copilul meu.
— Sunt deja!
Rănită, Putuhepa nici măcar nu-şi îmbrăţişă fiica. Ultima legătură cu ea tocmai se rupea.
— Este cu totul anormal, constată comandantul fortăreţei din Aya, un militar de carieră cu faţa pătrată şi vocea aspră. În acest anotimp, munţii ar trebui să fie acoperiţi de zăpadă şi ar trebui să plouă în fiecare zi. Dacă această caniculă continuă, n-o să mai avem apă pentru cisterne.
— Am înaintat în marş forţat, îşi aminti Merenptah, şi am mai mulţi bolnavi. Pe drum, majoritatea izvoarelor şi a puţurilor sunt secate. Mă tem c-o antrenez pe prinţesă într-o aventură destul de periculoasă.
— Cu totul anormal, repetă comandantul, doar o divinitate poate provoca această perturbare.
Merenptah se temea că va auzi această părere.

— Mă tem că n-aveţi dreptate. Aveţi o statuie protectoare în această fortăreaţă?
— Da, dar ea nu îndepărtează decât spiritele rele de prin împrejurimi, n-are destulă putere ca să modifice vremea. Ar trebui implorată o divinitate a cărei energie să fie comparabilă cu cea a cerului.
— Aveţi suficiente rezerve de apă pentru călătoria noastră de întoarcere?
— Nu, fir-ar să fie! Va trebui să rămâneţi aici şi să aşteptaţi ploaia.
— Dacă această vară falsă durează, nu va fi apă destulă pentru egipteni şi hitiţi.
— Suntem în timpul iernii, această uscăciune ar trebui să ia sfârşit în curând.
— Ai remarcat şi dumneata, comandante: nu este naturală. Să plec, e riscant, dar nici dacă rămân, nu e mai bine.
Fruntea ofiţerului se încreţi.
— Dar… ce aveţi de gând să faceţi?
— Să-l informez pe Ramses. Numai el va şti ce să facă.

*

Kha derulă pe biroul lui Ramses trei papirusuri lungi pe care le descoperise în arhivele Casei Vieţii de la Heliopolis.
— Textele sunt formale, Maiestate; un singur zeu domneşte peste climatul Asiei: Seth. Dar niciun colegiu de magicieni nu este calificat pentru a intra direct în contact cu el. Ţie şi numai ţie îţi e dat să vorbeşti cu Seth ca să repună anotimpurile la locul lor. Totuşi…
— Vorbeşte, fiule.
— Totuşi, mă opun acestui demers. Puterea lui Seth este periculoasă şi de necontrolat.
— Te-ai teme de slăbiciunea mea?
— Tu eşti fiul lui Seti, dar să modifici climatul presupune să mânuieşti fulgerul, trăsnetul şi furtuna… Or, Seth este imprevizibil. Şi Egiptul are nevoie de tine. Să trimitem în Siria mai multe statui divine şi un convoi de aprovizionare.
— Crezi tu că Seth le va lăsa să treacă?
Kha plecă capul.

— Nu, Maiestate.

— Deci, n-am de ales. Ori accept lupta pe care mi-o propune, ori Merenptah, prinţesa hitită şi toţi tovarăşii lor vor muri de sete.

Fiul mai mare al lui Ramses nu mai avea niciun argument împotriva tatălui său.

— Dacă nu mă întorc de la templul lui Seth, îi spuse Faraonul lui Kha, fii succesorul meu şi dăruieşte-ţi viaţa Egiptului.

*

Prinţesa hitită, găzduită în apartamentul comandantului fortăreţei, ceru să vorbească cu Merenptah. Acestuia i se păru agitată şi autoritară, dar se comportă cu consideraţia cuvenită unei mari doamne.

— De ce nu plecăm imediat spre Egipt?

— Pentru că este imposibil, prinţesă.

— Vremea este magnifică.

— Este secetă în anotimpul ploilor şi nu avem apă.

— N-o să prindem totuşi rădăcini în această fortăreaţă oribilă!

— Cerul ne este potrivnic, o voinţă divină ne ţintuieşte pe loc.

— Magicienii voştri sunt neputincioşi?

— Am apelat la cel mai mare dintre ei: Ramses în persoană.

Prinţesa surâse.

— Eşti un om inteligent, Merenptah, o să-i vorbesc soţului meu despre tine.

— Să sperăm, prinţesă, că cerul aude rugile noastre.

— Să nu te îndoieşti de asta! N-am venit aici ca să mor de sete. Cerul şi pământul nu sunt ele în pumnul Faraonului?

*

Nici Setau, nici Ameni nu reuşiseră să schimbe decizia suveranului. În timpul cinei, Ramses mâncase o bucată de carne tăiată din coapsa unui bou, animal încarnând puterea sethiană, şi bău vin puternic din oaze care se afla sub protecţia aceluiaşi zeu. Apoi, după ce-şi purifică gura cu sare, considerată exsudaţie a lui Seth, purtător al acestui foc terestru indispensabil conservării alimentelor, el se reculese în faţa statuii tatălui său, care îndrăznise, prin numele lui, să se proclame reprezentantul terestru al stăpânului furtunii.

Fără ajutorul lui Seti, Ramses n-avea nicio şansă să-l convingă pe Seth. O singură greşeală, un gest ritual neclar, un gând rătăcit şi trăsnetul ar lovi. Faţă în faţă cu puterea în stare brută, o singură armă: rectitudinea. Acest spirit de dreptate pe care Seti i-l transmisese lui Ramses iniţiindu-l în funcţia de Faraon.

La miezul nopţii, regele intră în templul lui Seth, construit la Avaris, capitala urâtă de invadatorii hyksoşi. Un loc consacrat tăcerii şi solitudinii, un loc unde doar Faraonul putea pătrunde fără teama de a fi ucis.

Faţă în faţă cu zeul Seth, el trebuia să învingă frica, apoi să arunce o privire de foc asupra lumii, să o cunoască în violenţa şi frământările ei şi să devină forţa originară, în inima cosmosului, acolo unde nu pătrundea inteligenţa umană.

Ramses depuse pe altar o cupă de vin şi o antilopă-suliţă în miniatură, făcută din lemn de acacia. Capabilă să reziste căldurilor extreme ale deşertului şi să supravieţuiască în acest mediu ostil, antilopa-suliţă era stăpânită de flacăra lui Seth.

— Cerul este în mâinile tale, spuse regele către zeu, pământul sub picioarele tale. Ce porunceşti, se va produce. Ai provocat căldură şi secetă, dă-ne ploaia iernii.

Statuia lui Seth nu reacţionă în niciun fel, ochii ei rămaseră reci.

— Sunt eu, Ramses, fiul lui Seti, cel care îţi vorbeşte. Niciun zeu n-are dreptul să perturbe ordinea lumii şi cursul anotimpurilor, orice divinitate trebuie să se supună Regulii. Şi tu, la fel.

Ochii statuii se înroşiră. O căldură bruscă invadă sanctuarul.

— Nu-ţi dirija puterea împotriva Faraonului, în el sunt reuniţi Horus şi Seth. Tu eşti în mine şi eu îţi folosesc forţa pentru a mă lupta cu tenebrele şi pentru a respinge dezordinea. Ascultă-mă, Seth, fă să plouă peste ţinuturile din Nord!

Cerul se brăzdă de fulgere şi tunetul se dezlănţui deasupra Pi-Ramsesului.

O noapte de luptă începea.

Capitolul 33

Prinţesa îl înfruntă pe Merenptah.

— Această aşteptare este insuportabilă! Duceţi-mă imediat în Egipt!

— Am ordin să vă asigur securitatea. Atâta timp cât va mai dura această secetă anormală, ar fi imprudent să pornim la drum.

— De ce nu intervine Faraonul?

O picătură de apă căzu pe umărul stâng al prinţesei, o a doua se strivi pe mâna ei dreaptă. Ea şi Merenptah ridicară în acelaşi timp ochii spre cerul care se întunecase şi se încărca de nori negri. Un fulger străpunse norii groşi, urmat de o lovitură de trăsnet, şi o ploaie puternică se declanşă. În câteva minute, temperatura scăzu.

Conform legii anotimpurilor, iarna rece şi ploioasă vâna vara şi seceta.

— Iată răspunsul lui Ramses, spuse Merenptah.

Prinţesa hitită îşi lăsă capul pe spate, deschise gura şi bău cu lăcomie apa căzută din cer.

— Să plecăm, să plecăm repede!

*

Ameni se învârtea ca un leu în cuşcă în faţa uşii de la camera regelui. Aşezat, cu braţele încrucişate, încruntat, Setau privea fix în faţa lui. Kha citea un papirus magic ale cărui formule magice le psalmodia în gând. Pentru a zecea oară cel puţin, Serramanna îşi curăţa sabia sa scurtă cu un sifon îmbibat cu ulei de in.

— La ce oră a ieşit Faraonul din templul lui Seth? întrebă sardul.

— În zori, răspunse Ameni.

— A vorbit cu cineva?

— Nu, n-a pronunţat nici măcar un singur cuvânt, declară Kha. S-a închis în camera lui, am chemat medicul-şef al regatului şi a acceptat să-l primească.

— Îl examinează de cel puţin o oră! protestă Setau.

— Vizibile sau nu, arsurile lui Seth sunt de temut, preciză marele preot. Să avem încredere în ştiinţa lui Neferet.

— I-am dat mai multe remedii pentru sănătatea inimii, îşi aminti Setau.

În fine, uşa se deschise.

Cei patru bărbaţi o înconjurară pe Neferet.

— Ramses este în afara pericolului, afirmă medicul-şef al regatului. O zi de repaus şi regele îşi va relua cursul normal al activităţii. Îmbrăcaţi-vă bine: vremea o să devină răcoroasă şi umedă.

Ploaia începea să cadă peste Pi-Ramses.

*

Uniţi ca fraţii sub comanda lui Merenptah, egipteni şi hitiţi traversară Canaanul, o luară pe drumul de coastă străjuit de Sinai şi intrară în Deltă. La fiecare oprire, în forturi era sărbătoare. În timpul călătoriei, mai mulţi soldaţi îşi schimbară armele pe trompete, fluiere şi tamburine.

Prinţesa hitită devora din ochi peisajele înverzite, se minuna în faţa plantaţiilor de palmieri, a câmpurilor fertile, a canalelor de irigaţie, a pădurilor de papirus. Lumea pe care o descoperea nu semăna deloc cu aridul platou anatolian al tinereţii ei.

Când cortegiul ajunse să fie văzut din Pi-Ramses, străzile erau negre de lume. Nimeni n-ar fi putut spune cum se dusese vestea, dar fiecare ştia că fiica împăratului din Hatti avea să-şi facă în curând intrarea în capitala lui Ramses cel Mare. Bogaţii se amestecau cu cei săraci, notabilii erau vecini cu muncitorii, bucuria umplea inimile.

— Extraordinar, comentă Uri-Teşub, aflat în primul rând de spectatori, alături de soţia sa. Acest faraon a reuşit imposibilul.

— A făcut să plouă după ce l-a înfruntat pe zeul Seth, spuse doamna Tanit, fermecată şi ea. Puterile lui sunt infinite.

— Ramses este apa şi aerul poporului său, adăugă un cioplitor în piatră; iubirea lui este ca pâinea pe care o mâncăm şi ca hainele cu care ne îmbrăcăm. El este tatăl şi mama ţării întregi!

— Privirea lui sondează spiritele şi cercetează sufletele, supralicită o preoteasă a zeiţei Hathor.

Uri-Teşub se simţea învins. Cum să lupte împotriva unui faraon stăpânit de o putere supranaturală? Ramses poruncea elementelor naturii, modifica vremea, chiar şi în Asia, domnea peste o cohortă de genii capabile să învingă orice armată! Şi după cum spunea hititul, nimic nu putuse să împiedice buna desfăşurare a călătoriei fiicei împăratului. Orice atac împotriva convoiului ar fi fost sortit eşecului.

Fostul general şef al războinicilor din Anatolia îşi veni însă în fire. N-o să se lase şi el copleşit de magia lui Ramses! Scopul său, unicul său scop era să-l ucidă pe acest om care îi ruinase cariera şi redusese mândrul Hatti la un stat vasal. Oricare i-ar fi puterile, acest faraon nu era un zeu, ci un om, cu slăbiciuni şi lipsuri. Îmbătat de victoriile şi popularitatea sa, Ramses va sfârşi prin a-şi pierde luciditatea. Timpul va acţiona împotriva lui.

Şi în plus urma să se căsătorească cu o prinţesă hitită! În venele ei curgea sângele unei naţiuni de neîmblânzit şi avidă de răzbunare. Crezând că pecetluieşte pacea prin această unire, poate că Ramses se înşela grav.

— Iat-o! strigă doamna Tanit, aclamaţia fiind reluată de mii de piepturi entuziaste.

În interiorul caretei sale, prinţesa se termina de machiat. Ea îşi vopsi pleoapele cu fard verde, pe bază de silicat de cupru hidratat, şi trasă o linie neagră în jurul ochilor, aplicând cu un beţigaş un fard compus din sulfură de plumb, argint şi cărbune vegetal. Îşi contemplă opera într-o oglindă şi fu satisfăcută. Nu îi tremurase mâna.

Ajutată de Merenptah, tânăra hitită coborî din caretă.

Frumuseţea ei lăsă mulţimea cu gura căscată. Îmbrăcată cu o rochie lungă verde care îi punea în valoare tenul de sidef, prinţesa avea alura unei regine.

Deodată, toate capetele se întoarseră spre strada principală a oraşului de unde se auzea un zgomot caracteristic de galop de cai şi roţi de car.

Ramses cel Mare venea la întâlnirea cu viitoarea lui soţie.

Cei doi cai, tineri şi impetuoşi, erau descendenţii perechii care, alături de leul său, Voinicul, fuseseră singurii aliaţi ai Faraonului la Kadesh, când soldaţii săi îl abandonaseră în faţa iureşului hitit. Cei doi cai de luptă erau împodobiţi cu panaş de pene roşii qu vârful albastru. Pe spate, aveau o cuvertură de bumbac vopsită în roşu, albastru şi verde. Hăţurile erau agăţate la Centura monarhului care ţinea în mâna dreaptă sceptrul de iluminare.

Placat cu aur, carul înainta uşor, fără poticneli. Ramses îşi îndemna caii calm, fără să fie nevoie să ridice tonul. Purtând pe cap coroana albastră, care amintea originea celestă a monarhiei faraonice, suveranul părea în întregime îmbrăcat în aur.

Da, era soarele care îşi urma drumul, luminând oamenii cu razele lui. Când carul se opri, la câţiva metri de prinţesa hitită, norii cenuşii se risipiră şi soarele domni ca stăpân absolut pe cerul devenit senin. Ramses, Fiul Luminii, nu era el autorul acestui nou miracol?

Tânăra femeie rămase cu ochii plecaţi. Regele constată că preferase simplitatea. Un discret colier din argint, brăţări subţiri din acelaşi metal, o rochie simplă… Absenţa artificiilor îi puneau în valoare corpul superb.

Kha se apropie de Ramses şi îi întinse un vas din faianţă albastră.

Ramses unse fruntea prinţesei cu uleiul fin.

— Aceasta este ungerea căsătoriei, declară faraonul. Ea face din tine marea soţie regală a stăpânului celor Două Ţări. Fie ca forţele rele să se

îndepărteze de tine. În această zi, tu te naşti din nou, după regula lui Maat, şi îţi iei numele de „Cea care-l vede pe Horus şi perfecţiunea luminii divine”[13]. Priveşte-mă, Mat-Hor, soţia mea.

Ramses întinse braţul spre tânăra femeie care, foarte încet, îşi puse palmele în cele ale Faraonului. Ea, care nu cunoscuse niciodată frica, era terorizată. După ce visase atât la acest moment în timpul căruia avea de gând să-şi etaleze farmecul, acum se temea să nu leşine ca o fetiţă speriată. Ramses degaja un asemenea magnetism încât ea avu impresia că atinge mâna unui zeu şi că alunecă într-o altă lume în care nu avea niciun punct de reper. Să-l seducă… Tânăra femeie realiza acum vanitatea intenţiilor ei, dar era prea târziu pentru a da înapoi, deşi ar fi vrut să fugă şi să se întoarcă în Hatti, departe, foarte departe de Ramses.

Cu mâinile prizoniere în cele ale regelui, ea îndrăzni să ridice ochii şi să îl privească.

La cincizeci şi şase de ani, Ramses era un bărbat magnific, de o prestanţă inegalabilă. Cu fruntea lată, destinsă, cu arcadele ieşind în evidenţă, cu sprâncenele stufoase şi ochii pătrunzători, cu pometii proeminenţi, cu nasul lung, subţire şi coroiat, cu urechile rotunde, tivite fin, cu bustul amplu, el era combinaţia de vis dintre forţă şi fineţe.

Mat-Hor, hitită devenită egipteană, se îndrăgosti imediat, cu violenţa femeilor din neamul ei.

Ramses o invită să urce în carul lui.

— În acest al treizeci şi patrulea an al domniei mele, pacea cu Hatti este pentru totdeauna proclamată, declară faraonul cu o voce puternică care urcă până la cer. Stele consacrate acestei căsătorii vor fi depuse la Karnak, Pi-Ramses, Elephantine, Abu-Simbel şi în toate sanctuarele Nubiei. Vor fi celebrate serbări în toate oraşele şi în toate satele şi se va bea vin oferit de palat. Începând de astăzi, frontierele între Egipt şi Hatti sunt deschise. Oamenii şi bunurile să circule liber în acest spaţiu-imens din care războiul şi ura vor fi absente.

Un strigăt formidabil salută declaraţia lui Ramses.

Cuprins, fără să vrea, de emoţie, Uri-Teşub se bucură alături de ceilalţi.

Capitolul 34

De la extremitatea superioară a catargului dublu şi până la bordaj, pânza de in dreptunghiulară era umflată de vântul din nord şi vaporul regal urca, cu viteză, în susul apei, spre Theba. La proră, căpitanul sonda adesea Nilul cu ajutorul unei prăjini. El cunoştea atât de bine curentul şi amplasarea bancurilor de nisip încât nicio manevră greşită nu risca să compromită călătoria lui Ramses şi a lui Mat-Hor. Faraonul înălţase el însuşi pânza, în timp ce tânăra lui soţie se odihnea într-o cabină împodobită cu flori iar bucătarul jumulea o raţă pe care avea s-o gătească pentru cină. Trei cârmaci menţineau cârma prevăzută cu doi ochi magici care indicau direcţia bună, un matelot scotea apă din fluviu, ţinându-se de balustradă cu o mână, un marinar sprinten ca o maimuţă se căţăra în vârful catargului ca să vadă în depărtare şi să-l prevină pe căpitan de eventuala apariţie a vreunei turme de hipopotami.

Echipajul savurase un vin excepţional din marea podgorie de la Pi-Ramses, datând din anul 22 al domniei, an memorabil în cursul căruia fusese semnat tratatul de pace cu Hatti. Nemaipomenit de bun, vinul fusese păstrat în ulcioare de pământ ars, bej roze, de formă conică, cu gura dreaptă, astupată cu un dop făcut din argilă şi paie. Pe flancuri, flori de lotus şi o reprezentare a lui Bes, stăpânul iniţierii în marile mistere, personaj bondoc, cu tors gros şi picioare scurte, scoţând o limbă roşie pentru a exprima atotputernicia Verbului.

Când Ramses, înviorat de aerul fluviului, se întoarse în cabina centrală, Mat-Hor se sculase. Parfumată cu iasomie, cu sânii goi, îmbrăcată cu o fustă foarte scurtă, ea era seducţia însăşi.

— Faraonul este stăpânul strălucirii, spuse ea cu o voce blândă, steaua căzătoare lăsând în urmă-i dâre de foc, taurul de neîmblânzit cu coarne ascuţite, crocodilul din mijlocul apelor de care nu te poţi apropia, şoimul care-şi prinde prada, câinele divin pe care nimeni nu-l poate învinge, furtuna care izbucneşte, flacăra care străpunge tenebrele.

— Cunoşti bine textele noastre tradiţionale, Mat-Hor.

— Literatura egipteană este una din disciplinele pe care le-am studiat. Mă pasionează tot ce s-a scris despre Faraon. Nu este el omul cel mai puternic din lume?

— Trebuie să ştii atunci că Faraonul detestă linguşirea.

— Sunt sinceră. Nu există fericire mai mare decât această clipă. Visam la Maiestatea Ta, Ramses, încă de când vă luptaţi cu tatăl meu. Eram convinsă că numai soarele Egiptului o să-mi dea viaţă. Astăzi, ştiu că aveam dreptate.

Tânăra femeie se ghemui la piciorul drept al lui Ramses pe care-l îmbrăţişă cu tandreţe.

— Îmi este interzis să-l iubesc pe stăpânul celor Două Ţări?

Iubirea unei femei… Ramses nu se mai gândea la asta de mult timp. Nefertari fusese iubirea, frumoasa Iset pasiunea iar acele fericiri ţineau de trecut. Această tânără hitită trezea în el dorinţa pe care o credea stinsă. Savant parfumată, oferindu-se fără a-i cădea în braţe, ea ştia să se facă atrăgătoare fără a-şi pierde nobleţea. Ramses fu cucerit de frumuseţea ei sălbatică şi de farmecul ochilor ei negri, migdalaţi.

— Eşti foarte tânără, Mat-Hor.

— Sunt femeie, Maiestate, şi vă sunt soţie. Nu e de datoria mea să vă cuceresc?

— Vino la proră şi descoperă ţara Egiptului; soţul ei sunt.

Regele acoperi cu o capă umerii lui Mat-Hor şi o conduse în partea din faţă a vaporului. El îi spuse numele provinciilor, ale oraşelor şi satelor, îi descrise bogăţia lor, îi vorbi despre sistemele de irigaţie, despre obiceiuri şi sărbători.

Şi ajunseră la Theba.

Pe malul de răsărit, ochii uimiţi ai lui Mat-Hor contemplară imensul templu de la Karnak şi sanctuarul ka-ului zeilor, luminosul Luxor. Pe malul de apus, dominat de Culmea în care sălăşluia zeiţa liniştii, hitită rămase mută de admiraţie în faţa Ramesseum-ului, templul pentru veşnicie al lui Ramses, şi al colosului din piatră întruchipând *ka*-ul regelui, asimilat unei puteri divine.

Mat-Hor constată că unul din numele Faraonului, „cel care seamănă cu albina”, era pe deplin justificat, căci Egiptul era un stup unde lenea n-avea ce căuta. Fiecare avea ceva de făcut, respectându-se o ierarhie a îndatoririlor. Chiar şi în templu, activitatea era neîncetată: în apropierea sanctuarului, se lucra la războaiele de ţesut în timp ce în interior cei iniţiaţi celebrau riturile. În timpul nopţii, observatorii cerului făceau calcule astronomice.

Ramses nu-i acordă noii lui soţii regale niciun răgaz pentru a se adapta. Instalată în palatul din Ramesseum, fu nevoită să se supună exigenţelor

sarcinii ei şi să înveţe meseria de regină. Şi ea ştia că supunerea era indispensabilă pentru a-l cuceri pe Ramses.

*

Carul regal se opri în faţa intrării în satul Deir-el-Medineh, păzit de poliţie şi armată. Îl urma un convoi care aducea pentru artizanii însărcinaţi cu săparea şi decorarea mormintelor din Valea Regilor şi din cea a Reginelor proviziile obişnuite: pâini, saci de fasole, legume proaspete, peşte de cea mai bună calitate, carne uscată şi marinată. Administraţia furniza, de asemenea, sandale, ţesături şi unguente.

Mat-Hor se sprijini de braţul lui Ramses pentru a coborî din car.

— Ce-o să facem aici?

— Pentru tine, ceea ce este esenţial.

În aclamaţiile artizanilor şi ale familiilor lor, cuplul regal se îndreptă spre casa albă, cu două etaje, a şefului comunităţii, un om trecut de cincizeci de ani al cărui talent de sculptor atrăgea admiraţia tuturor.

— Cum să-i mulţumim Maiestăţii Voastre pentru daruri?

— Cunosc valoarea mâinii tale şi ştiu că tu şi fraţii tăi nu ţineţi seama de oboseală. Sunt protectorul vostru şi vă voi îmbogăţi comunitatea pentru ca operele ei să fie nemuritoare.

— Ordonaţi, Maiestate, şi noi o să facem.

— Vino cu mine, îţi voi arăta unde vor fi amplasate cele două şantiere care vor fi deschise imediat.

După ce carul regal porni pe drumul care ducea spre Valea Regilor, Mat-Hor fu cuprinsă de nelinişte. Priveliştea falezelor inundate de soare de unde viaţa părea absentă, îi strânse inima. Smulsă din luxul şi confortul palatului, ea suferea şocul pietrei şi al deşertului.

La intrarea în Valea Regilor, care era păzită zi şi noapte, vreo şaizeci de demnitari, de vârste diferite, îl aşteptau pe Ramses. Raşi în cap, cu pieptul acoperit de coliere mari, îmbrăcaţi cu nişte fuste lungi şi plisate, ei ţineau în mână câte o lance din lemn de sicomor care avea în vârf o pană de struţ.

— Aceştia sunt „fiii regali”, explică Ramses.

Demnitarii ridicară lăncile, dând onorul, apoi îl urmară pe monarh în procesiune.

Ramses se opri nu departe de intrarea în propriul său mormânt.

— Aici, ordonă el şefului comunităţii din Deir-el-Medineh, vei săpa un mormânt imens[14], cu săli cu coloane şi tot atâtea camere funerare câţi „fii regali”. Alături de Osiris, îi voi proteja pentru totdeauna.

Ramses îi dădu maistrului planul pe care el însuşi îl făcuse pe un papirus.

— Iată aici lăcaşul pentru eternitate al marii soţii regale Mat-Hor. Vei săpa acest mormânt în Valea Reginelor, în apropierea celui al frumoasei Iset şi departe de cel al lui Nefertari.

Tânăra hitită păli.

— Mormântul meu, dar…

— Asta este tradiţia noastră, preciză Ramses. Din momentul în care o fiinţă are îndatoriri înalte, trebuie să se gândească la lumea de dincolo. Moartea este cea mai bună sfătuitoare, căci ea situează acţiunile noastre la locul cuvenit şi ne permite să distingem între ceea ce este esenţial şi ceea ce e mai puţin important.

— Dar eu nu vreau să mă înec în gânduri triste!

— Tu nu mai eşti o femeie obişnuită, Mat-Hor, nu mai eşti o prinţesă hitită preocupată doar de propria ei plăcere, tu eşti regina Egiptului. Deci, singurul lucru care contează este datoria ta. Pentru a o înţelege, trebuie să-ţi întâlneşti propria moarte.

— Refuz să fac asta!

Privirea lui Ramses o făcu imediat pe Mat-Hor să regrete că a pronunţat aceste cuvinte. Hitita căzu în genunchi.

— Iertaţi-mă, Maiestate.

— Ridică-te, Mat-Hor. Nu eşti servitoarea mea, ci a lui Maat, regula universului care a creat Egiptul şi care îi va supravieţui. Acum, să mergem către destinul tău.

Mândră, în ciuda fricii care o stăpânea, reuşind să-şi înfrâneze neliniştea, tânăra hitită descoperi Valea Reginelor care, în pofida caracterului ei deşertic, i se păru mai puţin austeră decât cea a Regilor. Cum locul nu era închis între faleze înalte ci deschis către lumea celor vii pe care o simţea foarte aproape, Mat-Hor fu preocupată de puritatea cerului şi îşi aminti de frumuseţea peisajelor din adevărata vale, cea a Nilului, unde avea de gând să trăiască nenumărate ore de bucurie şi de plăcere.

Ramses se gândea la Nefertari care se odihnea acolo, în sala de aur a unui magnific lăcaş de eternitate, reînviind în fiecare clipă sub forma unui phoenix, a unei raze de lumină sau a unei adieri de vânt care se ridica până

în înaltul lumii. Nefertari care plutea într-o barcă, pe fluviul celest, în inima luminii.

Mat-Hor rămase tăcută, neîndrăznind să întrerupă meditaţia regelui. În ciuda gravităţii locului şi a momentului, ea fu tulburată până în adâncul fiinţei de prestanţa şi de puterea ei. Indiferent de probele pe care le va avea de trecut, hitita îşi va atinge scopul: îl va seduce pe Ramses.

Capitolul 35

Serramanna ajunsese la capătul răbdării. Pentru că şiretenia şi blândeţea nu dădeau niciun rezultat, gigantul sard se hotărâse să revină la o metodă mai directă. După ce gustase o coastă de vită cu năut, el plecă călare la atelierul lui Teşon.

De data asta, libianul va spune tot ce ştie şi, mai ales, numele asasinului lui Acha.

Când puse piciorul pe pământ, Serramanna fu surprins de adunătura de oameni din faţa atelierului tăbăcarului. Femei, copii, bătrâni, muncitori trăncăneau vrute şi nevrute.

— Daţi-vă la o parte, ordonă sardul, şi lăsaţi-mă să trec.

Uriaşul nu trebui să repete ordinul. Se lăsă tăcerea.

Înăuntru, mirosul era îngrozitor. Serramanna, care se obişnuise să se parfumeze în stil egiptean, ezită să intre. Dar priveliştea echipei de tăbăcari, înghesuiţi în apropierea pieilor sărate de antilopă, îl făcu să se aventureze în acel loc dezgustător. El dădu la o parte şirurile de păstăi de acacia, bogate în acid tanic, merse pe un pod de pământ galben şi îşi puse enormele lui mâini pe umerii a doi ucenici.

— Ce se întâmplă?

Ucenicii se dădură la o parte. Serramanna văzu cadavrul lui Teşon, cu capul băgat într-un bazin plin cu urină şi bălegar.

— Un accident, un teribil accident, explică şeful atelierului, un libian bondoc.

— Cum s-a întâmplat?

— Nimeni nu ştie nimic… Patronul trebuia să vină să lucreze dis-de-dimineaţă şi noi l-am găsit aşa, când am ajuns.
— Niciun martor?
— Niciunul.
— Asta mă miră… Teşon era un tehnician experimentat. Nu genul care să moară atât de prosteşte. Nu, e o crimă şi cineva dintre voi ştie ceva.
— Vă înşelaţi, protestă moale şeful atelierului.
— O să verific chiar eu acest lucru, promise Serramanna ameninţător. Se impune un interogatoriu serios.
Cel mai tânăr ucenic se fofilă ca un ţipar şi ieşi din atelier, luând-o la sănătoasa. Viaţa bună nu-i înmuiase însă reflexele sardului care se repezi în urmărirea lui.
Străduţele cartierului muncitoresc n-aveau secrete pentru tânăr, dar forţa fizică a şefului gărzii personale a lui Ramses nu-i permise să-şi piardă urma. Când ucenicul încercă să escaladeze un zid, mâna grea a lui Serramanna îl apucă de haine.
Aruncat în aer, fugarul urlă şi căzu greu pe pământ.
— Şalele mele… Mi-am rupt şalele!
— O să le îngrijeşti după ce-o să-mi spui adevărul. Nu pierde timpul, pramatie, altfel o să-ţi rup şi mâinile.
Terorizat, ucenicul începu să vorbească sacadat.
— Un libian l-a ucis pe patronul meu… Un bărbat cu ochi negri, cu faţă pătrată şi păr ondulat… L-a făcut pe Teşon trădător… Patronul a protestat, a jurat că nu v-a spus nimic… Dar celălalt nu l-a crezut… L-a sugrumat şi l-a băgat cu capul în bazinul cu bălegar… Apoi s-a întors spre noi şi ne-a ameninţat: „Numele meu e Malfi şi sunt stăpânul Libiei, o să vă ucid dacă spuneţi ceva poliţiei…” Şi acum, că v-am povestit tot, sunt mort!
— Nu vorbi prostii, băiete, n-o să mai pui piciorul în atelier, vei lucra ca intendent la palat.
— Nu… nu mă trimiteţi la închisoare?
— Îmi plac puştii curajoşi. Hai, ridică-te!
Mergând şontâc-şontâc, ucenicul reuşi să-l urmeze pe uriaş care părea foarte contrariat. În ciuda a ceea ce sperase, aşadar, nu Uri-Teşub îl omorâse pe Teşon.
Uri-Teşub, hititul trădător, asociat cu Malfi, un libian ucigaş, duşman din naştere al Egiptului… Da, iată ce se uneltea în umbră! Dar trebuia să-l convingă şi pe Ramses de asta.

*

Setau spăla bolurile de aramă, ploştile şi filtrele de diferite mărimi în timp ce Lotus curăţa etajerele laboratorului. Apoi specialistul în venin de şarpe îşi scoase pielea de antilopă, o înmuie în apă şi o stoarse pentru a extrage soluţiile medicinale de care era saturată. Îi revenea lui Lotus sarcina de a transforma din nou tunica în veritabilă farmacie ambulantă graţie comorilor pe care le ofereau cobra neagră, vipera şuierătoare, vipera cu coarne şi semenele lor. Frumoasa nubiană se aplecă asupra lichidului brun şi vâscos. Diluat, va fi un remediu eficace împotriva tulburărilor circulaţiei sanguine şi a slăbiciunii inimii.

Când Ramses intră în laborator, Lotus se înclină, dar Setau îşi văzu de treaba lui.

— Eşti prost dispus, constată regele.

— Exact.

— Dezaprobi căsătoria mea cu această prinţesă hitită?

— Întocmai.

— Din ce motiv?

— O să-ţi poarte ghinion.

— Nu eşti prea exagerat, Setau?

— Lotus şi cu mine cunoaştem bine şerpii. Ca să descoperi viaţa în veninul lor, trebuie să fii un specialist. Şi această viperă hitită este în stare să atace aşa cum nici cel mai bun specialist n-ar şti să prevadă.

— Oare nu mulţumită ţie sunt eu imun la reptile?

Setau mormăi. Într-adevăr, încă din adolescenţă, timp de mulţi ani, el îi dăduse lui Ramses să ia o poţiune ce conţinea doze infime de venin, pentru a supravieţui oricărui tip de muşcătură.

— Eşti prea încrezător în puterea ta, Maiestate… Lotus crede că eşti aproape nemuritor, dar eu sunt convins că această hitită va încerca să-ţi facă rău.

— Se aude că este foarte îndrăgostită, susură nubiana.

— Şi atunci! exclamă îmblânzitorul de şerpi. Când dragostea se transformă în ură, este o armă terifiantă. Această femeie va încerca să-i răzbune pe ai săi, este evident! N-are ea un câmp de bătaie nesperat, palatul regal? Bineînţeles, Ramses nu mă va asculta.

Faraonul se întoarse spre Lotus.

— Ce părere ai?

— Mat-Hor este frumoasă, inteligentă, şireată, ambiţioasă şi… hitită.
— Nu voi uita asta, promise Ramses.

*

Regele citi cu atenţie raportul pe care i-l dăduse Ameni. Cu faţa palidă, cu părul din ce în ce mai rar, secretarul particular al monarhului notase cu o mână sigură şi precisă declaraţiile inflamate ale lui Serramanna.
— Uri-Teşub, asasinul lui Acha şi Malfi libianul, complicele lui… Dar n-avem nicio dovadă.
— Niciun tribunal n-o să-i condamne, recunoscu Ameni.
— Acest Malfi… Ai auzit vorbindu-se despre el?
— Am consultat arhivele Ministerului Afacerilor externe, însemnările lui Acha şi i-am interogat pe specialiştii din Libia. Malfi este şeful unui trib războinic, foarte răzbunător la adresa noastră.
— Simplă bandă de nebuni sau pericol real?

Ameni se gândi un moment.

— Mi-ar plăcea să-ţi dau un răspuns liniştitor, dar circulă zvonul că Malfi ar fi reuşit să federalizeze mai multe clanuri care, până acum, s-ar fi sfâşiat între ele.

— Zvon sau certitudine?

— Poliţia deşertului n-a reuşit să repereze locul în care şi-a amplasat tabăra.

— Şi totuşi, acest Malfi a intrat în Egipt, l-a asasinat pe unul din compatrioţii săi în propriul lui atelier şi a plecat înapoi fără să fie pedepsit!

Ameni se temea de furia lui Ramses, cu atât mai violentă cu cât era rară.

— Nu ştiam cât este de periculos, preciză scribul.

— Dacă nu mai ştim să recunoaştem răul, cum vom guverna ţara?

Ramses se ridică şi merse până la fereastra mare din biroul său, de la care contempla soarele, direct în faţă, fără a-şi arde ochii. Soarele, astrul lui protector, îi dădea în fiecare zi energia de a-şi asuma sarcina, oricare ar fi fost dificultăţile.

— Malfi nu trebuie neglijat, declară regele.

— Libienii nu sunt în stare să ne atace!

— O mână de demoni poate semăna nenorocire, Ameni; acest libian trăieşte în deşert, adună forţe distrugătoare şi visează să le folosească împotriva noastră. Nu va fi vorba de un război ca acela dus împotriva hitiţilor, ci de o altfel de înfruntare, mai vicleană, dar nu mai puţin violentă. Simt ura lui Malfi. Creşte, se apropie.

Altădată, Nefertari era cea care îşi folosea talentul de prezicătoare pentru a orienta acţiunea regelui. De când strălucea pe cer, printre stele, Ramses avea sentimentul că spiritul ei trăia în el şi că ea continua să-l ghideze.

— Serramanna va face o anchetă amănunţită, spuse Ameni.

— Mai ai şi alte griji, prietene?

— Cam vreo sută de probleme, ca în fiecare zi, şi toate foarte urgente.

— Inutil să-ţi cer să te odihneşti un pic, presupun.

— În ziua în care nu voi mai avea nicio problemă de rezolvat, mă voi odihni.

Capitolul 36

Cu cenuşă şi natron, amestec de carbonat şi bicarbonat de sodiu, cea mai abilă dintre maseuzele palatului freca pielea lui Mat-Hor pentru a o curăţa de impurităţi. Apoi o săpuni pe tânăra hitită cu un săpun pe bază de scoarţă şi fruct de balanit, arbore bogat în saponină, şi o rugă să se întindă pe dalele calde înainte de a o frecţiona. Pomada înmiresmată uşura durerile, elimina tensiunile şi parfuma corpul.

Mat-Hor era în paradis. Niciodată, la curtea tatălui său, nu se ocupase cineva de ea cu atâta grijă şi abilitate. Machieuzele, manichiuristele şi pedichiuristele îşi practicau arta la perfecţie şi noua regină a Egiptului se simţea mai frumoasă din zi în zi. Nu era asta o condiţie indispensabilă pentru a-i cuceri inima lui Ramses? Strălucind de tinereţe şi fericire, Mat-Hor se simţea irezistibilă.

— Şi acum, decise maseuza, pomada antirid.

Hitită se revoltă.

— La vârsta mea? Eşti nebună!

— La vârsta asta trebuie să începeţi să luptaţi împotriva îmbătrânirii şi nu când este prea târziu.

— Dar…

— Aveţi încredere, Maiestate, pentru mine, frumuseţea unei regine a Egiptului este o afacere de Stat.

Învinsă, Mat-Hor îşi abandonă faţa în mâinile maseuzei care îi aplică o pomadă costisitoare făcută din miere, natron roşu, pudră de alabastru, seminţe de schinduf şi lapte de măgăriţă.

Senzaţiei de răcoare îi urmă una de căldură plăcută, care alunga urâţenia şi bătrâneţea.

Mat-Hor mergea la banchete şi recepţii, era invitată acasă la nobili şi bogaţi, vizita haremurile unde învăţa arta ţesutului, a muzicii şi a poeziei şi se iniţia în fiecare zi cu voluptate în modul de viaţă egiptean.

Totul era şi mai frumos decât în visele ei! Nu se mai gândea la Hattuşaş, trista şi mohorâta capitală a copilăriei ei, dedicată afirmării pe plan militar. Aici, la Pi-Ramses, nu existau ziduri înalte, ci grădini, bazine cu apă şi locuinţe împodobite cu ţigle vopsite care făceau din capitala lui Ramses cetatea turcoazei şi unde bucuria de a trăi se amesteca cu cântecul păsărilor.

Prinţesa hitită visase la Egipt şi acum Egiptul îi aparţinea! Ea era regina lui, respectată de toţi.

Dar oare domnea cu adevărat? Ştia că Nefertari lucrase zilnic alături de Ramses, luase cu adevărat parte la conducerea afacerilor statului şi chiar fusese principalul făuritor al tratatului de pace încheiat cu hitiţii.

Pe când ea, Mat-Hor, îşi pierdea timpul în lux şi plăceri, dar îl vedea atât de puţin pe Ramses! Desigur, când făceau dragoste, el era plin de dorinţă şi tandreţe, dar rămânea îndepărtat şi ea nu exercita nicio putere asupra regelui. Şi nu învăţase nimic din secretele guvernării.

Acest eşec nu era decât provizoriu. Dacă Mat-Hor l-ar seduce pe Ramses, l-ar domina. Inteligenţa, frumuseţea şi viclenia erau cele trei arme ale ei. Bătălia va fi lungă şi dificilă, căci adversarul era de talie. Totuşi, tânăra hitită nu se îndoia de succesul ei. Ceea ce-şi dorise cu ardoare, obţinuse întotdeauna. Şi ce voia ea astăzi era să devină o regină atât de prestigioasă încât să şteargă până şi amintirea lui Nefertari.

— Maiestate, murmură camerista, cred că… cred că faraonul se află în grădină.

— Du-te şi vezi şi, dacă este într-adevăr el, vino imediat şi spune-mi!

De ce n-o prevenise Ramses în legătură cu prezenţa lui? La ora aia, spre sfârşitul dimineţii, monarhul n-avea obiceiul să-şi acorde niciun moment de răgaz. Ce eveniment insolit justifica această excepţie?

Camerista se întoarse înnebunită.

— E chiar Faraonul, Maiestate.

— Şi… e singur?

— Da, singur.

— Dă-mi rochia cea mai lejeră şi mai simplă.

— N-o vreţi pe cea din in fin, cu broderii roşii şi…

— Grăbeşte-te.

— Ce bijuterii doriţi?

— Fără bijuterii.

— Şi… peruca?

— Fără perucă. Ai de gând să te grăbeşti?

*

Ramses se aşezase ca un scrib la poalele unui sicomor cu coroana mare şi frunzişul strălucitor, încărcat de fructe verzi şi roşii. Regele purta o perizoma tradiţională aşa cum purtau faraonii Vechiului Imperiu, în epoca în care se construiau piramide. La încheieturi, două brăţări de aur.

Hitita îl observă.

Fără nicio îndoială, vorbea cu cineva.

Ea se apropie, cu picioarele goale. O adiere de vânt făcu să tremure frunzele sicomorului al căror cânt te ungea pe suflet precum mierea. Stupefiată, tânăra femeie descoperi interlocutorul monarhului: câinele său, Străjerul, care stătea tolănit pe spate!

— Maiestate…

— Vino, Mat-Hor.

— Ştiaţi că sunt aici?

— Parfumul tău te trădează.

Ea se aşeză lângă Ramses. Străjerul se întoarse într-o parte şi luă poziţia sfinxului.

— Vorbeaţi cu… vorbeaţi cu acest animal?

— Toate animalele vorbesc. Când ne sunt apropiate, cum era leul meu şi cum este acest câine, moştenitor al unei dinastii a Străjerilor, ei au chiar multe să ne spună, dacă ştim să le ascultăm.

— Dar… ce vă povesteşte?

— Îmi vorbeşte despre fidelitate, încredere şi dreptate şi îmi descrie frumoasele drumuri de dincolo pe care mă va conduce.

Mat-Hor se strâmbă.

— Moartea… De ce să vorbim despre această oroare?

— Numai oamenii comit orori. Moartea este o simplă lege fizică şi lumea de dincolo de moarte poate deveni plenitudine, dacă existenţa noastră a fost dreaptă şi în conformitate cu regula lui Maat.

Mat-Hor se apropie şi mai mult de Ramses şi îl privi cu superbii ei ochi migdalaţi.

— Nu ţi-e teamă că-ţi murdăreşti rochia?

— Nu sunt încă îmbrăcată, Maiestate.

— O haină austeră, nicio bijuterie, nici perucă… De ce atâta simplitate?

— Maiestatea Voastră mi-o reproşează?

— Tu ai un rang de purtat, Mat-Hor, şi nu poţi să te porţi ca oricare altă femeie.

Hitita se revoltă.

— Am făcut-o vreodată? Sunt fiica unui împărat şi, acum, soţia faraonului Egiptului! Existenţa mea a fost supusă exigenţelor etichetei şi puterii.

— Etichetei, asta e sigur, dar de ce vorbeşti despre putere? Tu n-aveai nicio responsabilitate la curtea tatălui tău.

Mat-Hor se simţi prinsă în capcană.
— Eram prea tânără… şi Hatti este un stat militar în care femeile sunt considerate fiinţe inferioare. Aici, totul este diferit! Regina Egiptului n-are ea datoria să-şi servească ţara?
Tânăra îşi răsfiră părul şi pletele ei atinseră genunchii lui Ramses.
— Te simţi tu într-adevăr egipteană, Mat-Hor?
— Nu mai vreau să aud vorbindu-se de Hatti!
— Ţi-ai renega tatăl şi mama?
— Nu, bineînţeles că nu… Dar ei sunt atât de departe!
— Treci printr-o încercare grea.
— Încercare? Nici vorbă, e tot ce mi-am dorit întotdeauna! Nu mai vreau să aud vorbindu-se de trecut.
— Cum să pregăteşti ziua de mâine dacă n-ai pătruns secretele celei de ieri? Eşti tânără, Mat-Hor, şi te zbaţi căutându-ţi echilibrul. Nu-ţi va fi uşor să-l găseşti.
— Viitorul meu este în întregime conturat: sunt regina Egiptului!
— Să domneşti este o funcţie care se învaţă zi de zi, nu este niciodată dobândită.
Hitita păru înciudată:
— Nu… nu înţeleg.
— Tu eşti emblema vie a păcii dintre Egipt şi Hatti, declară Ramses. Mulţi morţi au jalonat drumul până la sfârşitul acestui lung conflict. Mulţumită ţie, Mat-Hor, bucuria a înlocuit suferinţa.
— Nu sunt… decât un simbol?
— Vei avea nevoie de mulţi ani pentru a pătrunde secretele Egiptului. Învaţă să o slujeşti pe Maat, zeiţa Adevărului şi a Dreptăţii şi existenţa ta va fi luminoasă.
Hitită se ridică şi îl privi în faţă pe stăpânul celor Două Ţări.
— Vreau să domnesc alături de Maiestatea Ta, Ramses.
— Nu eşti decât o copilă, Mat-Hor. Mai întâi renunţă la capriciile tale, poartă-ţi rangul şi lasă timpul să-şi desăvârşească opera. Acum, lasă-mă singur. Străjerul are multe să-mi împărtăşească.
Vexată, hitită se întoarse în fugă în apartamentele ei. Ramses n-avea s-o vadă cum plânge de furie.

Capitolul 37

În lunile care au urmat acestei întrevederi cu Ramses, Mat-Hor fu orbitoare. Împodobită cu rochii somptuoase, ea strălucea de frumuseţe şi farmec la seratele thebane, jucându-şi perfect rolul de regină dedicată mondenităţilor. Urmând sfaturile regelui, ea se familiariză cu obiceiurile de la curte şi aprofundă cunoaşterea culturii vechiului Egipt, a cărei profunzime o fascina.

Mat-Hor nu întâmpină niciun fel de ostilitate, dar nu reuşi să-i câştige simpatia lui Ameni, despre care toţi spuneau că este cel mai apropiat prieten al monarhului. Cât despre Setau, celălalt confident, acesta se întorsese în Nubia în compania lui Lotus, pentru a recolta veninul scumpelor sale reptile şi pentru a-şi pune în aplicare ideile legate de dezvoltarea regiunii.

Tânăra hitită avea totul, dar nu poseda nimic. Atât de aproape de ea, puterea îi scăpa şi amărăciunea începea să-i cuprindă sufletul. Căuta zadarnic modalitatea de a-l cuceri pe Ramses şi, pentru prima dată, se îndoia de ea însăşi. Dar nu i-ar fi dat regelui ocazia să observe asta. Aşa că îşi căuta consolarea în petreceri şi serbări a căror regină incontestabilă era.

În acea seară de toamnă, Mat-Hor se simţi obosită. Le dădu liber slujitorilor şi se întinse pe pat, cu ochii deschişi, pentru a putea visa la Ramses, acest om atotputernic şi de nepătruns.

O adiere de vânt ridică pânza de în pusă în fereastră. Cel puţin aşa crezu ea un moment, până când apăru un bărbat cu părul lung, cu trupul impozant.

Mat-Hor se ridică şi îşi încrucişă braţele peste piept.

— Cine sunteţi?

— Un compatriot.

Lumina lunii îi permise reginei să distingă mai bine trăsăturile neaşteptatului vizitator.

— Uri-Teşub!

— Îţi aminteşti de mine, fetiţo?

— Ai îndrăznit să pătrunzi în camera mea!

— N-a fost uşor, te pândesc de câteva ore. Cum diavolul ăsta de Serramanna nu încetează să mă supravegheze, am aşteptat mult timp înainte de a mă apropia de tine.

— Uri-Teşub… L-ai ucis pe împăratul Muwattalis şi ai încercat să-i suprimi pe tatăl şi pe mama mea!

— Toate astea au fost demult… Astăzi, noi suntem doi hitiţi exilaţi în Egipt.

— Uiţi cine sunt?

— O femeie frumoasă condamnată să se amăgească cu o lume artificială.

— Sunt regina lui Ramses şi regina acestei ţări!

Uri-Teşub se aşeză pe marginea patului.

— Nu mai visa, fetiţo!

— Chem paza!

— Ei bine, cheam-o.

Uri-Teşub şi Mat-Hor se înfruntară din priviri. Tânăra se ridică şi luă o cupă de apă rece.

— Nu eşti decât un monstru şi o brută! De ce-ar trebui să te-ascult pe tine, un general trădător?

— Pentru că aparţinem aceluiaşi popor care va fi întotdeauna duşmanul acestui Egipt blestemat!

— Încetează să mai baţi câmpii: tratatul de pace este semnat.

— Încetează să te mai îmbeţi cu iluzii, Mat-Hor. Pentru Ramses, tu nu eşti decât o străină care va fi în curând închisă într-un harem.

— Te înşeli!

— Ţi-a acordat el măcar o fărâmă de putere?

Tânăra nu zise nimic.

— În ochii lui Ramses, tu nu exişti. Nu eşti decât o hitită şi o ostatecă a acestei păci pe care faraonul o va rupe pentru a strivi un duşman dezarmat. Ramses este viclean şi crud, i-a întins lui Hattuşil o capcană subtilă şi el a căzut în ea. Şi tu, tu ai fost sacrificată de propriul tău tată! Distrează-te, Mat-Hor, bucură-te de viaţă, căci tinereţea trece repede, mult mai repede decât îţi imaginezi.

Regina îi întoarse spatele lui Uri-Teşub.

— Ai terminat?

— Gândeşte-te la ceea ce ţi-am spus şi vei constata veridicitatea propunerilor mele. Dacă doreşti să mă mai vezi, dă-mi de ştire fără să-l alertezi pe Serramanna.

— Ce motiv aş avea să te revăd?

— Îţi iubeşti ţara la fel de mult ca mine. Şi nu accepţi nici înfrângerea, nici umilirea.

Mat-Hor ezită mult timp înainte de a se întoarce.

O adiere uşoară ridică perdeaua de in, Uri-Teşub dispăruse. Era doar un demon al nopţii sau tocmai o trezise la realitate?

*

Cei şase bărbaţi cântau cât îi ţinea gura, mişcându-şi în cadenţă picioarele într-o cuvă mare, plină cu struguri. Veseli nevoie mare, călcau ciorchinii copţi din care avea să iasă un vin excelent. Pe jumătate beţi, din cauza vaporilor care se ridicau din cuvă, ei se ţineau mai mult sau mai puţin ezitanţi de ramurile butucului. Cel mai entuziasmat era Serramanna care le impunea ritmul tovarăşilor săi.

— Vă caută cineva, îi spuse un podgorean.

— Continuaţi, le ordonă Serramanna oamenilor săi, şi nu vă înmuiaţi!

Bărbatul era un gradat aparţinând poliţiei deşertului. Cu faţa pătrată, ridată, el nu se despărţea niciodată de arcul, săgeţile şi sabia lui scurtă.

— M-am prezentat la raport, îi spuse el lui Serramanna. Patrulele noastre străbat, de mai multe luni, în lung şi-n lat, deşertul Libiei în căutarea lui Malfi şi a răzvrătiţilor a căror căpetenie este.

— L-aţi localizat în sfârşit?

— Din păcate, nu. Acest deşert este imens şi noi nu controlăm decât zona din apropierea Egiptului. Este riscant să ne aventurăm mai departe. Beduinii ne spionează şi îl previn pe Malfi de apropierea noastră. Pentru noi, el este ca o umbră insesizabilă.

Serramanna fu decepţionat şi contrariat. Competenţa poliţiştilor din deşert era indiscutabilă. Eşecul lor dovedea că Malfi era un adversar redutabil.

— E sigur că Malfi a unit mai multe triburi?

— Nu sunt convins de asta, răspunse gradatul. Poate nu e decât un zvon, ca atâtea altele.

— Malfi s-a lăudat că deţine o dagă de fier?

— N-am auzit nimic de asta.

— Lasă acolo dispozitivul de alertă. La cel mai mic incident, avertizează palatul.

— Cum doriţi… dar de ce ne temem atât de mult de libieni?

— Suntem siguri că Malfi va încerca să ne facă rău într-un fel sau altul. Şi e suspectat de crimă.

*

Ameni nu arunca niciun document. De-a lungul anilor, biroul lui din Pi-Ramses se umpluse de arhive, sub formă de papirusuri sau tăbliţe de lemn. Trei încăperi anexe adăposteau vechile dosare. În mai multe rânduri, subordonaţii lui îi recomandaseră să se debaraseze de textele fără importanţă, dar Ameni voia să păstreze maximum de informaţii, ca să nu fie constrâns să apeleze la diverse administraţii a căror lentoare îl exaspera.

Scribul lucra repede. Din punctul său de vedere, orice problemă a cărei soluţie trena avea tendinţa de a se agrava. Şi de cele mai multe ori era mai bine să nu conteze decât pe el însuşi fără să se mai gândească la nenumăratele relaţii gata să se destrame imediat ce greul părea de nedepăşit.

Satisfăcut de o enormă farfurie de carne fiartă care n-avea să-l îngraşe mai mult ca alte mese, Ameni lucra la lumina lămpilor cu ulei când Serramanna intră în biroul lui.

— Mereu citeşti…

— Trebuie să se ocupe cineva şi de mărunţişuri în ţara asta.

— O să-ţi prăpădeşti sănătatea, Ameni.

— Mi-am prăpădit-o demult.

— Pot să m-aşez?

— Cu condiţia să nu deranjezi nimic.

Uriaşul sard rămase în picioare.

— Nimic nou în legătură cu Malfi, se plânse el. Se ascunde în deşertul Libiei.

— Şi Uri-Teşub?

— Trăieşte pe picior mare cu bogata feniciană. Dacă nu l-aş cunoaşte, precum îşi cunoaşte un vânător vânatul, aş jura că a devenit un respectabil bogătan fără alte ambiţii decât fericirea conjugală şi mâncarea aleasă.

— De ce nu, în fond? Alţi străini au fost seduşi de o existenţă liniştită.

— Sigur…

Tonul sardului îl intrigă pe Ameni.

— Ce insinuezi?

— Tu eşti un excelent scrib, dar timpul trece şi nu mai eşti tânăr.

Ameni lăsă pensula şi îşi încrucişă braţele.

— Am cunoscut o femeie fermecătoare şi foarte timidă, mărturisi sardul. Cu toate astea, nu îmi place. În schimb, tu ar trebui s-o apreciezi…

— Vrei să… mă însori?

— În ce mă priveşte, eu simt adesea nevoia de schimbare… Dar tu, tu i-ai fi credincios unei bune soţii.

Ameni se înfurie.

— Viaţa mea înseamnă acest birou şi gestiunea afacerilor publice! Îţi imaginezi o femeie aici? Ar aranja totul după capul ei şi ar semăna dezordinea şi haosul!

— M-am gândit…

— Nu te mai gândi şi încearcă mai degrabă să-l identifici pe asasinul lui Acha.

Capitolul 38

Templul pentru veşnicie al lui Ramses, de pe malul de vest al Thebei, se întindea pe o suprafaţă de cinci hectare. Conform dorinţelor faraonului, pilonii păreau că se înalţă până la cer, copacii umbreau bazinele cu apă curată, uşile erau din bronz aurit, dalele din argint şi statui animate de prezenţa ka-ului erau amplasate în curţile templului. În jurul sanctuarului, o bibliotecă şi antrepozite iar în inima edificiului, capelele dedicate lui Seti, tatăl lui Ramses, Tuyei, mama lui, şi lui Nefertari, marea lui soţie regală.

Stăpânul Celor Două Ţări mergea frecvent pe acest domeniu magic care aparţinea divinităţilor. Aici, el venera memoria acestor fiinţe scumpe, care vor trăi pentru totdeauna în el. Dar de data asta, vizita avea un caracter excepţional.

Meritamon, fiica lui Ramses şi a lui Nefertari, trebuia să îndeplinească un ritual care să-l imortalizeze pe faraonul domnitor.

Când o văzu, Ramses fu din nou frapat de asemănarea cu mama ei. În rochia ei mulată, ornată cu două rozete în dreptul pieptului, Meritamon o întruchipa pe Seşat, zeiţa Scrierii. Faţa ei fină, încadrată de cercei în formă de disc, era fragilă şi luminoasă.

Regele o îmbrăţişă.

— Cum o duci, scumpa mea fiică?

— Mulţumită ţie, pot să meditez în acest templu şi să cânt pentru zei. În fiecare clipă simt prezenţa mamei mele.

— La cererea ta am venit la Theba. Ce mister vrei să-mi dezvălui, tu care eşti singura regină a Egiptului recunoscută de temple?

Meritamon se înclină în faţa suveranului.

— Maiestatea Sa să binevoiască să mă urmeze.

Zeiţa pe care o încarna îl conduse pe Ramses până la o capelă unde îl aştepta un preot purtând masca de ibis a zeului Thot. Sub privirea lui Ramses, Thot şi Seşat inscripţionară cele cinci nume ale regelui pe frunzele unui copac mare gravat în relief în piatră.

— Astfel, spuse Meritamon, analele tale sunt scrise de milioane de ori, aşa încât ele vor dăinui pentru totdeauna.

Ramses fu cuprins de o ciudată emoţie. Nu era decât un om căruia destinul îi încredinţase o sarcină grea, dar cuplul divin evoca o altă realitate, cea a Faraonului, al cărui suflet trecea din rege în rege, de la începuturile dinastiilor.

Cei doi care celebrară ritul se retraseră, lăsându-l pe Ramses să contemple copacul de milioane de ani în care tocmai îşi înscrisese nemurirea.

*

Meritamon se întorcea pe domeniul muzicienilor templului când o femeie blondă, somptuos îmbrăcată, îi bară drumul.

— Eu sunt Mat-Hor, spuse ea cu agresivitate. Nu ne-am întâlnit niciodată, dar trebuia să-ţi vorbesc.

— Eşti soţia oficială a tatălui meu, n-avem nimic să ne spunem.

— Dar tu eşti adevărata regină a Egiptului!

— Rolul meu este strict teologic.

— Altfel spus, esenţial!

— Interpretezi faptele după bunul tău plac, Mat-Hor. Pentru mine, nu va fi niciodată o altă mare soţie regală în afară de Nefertari.

— Ea este moartă şi eu sunt vie! Din moment ce refuzi să domneşti, de ce mă împiedici pe mine s-o fac?

Meritamon surâse.

— Ai o imaginaţie bogată. Eu trăiesc aici retrasă şi nu mă interesează treburile lumeşti.

— Dar eşti prezentă în timpul riturilor de stat, în calitate de regină a Egiptului!

— Asta este voinţa faraonului. O conteşti?

— Vorbeşte-i, convinge-l să-mi dea locul care mi se cuvine. Influenţa ta va fi determinantă.
— Ce vrei, de fapt, Mat-Hor?
— Vreau dreptul de a domni, căsătoria mă autorizează să fac asta.
— Egiptul nu se cucereşte prin forţă, ci prin iubire. Pe acest pământ, dacă neglijezi legea lui Maat uitând îndatoririle tale, vei avea deziluzii penibile.
— Nu mă interesează discursurile tale, Meritamon; eu îţi cer ajutorul. Eu nu renunţ la această lume.
— Ai mai mult curaj ca mine, îţi doresc noroc, Mat-Hor.

*

Ramses medită îndelung în imensa sală cu coloane a templului din Karnak pe care tatăl său Seti o începuse şi pe care, el, în calitatea sa de fiu şi succesor, o terminase. Pătrunzând prin ferestrele de piatră a *claustra*, soarele lumina, rând pe rând, scenele sculptate şi pictate în care se vedea faraonul aducând ofrande divinităţilor pentru ca ele să rămână pe pământ.

Amon, marele suflet al Egiptului care dădea suflu oricărei nări, rămânea ascuns, dar acţiona peste tot. *El se simte în vânt,* spunea un imn, *dar nu se vede. Noaptea este plină de prezenţa lui. Ceea ce este sus şi ceea ce este jos este realizat de el.* A încerca să-l cunoşti pe Amon, ştiind că el va scăpa mereu inteligenţei umane, nu însemna, cum o afirma *Cartea ieşirii la lumină,* să îndepărtezi răul şi tenebrele, să pătrunzi viitorul şi să organizezi ţara astfel încât să fie asemănătoare cerului?

Bărbatul care înainta spre Ramses avea o faţă pătrată şi dură pe care vârsta nu o îmblânzise. Fost controlor al grajdurilor regale, el intrase în serviciul lui Amon de la Karnak şi sărise treptele ierarhiei pentru a deveni al doilea profet al zeului. Ras în cap, îmbrăcat cu o robă de in imaculată, Bakhen se opri la câţiva paşi de monarh.
— Mare este bucuria de a vă revedea, Maiestate.
— Mulţumită ţie, Karnak şi Luxor sunt demne de divinităţile care le locuiesc. Ce face Nebu?
— Marele preot nu mai iese din căsuţa lui, de lângă lacul sfânt, nu mai are vârsta potrivită, dar continuă să dea ordine.

Ramses aprecia fidelitatea lui Bakhen. Era una din acele fiinţe excepţionale, lipsite de ambiţie şi al căror rol principal era să acţioneze drept. Cel mai mare domeniu sacru al Egiptului era pe mâini bune.

Totuşi Bakhen părea mai puţin calm decât de obicei.

— Probleme grave? întrebă Ramses.

— Tocmai am primit plângeri din partea unor mici sanctuare ale regiunii thebane. În curând nu vor mai avea tămâie şi smirnă, indispensabile în timpul practicilor cotidiene ale riturilor. Pentru moment, rezervele de la Karnak vor fi suficiente pentru a le veni în ajutor, dar şi stocurile mele vor fi epuizate în două sau trei luni.

— Templele nu trebuiau să fie aprovizionate la începutul iernii?

— Desigur, Maiestate, dar ce cantitate vom primi? Ultimele recolte au fost atât de slabe încât riscăm să rămânem fără aceste substanţe esenţiale. Dacă ritualul nu mai este celebrat în mod satisfăcător, ce se va întâmpla cu armonia ţării?

*

Chiar la întoarcerea lui Ramses în capitală, Ameni se prezentă în biroul său cu braţele încărcate de papirusuri administrative. Toţi se întrebau cum un scrib atât de firav avea energia necesară pentru a căra atâta greutate.

— Maiestate, trebuie să interveniţi cât se poate de repede! Taxa pe vapoarele de mărfuri este excesivă şi…

Ameni se întrerupse. Faţa gravă a lui Ramses îl făcu să se răzgândească şi să nu-l mai deranjeze cu amănunte.

— Care este situaţia rezervelor noastre de oliban, tămâie şi smirnă?

— Nu pot să-ţi spun pe loc, trebuie să verific… Dar nu e nimic alarmant.

— Cum poţi fi atât de sigur?

— Pentru că am instituit un sistem de control. Dacă stocurile ar fi scăzut în mod semnificativ, aş fi ştiut.

— În regiunea thebană, în curând va fi penurie.

— Să folosim rezervele antrepozitelor din Pi-Ramses şi să sperăm că viitoarele recolte vor fi bogate.

— Lasă sarcinile mai puţin importante în grija altora şi ocupă-te imediat de această problemă.

*

Ameni îi convocă în biroul său pe directorul rezervelor Dublei Case Albe, pe şeful Trezoreriei şi pe superiorul Casei Pinului, însărcinat cu

verificarea livrărilor de mărfuri de provenienţă străină. Cei trei notabili atinseseră liniştiţi vârsta de cincizeci de ani.

— Am fost obligat să plec de la o reuniune importantă, se plânse şeful Trezoreriei, şi sper că nu ne-aţi deranjat degeaba.

— Sunteţi toţi trei responsabili cu rezervele de oliban, tămâie şi smirnă, le aminti Ameni. Întrucât niciunul dintre voi nu m-a alertat, presupun că situaţia nu e îngrijorătoare.

— Eu nu mai am aproape deloc oliban, mărturisi directorul rezervelor Dublei Case Albe, dar cu siguranţă că nu e şi cazul colegilor mei.

— Eu nu mai am decât un stoc mic, preciză şeful Trezoreriei, dar cota de alertă nefiind încă atinsă, n-am considerat necesar să fac un raport scris către colegii mei.

— Situaţia mea este identică, spuse directorul Casei Pinului. Dacă stocurile mele ar fi continuat să scadă în următoarele luni, n-aş fi ezitat să iau măsuri.

Ameni era consternat.

Cei trei înalţi funcţionari sacrificaseră spiritul legii în favoarea literei şi, ca de obicei, nu comunicaseră între ei.

— Vreau situaţia exactă a stocurilor voastre.

Ameni calculă rapid: până la primăvara viitoare, n-ar mai rămâne niciun grăunte de tămâie în Egipt, iar smirna şi olibanul ar dispărea şi ele din laboratoare şi din temple.

Şi în întreaga ţară, va lua naştere şi se va amplifica un sentiment de revoltă împotriva lipsei de prevedere a lui Ramses.

Capitolul 39

Mereu la fel de frumoasă ca o auroră de primăvară, medicul-şef Neferet termină de pregătit un amestec compus din răşină de arbore de fistic, miere, bucăţele de aramă şi un pic de smirnă, destinat să îngrijească un dinte al ilustrului său pacient.

— Niciun abces, îi explică ea lui Ramses, dar aveţi gingiile fragile şi o tendinţă tot mai pronunţată spre artrită. Maiestatea Voastră să nu uite de

clătirea gurii şi de decocturile cu scoarţă de salcie.

— Am pus să se planteze mii de sălcii de-a lungul fluviului şi pe marginea bazinelor de apă. Veţi dispune în curând de o mare cantitate de produse antiinflamatoare.

— Mulţumesc, Maiestate. Vă mai prescriu şi o cocă de mestecat pe bază de împărătească, ienupăr, fructe de sicomor şi tămâie. Pentru că am adus vorba de tămâie şi smirnă a căror acţiune asupra durerii este remarcabilă, ţin să vă informez că aceste produse ne vor lipsi în curând.

— Ştiu, Neferet, ştiu…

— Când vor fi livrate medicilor şi chirurgilor?

— Cât de repede posibil.

Observând încurcătura monarhului, Neferet nu-i mai puse întrebările care-i stăteau pe buze. Problema trebuia să fie gravă, dar ea avea încredere în Ramses că va scoate ţara din acest impas.

*

Ramses meditase îndelung în faţa statuii tatălui său Seti, a cărui faţă din piatră era intens animată, graţie talentului sculptorului. În austerul birou cu pereţi albi, prezenţa lui Seti lega gândirea faraonului care domnea cu cea a predecesorului său. Când trebuia să ia decizii de care depindea viitorul regatului, Ramses nu uita niciodată să consulte sufletul monarhului care-l iniţiase în funcţie, cu preţul unei educaţii riguroase pe care puţine fiinţe ar fi tolerat-o.

Seti avusese dreptate. Dacă Ramses suporta greutatea unei lungi domnii, asta se datora acestei formaţii exigente pe care i-o datora. O dată cu maturitatea, focul care-l animase scăzuse în intensitate, dar pasiunea tinereţii se metamorfozase într-o dorinţă ardentă de a-şi conduce ţara şi poporul aşa cum o făcuseră strămoşii săi.

Când privirea lui Ramses căzu pe marea hartă a Orientului Apropiat pe care o consulta adesea, faraonul se gândi la Moise, prietenul său din copilărie. Şi în el ardea un foc, adevăratul său ghid prin deşert, în căutarea Pământului Făgăduit.

În mai multe rânduri, în ciuda părerii consilierilor militari, faraonul refuzase să intervină împotriva lui Moise şi a evreilor. Nu trebuiau ei să-şi urmeze destinul până la capăt?

Ramses îi chemă pe Ameni şi pe Serramanna.

— Am luat mai multe decizii. Una dintre ele va fi pe placul tău, Serramanna.

Ascultându-l pe rege, uriaşul sard simţi o puternică bucurie.

*

Tanit, apetisanta feniciană, nu se mai sătura de trupul lui Uri-Teşub. Deşi hititul o trata cu brutalitate, ea îi accepta toate toanele. Datorită lui, ea descoperea în fiecare zi plăcerile uniunii carnale şi trăia o nouă tinereţe. Uri-Teşub devenise zeul ei.

După ce o sărută sălbatic, hititul se ridică şi, în toată splendoarea nudităţii lui, se îndepărtă ca un animal.

— Eşti o iapă superbă, Tanit! Din când în când o să mă faci aproape să-mi uit ţara.

Tanit părăsi la rândul ei patul şi lăsându-se pe vine, îmbrăţişă pulpele amantului ei.

— Suntem fericiţi, atât de fericiţi! Să nu ne mai gândim decât la noi şi la plăcerea noastră…

— Mâine plecăm la vila ta din Fayum.

— Nu-mi place, dragule, prefer Pi-Ramses.

— Cum ajungem acolo, eu voi pleca şi tu, tu îi vei face pe toţi să creadă că suntem împreună în acel cuib al iubirii.

Tanit se ridică şi îşi lipi sânii mari de pieptul lui Uri-Teşub pe care îl îmbrăţişă cu pasiune.

— Unde te duci şi cât timp vei lipsi?

— N-ai nevoie s-o ştii. La întoarcerea mea, dacă Serramanna te ia la întrebări, nu trebuie să spui decât câteva cuvinte: nu ne-am părăsit nicio secundă.

— Ai încredere, dragule, eu…

Hititul o pălmui pe feniciană care scoase un strigăt de durere.

— Eşti femeie şi o femeie nu trebuie să se amestece în afacerile bărbaţilor. Fii ascultătoare şi totul va merge bine.

Uri-Teşub pleca să se întâlnească cu Malfi pentru ca să intercepteze convoiul de oliban, tămâie şi smirnă şi să distrugă preţioasele produse. După acest dezastru, popularitatea lui Ramses va fi grav afectată şi tulburarea va pune stăpânire pe ţară, creând condiţii propice pentru un atac surpriză al libienilor. În Hatti, gruparea ostilă păcii cu Egiptul o să-l alunge

pe Hattuşil de pe tron şi îl vor aduce înapoi pe Uri-Teşub, singurul şef de război capabil să învingă armatele Faraonului.

O servitoare înspăimântată apăru în uşa camerei.

— Stăpână, a venit poliţia! Un uriaş cu cască şi înarmat…

— Scapă de el, îi ordonă Tanit.

— Nu, interveni Uri-Teşub, să vedem ce vrea de la noi prietenul nostru Serramanna. Să aştepte, o să venim.

— Refuz să stau de vorbă cu acest bădăran.

— Dimpotrivă, frumoasa mea! Uiţi că suntem cuplul cel mai îndrăgostit din ţară? Pune-ţi o rochie care-ţi lasă sânii goi şi parfumează-te.

*

— Puţin vin, Serramanna? întrebă Uri-Teşub, strângând în braţe o Tanit languroasă.

— Sunt în misiune oficială.

— Şi în ce mod ne priveşte pe noi? întrebă feniciana.

— Ramses i-a acordat azil lui Uri-Teşub în vremuri dificile şi e încântat acum de integrarea lui în societatea egipteană. De aceea regele vă acordă un privilegiu de care puteţi fi mândri.

Tanit fu uimită.

— Despre ce e vorba?

— Regina întreprinde o vizită în toate haremurile din Egipt unde, în onoarea ei, vor fi organizate numeroase festivităţi. Am plăcerea să vă anunţ că vă număraţi printre invitaţi şi că o veţi însoţi pe tot parcursul călătoriei.

— Este… Este minunat! exclamă feniciana.

— Nu pari prea încântat, Uri-Teşub, remarcă sardul.

— Bineînţeles că da… Eu, un hitit…

— Regina Mat-Hor nu este de origine hitită? Şi tu eşti căsătorit cu o feniciană. Egiptul este foarte primitor, când îi sunt respectate legile. E cazul tău, aşa că eşti considerat un autentic supus al Faraonului.

— De ce ai primit tu sarcina de a ne aduce această veste?

— Pentru că eu sunt responsabil cu securitatea oaspeţilor de marcă, răspunse sardul cu un zâmbet larg. Şi nu te voi pierde din ochi nicio clipă.

*

Nu erau decât o sută, dar puternic înarmaţi şi perfect antrenaţi. Malfi formase un comando din care nu făceau parte decât cei mai buni oameni, războinici experimentaţi amestecaţi cu tineri luptători cu o energie inepuizabilă.

După un ultim antrenament, în cursul căruia mai muriseră vreo zece incapabili, comandoul părăsise tabăra secretă din inima deşertului libian pentru a o lua spre Nord în direcţia fâşiei occidentale a deltei Egiptului. Când în barcă, când pe drumuri noroioase, libienii vor traversa Delta de la vest la est, apoi se vor bifurca spre peninsula arabică pentru a ataca convoiul cu substanţe preţioase. Cu Uri-Teşub şi partizanii lui se vor întâlni înainte de frontieră şi acesta le va da indicaţii precise care le va permite să evite patrulele egiptene şi să scape supravegherii pândarilor.

Prima etapă a acţiunii de cucerire va fi un triumf. Libienii oprimaţi îşi vor recăpăta speranţa şi Malfi va deveni eroul unui popor răzbunător, dornic să-şi ia revanşa. Graţie lui, Nilul se va transforma într-un fluviu de sânge. Dar trebuia mai întâi să lovească Egiptul în valorile lui esenţiale: celebrarea ritualurilor şi a cultului destinat divinităţilor, expresii ale respectării regulii lui Maat. Fără tămâie şi smirnă, preoţii se vor simţi abandonaţi şi îl vor acuza pe Ramses că a rupt pactul cu cerul.

Cercetaşul se întoarse înapoi.

— Nu putem să mergem mai departe, îi spuse el lui Malfi.

— Ţi-ai pierdut minţile?

— Veniţi să vedeţi şi singur, stăpâne.

Culcat pe burtă pe o movilă de pământ moale, ascuns printre spini, lui Malfi nu-i veni să-şi creadă ochilor.

Armata egipteană se desfăşurase pe o suprafaţă mare de teren, între mare şi mlaştinile pe care le străbăteau în lung şi-n lat bărci mici în care se aflau arcaşi. Turnurile din lemn le permiteau arcaşilor să supravegheze un vast orizont. Erau acolo câteva mii de oameni, comandaţi de Merenptah, fiul mezinul lui Ramses.

— E imposibil de trecut, estimă cercetaşul, vom fi reperaţi şi masacraţi.

Malfi nu putea să-i ducă la moarte pe cei mai buni oameni ai săi, viitoarele vârfuri de lance ale armatei libiene. Să distrugi o caravană era uşor, dar să ţii piept unui număr atât de mare de soldaţi egipteni era sinucidere.

De furie, libianul apucă o tufă de spini şi o strânse în pumn.

Capitolul 40

Şeful caravanelor care se îndreptau spre Egipt era uluit. El, un comerciant călit, un sirian de cincizeci şi opt de ani care străbătuse în lung şi-n lat toate drumurile Orientului Apropiat pentru a face negoţ, nu văzuse niciodată o asemenea comoară. Îşi dăduse întâlnire cu producătorii în partea de nord-vest a peninsulei arabice, într-o regiune aridă şi pustie unde temperatura diurnă era toridă şi cea nocturnă adesea glacială, fără a mai pune la socoteală şerpii şi scorpionii. Dar locul era ideal pentru a adăposti un antrepozit secret în care de trei ani, sirianul aduna bogăţiile furate tezaurului egiptean.

Complicilor săi, libianul Malfi şi hititul Uri-Teşub, le spusese cu convingere că stocurile de produse preţioase, de altfel foarte mici din cauza recoltelor slabe, fuseseră distruse. Malfi şi Uri-Teşub erau războinici, nu comercianţi. Ei nu ştiau că un bun negustor nu-şi sacrifică niciodată marfa.

Cu plete negre şi lipicioase întinse pe capul rotund, cu faţa visătoare, cu bustul mare, susţinut de nişte picioare scurte, sirianul minţea şi fura încă din adolescenţă, neuitând să cumpere tăcerea celor care ar fi putut să-l denunţe autorităţilor.

Prieten al unui alt sirian, Raia, spion în solda hitiţilor, care murise în mod brutal, şeful caravanelor strânsese, de-a lungul anilor, o frumuşică avere ocultă. Nu era ea ridicol de mică în comparaţie cu incredibilul izvor de bogăţie care tocmai fusese depozitată în antrepozitul său?

Înalţi de trei metri, în medie, arborii de tămâie din Arabia dăduseră trei recolte atât de abundente încât fusese nevoie să fie angajaţi de două ori mai mulţi muncitori sezonieri decât de obicei. Frunzele de culoare verde închis şi florile aurii cu roşu în mijloc nu erau decât ornamente alături de superba coajă maronie. Când o răzuiai, izvorau picături de răşină care adunate şi transformate de specialişti în cocoloaşe tari, răspândeau în timpul arderii un parfum minunat.

Şi ce să mai spui de cantitatea incredibilă de oliban! Răşina lui alburie, lăptoasă şi parfumată cursese cu o generozitate demnă de vârsta de aur. Micile lacrimi în formă de pară, albe, gri sau galbene, îl făcuseră pe şeful

caravanelor să plângă de bucurie. El cunoştea numeroasele virtuţi ale acestui produs scump şi căutat, antiseptic, antiinflamator şi analgezic; ca unguent sau ca plasture, sub formă de pudră sau chiar ca băutură, medicii egipteni îl foloseau pentru a lupta împotriva tumorilor, ulcerelor, abceselor, bolilor de ochi şi otitelor. Olibanul stopa hemoragiile şi grăbea cicatrizarea rănilor. Era folosit chiar ca antidot al otrăvii. Neferet, celebrul medic-şef al Celor Două Ţări, ar plăti în aur pentru indispensabilul oliban.

Şi răşina verde de galbanum, şi răşina închisă la culoare de labdanum, şi uleiul gros şi răşinos al arborelui de balsam, şi smirna… Sirianul era în pragul extazului. Ce comerciant ar fi crezut că poate avea într-o bună zi o asemenea avere?

Sirianul nu uitase să pregătească o momeală pentru aliaţii săi, trimiţând o caravană pe drumul unde îl aşteptau Uri-Teşub şi Malfi. Nu greşise oare încredinţându-i doar o încărcătură modestă? Din păcate, vestea se răspândea deja: se vorbea de o recoltă excepţională şi aceste zvonuri riscau să ajungă prea repede la urechile hititului şi ale libianului.

Cum să câştige timp? În două zile, sirianul îi va primi pe negustorii greci, ciprioţi şi libanezi cărora le va vinde conţinutul antrepozitului înainte de a fugi în Creta unde va duce o viaţă fericită. Două zile interminabile, în cursul cărora se temea să nu-i vadă venind pe aliaţii săi de temut.

— Un hitit doreşte să vă vorbească, îl anunţă unul dintre servitori.

Sirianului i se uscă gura şi ochii îi ardeau. Catastrofă! Neîncrezător, Uri-Teşub venea să-i ceară socoteală. Şi dacă îl obliga să deschidă antrepozitul… Trebuia să fugă sau să încerce să-l convingă pe ex-generalul şef al armatei hitite?

Înspăimântat, sirianul fu incapabil să ia o decizie.

Omul care veni spre el nu era Uri-Teşub.

— Tu… tu eşti hitit?

— Da, sunt.

— Şi eşti un prieten de-al…

— Fără nume. Da, sunt un prieten al generalului, singurul om capabil să salveze Hatti de la dezonoare.

— Bine, bine… Zeii fie de partea lui! Când îl voi revedea?

— Va trebui să ai răbdare.

— Doar nu i s-a întâmplat ceva?

— Nu, linişteşte-te. Dar este reţinut în Egipt de ceremonii oficiale şi contează pe tine să respecţi întocmai termenii contractului vostru.

— Să n-aibă nicio grijă! Contractul a fost pus în aplicare, totul s-a derulat aşa cum a vrut.

— Deci pot să-l liniştesc pe general.

— Să-şi vadă de petreceri: dorinţele lui au fost împlinite! Când voi sosi în Egipt, îl voi contacta.

Imediat după plecarea hititului, patronul caravanelor dădu pe gât, fără să respire, trei cupe de lichior tare. Avea mai mult noroc decât sperase! Uri-Teşub reţinut în Egipt… Cu siguranţă exista un zeu al hoţilor!

Mai rămânea Malfi, un nebun periculos, animat uneori de licăriri de luciditate. De obicei, vederea sângelui era suficientă ca să-l îmbete. Omorând câţiva negustori, probabil că simţise o plăcere la fel de mare ca cea provocată de o femeie şi uitase să examineze de aproape mărfurile. Dar dacă se arătase bănuitor, atunci îl va căuta pe şeful caravanelor cu furia unui dement.

Sirianul avea multe calităţi, dar nu şi curaj. Să-l înfrunte pe Malfi era peste puterile sale.

În depărtare, un nor de praf.

Comerciantul nu aştepta pe nimeni… Nu putea fi vorba decât de libian şi de comandoul său de ucigaşi.

Copleşit, sirianul căzu lat pe o rogojină; norocul i se schimba. Malfi o să-i taie beregata cu delectare şi o să-l lase să moară.

Norul de praf se deplasa încet. Cai? Nu, ar fi înaintat mai repede. Măgari… Da, erau măgari. O caravană, deci! Dar de unde venea?

Încurajat, dar intrigat, negustorul se ridică şi nu mai pierdu din vedere cortegiul de patrupede greu încărcate care avansau în ritmul lor cu paşi foarte siguri. Şi recunoscu însoţitorii caravanei: cei pe care îi trimisese la moarte pe drumul unde îi aştepta Malfi!

Nu era cumva victima unui miraj? Nu, iată-l pe şeful convoiului, un compatriot mai în vârstă decât el.

— A fost în regulă călătoria, prietene?

— Nicio problemă.

Patronul caravanelor abia îşi ascunse stupefacţia.

— Nici cel mai mic incident?

— Nici cel mai mic. Dar nu prea am avut timp să bem, să mâncăm, să ne spălăm şi să dormim. Te ocupi tu de încărcătură?

— Bineînţeles, bineînţeles… Du-te să te odihneşti.

Caravana teafără şi nevătămată, încărcătura intactă… O singură explicaţie posibilă: Malfi şi libienii fuseseră opriţi. Poate că nebunul ăla obsedat de război fusese ucis de poliţia deşertului.

Noroc şi bogăţie… Viaţa îl copleşea pe sirian cu toate fericirile. Ce bine făcuse că îşi asumase riscul!

Puţin ameţit, alergă până la antrepozitul a cărui cheie o avea doar el.

Zăvorul de lemn era rupt.

Livid, patronul caravanelor împinse uşa. În faţa lui, lângă un morman de bogăţii, un om ras în cap, îmbrăcat în piele de panteră.

— Cine… cine sunteţi?

— Kha, mare preot la Memphis şi fiul mai mare al lui Ramses. Am venit să caut ceea ce aparţine Egiptului.

Sirianul îşi încleştă mâna pe dagă.

— Fără gesturi stupide… Faraonul te vede.

Hoţul se întoarse. Peste tot, ivindu-se din spatele ridică turilor de nisip, arcaşi egipteni. Şi, în lumina soarelui, Ramses cel Mare, purtând coroana albastră, în picioare în carul său.

Patronul caravanelor căzu în genunchi.

— Iertare… Nu sunt vinovat… Am fost obligat…

— Vei fi judecat, spuse Kha.

Numai la gândul de a apărea în faţa unui tribunal care să pronunţe pedeapsa supremă, sirianul îşi ieşi din minţi. Cu daga ridicată, el se năpusti asupra unui arcaş care se apropia de el ca să-i pună cătuşe de lemn şi i-o înfipse în braţ.

Considerând că tovarăşul lor este în pericol de moarte, trei alţi arcaşi nu ezitară să tragă. Cu trupul străpuns de săgeţi, hoţul se prăbuşi.

În ciuda părerii defavorabile a lui Ameni, Ramses ţinu să treacă el însuşi în fruntea expediţiei. Mulţumită informaţiilor furnizate de poliţia deşertului şi a utilizării baghetei lui radiestezice, regele localiză punctul de sosire clandestin al caravanelor deturnate. Şi în acelaşi timp observase şi o altă anomalie pe care voia s-o verifice.

Carul faraonului se avântă în deşert, urmat de o cohortă de vehicule militare. Cei doi cai ai lui Ramses erau atât de rapizi că se distanţară de restul escortei.

Până la orizont nu era decât nisip, pietre şi dune.

— De ce regele se pierde prin aceste singurătăţi? îl întrebă un locotenent pe arcaşul cu care forma echipajul carului.

— Eu am participat la bătălia de la Kadesh. Ramses nu acţionează niciodată la întâmplare. Este călăuzit de o forţă divină.

Monarhul trecu peste o dună şi se opri.

Cât vedeai cu ochii, arbori minunaţi cu scoarţa galbenă şi gri, cu lemnul alb şi moale. O extraordinară plantaţie de oliban avea să-i ofere Egiptului preţioasa răşină ani buni de-acum înainte.

Capitolul 41

Nervii lui Uri-Teşub erau puşi la grea încercare. Nici frumuseţea grădinilor, nici calitatea bucatelor, nici farmecul concertelor nu-l puteau face să uite prezenţa obsedantă a lui Serramanna şi insuportabilul său rânjet. Tanit, dimpotrivă, aprecia această vizită a haremurilor în compania unei regine fermecătoare care îi seducea până şi pe administratorii cei mai ursuzi. Mat-Hor părea încântată de linguşirile curtenilor dornici să-i intre în graţii.

— Excelentă veste, îl anunţă Serramanna: Ramses tocmai a săvârşit un nou miracol. Faraonul a descoperit o enormă plantaţie de oliban şi caravanele au ajuns tefere şi nevătămate la Pi-Ramses.

Hititul strânse pumnii. De ce Malfi nu intervenise? Dacă libianul fusese arestat sau ucis, Uri-Teşub nu mai avea nicio şansă să semene tulburare în Egipt.

În timp ce Tanit discuta cu câteva femei de afaceri invitate de regină la haremul din Mer-Ur, chiar acela al cărui administrator fusese Moise, Uri-Teşub se aşeză la o parte, pe un zid jos de pietre uscate, pe malul unui lac de agrement.

— La ce te gândeşti, scumpe compatriot?

Ex-generalul şef al armatei hitite ridică ochii pentru a contempla o Mat-Hor nespus de frumoasă.

— Sunt trist.

— Care este cauza acestei tristeţi?

— Tu, Mat-Hor.

— Eu? Te înşeli!
— Încă n-ai înţeles strategia lui Ramses?
— Arată-mi-o tu, Uri-Teşub.
— Trăieşti ultimele tale clipe de vis. Ramses este plecat într-o expediţie militară pentru a-şi aservi şi mai mult populaţiile din colonii; trebuie să fii orb ca să nu vezi că se pregăteşte să atace Hatti? Înainte de a lansa ofensiva, se va debarasa de două personaje supărătoare: tu şi eu. Eu voi fi ţintuit la reşedinţa mea sub supravegherea poliţiei şi voi fi probabil victima unui accident. Tu vei fi închisă într-unul din aceste haremuri pe care le vizitezi cu atâta plăcere.
— Haremurile nu sunt închisori!
— Ţi se va încredinţa o sarcină onorifică şi fictivă şi nu-l vei mai vedea niciodată pe rege. Căci regele nu se gândeşte decât la război.
— Cum poţi să fii atât de sigur de asta?
— Am reţeaua mea de prieteni, Mat-Hor, care îmi furnizează adevăratele informaţii, cele la care tu n-ai acces.
Regina păru tulburată.
— Ce propui?
— Regele este un gurmand. Îi place în mod deosebit o reţetă creată de el, „deliciul lui Ramses”, o marinată cu usturoi dulce, ceapă, vin roşu de oază, carne de vită şi file de biban de Nil. Este o slăbiciune pe care o hitită ar trebui să ştie s-o exploateze.
— Îndrăzneşti să-mi propui să…?
— N-o face pe ingenua! La Hattuşaş, ai învăţat să umbli cu otrava.
— Eşti un monstru!
— Dacă nu-l suprimi pe Ramses, te va distruge.
— Să nu-mi mai vorbeşti niciodată, Uri-Teşub.
Hititul juca tare. Dacă nu reuşise să-i strecoare îndoiala şi îngrijorarea în suflet, Mat-Hor îl va denunţa lui Serramanna. În caz contrar, el va fi realizat o bună parte din drum.

*

Kha era neliniştit.
Totuşi, programul de restaurare pe care îl concepuse pentru Saqqara se materializa deja în rezultate remarcabile. Piramida în trepte a lui Djeser, cea a lui Unas în interiorul căreia fuseseră înscrise primele *Texte ale*

piramidelor care dezvăluiau modalităţile de resuscitare ale sufletului regal, monumentele lui Pepi I beneficiaseră de îngrijirile sale atente.

Şi marele preot din Memphis nu se oprise aici: el ceruse, de asemenea, echipelor de artizani şi cioplitori în piatră să panseze rănile piramidelor şi ale templelor faraonilor din a cincea dinastie, pe situl de la Abusir, în nordul Saqqarei. Chiar şi la Memphis, Kha mărise templul lui Ptah care adăpostea de acum înainte o capelă în memoria lui Seti şi va fi completat, într-un viitor apropiat, printr-un sanctuar dedicat gloriei lui Ramses.

Când se simţea foarte obosit, Kha se ducea în locul unde fuseseră săpate mormintele regilor primei dinastii, la marginea platoului deşertic al Saqqarei, care domina livezile de palmieri şi terenurile cultivate. Sepultura regelui Djet, evidenţiată de trei sute de capete de taur din pământ ars, dispuse în relief pe margini şi înzestrate cu coarne adevărate, îi transmitea energia necesară pentru a consolida legăturile dintre prezent şi trecut.

Kha nu descoperise cartea lui Thot şi uneori se împăca cu ideea eşecului. Acest lucru nu se datorase lipsei lui de vigilenţă şi neglijenţei faţă de cultul taurului? Marele preot promitea să-şi îndrepte greşelile, dar trebuia mai întâi să ducă la bun sfârşit programul de restaurare. Dar va reuşi? Pentru a treia oară de la începutul anului, Kha conduse un car până la piramida lui Mykerinos pe care, după ce se va termina restaurarea, voia să graveze o inscripţie comemorativă.

Şi pentru a treia oară, şantierul era gol, cu excepţia unui bătrân cioplitor în piatră care mânca pâine frecată cu usturoi.

— Unde-ţi sunt colegii?

— S-au întors acasă.

— Din nou fantoma!

— Da, fantoma a reapărut. Au văzut-o mai mulţi. Ţinea şerpi în mâini şi ameninţa că omoară pe oricine s-ar apropia. Atâta vreme cât acest spectru nu va fi vânat, nimeni nu va accepta să lucreze aici, nici măcar în schimbul unui salariu mare.

Acesta era dezastrul de care se temea Kha: să se afle în imposibilitatea de a repara monumentele de pe platoul Gizeh. Şi această fantomă făcea să cadă pietrele şi provoca accidente. Toţi ştiau că era vorba despre un suflet neliniştit, întors pe pământ pentru a semăna nenorocire printre cei vii. În ciuda înţelepciunii sale, Kha nu reuşise să-l împiedice să facă rău.

Când văzu apropiindu-se carul lui Ramses căruia îi ceruse ajutorul, Kha îşi recăpătă speranţa. Dar dacă regele eşua, trebuia să declare o parte a

platoului Gizeh zonă interzisă şi să se resemneze să vadă operele de artă degradându-se.

— Situaţia se înrăutăţeşte, Maiestate. Nimeni nu mai vrea să mai lucreze aici.

— Ai spus rugăminţile obişnuite?

— N-au avut efect.

Ramses contemplă piramida lui Mykerinos, cu fundaţiile ei solide din granit. În fiecare an, faraonul venea la Gizeh pentru a căpăta din energia constructorilor care întruchipaseră în piatră razele luminii unind pământul cu cerul.

— Ştii unde se ascunde fantoma?

— Niciun artizan n-a îndrăznit s-o urmeze.

Regele îl zări pe bătrânul cioplitor în piatră care continua să mănânce şi se apropie de el. Surprins, acesta din urmă lăsă să-i cadă bucata de pâine şi îngenunche, cu mâinile întinse în faţă, cu fruntea în pământ.

— De ce n-ai fugit şi tu cu ceilalţi?

— Eu nu… nu ştiu, Maiestate!

— Cunoşti locul unde se ascunde fantoma, nu-i aşa?

Să-l minţi pe rege, însemna să te condamni pentru eternitate.

— Condu-ne.

Tremurând, bătrânul îl conduse pe rege pe potecile dintre mormintele unde se odihneau fidelii servitori ai lui Mykerinos care, în lumea de dincolo, continuau să formeze curtea regală. Vechi de mai bine de o mie de ani, cu siguranţă, ei aveau nevoie să fie refăcuţi, după cum nu întârzie să remarce ochiul exersat al lui Kha.

Cioplitorul în piatră intră într-o curticică al cărei pământ era acoperit cu rămăşiţe de calcar. Într-un colţ, o stivă de blocuri mici de piatră.

— Aici este, dar nu mergeţi mai departe.

— Cine este această fantomă? întrebă Kha.

— Un sculptor a cărui memorie n-a fost onorată cum se cuvine şi care se răzbună, agresându-şi colegii.

După inscripţiile hieroglifice, defunctul condusese o echipă de constructori în epoca lui Mykerinos.

— Să ridicăm aceste blocuri, ordonă Ramses.

— Maiestate…

— Pune mâna.

Apăru gura pătrată a unui puţ. Kha aruncă în el o piatră a cărei cădere păru interminabilă.

— Peste cincisprezece metri, conchise cioplitorul în piatră, când auzi zgomotul impactului pietrei cu fundul puţului. Nu vă aventuraţi în această gaură.

O coardă cu noduri atârna de-a lungul peretelui.

— Trebuie, totuşi, să coborâm acolo, estimă Ramses.

— În acest caz, îmi asum eu riscul, hotărî artizanul.

— Dacă întâlneşti spectrul, obiectă Kha, vei şti să pronunţi formulele care să-l împiedice să facă rău?

Bătrânul lăsă capul în jos.

— În calitate de mare preot al lui Ptah, spuse fiul mai mare al lui Ramses, îmi revine mie obligaţia de a îndeplini această sarcină. Nu-mi interzice acest lucru, tată.

Kha se angajă într-o coborâre care i se păru interminabilă. Fundul puţului nu era întunecat: pereţii de calcar emanau o lumină ciudată. Marele preot puse în sfârşit piciorul pe solul denivelat şi merse pe un culoar îngust care ducea la o uşă falsă pe care erau reprezentat defunctul, înconjurat de coloane de hieroglife.

Atunci Kha înţelese.

O fisură mare traversa piatra gravată în toată înălţimea ei şi-l desfigurau pe beneficiarul textelor de înviere. Neputând să se încarneze într-o imagine vie, spiritul ei se transformase într-o fantomă agresivă, care le reproşa oamenilor că-i dispreţuiseră memoria.

Când Kha urcă afară din puţ, el era sfârşit de oboseală, dar radios. În momentul în care falsa poartă va fi restaurată şi faţa defunctului sculptată din nou cu dragoste, sortilegiul va dispărea.

Capitolul 42

De la întoarcerea lui la Pi-Ramses, Uri-Teşub nu se mai liniştea. Supravegheat fără încetare de Serramanna în timpul unei călătorii interminabile, redus la inactivitate, privat de informaţii, el avea chef să

masacreze întreg Egiptul, începând cu Ramses. Mai trebuia să suporte şi asalturile amoroase ale siropoasei Tanit care avea nevoie de raţia ei cotidiană de plăcere.

Ea apăru din nou, pe jumătate goală, într-un nor de parfum…

— Dragule… hitiţii!

— Ce-i cu hitiţii?

— Sute… sute de hitiţi au invadat centrul din Pi-Ramses!

Uri-Teşub o apucă pe feniciană de umeri.

— Eşti nebună?

— De la servitorii mei ştiu!

— Hitiţii au atacat, au lovit în inima regatului lui Ramses… E fabulos, Tanit!

Uri-Teşub îi dădu drumul soţiei şi se îmbrăcă cu o tunică veche, scurtă, cu dungi negre şi roşii. Exaltat, ca în vremurile lui bune, el sări în spatele unui cal, gata să se arunce în bătălie.

Hattuşil fusese răsturnat, partizanii războiului până la capăt triumfaseră, liniile de apărare egiptene fuseseră străpunse în timpul unui atac surpriză şi destinul Orientului Apropiat se schimba!

Pe marea alee care ducea de la templul zeului Ptah spre palat, o mulţime în dezordine sărbătorea.

Nu se vedea niciun soldat, nici cea mai mică urmă de luptă.

Uluit, Uri-Teşub se adresă unui poliţist blajin care lua parte la bucuria generală.

— Se pare că hitiţii au invadat Pi-Ramses!

— Este adevărat.

— Dar… unde sunt?

— La palat.

— L-au ucis pe Ramses?

— Ce spuneţi?… Ăştia sunt primii hitiţi care vin să viziteze Egiptul şi i-au adus cadouri suveranului nostru.

Turişti… Uluit, Uri-Teşub se strecură prin mulţime şi se prezentă la poarta cea mare a palatului.

— Pe tine te mai aşteptau! clamă vocea tunătoare a lui Serramanna. Vrei să asişti la ceremonie?

Năuc, hititul se lăsă introdus de sard în sala de audienţă unde se aflau curtenii.

În primul rând, delegaţii vizitatorilor, cu braţele încărcate de cadouri. Când Ramses apăru, vorbăria încetă. Unul câte unul, hitiţii îi prezentară faraonului lapislazuli, turcoaze, aramă, fier, smaralde, ametist, cornalină şi jad.

Regele îşi opri privirea pe câteva superbe turcoaze. Ele nu puteau proveni decât din Sinai unde, în vremea tinereţii, Ramses mersese împreună cu Moise. Îi era imposibil să uite muntele roşu şi galben, stâncile lui periculoase şi râpele nebănuite.

— Tu care mi-aduci aceste minunăţii, i-ai întâlnit în drumul tău pe Moise şi poporul evreu?

— Nu, Maiestate.

— Ai auzit vorbindu-se de exodul lor?

— Toţi se tem de ei, fiindcă le place să se lupte, dar Moise susţine că ei vor ajunge în ţara lor.

Se pare că prietenul din copilărie al lui Ramses continua să-şi urmeze visul. Gândindu-se la anii aceia îndepărtaţi când li se hotărâse destinele, monarhul nu acorda decât o atenţie distrată acumulării cadourilor.

Şeful delegaţiei fu ultimul care se înclină în faţa lui Ramses.

— Suntem liberi să mergem prin tot Egiptul, Maiestate?

— Asta este consecinţa păcii.

— Vom putea să ne onorăm zeii în capitala voastră?

— În partea de răsărit a oraşului se ridică templul zeiţei siriene Astarte, însoţitoarea zeului Seth şi protectoarea carului şi a cailor mei. Ei i-am cerut să vegheze asupra securităţii portului Memphis. Zeul Furtunii şi zeiţa Soarelui pe care îi veneraţi la Hattuşaş sunt bineveniţi şi la Pi-Ramses.

Când delegaţia hitită părăsi sala de audienţă, Uri-Teşub îl abordă pe unul din compatrioţii săi.

— Mă recunoşti?

— Nu.

— Sunt Uri-Teşub, fiul împăratului Muwattalis!

— Muwattalis a murit, Hattuşil e cel care domneşte acum.

— Această vizită… este un şiretlic, nu-i aşa?

— Ce şiretlic? Noi am venit să vizităm Egiptul şi mulţi alţi hitiţi ne vor urma exemplul. Războiul s-a sfârşit, s-a sfârşit cu adevărat.

Minute în şir, Uri-Teşub rămase nemişcat în mijlocul marii alei din Pi-Ramses.

*

Directorul Trezoreriei care îl însoţea pe Ameni îndrăzni în cele din urmă să se prezinte în faţa lui Ramses. Până atunci, el preferase să-şi ţină gura, sperând că scandalul nu va izbucni şi că raţiunea va învinge. Dar sosirea vizitatorilor hitiţi sau mai exact aducerea cadourilor, provocase asemenea excese încât înaltul funcţionar nu mai avea dreptul să tacă.

Să-l înfrunte pe Ramses fiind mai presus de forţele sale, directorul Trezoreriei i se adresase lui Ameni care îl ascultase fără să scoată niciun cuvânt. O dată explicaţiile terminate, secretarul particular al monarhului îi ceruse imediat audienţă acestuia, ordonându-i demnitarului să repete acuzaţiile cuvânt cu cuvânt, fără să omită nici cel mai mic detaliu.

— Tu n-ai nimic de adăugat, Ameni?

— Mai foloseşte la ceva, Maiestate?

— Erai la curent cu tot?

— Vigilenţa mea a fost prinsă pe picior greşit, recunosc, dar vă avertizasem totuşi.

— Consideraţi şi unul şi celălalt că această problemă este rezolvată.

Uşurat, directorul Trezoreriei evită privirea severă a regelui. Din fericire, acesta nu formulase nicio acuzaţie împotriva lui. Cât despre Ameni, el conta pe Ramses să restabilească regula lui Maat în inima propriului său palat.

*

— În sfârşit, Maiestate! exclamă Mat-Hor, căzusem pradă disperării din dorinţa de a vă revedea. De ce n-am fost alături de Domnia Voastră când i-aţi primit pe compatrioţii mei? Ar fi fost încântaţi să mă admire.

Superbă în rochia ei roşie împodobită cu rozete din argint, Mat-Hor făcea piruete în mijlocul unui balet al servitoarelor. Ca în fiecare zi, ele vânau şi cel mai mic grăunte de praf, aduceau noi bijuterii şi haine somptuoase şi schimbau sutele de flori care înmiresmau apartamentele reginei.

— Dă liber personalului tău, ordonă Ramses.

Regina se împotrivi.

— Dar… nu mă plâng de el.

Nu un bărbat îndrăgostit avea Mat-Hor în faţa ei, ci pe Faraonul Egiptului. Trebuie că avea privirea aia când contraatacase, la Kadesh, năpustindu-se, singur, asupra miilor de hitiţi.

— Plecaţi toate, ţipă regina, căraţi-vă!

Neobişnuite să fie tratate astfel, servitoarele se retraseră fără grabă, abandonând pe pavaj obiectele pe care le aveau în mâini.

Mat-Hor încercă să zâmbească.

— Ce se întâmplă, Maiestate?

— Crezi că purtarea ta este aceea a unei regine a Egiptului?

— Îmi port rangul, aşa cum aţi cerut!

— Dimpotrivă, Mat-Hor, te comporţi ca un tiran ce are capricii inacceptabile.

— Ce mi se reproşează?

— Îl sileşti pe directorul Trezoreriei să scoată din rezervele lui bogăţii care aparţin templelor şi ieri ai îndrăznit să dai un decret ca să-ţi însuşeşti metalele preţioase oferite statului de compatrioţii tăi.

Tânăra femeie se revoltă.

— Eu sunt regina, totul îmi aparţine!

— Te înşeli amarnic. Egiptul nu este guvernat prin lăcomie şi egoism, ci prin legea lui Maat. Acest pământ este proprietatea zeilor. Ei îl transmit faraonului a cărui datorie este de a-l menţine în sănătate, prosperitate şi fericire. Ceea ce ar fi trebuit să arăţi în toate împrejurările, Mat-Hor, era spiritul de dreptate. Când un şef nu mai este un model, ţara întreagă se îndreaptă spre decadenţă şi ruină. Acţionând astfel, tu atentezi la autoritatea Faraonului şi la binele poporului său.

Ramses nu ridicase vocea, dar cuvintele lui erau mai ascuţite decât tăişul unei săbii.

— Eu… eu nu credeam că…

— O regină a Egiptului nu trebuie să creadă, ci să acţioneze. Şi tu acţionezi rău, Mat-Hor. Am anulat decretul tău nedrept şi am dat dispoziţii pentru a te împiedica să faci rău. De acum înainte vei sta în haremul Mer-Ur şi nu vei veni la curte decât la ordinul meu. Nu vei duce lipsă de nimic, dar orice exces va fi de acum înainte înlăturat.

— Ramses… nu poţi să-mi refuzi iubirea!

— Ţara Egiptului este soţia mea, Mat-Hor, şi tu eşti incapabilă să înţelegi acest lucru.

Capitolul 43

Viceregele Nubiei nu mai suporta prezenţa şi activitatea lui Setau, prietenul din copilărie al lui Ramses. Sfătuit în mod eficace de soţia sa, Lotus, o vrăjitoare nubiană, Setau se implicase atât de mult în dezvoltarea economică a provinciei Marelui Sud încât reuşise să pună toate triburile la muncă fără să provoace conflicte între ele! O ispravă pe care viceregele o credea de nerealizat.

În plus, Setau era iubit de cioplitorii în piatră şi acoperise regiunea de temple şi capele întru gloria faraonului şi a zeilor săi protectori. Şi tot Setau era cel care veghea la buna organizare a muncilor agricole, stabilea cadastrul şi reintroducea impozitele!

Viceregele trebuia să vadă realitatea în faţă: acest îmblânzitor de şerpi, pe care înaltul funcţionar îl considerase un ciudat fără viitor, se dovedea a fi un administrator riguros. Dacă Setau continua să obţină rezultate la fel de remarcabile, poziţia viceregelui va deveni foarte inconfortabilă. Acuzat de incapacitate şi lene, el şi-ar pierde postul.

Să negociezi cu Setau era imposibil. Încăpăţânat, refuzând să-şi ia liber şi să-şi reducă programul de lucru, prietenul din copilărie al lui Ramses refuza orice compromis. Viceregele nu încercase nici măcar să-l corupă. În ciuda rangului lor, Setau şi Lotus trăiau simplu, aveau relaţii cu indigenii şi nu manifestau niciun gust pentru lux.

Nu mai rămânea decât o soluţie: un accident mortal organizat cu suficientă grijă pentru ca nicio îndoială să nu planeze asupra cauzelor decesului lui Setau. De aceea viceregele convocase la Abu Simbel un mercenar nubian recent ieşit din închisoare. Bărbatul avea un trecut încărcat şi era lipsit de orice conştiinţă morală. O sumă frumuşică l-ar convinge să acţioneze fără întârziere.

*

Noaptea era întunecată. Reprezentând faţada marelui templu, cei patru coloşi şezând ce încarnau ka-ul lui Ramses priveau în depărtare, scrutând timpuri şi spaţii pe care ochii oamenilor nu puteau să le vadă.

Nubianul aştepta acolo. Avea fruntea îngustă, pometii proeminenţi, buzele groase şi era înarmat cu o suliţă.

— Eu sunt viceregele.

— Te cunosc. Te-am văzut în fortăreaţa în care eram închis.
— Am nevoie de serviciile tale.
— Eu vânez pentru satul meu… Acum, sunt un om liniştit.
— Minţi. Eşti acuzat de furt, există dovezi împotriva ta.
Furios, nubianul îşi înfipse suliţa în pământ.
— Cine m-acuză?
— Dacă nu colaborezi cu mine, te vei întoarce în închisoare şi nu vei mai ieşi de acolo. Dacă te supui, vei fi bogat.
— Ce vreţi de la mine?
— Cineva îmi stă în drum. Vreau să mă scapi de el.
— Un nubian?
— Nu, un egiptean.
— Atunci va trebui să mă plăteşti scump.
— Nu eşti în situaţia de a negocia, spuse sec viceregele.
— Pe cine trebuie să elimin?
— Pe Setau.
Nubianul îşi luă suliţa şi o agită în aer, spre cer.
— Asta te costă o avere!
— Vei fi plătit gras, cu condiţia ca moartea lui Setau să pară un accident.
— Se înţelege.
Ca beat, viceregele se clătină şi căzu în fund. Nubianul nici n-apucă să pufnească în râs, că fu şi el victima aceleiaşi păţanii.
Cei doi încercară să se ridice, dar, pierzându-şi echilibrul, căzură din nou.
— Solul tremură, exclamă nubianul, zeul Pământului este furios.
Colina scoase un bubuit, coloşii se mişcară. Înspăimântaţi, viceregele şi complicele său văzură cum se desprinde capul gigant al unuia dintre ei.
Faţa lui Ramses se precipită spre criminali şi îi strivi sub greutatea ei.

*

Doamna Tanit era disperată. De mai bine de o săptămână, Uri-Teşub nu mai făcuse dragoste cu ea. El pleca foarte devreme dimineaţa, galopa la ţară toată ziua, se întorcea sfârşit de oboseală, mânca cât patru şi adormea fără să scoată un cuvânt.
Tanit nu reuşise să-l interogheze decât o singură dată, când o lovise cu violenţă, fiind pe punctul de a o omorî. Feniciana nu-şi găsea consolarea decât alături de pisicuţa ei tigrată şi nu mai avea chef nici măcar să-şi administreze patrimoniul.

O nouă zi se termina, insipidă şi lâncedă. Felina torcea pe genunchii lui Tanit.

Tropăitul unui cal… Uri-Teşub se întorcea!

Hititul îşi făcu apariţia, înflăcărat.

— Vino, frumoasa mea!

Tanit se aruncă în braţele amantului ei care îi smulse rochia şi o răsturnă peste perne.

— Dragul meu… Te regăsesc!

Furia pătimaşă a amantului său o umplu de bucurie. Uri-Teşub o devoră.

— Ce grijă te macină?

— Mă credeam abandonat… Dar Malfi este în viaţă şi continuă să unească triburile libiene! Unul dintre emisarii lui m-a contactat pentru a-mi spune să-mi păstrez încrederea. Lupta continuă, Tanit, Ramses nu este invulnerabil.

— Iartă-mă că ţi-o repet, dragule… dar acest Malfi mă înfricoşează.

— Hitiţii se complac în laşitatea lor. Numai libienii îi vor face să iasă din amorţeală şi Malfi este omul potrivit în situaţia de faţă. Nu avem altă alternativă decât violenţa şi lupta până la capăt… Şi contează pe mine pentru a câştiga!

*

Tanit dormea, sătulă de plăcere. Aşezat pe un scaun de culoarea paiului, în grădină, Uri-Teşub, cu mintea plină de vise sângeroase, contempla luna care se înălţa pe cer şi îi cerea ajutorul.

— Eu voi fi mai eficace decât acest astru, murmură în spatele lui o voce feminină.

Hititul se întoarse.

— Tu, Mat-Hor… îţi asumi astfel de riscuri!

— Regina mai are încă dreptul de a merge unde vrea.

— Pari dezamăgită… Ramses te va repudia?

— Nu, bineînţeles că nu!

— Atunci de ce eşti aici, în mare secret?

Frumoasa hitită ridică privirea spre cerul înstelat.

— Aveai dreptate, Uri-Teşub. Sunt o hitită şi aşa voi rămâne… Niciodată Ramses nu mă va recunoaşte ca marea lui soţie regală. Niciodată nu voi fi egala lui Nefertari.

Mat-Hor nu-şi putu reţine câteva suspine. Uri-Teşub vru s-o îmbrăţişeze, dar ea se feri.

— Sunt stupidă… De ce să plâng pentru un eşec? Asta este atitudinea celor slabi! O prinţesă hitită n-are dreptul să se înduioşeze de destinul ei.

— Tu şi eu suntem născuţi pentru a învinge.

— Ramses m-a umilit, mărturisi Mat-Hor, m-a tratat ca pe o servitoare! Îl iubeam, eram gata să devin o mare regină, am făcut ce-a vrut, dar el m-a călcat în picioare cu dispreţ.

— Eşti hotărâtă să te răzbuni?

— Nu ştiu… Nu mai ştiu.

— Rămâi lucidă, Mat-Hor! Să accepţi umilirea fără să reacţionezi ar fi o laşitate nedemnă de tine. Şi dacă eşti aici, e pentru că ai luat o decizie.

— Taci, Uri-Teşub!

— Nu, n-am să tac! Hatti nu este învins, încă mai poate să-şi ridice capul. Am aliaţi puternici, Mat-Hor, şi cu toţii avem un duşman comun: Ramses.

— Ramses este soţul meu.

— Nu, e un tiran care te dispreţuieşte şi care a uitat deja de existenţa ta! Acţionează, Mat-Hor, acţionează aşa cum ţi-am propus. Otrava e la dispoziţia ta.

Să ucidă visul ei… Putea Mat-Hor să distrugă viitorul pe care şi-l dorea atât, să pună capăt zilelor omului pentru care încercase o pasiune nebună, faraonul Egiptului?

— Hotărăşte-te, ordonă Uri-Teşub.

Regina fugi în noapte.

Cu zâmbetul pe buze, războinicul hitit urcă pe terasa vilei pentru a fi mai aproape de lună şi pentru a-i mulţumi.

— Cine-i în urma mea?

— Sunt eu, Tanit.

Hititul o apucă pe feniciană de gât.

— Ne spionai?

— Nu, eu…

— Ai auzit totul, nu-i aşa?

— Da, dar o să tac, ţi-o jur!

— Bineînţeles, drăguţo, n-ai să comiţi o eroare fatală. Priveşte, frumoaso, priveşte!

Din tunică, Uri-Teşub scoase o dagă de fier pe care o ridică înspre astrul nocturn.

— Priveşte bine această armă. Ea l-a ucis pe Acha, prietenul lui Ramses. Şi tot ea îl va ucide pe faraon şi îţi va străpunge gâtul, dacă mă vei trăda.

Capitolul 44

Pentru a-şi sărbători aniversarea, Ramses îi invitase la masă pe cei doi fii, Kha şi Merenptah, ca şi pe Ameni, cel mai fidel dintre toţi, care avusese ideea de a-i cere bucătarului palatului să pregătească, pentru această ocazie, un „deliciu al lui Ramses”, servit cu un renumit vin din anul trei al domniei lui Seti.

Din fericire pentru viitorul Egiptului, nu exista nicio disensiune între Kha şi Merenptah. Fiul cel mare, teolog şi ritualist, îşi continua căutarea cunoaşterii, studiind vechile texte şi monumente ale trecutului. Mezinul îşi exersa funcţia de general şef şi veghea la securitatea regatului. Niciun alt „fiu regal” nu dădea dovadă de maturitatea, exigenţa şi responsabilitatea lor în ceea ce priveşte statul. Când va considera că va sosi momentul, Ramses îşi va desemna succesorul cu inima împăcată.

Dar cine s-ar fi gândit să-i succeadă lui Ramses cel Mare care la strălucita vârstă de şaizeci de ani atrăgea privirile frumoaselor de la palat? Încă de mult, faima monarhului depăşise frontierele Egiptului iar legenda sa era pe buzele povestitorilor din sudul Nubiei şi până în insula Creta. Nu era el suveranul cel mai puternic din lume, Fiul luminii şi neobositul constructor? Niciodată zeii nu făcuseră atâtea daruri unei fiinţe omeneşti.

— Să bem întru gloria lui Ramses, propuse Ameni.

— Nu, obiectă monarhul, s-o sărbătorim mai degrabă pe mama noastră, ţara Egiptului, acest pământ care este oglinda cerului.

Cei patru bărbaţi îşi împărtăşiră dragostea pentru o civilizaţie şi o ţară care le ofereau atâtea minunăţii şi cărora le dedicau existenţa lor.

— De ce Meritamon nu este şi ea alături de noi? întrebă Kha.

— În acest moment, cântă pentru zei. Este dorinţa ei şi o respect.

— N-ai poftit-o nici pe Mat-Hor, remarcă Merenptah.

— Ea stă de acum înainte în haremul de la Mer-Ur.

— Totuşi, se miră Ameni, m-am întâlnit cu ea în bucătăria palatului.

— Ar fi trebuit să părăsească deja palatul. Începând de mâine, Ameni, să ai grijă ca decizia mea să fie respectată. Merenptah, ai informaţii referitoare la Libia?

— Nimic nou, Maiestate, se pare că Malfi e un nebun şi că visul lui de cucerire nu e decât în creierul lui bolnav.

— Fantoma de la Gizeh a dispărut, anunţă Kha, cioplitorii în piatră lucrează acum nestingheriţi.

Intendentul palatului îi aduse regelui o misivă. Purtând sigiliul lui Setau, ea avea menţiunea „urgent”.

Ramses rupse sigiliul, desfăcu papirusul, citi repede mesajul prietenului său şi se ridică de la masă.

— Plec imediat la Abu Simbel. Terminaţi cina fără mine.

Nici Kha, nici Merenptah, nici Ameni nu mai avură chef să savureze marinata. Pentru o clipă, bucătarul fu tentat să guste, el şi ajutoarele lui. Dar era vorba de cina regală. Să se atingă de ea ar fi fost o insultă şi o hoţie în acelaşi timp. Dezolat, bucătarul aruncă cina de sărbătoare în care Mat-Hor pusese otrava procurată de Uri-Teşub.

Încă o dată, Nubia îl vrăjea pe Ramses. Puritatea aerului, albastrul absolut al cerului, verdele încântător al palmierilor şi al bordurii de iarbă cultivată care se hrănea cu apele Nilului pentru a lupta împotriva deşertului, zborul pelicanilor, cocorii încoronaţi, flamingo roz şi ibişii, mirosul mimozelor, magia de ocru a colinelor permiteau sufletului să comunice cu forţele ascunse ale naturii.

Ramses nu părăsea prora vaporului rapid care îl ducea spre Abu-Simbel. Îşi redusese escorta la minimum şi desemnase el însuşi un echipaj neobosit, format din marinari de elită, obişnuiţi cu riscurile navigaţiei pe Nil.

Nu departe de destinaţie, în timp ce monarhul se odihnea în cabina lui, aşezat pe un pat pliant ale cărui picioare erau în formă de capete de raţă încrustate cu fildeş, vaporul încetini.

Ramses îl luă la întrebări pe căpitan.

— Ce se întâmplă?

— Pe mal e o armată de crocodili, lungi de cel puţin şapte metri! Şi în apă, hipopotami. Deocamdată nu ne putem continua drumul. Chiar o sfătuiesc pe Maiestatea Voastră să debarce. Animalele par nervoase, ar putea să se ia de noi.

— Înaintează fără teamă, căpitane.

— Maiestate, vă asigur…

— Nubia este pământul miracolelor.

Cu răsuflarea înăbuşită, marinarii reluară manevrele. Hipopotamii se agitară. Pe mal, un enorm crocodil îşi scutură coada, înaintă câţiva metri ca un fulger şi rămase din nou nemişcat.

Ramses simţise prezenţa aliatului său chiar înainte de a-l vedea. Dând la o parte cu trompa ramurile joase ale unui acacia, un elefant uriaş scoase un muget care făcu sute de păsări să-şi ia zborul şi-i înmărmuri pe marinari.

Unii crocodili se refugiară într-o zonă cu iarbă. Alţii se aruncară asupra hipopotamilor care se apărau cu putere. Lupta fu scurtă şi violentă, apoi Nilul îşi regăsi liniştea.

Elefantul scoase un al doilea muget pentru Ramses care îi făcu semn cu mâna. În urmă cu mulţi ani, fiul lui Seti salvase un elefant rănit. Devenit adult, animalul cu urechi mari şi colţi grei intervenea în favoarea regelui de câte ori acesta avea nevoie de el.

— N-ar trebui să capturăm acest monstru şi să-l ducem în Egipt? sugeră căpitanul.

— Venerează libertatea şi fereşte-te s-o împiedici.

*

Două coline proeminente, un golf, nisip aurit, o vâlcea separând cele două coline de munte, arbori de acacia al căror parfum îmbălsăma aerul uşor, frumuseţea încântătoare a gresiei nubiene… Priveliştea aşezării Abu Simbel îi strânse inima lui Ramses. Acolo, el crease două temple care întruchipau uniunea cuplului regal pe care el îl forma pentru totdeauna cu Nefertari.

Aşa cum se temea regele, scrisoarea lui Setau nu conţinea nicio exagerare: aşezarea fusese victima unui cutremur de pământ. Faţa şi torsul unuia dintre cei patru coloşi şezând se spărseseră.

Setau şi Lotus îl primiră pe monarh.

— Răniţi? întrebă Ramses.

— Doi morţi: viceregele Nubiei şi un recidivist.

— Ce făceau împreună?

— Nu ştiu.

— Stricăciuni, în interiorul templului?

— Constată tu însuţi.

Ramses pătrunse în sanctuar. Cioplitorii în piatră erau deja la lucru. Ei proptiseră pilonii stricaţi ai marii săli şi îi redresaseră pe cei care ameninţau

să se prăbuşească.

— Edificiul dedicat lui Nefertari a suferit şi el?

— Nu, Maiestate.

— Zeii fie lăudaţi, Setau.

— Lucrările vor fi prompt făcute şi orice urmă a dezastrului va fi ştearsă. Pentru colos, acest lucru va fi mai greu. Am să-ţi supun atenţiei mai multe planuri.

— Nu încerca să-l repari.

— N-o să laşi faţada în starea asta, nu?

— Acest cutremur de pământ este un mesaj de la zeul Pământului. Întrucât el a remodelat această faţadă, să nu fim împotriva voinţei sale.

*

Decizia faraonului îl şocase pe Setau, dar Ramses se arătase inflexibil. Numai trei coloşi vor perpetua prezenţa ka-ului regal. Mutilat, cel de-al patrulea va rămâne mărturie a uzurii şi imperfecţiunii inerente oricărei opere omeneşti. Sfărâmarea gigantului de piatră, departe de a dăuna măreţiei ansamblului, făcea să iasă în evidenţă forţa celor trei camarazi ai săi.

Regele, Setau şi Lotus cinară la umbra unui palmier, îmblânzitorul de şerpi nu-i ceruse monarhului să se ungă cu *assa foetida*, răşină de ferulă[15] de Persia, al cărei miros îngrozitor punea reptilele pe fugă, dar îi oferise fructele roşii ale unui arbust[16] care conţineau un antidot împotriva veninului.

— Ai mărit cantitatea de ofrande divine, îi spuse Ramses lui Setau, ai strâns produsul recoltelor în grânarele regale, ai restabilit pacea în această provincie turbulentă, ai construit sanctuare în toată Nubia şi ai preferat întotdeauna adevărul în locul minciunii. Ce-ai zice să devii, aici, reprezentantul justiţiei lui Maat?

— Dar… acesta este privilegiul viceregelui!

— N-am uitat asta, prietene. Nu eşti tu noul vicerege al Nubiei numit printr-un decret datând din anul treizeci şi opt al domniei mele?

Setau îşi căuta cuvintele pentru a protesta, dar Ramses nu-i lăsă destul timp.

— Să refuzi îţi este imposibil. Şi pentru tine acest cutremur de pământ este un semn. Existenţa ta capătă astăzi o altă dimensiune. Tu ştii cât de

mult iubesc acest ţinut. Ai grijă mare de el, Setau.

Îmblânzitorul de şerpi se îndepărtă în noaptea parfumată. Avea nevoie să fie singur pentru a se obişnui cu decizia care făcea din el unul dintre primele personaje ale statului.

— Îmi daţi voie, Maiestate, să vă pun o întrebare insolentă? întrebă Lotus.

— Nu e o seară de excepţie?

— De ce aţi aşteptat atât de mult până să-l numiţi pe Setau vicerege al Nubiei?

— Trebuia să înveţe să administreze Nubia fără să se gândească la asta. Acum el îşi trăieşte vocaţia şi răspunde unei chemări care l-a cuprins încetul cu încetul. Nimeni n-a reuşit să-l corupă nici să-l înjosească, pentru că voinţa de a servi această provincie îi animă fiecare gest. Şi îi trebuia timp pentru a deveni conştient de acest lucru.

Capitolul 45

Ramses intră singur în marele templu de la Abu-Simbel pentru a celebra ritul zorilor. Monarhul urmă drumul luminii care ducea la naos, cuprinzând mai întâi statuile şezând ale lui Amon, apoi cele ale *ka*-lui regal şi ale lui Ra. Faraonul, şi nu omul însărcinat să îndeplinească această funcţie pe pământ, era asociat cu zeul ascuns şi cu lumina divină, cu cei doi mari zei creatori care, reuniţi sub numele Amon-Ra, formau o fiinţă desăvârşită.

A patra statuie, cea a zeului Ptah, rămânea în penumbră. Ca fiu al lui Ptah, Ramses era făuritorul regatului şi al poporului său; el era, de asemenea, cel care transmitea Verbul graţie căruia toate lucrurile deveneau reale. Regele se gândi la fiul său Kha, mare preot al lui Ptah, care alesese să urmeze calea acestui mister.

Când monarhul ieşi din marele templu, o lumină blândă scălda esplanada presărată cu arbori şi făcea să vibreze culoarea caldă a gresiei nubiene al cărei aur mineral evoca carnea zeilor. Ramses se îndrepta spre templul dedicat lui Nefertari, cea pentru care răsărea soarele.

Şi acest soare, tată hrănitor al Egiptului, va răsări până la sfârşitul timpurilor pentru marea soţie regală care luminase Cele Două Ţări cu frumuseţea şi înţelepciunea ei.

Regina, imortalizată de sculptori şi pictori, îi provocă lui Ramses dorinţa de a trece în lumea de dincolo şi de a o întâlni în sfârşit. El o implora să-l ia de mână, să ţâşnească din aceste ziduri în care trăia, pururea tânără şi frumoasă, în compania fraţilor ei, zeii, şi a surorilor ei, zeiţele, ea care făcea lumea să înverzească şi Nilul să scânteieze. Dar, plutind în barca soarelui, Nefertari se mulţumi să-i zâmbească lui Ramses. Sarcina regelui nu era terminată. Un faraon, oricare sunt suferinţele lui omeneşti, se supunea puterilor celeste şi poporului său. Stea nepieritoare, Nefertari cea cu faţa blândă şi cu vorba înţeleaptă va continua să ghideze paşii lui Ramses pentru ca ţara să rămână pe drumul lui Maat, până când aceasta din urmă îi va acorda odihna.

Ziua era pe sfârşite când magia lui Nefertari îl făcu pe rege să-şi reîntoarcă faţa spre lumea exterioară, spre această lume în care n-avea dreptul să fie slab.

Pe esplanadă, sute de nubieni în costume de gală. Purtând peruci roşcate, cercei din aur, robe albe, lungi până la glezne, şi eşarfe cu motive florale, şefii de trib şi demnitarii lor aveau braţele încărcate cu cadouri: piei de panteră, inele de aur, fildeş, lemn de abanos, pene şi ouă de struţ, saci plini de pietre preţioase, evantaie.

Alături de Setau, decanul adunării înaintă spre Ramses.

— Omagiu Fiului luminii.

— Omagiu fiilor Nubiei care au ales pacea, spuse Ramses. Fie ca aceste două temple de la Abu-Simbel, atât de scumpe sufletului meu, să fie simbolul uniunii voastre cu Egiptul.

— Maiestate, întreaga Nubie ştie deja că l-aţi numit pe Setau vicerege.

O linişte grea se lăsă peste adunare. Dacă şefii de trib dezaprobau această decizie, dezordinea va renaşte. Dar Ramses n-ar tăgădui alegerea lui Setau. El ştia că prietenul lui era născut pentru a administra acest loc şi că îl va face fericit.

Decanul se întoarse spre Setau, care era îmbrăcat cu tunica lui din piele de antilopă.

— Îi mulţumim lui Ramses cel Mare că a ales omul care ştie să salveze vieţi, să vorbească cu inima lui şi să o cucerească pe a noastră.

Emoţionat până la lacrimi, Setau se înclină în faţa lui Ramses.

Şi ceea ce văzu îl îngrozi: o viperă cu corn se apropia de piciorul regelui, unduindu-se pe sub nisip.

Setau vru să strige şi să îl alerteze pe monarh, dar fu salutat şi luat pe sus de nubieni, într-o mare de aclamaţii, iar avertismentele lui se înecară în vacarmul bucuriei generale.

Când vipera se ridică să lovească, un ibis alb coborât din văzduh îşi înfipse ciocul în capul reptilei după care îşi reluă zborul, luându-şi prada cu el.

Cei care văzuseră scena nu mai aveau nicio îndoială: cel care salvase viaţa monarhului era zeul Thot, sub forma unui ibis. Şi fiindcă Thot se manifestase astfel, însemna că modalitatea de a guverna a lui Setau va fi dreaptă şi înţeleaptă.

Smulgându-se din mulţimea partizanilor săi, acesta putu în sfârşit să se apropie de rege.

— S-ar zice că această viperă…

— De ce te temeai, Setau, din moment ce m-ai făcut imun? Trebuie să am încredere în tine, prietene.

*

De două ori mai rău, dacă nu de trei sau de zece! Da, era mai rău decât îşi imaginase Setau. De la numirea lui, era copleşit de muncă şi trebuia să primească în audienţă o mie şi unu de solicitanţi ale căror cereri erau unele mai urgente decât altele. În câteva zile îşi dădu seama că oamenii nu aveau pic de pudoare când era vorba să-şi apere propriile interese, fie şi în detrimentul intereselor altora.

În ciuda dorinţei lui de a se supune regelui şi de a-şi îndeplini misiunea care i-a fost încredinţată, Setau avu tentaţia de a renunţa. Să captureze reptile periculoase era mai uşor decât să rezolve conflictele dintre facţiuni rivale.

Dar noul vicerege al Nubiei beneficie de două ajutoare nesperate. Primul fu acela al lui Lotus a cărui metamorfoză îl surprinse. Ea, îndrăgostita cu iniţiative delicioase, liana nubiană care ştia să descopere plăcerea încântătoare în trupul amantului său, vrăjitoarea capabilă să vorbească limba şerpilor, îl asista cu răceala unei femei obişnuită să conducă. Frumuseţea ei, intactă, în ciuda anilor, fu un avantaj preţios în timpul discuţiilor cu demnitarii triburilor care, dând uitării certurile dintre ei şi

unele din cererile lor, contemplau formele încântătoare ale soţiei viceregelui. Pe scurt, ea vrăjea alte reptile.

Al doilea aliat fu şi mai surprinzător: Ramses însuşi. Prezenţa monarhului, în timpul primelor discuţii ale lui Setau cu ofiţerii superiori ai fortăreţelor egiptene, fu determinantă, în ciuda minţii lor mai degrabă înguste, gradaţii înţeleseră că Setau nu era o fantoşă şi că avea sprijinul regelui. Ramses nu scoase niciun cuvânt, lăsându-şi prietenul să vorbească şi să-şi dovedească valoarea.

După ceremonia de instalare a viceregelui în fortăreaţa Buhen, Setau şi Ramses se plimbară pe metereze.

— N-am ştiut niciodată să mulţumesc, mărturisi Setau, dar…

— Nimeni n-ar fi putut să te împiedice să te impui. Eu te-am ajutat să câştigi puţin timp, nimic mai mult.

— Mi-ai dat din magia ta, Ramses, şi această forţă este de neînlocuit.

— Dragostea de ţară ţi-a călăuzit existenţa şi ai acceptat realitatea pentru că eşti un războinic autentic, înflăcărat şi sincer precum acest pământ.

— Un războinic căruia tu îi ceri să consolideze pacea!

— Nu este ea hrana cea mai suavă?

— O să pleci în curând, nu-i aşa?

— Eşti vicerege, soţia ta este remarcabilă, de voi depinde ca Nubia să prospere.

— O să mai vii pe aici, Maiestate?

— Nu ştiu.

— Totuşi, şi tu iubeşti această ţară.

— Dacă aş trăi aici, m-aş aşeza sub un palmier, pe malul Nilului, în faţa deşertului şi aş contempla drumul soarelui, visând la Nefertari fără să mă mai gândesc la treburile Statului.

— Astăzi, abia astăzi, încep să resimt puţin din greutatea care apasă pe umerii tăi.

— Pentru că nu-ţi mai aparţii, Setau.

— Eu nu am puterea ta, Maiestate. Această sarcină nu va fi prea grea pentru mine?

— Mulţumită şerpilor, tu ai învins frica. Graţie Nubiei, vei şti ce înseamnă puterea fără a fi sclavul ei.

*

Serramanna boxa, lovind un manechin de cârpă, trăgea cu arcul, alerga şi înota. Acest exces de exerciţii fizice nu-i epuiza totuşi trupul plin de ură împotriva lui Uri-Teşub. Contrar speranţelor lui, hititul nici nu-şi pierduse sângele rece, nici nu comisese greşeala care i-ar fi permis sardului să-l aresteze. Şi cuplarea lui grotescă cu Tanit lua forma unui mariaj respectabil cu care familiile de vază din Pi-Ramses se obişnuiau.

În timp ce şeful gărzii personale al lui Ramses îi dădea liber unei superbe dansatoare nubiene a cărei veselă senzualitate îl calmase un pic, unul dintre subordonaţii săi intră fără să bată la uşă.

— Ai mâncat, băiete?

— Păi…

— Biban de Nil, rinichi în sos, porumbel umplut, legume proaspete… îţi convine?

— Chiar prea mult, şefu'.

— Când mi-e foame, am urechile înfundate. Să mâncăm, o să vorbim după aia.

O dată masa terminată, Serramanna se întinse pe perne.

— Ce te aduce, băiete?

— Aşa cum mi-aţi cerut, şefu', am instalat discret paza în faţa vilei doamnei Tanit, în timpul absenţei ei. Un bărbat cu părul ondulat şi cu o robă multicoloră s-a prezentat de trei ori în faţa portarului.

— L-ai urmărit?

— Nu astea erau instrucţiunile voastre, şefu'.

— Deci, nu-ţi pot reproşa nimic.

— Exact… A treia oară, l-am filat şi mă întrebam dacă n-am comis o prostie.

Serramanna se ridică şi cu mâna lui enormă îl bătu pe umăr pe mercenar.

— Bravo, micuţule! Uneori, trebuie să ştii să nu ţii seama de ordine. Care e rezultatul filării tale?

— Ştiu unde locuieşte.

Capitolul 46

Serramanna ezitase îndelung. Trebuia să dezlănţuie o acţiune brutală şi să-l facă pe acest suspect să vorbească sau era mai bine să-l consulte mai întâi pe Ameni? Altădată, n-ar fi tergiversat lucrurile, dar fostul pirat devenise egiptean şi respectul justiţiei i se părea acum o valoare care permitea oamenilor să coabiteze fără prea multe lovituri şi fără să-i insulte pe zei. Astfel, şeful gărzii personale a lui Ramses intră în biroul lui Ameni la ora când secretarul particular şi purtătorul de sandale al monarhului lucra singur, la lumina lămpilor cu ulei.

În timp ce citea tăbliţele de lemn, Ameni devora un terci de bob, pâine proaspătă şi prăjituri cu miere. Şi miracolul continua: niciun aliment nu-l îngrăşa.

— Dacă mă vizitezi aşa târziu, îi spuse el lui Serramanna, nu e semn bun.

— Te înşeli. E posibil să am o pistă interesantă, dar deocamdată n-am întreprins nimic.

Ameni fu surprins.

— Zeul Thot te-o fi luat sub aripa protectoare a ibisului său pentru a-ţi insufla un pic de înţelepciune? Ai făcut bine, Serramanna. Vizirul nu glumeşte când e vorba de respectul datorat aproapelui.

— E vorba de un fenician bogat, Nariş, care locuieşte într-o vilă mare. S-a dus de mai multe ori la doamna Tanit.

— Vizite de politeţe, ca între compatrioţi.

— Nariş nu ştia că Tanit şi Uri-Teşub erau plecaţi în călătorie oficială, în compania reginei. De când s-au întors, el n-a venit decât o singură dată, în timpul nopţii.

— Ai pus să fie supravegheată locuinţa lui Tanit fără autorizaţie?

— Deloc, Ameni, am aceste informaţii de la un paznic însărcinat cu securitatea cartierului.

— Nu numai că mă iei drept un imbecil, dar o faci şi pe diplomatul! Iată un nou Serramanna…

Scribul se opri din mâncat.

— Îmi tai pofta de mâncare.

— Am comis o eroare gravă? se nelinişti sardul.

— Nu, modul în care prezinţi faptele este viclean şi convenabil… Numele lui Nariş mă nelinişteşte.

— Este un om bogat şi fără îndoială influent, dar de ce să scape justiţiei?

— Este mai influent decât crezi! Nariş este un comerciant din oraşul Tyr, însărcinat să pregătească, împreună cu ministrul Afacerilor externe, vizita

regelui în Fenicia.

Sardul se înfierbântă:

— Este o capcană! Nariş este în legătură cu Uri-Teşub.

— Face afaceri cu compatrioata lui, doamna Tanit, ea însăşi comerciantă bogată. Nimic nu dovedeşte că ar complota cu hititul.

— Să nu fim orbi, Ameni.

— Mă aflu într-o situaţie dificilă. După mai multe luni petrecute în Nubia pentru a impune autoritatea lui Setau, Ramses a reluat dosarul protectoratelor noastre din Nord şi ale partenerilor noştri comerciali. Legăturile cu Fenicia slăbind un pic, el a decis să le strângă printr-o călătorie oficială. Îl cunoşti pe rege: riscul unui atentat nu-l va face să dea înapoi.

— Trebuie să continuăm ancheta şi să dovedim că acest Nariş este complicele lui Uri-Teşub!

— Credeai că o să stăm cu mâinile încrucişate?

*

Apele Nilului reflectau soarele care apunea. În casele celor bogaţi, ca şi în ale săracilor, se pregătea cina. Sufletele morţilor, după ce plutiseră în compania astrului zilei şi se hrăniseră din energia lui, se întorceau în locaşurile lor pentru eternitate ca să se regenereze printr-o altă formă de energie, liniştea.

Totuşi, în seara aceea, câinii însărcinaţi să păzească imensa necropolă vor rămâne în gardă căci aşezarea primea doi vizitatori de marcă, Ramses cel Mare şi fiul său Kha, pradă unei exaltări neobişnuite.

— Cât de fericit sunt să te primesc la Saqqara, Maiestate!

— Ai dus la bun sfârşit lucrările şi ai descoperit cartea lui Thot?

— Majoritatea vechilor monumente sunt restaurate, am ajuns la finisare. Cât despre cartea lui Thot, sunt probabil pe cale să o reconstitui pagină cu pagină şi mi-ar plăcea să-ţi arăt una din ele. În timpul îndelungatului tău sejur în Nubia, sculptorii şi artizanii zeului Ptah au lucrat fără încetare.

Bucuria fiului său îl umplea pe Ramses de încântare: rareori îl văzuse atât de fericit.

Pe întinsul domeniu al Saqqarei trona mama-piramidă al lui Djeser şi Imhotep, prima construcţie în piatră tăiată ale cărei trepte formau o scară spre cer. Dar nu spre extraordinarul monument îşi conduse Kha tatăl. El urmă un drum necunoscut, care şerpuia prin partea de nord-vest a piramidei.

O capelă cu coloane supraetajate, al cărei fundament era ornat cu stele dedicate divinităţilor de personajele de vază ale statului, marca intrarea într-o încăpere subterană păzită de preoţi înzestraţi cu torţe.

— La veşmântul de ceremonie al Faraonului, aminti Kha, este agăţată o coadă de taur, căci el este puterea prin excelenţă. Şi această putere este a taurului Apis care îi permite stăpânului Celor Două Ţări să treacă peste toate obstacolele. El, boul Apis, duce în spate mumia lui Osiris ca să-l resusciteze prin cursa sa celestă. Am jurat să construiesc pentru taurii Apis un sanctuar pe măsura grandorii dinastiei lor; această operă este acum desăvârşită.

Conduşi de purtătorii de torţe, monarhul şi fiul său cel mare pătrunseră în templul subteran al taurilor Apis. De-a lungul generaţiilor, sufletul zeului trecuse din animal în animal fără ca transmiterea forţei sale supranaturale să fi fost întreruptă. Fiecare dintre ei se odihnea într-un enorm sarcofag depus într-o capelă. Mumificaţi, precum oamenii, taurii Apis erau înhumaţi cu comorile domniei lor, bijuterii, vase preţioase şi chiar mici figurine cu cap de taur care se animau în chip magic în lumea de dincolo pentru a-i scuti de orice oboseală. Constructorii săpaseră şi amenajaseră galerii impresionante legând între ele capele în care taurii mumificaţi îşi dormeau liniştiţi somnul.

— În fiecare zi, preciză Kha, preoţi specializaţi vor aduce ofrande în fiecare capelă pentru ca marele suflet al lui Apis să-i dea faraonului forţa de care el are nevoie. Am pus de asemenea să se construiască un sanatoriu în care bolnavii vor fi ţinuţi în camere cu pereţi acoperiţi cu ipsos alb şi vor face cure de somn. Medicul şef Neferet nu va fi încântată?

— Opera ta este magnifică, fiule, ea va rămâne peste secole[17].

— Apis se întoarce spre tine, Maiestate.

Ieşind din tenebre, un colosal taur negru înaintă încet spre faraon. Apis, cel care domnea acum, avea alura unui monarh pacifist. Ramses se gândi la momentul înspăimântător când, la Abydos, tatăl său Seti îl confruntase cu un taur sălbatic. Atâţia ani se scurseseră de la acel episod care îi hotărâse destinul Fiului luminii.

Taurul se apropie, Ramses rămase nemişcat.

— Vino în pace spre mine, frate.

Ramses atinse cornul taurului care, cu limba lui aspră, linse mâna monarhului.

*

Înalţii funcţionari ai ministerului Afacerilor externe aprobaseră, cu laude puternice, proiectul lui Ramses, felicitându-l pe faraon pentru iniţiativa lui remarcabilă şi apreciată de toate principatele aflate sub protecţia Egiptului şi a Regatului hitit. Nimeni nu emisese nici cea mai mică critică, nici chiar o sugestie. Gândirea lui Ramses cel Mare nu era ea divină?

Când Ameni intră în biroul monarhului, observă imediat supărarea monarhului.

— S-o chem pe Neferet, Maiestate?

— Sufăr de un rău pe care nu va putea să-l trateze.

— Lasă-mă să ghicesc: nu mai suporţi linguşeala.

— De aproape treizeci şi nouă de ani de domnie, curteni fără vlagă şi ipocriţi, notabili care mă tămâiază în loc să gândească singuri, aşa-zişi responsabili care nu există decât prin deciziile mele… Pot să mă bucur?

— Trebuia să treci de şaizeci de ani, ca să-ţi dai seama de adevărata natură a curtenilor? Acest moment de slăbiciune nu ţi se potriveşte, Maiestate. Şi pe mine, drept cine mă iei? Zeii nu mi-au dat înălţimea şi lărgimea vederii tale, dar eu îmi exprim totuşi opinia.

Ramses zâmbi.

— Şi nu aprobi călătoria mea oficială în Fenicia.

— După Serramanna, ai putea fi victima unui atentat.

— Este riscul inerent oricărei deplasări în această regiune. Dacă magia mea este eficientă, de ce m-aş teme?

— Cum e sigur că Maiestatea Ta nu va renunţa la planul său, voi întări dispozitivul de securitate pe cât de mult posibil. Dar este într-adevăr indispensabil să mergi la Tyr? Agenţii noştri comerciali sunt în stare să rezolve multe din probleme.

— Subestimezi importanţa intervenţiei mele?

— Ai deci o intenţie ascunsă.

— Inteligenţa este o virtute reconfortantă, Ameni.

Capitolul 47

Uri-Teşub se sculă târziu şi luă prânzul în grădină, la soare.
— Unde este soţia mea?
— Doamna Tanit are afaceri de rezolvat în oraş.
Hititul nu prea aprecie asta. De ce feniciana nu-i spusese de acest demers? Când se întoarse o apostrofă.
— De unde vii?
— Din când în când trebuie să mă ocup şi de bunurile mele.
— Cu cine te-ai întâlnit?
— Cu un compatriot bogat.
— Numele lui?
— Eşti gelos, dragul meu?
Uri-Teşub o pălmui.
— Nu te amuza sfidându-mă şi răspunde-mi când te întreb.
— M-ai lovit!
— Numele lui!
— Nariş. Vrea să-şi dezvolte comerţul cu Egiptul şi este chiar intermediar în viitoarea călătorie a lui Ramses în Fenicia.
Uri-Teşub o sărută pe feniciană pe buze.
— Pasionant, micuţa mea prepeliţă… Uite ce trebuie să-mi spui imediat, fără a mă provoca în mod stupid. Când trebuie să-l revezi pe Nariş?
— Am încheiat un târg şi…
— Găseşte o nouă idee ca să lucrezi cu el şi află maximum de informaţii în legătură cu această călătorie. Cu puterea ta de seducţie, vei reuşi fără greutate.
Tanit încercă să protesteze, dar Uri-Teşub se întinse peste ea. Subjugată, frumoasa feniciană se abandonă în braţele lui. Să lupte împotriva dorinţei amantului ei îi era imposibil.
— Toate banchetele sunt anulate, îl anunţă Tanit pe Uri-Teşub, care îşi încredinţase mâinile unei manichiuriste.
— Din ce motiv?
— Taurul Apis a murit. În timpul perioadei de doliu, nicio festivitate nu este autorizată.
— Ce obicei ridicol!
— Nu şi pentru egipteni.
Tanit îi făcu semn manichiuristei să plece.

— E chiar puterea Faraonului în joc, preciză feniciana. Trebuie să găsească taurul în corpul căruia se va întrupa Apis. Dacă nu, prestigiul lui va avea de suferit.
— Ramses nu va avea nicio dificultate.
— Sarcina nu este simplă, căci animalul trebuie să aibă anumite caracteristici.
— Care?
— Trebuie să întreb un preot specializat în cultul lui Apis.
— Fă în aşa fel, ca să fim invitaţi la funeralii.

*

Trupul neînsufleţit al bătrânului taur Apis, mort în ţarcul său de la templul din Memphis, fusese depus pe patul funerar, în „camera pură” unde, asemenea lui Osiris, avusese parte de onorurile unui priveghi la care asistau Ramses şi Kha. Fuseseră recitate pentru defunct formule de resuscitare. Apis, puterea magică a lui Ptah, zeul constructorilor, trebuia să fie tratat cu atenţia cuvenită funcţiei sale.
O dată mumificarea terminată, Apis fusese depus pe o sanie solidă de lemn şi transportat până la vaporul regal cu care traversase Nilul. Apoi se organizase o procesiune spre necropola de la Saqqara şi spre sepultura subterană a taurilor.
Ramses deschisese gura, ochii şi urechile taurului resuscitat în „locuinţa de aur”. Nici Uri-Teşub, nici Tanit nu fuseseră admişi să fie de faţă la aceste ritualuri misterioase, dar ei reuşiră să facă să vorbească un preot cu gura mare, mulţumit să-şi etaleze ştiinţa.
— Pentru a deveni un Apis, un taur trebuie să aibă părul negru presărat cu pete albe, un triunghi alb pe frunte, o semilună pe piept şi alta într-o parte, şi perii cozii alternativi negri şi albi.
— Sunt multe animale care corespund acestor criterii? întrebă hititul.
— Nu, există doar un singur taur făcut aşa de zei.
— Şi dacă Faraonul nu-l va găsi?
— Îşi va pierde întreaga vigoare şi numeroase nenorociri se vor abate asupra ţării. Dar Ramses nu-şi va rata sarcina.
— Cu toţii suntem convinşi de asta.
Uri-Teşub şi Tanit se îndepărtară.
— Dacă acest animal există, spuse hititul, să-l dibuim înaintea lui Ramses şi să-l ucidem.

*

Faţa lui Ameni era neliniştită şi obosită. Obosită, cum ar fi putut fi altfel? Ramses însuşi nu-l convinsese niciodată pe prietenul său ca, în ciuda multiplelor sale dureri, să-şi încetinească ritmul de lucru.

— Numeroase veşti bune, Maiestate! De exemplu…

— Începe cu cea proastă, Ameni.

— Cine te-a pus la curent?

— Tu n-ai ştiut niciodată să-ţi disimulezi sentimentele.

— Cum vrei… împăratul Hattuşil ţi-a scris.

— Diplomaţii noştri corespondează în mod regulat, ce e atât de anormal?

— Ti se adresează ţie, fratele lui, pentru că Mat-Hor s-a plâns de soarta pe care i-ai rezervat-o. Hattuşil se miră şi cere explicaţii.

Privirea lui Ramses scăpără.

— Fără îndoială că această femeie te-a calomniat ca să provoace mânia tatălui său şi ca să reaprindă discordia dintre cele două popoare ale noastre.

— Să-i răspundem cum se cuvine fratelui meu Hattuşil.

— M-am inspirat din textele redactate de Acha şi ţi-am propus o misivă care ar trebui să-l liniştească pe împăratul din Hatti.

Ameni îi arătă regelui o ciornă, o tăbliţă de lemn uzată, ştearsă şi răzuită de sute de ori.

— Frumos stil diplomatic, aprecie Ramses, faci mereu progrese.

— Pot să încredinţez redactarea definitivă unui scrib cu mână perfectă?

— Nu, Ameni.

— Dar… de ce?

— Pentru că vreau să redactez eu însumi răspunsul.

— Iartă-mă, Maiestate, dar mă tem că…

— Ţi-e teamă de adevăr? Mă voi mulţumi să-i explic lui Hattuşil că fiica sa este incapabilă să-şi asume funcţia de mare soţie regală şi că ea va petrece de acum înainte zile liniştite într-o retragere îndestulată, în timp ce Meritamon va fi alături de mine la ceremoniile oficiale.

Ameni era palid.

— Hattuşil este poate fratele tău, dar este un monarh foarte susceptibil… Un răspuns atât de brutal riscă să-i provoace o reacţie care nu va fi o nimica toată.

— Nimeni n-ar trebui să fie ofensat de adevăr.

— Maiestate…

— Întoarce-te la urgenţele tale, Ameni, scrisoarea mea va pleca mâine spre Hatti.

*

Uri-Teşub îşi alesese bine nevasta. Frumoasă, senzuală, îndrăgostită, admisă în înalta societate şi bogată, foarte bogată. Graţie averii doamnei Tanit, hititul putuse să angajeze un număr considerabil de persoane care aveau sarcina să-l informeze în ce localităţi trăiau tauri adulţi, cu pielea neagră cu pete albe. Cum Ramses nu începuse încă nicio cercetare, Uri-Teşub spera să profite de avansul pe care-l avea.

În mod oficial, feniciana voia să cumpere turme şi îşi făcuse socoteala să achiziţioneze reproducători sănătoşi înainte de a se lansa în creşterea animalelor. Căutările începuseră în jurul Pi-Ramses-ului, apoi se extinseră în provinciile care se aflau între capitală şi Memphis.

— Ce face Ramses? o întrebă Uri-Teşub pe Tanit care se întorcea de la palat unde stătuse de vorbă cu funcţionarii Dublei Case Albe, însărcinaţi cu aplicarea politicii economice a suveranului.

— Îşi petrece cea mai mare parte a timpului în compania lui Kha. Tatăl şi fiul refac vechiul ritual de reînscăunare a noului Apis.

— Acest taur blestemat a fost descoperit?

— Faraonul şi numai faraonul singur trebuie să-l identifice.

— În acest caz, de ce nu face nimic?

— Perioada de doliu nu s-a terminat încă.

— Dacă am putea să depunem la intrarea în templul subteran cadavrul noului Apis… renumitul Ramses ar fi distrus!

— Intendentul meu are un mesaj pentru tine.

— Arată-l, repede!

Uri-Teşub smulse un ciob de calcar din mâinile lui Tanit. Potrivit unui hăitaş, taurul care răspundea criteriilor cerute fusese reperat într-un orăşel situat la nord de Memphis. Proprietarul lui cerea un preţ exorbitant.

— Plec imediat, anunţă Uri-Teşub.

Capitolul 48

În acea după-amiază însorită, oraşul somnola. Lângă puţuri, sub nişte palmieri, două fetiţe se jucau cu păpuşile. Nu departe, mama lor repara nişte coşuri de răchită.

Când calul lui Uri-Teşub năvăli în această lume liniştită, cele două fetiţe, înfricoşate, se refugiară lângă mama lor, ea însăşi îngrozită de violenţa care emana din călăreţul cu părul lung.

— Tu, femeie, spune-mi unde locuieşte proprietarul unui taur negru, viguros.

Mama se dădu înapoi, strângându-şi copiii lângă ea.

— Vorbeşte sau vei face cunoştinţă cu pumnii mei!

— La capătul de sud al satului, o fermă cu un ţarc… Calul zvâcni în direcţia indicată. După câteva minute de galop, Uri-Teşub zări ţarcul.

Un taur splendid, negru cu pete albe, rumega nemişcat. Hititul sări din şa şi îl examină de aproape: avea toate semnele distinctive ale unui Apis!

Uri-Teşub alergă spre clădirea principală a fermei unde lucrătorii duceau nutreţul.

— Unde este patronul?

— Sub pergolă[18].

Uri-Teşub îşi atingea scopul. Va plăti cât i se cere, fără să discute.

Întins pe o rogojină, patronul deschise ochii.

— Ai călătorit bine?

Hititul încremeni.

— Tu…

Serramanna se ridică încet, etalându-şi trupul mătăhălos.

— Te interesează creşterea animalelor, Uri-Teşub? Excelentă idee! E unul din punctele forte ale Egiptului.

— Dar tu nu eşti…

— Proprietarul acestei ferme? Bineînţeles că da! O frumoasă proprietate pe care am putut să mi-o permit datorită generozităţii lui Ramses. Voi petrece aici o bătrâneţe liniştită. Nu doreşti să achiziţionezi cel mai frumos taur al meu?

— Nu, te înşeli, eu…

— Când Ameni şi cu mine am constatat că te agitai, secretarul particular al regelui a avut o idee amuzantă: să pictăm pe pielea acestui animal

simbolurile caracteristice taurului Apis. Farsa asta va rămâne între noi, nu-i aşa?

*

Perioada de doliu avea să se termine în curând şi ritualiştii începeau să se îngrijoreze: de ce regele nu mergea în căutarea noului Apis? După ce vizitase în mai multe rânduri templul subteran al taurilor mumificaţi şi lucrase zile întregi la ritualul primei dinastii care le permitea taurilor Apis să fie reînviaţi, Ramses îl asculta pe fiul său, marele preot al lui Ptah, care îi vorbea de munca neîncetată a zeului constructorilor la opera sa din spaţiile celeste ca şi din stupi sau din pântecele munţilor. Verbul creator al lui Ptah se revela în inimă şi se formula prin limbă, căci orice gândire vie trebuia să se încarneze într-o formă dreaptă şi frumoasă.

Cu o săptămână înainte de data fatidică, nici Kha însuşi nu-şi mai ascunse neliniştea.

— Maiestate, doliul...

— Ştiu, fiule. Succesorul defunctului Apis există, nu fi îngrijorat.

— Dacă este departe de aici, călătoria va cere timp.

— În noaptea asta, voi dormi în templul subteran şi le voi cere zeilor şi lui Nefertari să-mi arate drumul.

La căderea serii, regele rămase singur cu dinastia taurilor Apis. El îi cunoştea pe fiecare după nume şi făcu apel la sufletul unic care îi lega unul de celălalt. Întins pe patul modest dintr-o celulă de preot, Ramses îşi încredinţă spiritul somnului. Nu doar simplei odihne a corpului şi simţurilor, ci visului capabil să călătorească asemenea unei păsări neobosite. Ca şi cum sufletul său fusese dintr-o dată înzestrat cu aripi, regele părăsi pământul, se ridică spre cer şi călători.

Călători prin Egiptul de Sus şi prin cel de Jos, prin provincii, oraşe şi sate, prin temple mari şi mici sanctuare, pe deasupra Nilului şi a canalelor de irigaţii, pe deasupra deşertului şi a terenurilor cultivate.

*

Un vânt puternic din nord împingea înspre Abydos vaporul cu două pânze albe. La proră, Ramses gusta plăcerea, niciodată potolită, de a-şi admira ţara de-a lungul apei.

Cu autoritatea cu care fusese învestit, Kha le aduse la cunoştinţă ritualiştilor şi curţii că pleacă împreună cu tatăl său să caute taurul Apis şi să-l aducă la Saqqara. Cunoscând consecinţele dramatice ale unui eşec, marele preot refuza să-l ia în consideraţie.

— Ajungem, îi spuse el monarhului.

— Călătoria asta mi s-a părut atât de scurtă… Când atâta frumuseţe te cuprinde, timpul este abolit.

Întregul cler de la Abydos îl întâmpină pe rege la debarcader. Marele preot îl salută pe Kha.

— Maiestatea sa vine să pregătească misterele lui Osiris?

— Nu, răspunse Kha. Ramses este convins că noua încarnare a taurului Apis se află aici.

— Dacă era aşa, am fi prevenit-o pe Maiestatea Sa! Pe ce informaţii se bazează?

— Numai el singur ştie.

Marele preot de la Abydos fu consternat.

— Aţi fost tentat să-i daţi dreptate tatălui dumneavoastră?

— Doar e Ramses.

Toţi se aşteptau ca monarhul să exploreze aşezările din apropierea oraşului. Dar el se îndreptă fără ezitare spre deşert, înspre mormintele faraonilor din prima dinastie. La Saqqara se odihneau mumiile lor, la Abydos dura veşnic fiinţa lor luminoasă. Sepulturile erau umbrite de tamaricşi.

Sub frunzişul lor, Ramses îl văzu.

Un minunat taur negru al cărui bot se ridică pentru a se îndrepta către omul care venea spre el.

Era chiar scena pe care faraonul o văzuse în visul dăruit de comunitatea taurilor Apis.

Patrupedul nu se arătă agresiv. Ai fi jurat că regăsea un vechi prieten după o lungă despărţire.

Pe fruntea taurului, un triunghi alb; pe piept şi pe flanc, o semilună, iar perii din coada lui erau, alternativ, negri şi albi.

— Vino, Apis, te duc la locuinţa ta.

*

Când vaporul regal acostă la cheiul principal al portului din Memphis, oraşul întreg era deja în sărbătoare. Demnitarii din Pi-Ramses părăsiseră

capitala pentru a-l admira pe noul Apis, a cărui forţă îi permitea faraonului să mai domnească încă mulţi ani. Până şi Ameni efectuase deplasarea, dar nu cu intenţia de a participa la festivităţi, ci pentru că era purtătorul unor veşti proaste.

Aclamaţi, taurul şi regele, unul lângă altul, coborâră de pe vapor şi merseră spre templul lui Ptah unde, într-un imens ţarc, în apropierea sanctuarului, avea să trăiască de acum înainte încarnarea lui Apis, înconjurat de vaci, unele mai încântătoare decât altele.

În faţa uşii incintei se desfăşura un ritual străvechi: o femeie de calitate, onorabilă, care se bucura de o excelentă reputaţie, ieşi înaintea taurului. Ea îşi ridică rochia deasupra pântecului şi îşi arătă sexul. Astfel, în mijlocul râsetelor mulţimii, preoteasa lui Hathor îl întâmpina pe cel care va fecunda vacile, animalele sacre ale zeiţei, şi va asigura descendenţa taurilor Apis.

În primul rând al spectatorilor, Uri-Teşub nu mai ştia la ce să se uite. La scena asta insolită, la femeia lipsită de pudoare care râdea şi ea în hohote, la taurul impasibil sau la poporul căzut în veneraţie în faţa lui Ramses… Acest Ramses care părea indestructibil!

Oricine altcineva ar fi renunţat, dar Uri-Teşub era un hitit, un şef de armată iar Ramses îi furase tronul. Niciodată nu-i va ierta faptul de a fi redus naţiunea hitită, altădată cuceritoare şi victorioasă, la o adunătură de fricoşi plecându-şi capul în faţa adversarului de ieri.

Marea poartă dublă a templului se închise la loc. În timp ce populaţia dansa, cânta, mânca şi bea pe cheltuiala Faraonului, Ramses, Kha şi un colegiu de ritualişti celebrară ritualul înscăunării noului Apis, al cărui punct culminant era cursa taurului purtând pe spatele lui mumia lui Osiris, trupul reîntregit şi reînsufleţit al zeului învingător al morţii.

*

— Cum e posibil să-ţi placă călătoriile în asemenea hal? bombăni Ameni. Şi în acest timp, problemele şi urgenţele se adună pe biroul meu!

— Dacă te-ai deplasat, observă Ramses, n-ai făcut-o fără un motiv important.

— O să mă acuzi pe deasupra şi că ţi-am tulburat o perioadă de festivităţi.

— Ţi-am adresat eu vreun reproş serios?

Purtătorul de sandale al regelui bălmăji un răspuns nedesluşit.

— Împăratul Hattuşil a răspuns cu o rapiditate surprinzătoare, spuse el. E suficient să citeşti printre rânduri ca să-ţi dai seama de furia lui. El

dezaprobă atitudinea ta şi ameninţările sunt cu greu mascate.

Ramses păstră îndelung tăcerea.

— Pentru că argumentele mele nu l-au convins, vom folosi o strategie diferită, ia un papirus nou, Ameni, şi cea mai bună pensulă. Propunerile mele vor trebui să-l surprindă pe fratele Hattuşil.

Capitolul 49

— Negocierile s-au încheiat, îl informă Tanit pe Uri-Teşub, şi negustorul Nariş s-a întors la Tyr ca să-l întâmpine pe Ramses împreună cu primarul oraşului şi cu personalităţile locale.

Hititul strânse mânerul dăgii de fier de care nu se despărţea niciodată.

— N-ai aflat informaţiile cele mai confidenţiale?

— Itinerariul nu este secret, iar monarhul va fi însoţit de fiul său Merenptah, general şef al armatei egiptene, care se va afla în fruntea a două regimente de elită. Orice atac împotriva lor ar fi sortit eşecului.

Uri-Teşub turba de furie. Malfi nu avea încă destui oameni pentru a da o bătălie de o asemenea amploare.

— Este totuşi curios, adăugă feniciana, înalţii funcţionari ai Dublei Case Albe n-au manifestat nicio exigenţă deosebită, ca şi cum faraonul nu era deloc preocupat de problemele economice. Totuşi există puncte de litigiu pe care Egiptul n-are obiceiul să le treacă sub tăcere.

— Ce concluzie tragi din asta?

— Ramses ascunde adevăratul scop al călătoriei sale.

Uri-Teşub rămase perplex.

— Ai probabil dreptate… Ei, bine, află-le.

— Cum?

— Du-te la palat, fă-i să vorbească pe curteni, fură documente… Descurcă-te, Tanit!

— Dar, dragul meu…

— Nu comenta. Trebuie să ştiu.

*

Lată şi sigură, poteca urma piciorul muntelui Cârmei şi cobora în pantă domoală spre mare. Marea… O privelişte ciudată pentru numeroşi soldaţi, o incredibilă câmpie de apă fără limite. Veteranii îi puneau în gardă pe cei mai tineri: dacă să pui piciorul în spuma valurilor nu reprezenta niciun pericol, în schimb, nu trebuia să înoţi până departe, pentru că vei fi tras la fund de un geniu malefic.

Ramses mergea în fruntea armatei sale, chiar în spatele lui Merenptah şi a cercetaşilor. Fiul cel mic al regelui nu încetase, de-a lungul întregii călătorii, să verifice dispozitivul de securitate. Monarhul însă nu dăduse niciun semn de nelinişte.

— Dacă vei domni, îi spuse el lui Merenptah, nu uita să te duci în protectoratele noastre la intervale regulate. Iar dacă va fi fratele tău, aminteşte-i tu acest lucru. Când Faraonul e prea departe şi prea absent, revolta încearcă să distrugă armonia; când el este aproape, inimile se potolesc.

În ciuda cuvintelor încurajatoare ale veteranilor, tinerii recruţi erau neliniştiţi. O suită de valuri violente, spărgându-se de pintenii stâncoşi care înaintau în mare, îi făcură să regrete malurile Nilului.

Câmpia li se păru mai puţin respingătoare: câmpuri cultivate, livezi şi plantaţii de măslini dovedeau bogăţia agricolă a regiunii. Dar vechea cetate a Tyr-ului era orientată spre larg. Un braţ al mării forma un soi de şanţ de netrecut, apărătoare împotriva atacului unei flote inamice.

Noul Tyr fusese construit pe trei insuliţe separate de canale puţin adânci de-a lungul cărora se aflau bazinele.

Din înaltul turnurilor de observaţie, tyrienii îi văzură pe Faraon şi soldaţii lui. O delegaţie condusă de Nariş ieşi în întâmpinarea stăpânului Egiptului. Saluturile fură călduroase şi entuziasmate, Nariş îl conduse pe Ramses pe străduţele cetăţii sale. Merenptah rămase cu ochii aţintiţi pe acoperişuri de unde, în orice clipă, putea să apară pericolul.

Oraşul Tyr era dedicat comerţului. Se vindeau aici sticlărie, vase de aur şi argint, ţesături colorate în purpuriu şi multe alte mărfuri care tranzitau prin port. Înalte, cu patru sau cinci etaje, casele erau aşezate unele lângă altele.

Prieten apropiat al lui Nariş, primarul îi oferise lui Ramses, ca reşedinţă, luxoasa lui vilă. Construită în cel mai înalt punct al oraşului, ea domina marea. Terasa plină de flori era o minunăţie şi proprietarul locului mersese cu rafinamentul până la mobilarea imensei sale locuinţe în stil egiptean, pentru ca faraonul să nu se simtă înstrăinat.

— Sper că veţi fi satisfăcut, Maiestate, spuse Nariş. Vizita Domniei Voastre este o mare onoare. Chiar în această seară veţi prezida un banchet care va rămâne înscris în analele noastre. Putem spera că relaţiile comerciale cu Egiptul se vor dezvolta?

— Nu sunt ostil acestui lucru, dar cu o condiţie.

— Scăderea beneficiilor noastre… Bănuiam că despre asta-i vorba. Nu suntem împotrivă, numai să câştigăm din volumul schimburilor.

— Mă gândeam la o altă condiţie.

În ciuda aerului cald, comerciantul fenician simţi cum îi îngheaţă sângele în vine. În urma tratatului de pace, Egiptul fusese de acord ca regiunea să fie sub control hitit chiar dacă, în realitate, ea beneficia de o reală independenţă. Nu cumva o dezastruoasă dorinţă de putere îl împingea pe Ramses să pună mâna pe Fenicia, cu riscul de a încălca tratatul de pace şi de a provoca un conflict?

— Care sunt pretenţiile voastre, Maiestate?

— Să mergem în port, Merenptah ne va însoţi.

La ordinul regelui, mezinul fu nevoit să se mulţumească cu o escortă redusă.

La extremitatea occidentală a portului, vreo sută de oameni de vârste şi origini diverse, goi şi în lanţuri. Unii dintre ei încercau să păstreze o aparenţă de demnitate, alţii priveau în gol.

Tyrieni cu părul ondulat discutau despre preţuri, fie pe individ, fie pe lot. Ei sperau să obţină importante beneficii din vânzarea acestor sclavi sănătoşi. Rivalitatea oratorică şi financiară se anunţa dură.

— Vreau ca aceşti oameni să fie eliberaţi, ceru Ramses.

Nariş fu amuzat.

— Valorează mult… Permiteţi oraşului Tyr să vi-i facă cadou, Maiestate.

— Iată adevăratul motiv al călătoriei mele: niciun tyrian care vrea să facă comerţ cu Egiptul nu va trebui să fie negustor de sclavi.

Şocat, fenicianul trebui să facă apel la tot sângele lui rece pentru a nu protesta cu putere.

— Maiestate… Sclavia este o lege naturală, societăţile negustoreşti o practică dintotdeauna!

— În Egipt nu există sclavie, spuse Ramses, fiinţele umane sunt turma Zeului, niciun individ n-are dreptul de a-l trata pe altul ca pe un obiect fără suflet sau ca pe o marfă.

Niciodată fenicianul nu mai auzise un discurs atât de aberant. Dacă interlocutorul lui n-ar fi fost faraonul Egiptului, l-ar fi considerat nebun.

— Prizonierii voştri de război, Maiestate, n-au fost transformaţi în sclavi?

— În funcţie de gravitatea faptelor de care au fost acuzaţi, ei au fost supuşi la perioade de corvoadă mai mult sau mai puţin lungi. O dată ce şi-

au recâştigat libertatea, ei au făcut cum au crezut de cuviinţă. Majoritatea au rămas în Egipt, mulţi dintre ei şi-au întemeiat acolo o familie.

— Sclavii sunt indispensabili pentru muncă!

— Legea lui Maat cere încheierea unui contract între cel care ordonă lucrul şi cel care îl realizează. Dacă nu, bucuria nu poate exista nici în opera cea mai sublimă, nici în munca cea mai uşoară. Şi acest contract se bazează pe cuvântul dat de o parte şi de alta. Crezi că piramidele şi templele ar fi putut fi construite de cohorte de sclavi?

— Maiestate, nu putem schimba obiceiuri atât de vechi…

— Nu sunt naiv şi ştiu că majoritatea ţărilor vor continua să practice sclavia. Dar tu cunoşti acum pretenţiile mele.

— Egiptul riscă să piardă pieţe importante.

— Esenţialul este că el îşi păstrează sufletul. Faraonul nu este patronul negustorilor ci reprezentantul lui Maat pe pământ şi servitorul poporului său.

Cuvintele lui Ramses se întipăriră în inima lui Merenptah. Pentru el, călătoria la Tyr va rămâne o etapă majoră din viaţă.

*

Uri-Teşub era atât de enervat încât, pentru a se calma, tăiase cu toporul un sicomor centenar care umbrea un bazin de apă în care le plăcea raţelor să se zbenguie. Înspăimântat, grădinarul doamnei Tanit se refugiase în cabană unde îşi aranja uneltele.

— Iată-te, în sfârşit! exclamă hititul când soţia lui trecu pragul domeniului.

Tanit contemplă dezolantul spectacol.

— Ce te-a…

— Sunt la mine acasă şi fac ce-mi place! Ce ai aflat la palat?

— Lasă-mă să mă aşez, sunt obosită.

Pisoiul tigrat sări pe genunchii stăpânei lui. Ea îl mângâie mecanic pe frunte şi el începu să toarcă.

— Vorbeşte, Tanit!

— O să fii dezamăgit: adevăratul scop al călătoriei lui Ramses era lupta împotriva sclaviei care nu încetează să ia proporţii la Tyr şi în regiune.

Uri-Teşub o pălmui violent pe Tanit.

— Încetează să-ţi mai baţi joc de mine!

Vrând să-şi apere stăpâna, pisoiul îl zgârie pe hitit. Acesta îl înhăţă de gât şi cu tăişul dăgii de fier îi taie beregata. Stropită de sânge, îngrozită, Tanit se refugie în camera ei.

Capitolul 50

Ameni răsufla uşurat, Serramanna era chinuit de gânduri sumbre.

— Ramses s-a întors teafăr şi nevătămat din Fenicia, mă simt mai bine, mărturisi secretarul particular al regelui. De ce eşti atât de prost dispus, Serramanna?

— Pentru că pista cu Nariş se termină într-o fundătură.

— Ce sperai?

— Să am dovada că acest fenician făcea afaceri suspecte cu doamna Tanit. Aş fi putut s-o ameninţ că va fi acuzată dacă ea nu mi-ar fi spus adevărul în legătură cu Uri-Teşub.

— Hititul ăsta te obsedează! Până la urmă o să te înnebunească.

— Uiţi că este asasinul lui Acha?

— Ne lipseşte dovada.

— Din nefericire, ai dreptate, Ameni.

Sardul se simţea bătrân. El, să respecte legea! Trebuia să se resemneze şi să-şi accepte eşecul: Uri-Teşub se dovedise destul de viclean pentru a scăpa de justiţia egipteană.

— Mă duc acasă.

— O nouă cucerire?

— Nici măcar, Ameni. Sunt obosit şi o să mă culc.

*

— Vă aşteaptă o doamnă, îl anunţă intendentul pe Serramanna.

— N-am chemat nicio fată!

— Nu e vorba de o „fată”, ci de o doamnă respectabilă. Am rugat-o să ia loc în sala de oaspeţi.

Intrigat, Serramanna traversă camera de primire cu paşi mari.

— Tanit!

Frumoasa feniciană se ridică şi, cu ochii în lacrimi, se aruncă în braţele uriaşului. Era necoafată şi obrajii ei purtau urmele loviturilor.

— Protejaţi-mă, vă implor!

— O fac, dar de ce anume… de cine?

— De monstrul care a făcut din mine sclava lui!

Serramanna se abţinu să-şi manifeste satisfacţia.

— Dacă doriţi să acţionez în mod oficial, trebuie să faceţi plângere, doamnă Tanit.

— Uri-Teşub mi-a omorât pisica, a tăiat un sicomor din grădina mea şi nu încetează să mă brutalizeze.

— Acestea sunt delicte pentru care va fi condamnat la plata unei amenzi, ba chiar la corvoadă. Dar nu sunt de ajuns pentru a-l împiedica să facă rău.

— Oamenii dumneavoastră vor veghea asupra mea?

— Mercenarii mei formează garda personală a regelui şi n-ar interveni într-o afacere privată… Nu înainte ca ea să devină o afacere de stat.

Oprindu-se din plâns, Tanit se îndepărtă de uriaş şi îl privi drept în ochi.

— Uri-Teşub vrea să-l asasineze pe Ramses. Aliatul lui este libianul Malfi cu care a încheiat o înţelegere în propria mea casă. Uri-Teşub este cel care l-a ucis pe Acha cu o dagă de fier de care nu se desparte niciodată. Şi tot cu aceeaşi dagă vrea să-l ucidă pe rege. Acum este o afacere de stat?

*

Un efectiv de o sută de oameni se desfăşurară în jurul vilei doamnei Tanit. Arcaşii se urcară unii în copacii ce dădeau spre grădina fenicienei, alţii pe acoperişurile caselor vecine.

Uri-Teşub era singur sau cu libienii? Va lua servitori ca ostateci, dacă îşi va da seama că este încercuit? Serramanna le ceruse oamenilor să se apropie în linişte deplină, ştiind că cel mai mic incident l-ar alerta pe hitit.

Şi puţin a lipsit să nu se întâmple asta.

Escaladând zidul incintei, un mercenar nu se ţinu bine şi căzu într-un boschet.

Când o cucuvea ţipă, oamenii lui Serramana încremeniră. După câteva minute de nemişcare, sardul le ordonă să înainteze.

Uri-Teşub nu mai avea nicio şansă să fugă, dar nu se va lăsa prins fără să lupte. Serramanna spera să-l captureze viu şi să-l ducă în faţa tribunalului vizirului.

În camera lui Tanit, o lumină.

Serramanna şi vreo zece mercenari se târâră pe pământul umed de rouă, ajunseră la dalele din jurul locuinţei şi se năpustiră în interior.

Servitoarea scoase un strigăt de spaimă şi scăpă din mână lampa cu ulei din lut ars care se sparse când se lovi de pământ.

Pentru câteva clipe, domni confuzia. Mercenarii se luptară cu adversari invizibili şi stricară mobilele cu lovituri de sabie.

— Linişte! urlă Serramanna. Lumină, repede!

Se aprinseră alte lămpi. Tremurând, servitoarea era prizoniera a doi soldaţi care o ameninţau cu săbiile.

— Unde e Uri-Teşub? întrebă Serramanna.

— Când a văzut că stăpâna a dispărut, a sărit pe cel mai bun cal şi a plecat la galop.

De ciudă, sardul făcu ţăndări, cu pumnul, un vas cretan. Instinctul de războinic al hititului, îi dictase ce să facă; simţindu-se în pericol, fugise.

*

Pentru Serramanna, să fie admis în austerul birou al lui Ramses însemna să pătrundă în inima sanctuarului cel mai secret al ţării.

Erau de faţă Ameni şi Merenptah.

— Doamna Tanit s-a întors în Fenicia după ce a depus mărturie în faţa vizirului, spuse Serramanna. Conform spuselor mai multor martori, Uri-Teşub s-a îndreptat spre Libia. S-a întâlnit deci cu aliatul său Malfi.

— E doar o simplă ipoteză, estimă Ameni.

— Nu, e o certitudine! Uri-Teşub nu mai are alt refugiu şi nu va renunţa niciodată să lupte împotriva Egiptului.

— Din nefericire, se plânse Merenptah, n-am reuşit să-i localizăm tabăra. Acest libian se deplasează fără încetare. Dacă ne gândim bine la asta, eşecul nostru este liniştitor: el dovedeşte că Malfi nu reuşeşte să-şi strângă o armată adevărată.

— Vigilenţa noastră să nu scadă, ordonă Ramses. Alianţa celor două fiinţe malefice şi violente constituie un pericol deloc neglijabil.

Serramanna făcu o figură gravă.

— Maiestate, am o cerere să vă prezint.

— Te ascult.
— Sunt convins că ne vom lovi din nou de acest monstru de Uri-Teşub. Vă solicit privilegiul de a mă lupta cu el, în speranţa că-l voi ucide cu mâna mea.
— Ţi-l acord.
— Mulţumesc, Maiestate. Oricare va fi viitorul, graţie Domniei Voastre, am avut o viaţă frumoasă.
Sardul se retrase.
— Pari contrariat, îi spuse Ramses lui Merenptah.
— După interminabile drumuri prin regiuni mai mult sau mai puţin ostile, Moise şi evreii se apropie de Canaan, pe care-l consideră Pământul Făgăduit.
— Cât de fericit trebuie să fie Moise…
— Nu este cazul triburilor din regiune care se tem de prezenţa acestui popor războinic. De aceea, solicit încă o dată, autorizaţia de a interveni cu armată şi de a înăbuşi în faşă acest pericol.
— Moise va merge până la capăt şi va crea o ţară în care cei credincioşi lui vor trăi după placul lor. E bine aşa, fiule, şi nu vom interveni. Mâine vom dialoga cu acest nou stat şi vom fi poate aliaţii lui.
— Şi dacă devine duşmanul nostru?
— Moise nu va fi duşmanul ţării lui natale. Preocupă-te de libieni, Merenptah, nu de evrei.
Fiul cel mic al lui Ramses nu insistă. Deşi nu fu convins de argumentaţia tatălui său, se conformă datoriei sale de a se supune.
— Am primit veşti de la fratele tău Hattuşil, anunţă Ameni.
— Bune sau proaste?
— Împăratul din Hatti chibzuieşte.

*

Chiar dacă soarele ardea, lui Hattuşil îi era frig. În interiorul citadelei sale cu ziduri groase din piatră, nu mai reuşea să se încălzească. Aşezat lângă focul de lemne care trosnea într-un şemineu mare, el reciti pentru soţia lui Putuhepa propunerile faraonului Egiptului.
— Tupeul lui Ramses este incredibil! Îi adresez o scrisoare de mustrare şi iată ce îndrăzneşte să-mi răspundă: să-i trimit o altă prinţesă hitită pentru a pecetlui o nouă căsătorie diplomatică şi pentru a consolida pacea. Mai mult, îmi cere să mă duc eu însumi în Egipt!

— Minunată idee, estimă împărăteasa Putuhepa. Vizita ta oficială va demonstra, în mod strălucit, că pacea încheiată între cele două popoare ale noastre este ireversibilă.

— Nici să nu te gândeşti! Eu, împăratul hitiţilor să mă arăt supusul Faraonului!

— Nimeni nu-ţi cere să te umileşti. Asigură-te că vom fi primiţi cu toate onorurile cuvenite rangului nostru. Scrisoarea prin care-ţi dai acordul este redactată. Nu mai trebuie decât să-ţi pui pecetea.

— Trebuie să chibzuim înainte şi să începem tratative.

— Timpul palavrelor a trecut. Să ne pregătim să plecăm în Egipt.

— Ai trecut în fruntea diplomaţiei hitite?

— Sora mea Nefertari şi eu însămi am făurit pacea, împăratul Regatului hitit s-o consolideze.

Putuhepa îi adresă un gând înflăcărat omului cel mai seducător pe care îl cunoscuse vreodată, Acha, prietenul din copilărie al lui Ramses, care trăia astăzi în paradisul celor drepţi. Pentru el, această zi era una de bucurie.

Capitolul 51

Când Mat-Hor află vestea care tulbura întreg Egiptul, anunţarea vizitei oficiale a părinţilor săi, ea speră că va reveni în graţii. Desigur, se bucura de o existenţă îndestulată în haremul de la Mer-Ur şi gusta, fără reţineri, din nenumăratele plăceri ale condiţiei sale. Dar nu domnea şi nu era decât o soţie diplomatică, privată de orice putere.

Hitita îi scrise o lungă scrisoare lui Ameni, secretarul particular al monarhului. În termeni virulenţi, ea cerea să ocupe funcţia de mare soţie regală pentru a-i primi pe împăratul şi împărăteasa din Hatti şi poruncea să i se pună la dispoziţie o escortă care s-o aducă la palatul din Pi-Ramses.

Semnat de Ramses, răspunsul fu usturător: Mat-Hor nu va asista la ceremonii şi va rămâne la haremul din Mer-Ur.

După o violentă criză de furie, hitita chibzui: în ce fel ar putea să-i facă rău faraonului, dacă nu împiedicând venirea lui Hattuşil? Obsedată de

această idee, ea hotărî să se întâlnească cu un preot al zeului crocodil, care avea reputaţie de ritualist.

— În Hatti, îi spuse ea, noi consultăm adesea ghicitori pentru a cunoaşte viitorul. Aceştia citesc în măruntaiele animalelor.

— Nu e un pic cam… greţos?

— Aici utilizaţi alte metode?

— Faraonul este cel care ştie să vadă ziua de mâine.

— Dar voi, preoţii, deţineţi secretul anumitor tehnici.

— Există un corp de magicieni de stat, Maiestate, dar formarea lor este îndelungată şi exigentă.

— Nu interogaţi zeii?

— În anumite circumstanţe, marele preot al lui Amon chestionează puterea creatoare, cu autorizarea regelui, şi zeul răspunde prin intermediul oracolului său.

— Şi fiecare respectă decizia lui, presupun.

— Cine ar îndrăzni să se ridice împotriva voinţei lui Amon?

Simţind reticenţa preotului, Mat-Hor nu insistă mai mult.

În aceeaşi zi, după ce ordonase personalului să nu vorbească despre absenţa ei, ea plecă spre Theba.

*

Moartea cu surâs blând îşi amintise în cele din urmă de vârsta venerabilului Nebu, marele preot al lui Amon, care se stinsese în modesta sa locuinţă din apropierea lacului sfânt de la Karnak cu certitudinea că a slujit bine zeul ascuns, principiu al vieţii, şi pe faraonul Ramses, reprezentantul lui pe pământ.

Bakhen, al doilea profet al lui Amon, îl anunţase imediat pe rege. Şi acesta venise să-i aducă omagiu lui Nebu, unul din acei oameni integri mulţumită cărora tradiţia egipteană se perpetua, oricare ar fi fost atacurile forţelor răului.

Liniştea de doliu apăsa asupra imensului templu din Karnak. După ce celebrase ritualul zorilor, Ramses se întâlni cu Bakhen lângă scarabeul uriaş, situat în partea de nord-vest a lacului sfânt, care simboliza renaşterea soarelui după victoria asupra tenebrelor.

— A venit timpul, Bakhen. De la îndepărtata noastră înfruntare, ai parcurs un drum lung fără să te gândeşti niciodată la tine-însuţi. Dacă templele din Theba sunt splendide, ţi-o datorează în mare parte ţie.

Gestionarea ta este ireproşabilă şi toate apreciază autoritatea ta. Da, a venit timpul să te numesc mare preot de Karnak şi profet al lui Amon.

Vocea gravă şi aspră a fostului şef de grajduri tremura de emoţie.

— Maiestate, nu cred că… Nebu…

— Nebu te propunea ca succesor de mult, şi el ştia să judece oamenii. Îţi înmânez bastonul şi inelul de aur, însemne ale noii tale demnităţi. Vei guverna acest oraş sfânt şi vei veghea ca el să nu se abată de la funcţia lui.

Deja Bakhen îşi revenea. Ramses simţi că se agăţa pe moment de numeroasele sarcini, fără a se gândi la prestigiul pe care i-l conferea un titlu atât de invidiat.

— Inima mea nu poate rămâne mută, Maiestate. Aici, în Sud, anumite notabilităţi sunt şocate de decizia Domniei Voastre.

— Te referi la călătoria oficială a împăratului şi a împărătesei din Hatti?

— Exact.

— Mai multe notabilităţi din Nord le împărtăşesc părerea, dar această vizită va avea loc, căci ea va consolida pacea.

— Numeroşi călugări doresc intervenţia oracolului. Dacă zeul Amon vă dă acordul, orice protest va înceta.

— Pregăteşte ceremonia oracolului, Bakhen.

*

Sfătuită de un administrator al haremului de la Mer-Ur, Mat-Hor bătuse la uşa potrivită: aceea a unui bogat comerciant sirian căruia nu-i scăpa niciun eveniment al vieţii thebane. Avea o somptuoasă proprietate pe malul estic, nu departe de templul de la Karnak, şi o primi pe regină într-o sală cu două coloane, decorată cu picturi reprezentând albăstrele şi irişi.

— Ce onoare, Maiestate, pentru un modest negustor!

— Această conversaţie n-a avut loc şi noi nu ne-am întâlnit niciodată: e clar?

Hitita îi oferi un colier de aur sirianului care se înclină surâzând.

— Dacă îmi dai ajutorul de care am nevoie, voi fi foarte generoasă.

— Ce doriţi?

— Mă interesează oracolul lui Amon.

— Zvonul este confirmat: Ramses o să-l consulte precis.

— Pentru care motiv?

— Îi va cere zeului să aprobe venirea în Egipt a părinţilor Domniei Voastre.

Şansa era de partea lui Mat-Hor. Întrucât destinul făcuse cea mai mare parte a lucrului, ei nu-i mai rămânea decât să-l ducă la bun sfârşit.

— Şi dacă Amon refuză? întrebă ea.

— Ramses va fi obligat să se supună… Şi nici nu îndrăznesc să-mi imaginez reacţia împăratului din Hatti! Dar faraonul nu este el fratele zeilor? Răspunsul oracolului n-ar putea fi negativ.

— Eu cer ca el să fie.

— Cum…?

— Ţi-o repet: ajută-mă şi vei deveni foarte bogat. Cum îţi răspunde zeul?

— Preoţii poartă barca lui Amon şi primul profet îl întreabă pe zeu. Dacă barca înaintează, răspunsul lui este „da”, dacă ea dă înapoi, „nu”.

— Cumpără-i pe purtătorii bărcii şi fă ca Amon să respingă propunerea lui Ramses.

— Este imposibil.

— Aranjează să fie înlocuiţi cei mai reticenţi prin oameni siguri, foloseşte poţiuni care să-i îmbolnăvească pe incoruptibili… Dacă reuşeşti, te voi acoperi cu aur.

— Riscurile…

— Nu mai ai de ales, negustorule: acum eşti complicele meu. Nu renunţa şi nu mă trăda; dacă nu, voi fi nemiloasă.

Rămas singur în faţa săculeţelor cu pepite de aur şi pietre preţioase pe care i le oferea hitita ca avans la viitoarea sa avere, sirianul chibzui îndelung. Unii spuneau că Mat-Hor nu va recâştiga niciodată încrederea regelui, alţii erau convinşi de contrariu. Iar câţiva preoţi de la Karnak, geloşi pe ascensiunea lui Bakhen, erau gata să-i joace o festă urâtă.

Să-i năimeşti pe toţi purtătorii bărcii sacre era irealizabil, dar era suficient să mituiască braţele cele mai robuste. Zeul va ezita, când înainte, când înapoi, apoi îşi va manifesta clar refuzul.

Partida era jucată… Şi bogăţia atât de tentantă!

*

Theba era în fierbere.

La sate ca şi în cartierele oraşului, se ştia că urma să fie celebrată „frumoasa serbare a audienţei divine” în cursul căreia Amon şi Ramses vor demonstra, încă o dată, comuniunea lor.

În curtea templului unde se desfăşura ritualul, nicio personalitate din marele oraş din sud nu lipsea. Primarul, administratorii, stăpânii domeniului

nu voiau cu niciun preţ să lipsească de la acest eveniment excepţional.

Când barca lui Amon ieşi din templul acoperit pentru a apărea în plină lumină, toţi îşi ţinură răsuflarea. În centrul bărcii din lemn aurit, naosul conţinând statuia divină, ascunsă privirilor omeneşti. Totuşi ea, efigia vie, era cea care urma să ia decizia.

Mergând pe podeaua de argint, purtătorii înaintau cu lentoare. Noul mare preot al lui Amon, Bakhen, remarcă mai multe figuri noi. Dar nu i se spusese de o indispoziţie alimentară care îi împiedicase pe unii dintre titulari să participe la ceremonie?

Barca se opri în faţa faraonului şi Bakhen luă cuvântul.

— Eu, servitorul zeului Amon, îl întreb în numele lui Ramses, Fiul luminii. Faraonul Egiptului are motiv să-l cheme pe acest pământ pe împăratul şi împărăteasa din Hatti?

Chiar şi rândunelele se opriseră din cursa lor nebunească pe cerul albastru. În momentul când zeul va răspunde afirmativ, piepturile se vor elibera pentru a-l aclama pe Ramses.

Mituiţi de negustorul sirian, purtătorii cei mai robuşti se consultară din priviri şi încercară să facă un pas înapoi.

Zadarnic.

Ei crezură că şi colegii lor, hotărâţi să meargă înainte, vor opune o rezistenţă de scurtă durată; astfel că depuseră un efort care trebuia să fie decisiv.

Dar o forţă ciudată îi obligă să înainteze. Orbiţi de o lumină care venea din naos, ei renunţară să lupte.

Zeul Amon aprobase hotărârea fiului său Ramses, sărbătoarea putea începe.

Capitolul 52

Era chiar el.

Uşor încovoiat, cu părul grizonat, dar cu ochii la fel de aspri, avea, la prima vedere alura unui om mai degrabă obişnuit care-ţi inspira încredere. El, Hattuşil, împăratul din Hatti, încotoşmănat într-o manta groasă de lână,

luptând împotriva senzaţiei de frig care, iarna ca şi vara, nu-l părăsea niciodată.

El, şeful unei naţiuni războinice şi cuceritoare, comandantul suprem al trupelor hitite la Kadesh, dar şi negociatorul tratatului de pace. El, Hattuşil, stăpânul incontestabil al unei ţări aspre în care nimicise orice opoziţie.

Şi Hattuşil tocmai punea piciorul pe pământul Egiptului, însoţit de două femei frumoase, soţia lui, Putuhepa, şi o tânără prinţesă hitită speriată.

— Este imposibil, murmură împăratul hitit, de-a dreptul imposibil… Nu, acesta nu este Egiptul.

Totuşi, n-avea vedenii: era chiar Ramses cel Mare cel care se îndrepta spre vechiul său duşman pentru a-l îmbrăţişa.

— Ce mai face fratele meu Hattuşil?

— Îmbătrânesc, frate Ramses.

Fuga lui Uri-Teşub, de acum înainte duşman al Egiptului, ca şi al Regatului hitit, şi căutat pentru crimă, înlăturase orice obstacol din calea vizitei oficiale a lui Hattuşil.

— Nefertari ar fi apreciat acest moment extraordinar, îi spuse Ramses Putuhepei, superbă în rochia ei lungă roşie şi purtând bijuterii egiptene din aur pe care le primise în dar de la faraon.

— În timpul călătoriei, n-am încetat nicio clipă să mă gândesc la ea, mărturisi împărăteasa; oricare ar fi durata domniei tale, ea va rămâne singura soţie regală.

Declaraţiile Putuhepei aplanau orice dificultate diplomatică. În lumina unei veri arzătoare, Pi-Ramses era în sărbătoare. Strălucind prin toate focurile, cetatea turcoazei primise mii de demnitari veniţi din toate oraşele Egiptului pentru a asista la sosirea suveranilor din Hatti şi la numeroasele ceremonii pregătite în onoarea lor.

Frumuseţea şi bogăţia capitalei uimi cuplul imperial. Ştiind că zeul Amon îi dăduse acordul lui Ramses, populaţia le făcu o primire entuziastă iluştrilor vizitatori. În picioare, lângă faraon, în carul său tras de doi cai împopoţonaţi, Hattuşil trecea dintr-o surpriză în alta.

— Fratele meu nu beneficiază de nicio protecţie?

— Garda mea personală veghează, răspunse Ramses.

— Dar aceşti oameni, atât de aproape de noi… Securitatea noastră nu este asigurată!

— Uită-te la privirea poporului meu, Hattuşil: nu conţine nici ură, nici agresivitate. Astăzi, ne mulţumeşte că am clădit pacea şi ne împărtăşim

reciproc bucuria.

— O populaţie care nu este guvernată prin teroare… Ciudat! Şi cum a reuşit Ramses să ridice o armată capabilă să reziste forţelor hitite?

— Egiptenii îşi iubesc ţara aşa cum o iubesc şi zeii.

— Tu, Ramses, m-ai împiedicat să înving. Tu şi nimeni altcineva. De câteva clipe, nici măcar nu mai regret acest lucru.

Împăratul hitit îşi scoase mantaua de lână; nu-i mai era frig.

— Clima îmi convine, constată el. Păcat… Mi-ar fi plăcut să trăiesc aici.

Dată la palatul din Pi-Ramses, prima recepţie fu grandioasă. Erau atâtea platouri delicioase încât Hattuşil şi Putuhepa nu putură decât să ciugulească, în timp ce-şi tot înmuiau buzele în cupe umplute cu un vin excepţional. Cântăreţe încântătoare, cu sânii goi, le fermecară urechile şi ochii, iar împărăteasa admiră eleganţa rochiilor purtate de nobilele doamne.

— Mi-ar plăcea ca această serbare să-i fie dedicată lui Acha, sugeră Putuhepa. El şi-a dat viaţa pentru pace, pentru această fericire de care se bucură în prezent popoarele noastre.

Împăratul aprobă, dar părea contrariat.

— Fiica noastră nu este prezentă, regretă Hattuşil.

— Nu voi reveni asupra deciziei mele, declară Ramses. Deşi Mat-Hor a comis greşeli grave, ea va rămâne simbolul păcii şi, în această calitate, va fi onorată aşa cum merită. E nevoie să vă dau mai multe amănunte?

— Inutil, frate Ramses, uneori e bine să ignori anumite detalii.

Ramses evită deci să menţioneze arestarea negustorului sirian care-o denunţase pe Mat-Hor, crezând astfel că se dezvinovăţeşte dacă răspândeşte calomnii pe seama reginei.

— Faraonul doreşte să stea de vorbă cu viitoarea soţie?

— Nu va fi necesar, Hattuşil. Vom celebra cu fast acest al doilea mariaj diplomatic şi popoarele noastre ne vor fi recunoscătoare. Dar vremea sentimentelor şi a dorinţelor a trecut.

— Nefertari este într-adevăr de neuitat… Şi e bine aşa. Nu cred că prinţesa pe care am ales-o, drăguţă, dar prea puţin inteligentă, poate să poarte o conversaţie cu Ramses cel Mare. Ea va descoperi plăcerea de a trăi în stil egiptean şi nu va înceta să se bucure. Cât despre Mat-Hor, căreia nu-i plăcea Hatti, ea va aprecia cu fiecare zi tot mai mult ţara ei de adopţie unde îşi dorea atât de mult să locuiască. Cu vârsta, se va cuminţi.

Hattuşil tocmai pecetluise destinul celor două prinţese hitite. În acest al patruzecilea an al domniei lui Ramses, nu mai exista niciun motiv de

neînţelegere între Hatti şi Egipt. De aceea, ochii căprui ai împărătesei Putuhepa se luminaseră, exprimând o bucurie intensă.

*

Pilonii, obeliscurile, coloşii, marile curţi sub cerul liber, colonadele, scenele de ofrande, podelele de argint îl fascinară pe Hattuşil care se arăta, de asemenea, interesat de Casa Vieţii, de locaşul cărţilor, de antrepozite, staule, bucătării şi birourile în care lucrau scribii. Din întrevederile cu vizirul şi miniştrii săi, împăratul hitit ieşi foarte impresionat. Arhitectura societăţii egiptene era la fel de grandioasă precum cea a templelor sale.

Ramses îl invită pe Hattuşil să ardă tămâie pentru a răscoli mirosul divinităţilor şi pentru a le atrage spre locuinţa pe care le-o construise oamenii. Împărăteasa participă la ritualul liniştirii forţelor periculoase, condus de Kha cu rigoarea sa obişnuită. Urmă apoi vizitarea templelor din Pi-Ramses, mai ales a sanctuarelor dedicate zeilor străini. După care împăratul gustă fără reţinere un moment de repaos în grădina palatului.

— Ar fi fost regretabil ca armata hitită să distrugă un oraş atât de drăguţ, îi spuse el lui Ramses. Împărăteasa este încântată de sejurul ei. Fiindcă suntem pe timp de pace, fratele meu îmi permite să-i cer o favoare?

Relativa pasivitate a lui Hattuşil începea să-l intrige pe Ramses. Luptându-se să nu se lase vrăjit de Egipt, strategul reluă:

— Împărăteasa şi cu mine suntem uimiţi de atâtea minunăţii, dar uneori trebuie să te gândeşti şi la realităţi mai puţin plăcute, continuă Hattuşil. Am semnat un acord de asistenţă mutuală în caz de agresiune împotriva ţărilor noastre şi mi-ar plăcea să văd în ce stare e armata egipteană. Mă autorizează faraonul să vizitez cazarma principală din Pi-Ramses?

Dacă faraonul răspundea „secret militar” sau îl orienta pe împărat spre o cazarmă secundară, Hattuşil ar fi ştiut că acesta pregătea o lovitură urâtă. Era momentul adevărului pentru care acceptase să facă această călătorie.

— Merenptah, fiul meu mai mic, este generalul şef al armatei egiptene. El îi va arăta împăratului din Hatti cazarma principală din Pi-Ramses.

*

La sfârşitul banchetului organizat în onoarea împărătesei Putuhepa, Hattuşil şi Ramses făcură câţiva paşi de-a lungul bazinului plin cu lotuşi albaştri şi albi.

— Mă încearcă un sentiment care-mi era necunoscut până acum, mărturisi Hattuşil: încrederea. Numai Egiptul ştie să creeze fiinţe de dimensiunea ta, frate Ramses… Să reuşeşti să închegi o prietenie între doi suverani, altădată gata să se distrugă reciproc, e un miracol. Dar noi îmbătrânim, şi tu şi eu, şi trebuie să ne gândim la succesiune… Pe cine ai ales dintre nenumăraţii tăi fii regali?

— Kha este un om de ştiinţă, înţelept, ponderat, capabil să liniştească spiritele în orice împrejurări şi să convingă fără a lovi. El va şti să păstreze unitatea regatului şi să-şi chibzuiască deciziile. Merenptah este curajos, ştie să comande şi să administreze, este iubit de casta militarilor şi temut de cea a înalţilor funcţionari. Şi unul şi celălalt sunt apţi să domnească.

— Altfel spus, încă mai eziţi. Destinul îţi va trimite un semn. Cu astfel de oameni, nu sunt neliniştit în privinţa viitorului Egiptului. Ei vor şti să-ţi continue opera.

— Dar succesiunea ta?

— Va fi asigurată de un mediocru ales dintre mediocri. Hatti decade, ca şi cum pacea i-ar fi tăiat virilitatea şi l-ar fi lipsit de orice ambiţie. Dar n-am niciun regret, fiindcă oricum n-avea altă alegere. Cel puţin am avut câţiva ani liniştiţi în care i-am oferit poporului meu o fericire pe care n-a cunoscut-o niciodată înainte. Din nefericire, ţara mea nu va şti să evolueze şi va pieri. Ah… mai vreau să-ţi cer ceva. În capitala mea, nu obişnuiesc să merg atât de mult şi mă dor picioarele. Am înţeles că medicul şef al regatului e foarte competent şi că, pe deasupra, e vorba de o femeie foarte frumoasă.

Neferet părăsi marea sală de recepţii a palatului, unde conversa cu Putuhepa, pentru a se ocupa de degetele picioarelor imperiale.

— E o boală pe care o cunosc şi pe care o pot trata, spuse ea după examinare. Mai întâi o să vă aplic o pomadă pe bază de ocru roşu, miere şi cânepă. Mâine dimineaţă voi folosi un alt remediu pe bază de frunze de acacia şi iuiuba, praf de malahit şi interior de scoică, totul strivit şi transformat în pudră. Această a doua pomadă o să vă dea senzaţia plăcută de răcoare, dar va trebui să mergeţi cu gleznele bandajate.

— Dacă vă ofer o avere, Neferet, aţi accepta să veniţi cu mine în Hatti şi să fiţi medicul meu personal?

— Ştiţi bine că nu, Maiestate.

— Nu voi fi aşadar niciodată cuceritorul Egiptului, spuse Hattuşil cu un surâs uşor.

Capitolul 53

Coapse-Frumoase fluiera încetişor un cântec care-l slăvea pe Ramses, în timp ce mergea, cu măgarul său încărcat cu vase de lut, în direcţia frontierei de nord-vest a Deltei. Nu departe de coasta roasă de valurile Mediteranei, negustorul ambulant o luă pe cărările sinuoase pentru a ajunge într-un sătuc de pescari unde era sigur că o să-şi vândă repede marfa.

Coapse-Frumoase era mândru de numele pe care i-l dăduseră fetele care asistaseră la cursele de viteză dintre bărbaţi pe nisipul umed, la malul mării. De mai bine de doi ani, niciun concurent nu reuşise să-l învingă. Şi admiratoarele apreciau efortul atleţilor goi, folosindu-şi energia pentru a-i seduce. Graţie coapselor lui, alergătorul cel mai rapid din vestul Deltei nu mai ţinea socoteala cuceririlor.

Succesul său n-avea decât părţi bune, căci acestor domnişoare le plăceau pariurile iar Coapse-Frumoase trebuia să facă multe afaceri bune pentru a rămâne la înălţimea reputaţiei sale de campion superb şi generos. Aşa că bătea drumurile cu înflăcărare pentru a obţine maximum de profit din comerţ.

Nişte cocori trecură pe deasupra lui, anunţând nori negri împinşi de vânt. Observând poziţia soarelui, Coapse-Frumoase înţelese că nu va ajunge unde voia înainte de căderea nopţii.

Era mai bine să facă haltă într-una din cabanele de trestie care jalonau pista. Era mai bine căci, în timp ce tenebrele vor cuprinde zona de coastă, creaturi periculoase vor ieşi din vizuină şi-i vor ataca pe cei imprudenţi.

Coapse-Frumoase îşi descărcă măgarul, îi dădu de mâncare, apoi aprinse un foc folosindu-se de silex şi de un baston special. Mâncă doi peşti fripţi şi bău apă proaspătă păstrată într-un ulcior. Apoi se întinse pe rogojină şi adormi.

În timp ce visa următoarea lui întrecere şi noul său triumf, un zgomot neobişnuit îl trezi. Măgarul râcâia pământul cu copita din faţă. Între el şi stăpânul lui, acesta era un semnal fără echivoc: pericol.

Coapse-Frumoase se ridică, stinse focul şi se ascunse în spatele unui boschet de spini. Îi prinse bine, căci vreo treizeci de oameni înarmaţi,

purtând caschete şi platoşe, apărură din întuneric. Luna plină din noaptea aceea îi permise să-l vadă bine pe omul care îi comanda. Mergea cu capul descoperit, avea plete lungi şi pieptul îi era acoperit de păr roşcat.

— Era un spion aici şi a fugit! zise Uri-Teşub înfigându-şi lancea în rogojină.

— Nu cred, obiectă un libian. Priveşte vasele astea din lut şi acest măgar: e un negustor ambulant care a oprit aici să se odihnească.

— Toate satele din vestul acestei zone sunt sub controlul nostru. Trebuie să găsim acest spion şi să-l ucidem. Să ne desfăşurăm.

*

Patru ani se scurseră de la vizita împăratului Hattuşil şi a împărătesei Putuhepa. Relaţiile dintre Egipt şi Hatti rămâneau la fel de frumoase şi spectrul războiului dispăruse. Un flux regulat de vizitatori hitiţi veneau să admire peisajele şi cetăţile din Deltă.

Cele două soţii hitite ale lui Ramses se înţelegeau de minune. Ambiţiile lui Mat-Hor se dizolvaseră sub efectul unei existenţe luxoase în timp ce compatrioata ei savura cu lăcomie cotidianul. Împreună, şi fără regrete, ele admiseseră că Ramses cel Mare, în vârstă de şaizeci şi şase de ani devenise o legendă vie fără influenţa lor. Iar faraonul, văzând că focul distrugător nu mai bântuia sufletul celor două regine, fusese de acord cu prezenţa lor în timpul anumitor ceremonii oficiale.

În anul 43 al domniei sale, la cererea presantă a lui Kha, Ramses celebrase a cincea serbare de regenerare, în prezenţa zeilor şi a zeiţelor care veniseră în capitală sub forma unor statui animate de *ka*. De acum înainte, faraonul ar trebui să recurgă în mod frecvent la acest proces ritualic pentru a putea suporta greutatea vârstei din ce în ce mai apăsătoare.

Ramses mai trebuia, de asemenea, să se lase consultat în mod regulat de medicul-şef Neferet. Ignorând proasta dispoziţie a ilustrului său pacient care, uneori, suporta greu bătrâneţea, ea îl scutea de durerile de dinţi şi frâna evoluţia artrozei. Datorită tratamentelor ei, vitalitatea monarhului rămânea intactă şi el nu îşi încetinea ritmul de lucru.

După ce deşteptase puterea divină în sanctuarul său şi celebrase ritualul zorilor, Ramses se întreţinea cu vizirul, Ameni şi Merenptah. El lăsa pe seama acestui trio punerea în aplicare a directivele lui. După-amiaza, studia împreună cu Kha ritualurile importante ale statului şi le dădea noi forme.

Regele se detaşa încet-încet de administrarea ţării, pe care o lăsa pe mâini excelente. El se ducea adesea la Theba pentru a o vedea pe fiica lui, Meritamon, şi pentru a se reculege în templul său pentru veşnicie.

În timp ce Ramses se întorcea de la Karnak unde marele preot Bakhen se achita, spre satisfacţia generală, de sarcina ce-i revenea, el fu întâmpinat în portul din Pi-Ramses de Merenptah care era îngrijorat.

— Un raport neliniştitor, Maiestate.

Generalul şef al armatei egiptene conduse el însuşi carul regal care se avântă în direcţia palatului.

— Dacă faptele se adeveresc, Maiestate, mă fac vinovat de neglijenţă.

— Explică-te, Merenptah.

— Se spune că oaza Siwa, în apropiere de frontiera libiană, ar fi fost atacată de o bandă înarmată aflată la ordinele lui Malfi.

— De când datează această informaţie?

— De vreo zece zile, dar eu de-abia acum am fost anunţat.

— De ce o pui la îndoială?

— Pentru că identificarea ofiţerului însărcinat cu securitatea oazei nu este corectă. Dar probabil că repeziciunea şi focul acţiunii sunt cauzele acestei erori. Dacă oaza a fost într-adevăr atacată, trebuie să reacţionăm. Şi dacă e vorba chiar de Malfi, trebuie să înăbuşim în faşă revolta lui!

— De ce te consideri responsabil, fiule?

— Pentru că n-am fost vigilent, Maiestate. Pacea cu Hatti m-a făcut să uit că războiul putea să izbucnească la vest. Şi blestematul de Uri-Teşub este tot în libertate… Permite-mi să plec la Siwa cu un regiment şi să-i strivesc pe aceşti răzvrătiţi.

— În pofida celor treizeci şi opt de ani ai tăi, Merenptah, ai încă înflăcărarea tinereţii! Un ofiţer cu experienţă se va achita de această misiune. Cât despre tine, pune forţele noastre armate în stare de alertă.

*

— Vă jur că erau bandiţi libieni! îi repeta Coapse-Frumoase gardianului de frontieră somnoros.

— Spui prostii, puştiule. Nu e niciun libian pe-aici.

— Am alergat cu sufletul la gură, voiau să mă ucidă! Dacă nu eram un campion, m-ar fi ajuns din urmă. Căşti, platoşe, săbii, lănci… O armată adevărată!

După o serie de căscături, gardianul de frontieră îl privi pe tânăr cu suspiciune.

— Berea tare ţi-a tulburat mintea… Nu mai bea! Beţivii o sfârşesc rău.

— Cum era lună plină, insistă Coapse-Frumoase, l-am văzut chiar şi pe şeful lor, înainte de a fugi! Un colos cu plete lungi şi cu pieptul acoperit de păr roşcat.

Aceste detalii îl treziră pe funcţionar. Ca toţi gradaţii din armată, poliţie şi de la graniţă, el primise un desen înfăţişându-l pe criminalul Uri-Teşub, cu promisiunea unei prime grase pentru cel care va contribui la arestarea hititului.

Gardianul de frontieră flutură portretul pe sub ochii lui Coapse-Frumoase.

— El este?

— Da, e chiar şeful lor!

*

De-a lungul fâşiei deşertice occidentale a Deltei, între teritoriul egiptean şi mare, administraţia militară construise forturi mici pe lângă care se dezvoltaseră cătune. Ele erau situate unul faţă de altul la o distanţă de o zi de mers cu carul sau de două zile de marş rapid iar garnizoanele aveau ordin să-i informeze pe generalii din Pi-Ramses şi Memphis despre cea mai neînsemnată mişcare suspectă a libienilor. Dacă exista o regiune pe care înaltul comandament o considera în mod riguros supravegheată, atunci aceea era.

Când guvernatorul militar al zonei de frontieră primi un raport alarmist fondat pe declaraţiile unui negustor ambulant, el se feri să-l trimită superiorilor săi, de frică să nu pară ridicol. Eventualitatea capturării lui Uri-Teşub îl făcu totuşi să trimită o patrulă în apropierea locului unde hititul fusese reperat.

Acesta era motivul pentru care Nakti şi oamenii lui, smulşi din liniştea lor, înaintau în marş forţat printr-o regiune neospitalieră, infestată cu ţânţari, având un singur gând: să termine cât mai repede cu această misiune penibilă.

Nakti bombănea la fiecare pas. Când avea să fie mutat şi el la Pi-Ramses, într-o cazarmă confortabilă, în loc să urmărească duşmani inexistenţi?

— Se vede un fort, şefu’.

„Gardienii de frontieră ne vor lua probabil drept imbecili, gândi Nakti, dar cel puţin ne vor oferi ceva de băut şi de mâncare, şi vom pleca înapoi chiar mâine dimineaţă.”

— Atenţie, şefu’!

Un soldat îl trase pe Nakti înapoi. Pe cărare, un enorm scorpion negru, în poziţie de atac. Dacă ofiţerul, pierdut în gânduri, ar fi continuat să meargă, ar fi fost înţepat.

— Ucide-l, îi ordonă gradatul salvatorului său.

Soldatul nu mai avu timp să-şi întindă arcul. Zeci de săgeţi trase de pe crenelurile fortului se înfipseră în trupurile egiptenilor. Datorită preciziei arcaşilor antrenaţi, libienii comandaţi de Uri-Teşub îi doborâră la pământ pe toţi membrii patrulei lui Nakti.

Cu daga sa de fier, hititul tăie el însuşi gâtul răniţilor.

Capitolul 54

Ca în fiecare dimineaţă, guvernatorul militar al zonei de frontieră cu Libia intră în biroul său pentru a consulta rapoartele trimise de forturi. De obicei, această sarcină era expediată rapid căci, pe tăbliţele de lemn, figura o singură menţiune: „Nimic de semnalat”.

În dimineaţa aceea, niciun raport.

Era inutil să caute prea departe vinovatul: soldatul însărcinat cu distribuirea curierului oficial uitase să se trezească. Furios, guvernatorul militar promise să-l demită din funcţie şi să-l numească spălător.

În curtea fortului, un soldat dădea fără chef cu mătura, doi tineri pedestraşi exersau mânuirea săbiei scurte. Guvernatorul merse cu paşi repezi până la cartierul poştaşilor şi al cercetaşilor.

Pe rogojini, nimeni.

Stupefiat, guvernatorul se întrebă care sunt motivele unei asemenea anomalii; nici rapoarte, nici soldaţi însărcinaţi cu transmiterea lor… Care era cauza acestei incredibile dezordini?

Gradatul rămase cu gura căscată când, deodată, poarta fortului cedă sub loviturile unei grinzi mânuite de libieni dezlănţuiţi, cu câte o pană prinsă în păr.

Cu lovituri de bardă, ei îl masacrară pe măturător şi pe cei doi pedestraşi, după care îi despicară ţeasta guvernatorului încremenit, care nu încercase nici măcar să fugă. Uri-Teşub scuipă peste cadavru.

*

— Oaza Siwa n-a fost atacată, îi comunică ofiţerul superior lui Merenptah. Am fost victimele unei informaţii false.

— Nicio victimă?

— Nici victimă, nici răzvrătire. M-am dus acolo degeaba.

Rămas singur, Merenptah căzu pradă angoasei; dacă i se distrăsese atenţia în felul acesta, nu era pentru a ataca mai bine în altă parte?

Numai Ramses ar şti să aprecieze amploarea pericolului.

În momentul în care Merenptah urca în car, aghiotantul său alerga spre el.

— Generale, un mesaj de la o garnizoană din apropierea frontierei libiene… Un atac în masă împotriva forturilor noastre! Majoritatea au căzut deja iar guvernatorul zonei se pare că ar fi fost ucis!

Niciodată caii lui Merenptah nu galopaseră cu o asemenea viteză. Sărind din mers din carul său, fiul cel mic al regelui urcă alergând scările palatului. Cu sprijinul lui Serramanna, el întrerupse audienţa pe care faraonul o acorda şefilor de provincii.

Faţa descompusă a lui Merenptah fu suficientă pentru ca Ramses să înţeleagă că se întâmplase ceva grav. Astfel că regele îşi concedie oaspeţii, promiţându-le o viitoare întrevedere.

— Maiestate, anunţă generalul şef, libienii au invadat probabil nord-vestul Deltei. Amploarea dezastrului îmi este necunoscută.

— Uri-Teşub şi Malfi! exclamă Serramanna.

— Hititul este efectiv menţionat în raportul incoerent pe care l-am primit. Iar Malfi a reuşit să unească clanurile libiene care se sfâşiau între ele! Reacţia noastră trebuie să fie violentă şi rapidă… Numai să nu fie vorba de o nouă capcană, precum cea de la Siwa.

Dacă grosul trupelor plecau spre nord-vestul Deltei şi era vorba de o momeală, Malfi ar ataca Theba şi n-ar întâmpina nicio rezistenţă. Ar trece cetatea sfântă a zeului Amon prin foc şi sabie.

De hotărârea lui Ramses depindea viitorul Egiptului.

— Maiestate, spuse Serramanna timid, mi-aţi promis…
— N-am uitat: vei veni cu mine.

*

Cu ochii negri şi cruzi, cu faţa pătrată, Malfi era considerat de oamenii săi încarnarea unui demon al deşertului, capabil să vadă şi în spatele lui şi să sfâşie orice adversar cu degetele-i tăioase ca lama. Majoritatea triburilor libiene intraseră sub comanda lui pentru că el ştiuse, prin lungi discursuri, să le aţâţe vechea ură împotriva Egiptului. În faţa ferocităţii războinicilor libieni, egiptenii, slăbiţi de o îndelungată obişnuinţă cu pacea, o vor lua la fugă. Iar prezenţa hititului Uri-Teşub, a cărui reputaţie de bravură nu mai era pusă la îndoială, îi însufleţea pe cuceritori.
— Acolo jos, la mai puţin de două ore de mers, zise Uri-Teşub întinzând braţul drept, sunt primele sate din Deltă. În curând, vom pune stăpânire pe ele. Apoi, vom distruge Pi-Ramses ale căror forţe de apărare vor fi reduse la minimum. Tu vei fi proclamat faraon, Malfi, şi ceea ce va mai rămâne din armata egipteană va fi sub suveranitatea ta.
— Strategia ta este infailibilă, Uri-Teşub?
— Este, căci îl cunosc bine pe Ramses. Diversiunea de la Siwa îl va fi tulburat şi convins că am hotărât să deschidem mai multe fronturi. Prioritatea lui va fi să protejeze Theba şi templele ei. De aceea va trimite spre sud două regimente, fără îndoială sub comanda lui Merenptah. Un al treilea va asigura apărarea Memphisului. Şi cum Ramses are vanitatea de a se crede invincibil, va prelua comanda celui de-al patrulea pentru a ne nimici. Nu vom avea decât câteva mii de oameni în faţa noastră, Malfi, şi-i vom învinge cu uşurinţă. Nu-ţi cer decât o singură favoare: lasă-mă să-l ucid eu pe Ramses cu daga mea.
Libianul dădu din cap afirmativ. El ar fi preferat să aibă mai mult timp la dispoziţie pentru a-şi mai căli trupele, dar alerta dată de un negustor ambulant îl obligase să grăbească asaltul.
Un singur regiment nu-l înspăimânta pe Malfi. Libienii erau dornici să se bată. Mult mai puternică din cauza drogurilor, înflăcărarea lor va constitui un avantaj în faţa egiptenilor timoraţi.
N-avea de dat decât un ordin: fără cruţare.
— Iată-i, anunţă Uri-Teşub.
Ochii lui Malfi străluciră de dorinţă. În sfârşit, o să răzbune onoarea Libiei, batjocorită de faraoni de atâtea secole, o să distrugă satele opulente

şi o să ardă recoltele. Pe supravieţuitori o să-i transforme în sclavi.

— Ramses merge în fruntea trupelor sale, constată hititul exaltat.

— Cine este la dreapta lui?

Faţa lui Uri-Teşub se întunecă.

— Fiul său cel mic, Merenptah.

— Nu trebuia să comande trupele masate la Theba?

— Vom ucide şi tatăl şi fiul.

— Şi omul din stânga regelui?

— Serramanna, şeful gărzii lui personale… Destinul ne este favorabil, Malfi! Pe ăla, o să-l jupoi de viu.

Pedestraşi, arcaşi şi care se desfăşurau la orizont într-o ordine perfectă.

— Nu e doar un singur regiment, estimă Malfi.

Consternat, Uri-Teşub nu îndrăzni să răspundă. Cu fiecare minut, vasta câmpie se acoperea de soldaţi egipteni.

Libianul şi hititul cedară în faţa evidenţei: Ramses îşi asumase riscul de a veni la întâlnirea cu ei cu cele patru regimente ale zeilor Amon, Ra, Ptah şi Seth. Era toată forţa de luptă egipteană care, acum, se pregătea să se năpustească asupra duşmanilor.

Malfi strânse pumnii.

— Credeai că-l cunoşti bine pe Ramses, Uri-Teşub!

— Strategia lui este aberantă… Cum îndrăzneşte să-şi asume atâtea riscuri?

Libianul constată că retragerea era imposibilă. Arcaşii nubieni, comandaţi de viceregele Setau, le bara drumul.

— Un libian face cel puţin cât patru egipteni, urlă Malfi către oamenii lui. La atac!

În timp ce Ramses rămânea impasibil în carul său, libienii se năpustiră asupra primei linii egiptene. Pedestraşii îngenuncheară ca să le faciliteze ţintirea arcaşilor al căror tir decimă adversarul.

Arcaşii libieni ripostară, dar cu mai puţină eficacitate. Al doilea val de asalt, mult prea dezordonat, se sparse şi el la ciocnirea cu pedestraşii regimentului lui Seth. Surveni contraatacul carelor: la ordinul lui Merenptah, ele se înfipseră în revoltaţi care, în ciuda invectivelor lui Malfi, începură să se împrăştie.

Fugarii se loviră de nubienii lui Setau ale căror săgeţi şi lănci fură devastatoare. Din acest moment, nu mai era nicio îndoială în privinţa rezultatului luptei. Majoritatea libienilor, zdrobiţi numeric, depuseră armele.

Beat de furie, Malfi îşi strânse în jurul lui ultimii partizani. Uri-Teşub dispăruse. Nemaigândindu-se la laşul care-l abandonase, libianul nu mai avea decât un singur gând: să omoare câţi mai mulţi egipteni. Şi prima lui victimă nu va fi altul decât Merenptah, aflat la distanţă de o lance.

În cea mai mare învălmăşeală, privirile celor doi bărbaţi se încrucişară. În ciuda distanţei care îi separa, fiul cel mic al lui Ramses simţi ura libianului.

În aceeaşi clipă, cele două lănci spintecară aerul.

Cea a lui Malfi atinse uşor umărul lui Merenptah, cea a generalului şef se înfipse în fruntea libianului.

Malfi rămase înţepenit câteva clipe, apoi se clătină şi se prăbuşi.

*

Serramanna petrecea o zi agreabilă. Mânuind sabia lui grea cu două tăişuri cu o dexteritate remarcabilă, el nu mai ţinea socoteala numărului de libieni pe care-i tăiase în bucăţi. Moartea lui Malfi îi descurajă pe ultimii săi partizani şi uriaşul sard putu să facă o pauză.

Întorcându-se spre Ramses, ceea ce văzu îl îngrozi.

Protejat de o cască şi de o platoşă care îi ascundea claia de păr roşcat, Uri-Teşub reuşise să se infiltreze în rândurile egiptene şi se apropia de carul regal prin spate.

Hititul avea să-l asasineze pe Ramses.

După o cursă nebună, răsturnându-i pe fiii regali, Serramanna reuşi să se interpună între car şi Uri-Teşub, dar nu putu să evite lovitura violentă dată de hitit. Daga de fier se înfipse în pieptul uriaşului sard.

Rănit de moarte, Serramanna mai avu destulă forţă ca să-l apuce de gât pe duşmanul său declarat, sugrumându-l, cu mâinile lui enorme.

— Ai eşuat, Uri-Teşub, eşti un învins!

Sardul nu-i dădu drumul din strânsoare decât în momentul în care hititul încetă să mai respire. Atunci, asemenea unui animal simţind cum îl cuprinde moartea, el se culcă pe o parte.

Ramses îi susţinu capul omului care tocmai îl salvase.

— Aţi obţinut o mare victorie, Maiestate… Şi mulţumită Domniei Voastre, ce viaţă frumoasă am avut…

Mândru de ultima lui ispravă, sardul plecă spre lumea de dincolo, dându-şi sufletul în braţele lui Ramses.

Capitolul 55

Vase şi ceainice din argint masiv, cu margini de aur, cântărind în jur de cincisprezece kilograme, mese pentru ofrande din aur şi argint de mai mult de trei chintale, o barcă din lemn de pin de Liban, îmbrăcată în aur şi lungă de şaizeci şi cinci de metri, plăci de aur destinate ornării coloanelor, patru sute de kilograme de lapislazuli, opt sute de turcoază, acestea erau, printre altele, comorile pe care Ramses le oferise templelor din Theba şi Pi-Ramses pentru a le mulţumi divinităţilor că i-au acordat victoria asupra libienilor şi au salvat Egiptul de invazia lor.

Şi acest al patruzeci şi cincilea an al domniei lui văzuse naşterea unui nou templu al lui Ptah în Nubia, la Gerf Hussein, unde o veche grotă sacră fusese transformată în sanctuar de Setau. Regele inaugurase acest mic Abu Simbel, şi el săpat într-un munte de gresie. Acolo, la fel ca în numeroase alte locuri, fuseseră înălţate statui colosale ale monarhului înfăţişat ca Osiris.

O dată festivităţile încheiate, Ramses şi Setau contemplară apusul soarelui pe Nil.

— Vei deveni un constructor neobosit, Setau?

— Exemplul vine de sus, Maiestate: focul Nubiei este atât de arzător încât trebuie canalizat în pietrele templelor. Nu vor fi ele vocea ta pentru posteritate? Şi apoi, vom avea destul timp să ne odihnim în eternitate! Scurta noastră existenţă înseamnă efort şi numai el ne va acorda longevitatea.

— Întâmpini dificultăţi în noile tale funcţii?

— Nimic serios. În timpul domniei tale, Ramses, ai nimicit războiul. Pacea cu Hatti, pacea în Nubia, pacea impusă Libiei… Această operă are frumuseţea unui edificiu grandios şi ea se va număra printre cele mai frumoase creaţii ale tale. Cât de fericit trebuie să fie Acha acolo unde se află!

— Eu mă gândesc adesea la Serramanna. Şi-a dat viaţa ca să mă salveze.

— Toţi apropiaţii tăi ar fi făcut ca el, Maiestate. Şi cum ar putea fi altfel, nu eşti tu purtătorul nostru de cuvânt în faţa lumii de dincolo?

*

Plantat în anul 1 al domniei lui Ramses, în grădina palatului din Theba, sicomorul devenise un copac magnific, răspândind o umbră binefăcătoare. Sub frunzişul lui, Ramses o ascultase pe fiica lui cântând din lăută, acompaniată de cântecul piţigoilor.

Ca în fiecare zi, în toate templele din Egipt, preoţii se purificaseră cu apa din lacurile sacre şi celebraseră riturile în numele Faraonului. Ca în fiecare zi, bucatele fuseseră aduse în sanctuare, fie ele mari sau mici, pentru a fi oferite divinităţilor înainte de a fi redistribuite oamenilor. Ca în fiecare zi, puterea divină fusese deşteptată şi zeiţa Maat putuse să-i spună regelui: „Tu trăieşti din mine, parfumul rozei mele te însufleţeşte, ochii tăi sunt Maat.”

Fiica lui Ramses şi a lui Nefertari puse lăuta la piciorul sicomorului.

— Tu eşti regina Egiptului, Meritamon.

— Dacă îmi vorbeşti aşa. Maiestate, înseamnă că te pregăteşti să-mi tulburi liniştea.

— Bătrâneţea mă asaltează, Meritamon. Bakhen veghează asupra prosperităţii de la Karnak şi zilele lui numără mai multe sarcini decât ore. Tu, fiica mea, fii gardianul templului meu pentru veşnicie. Datorită magiei lui, mama ta şi cu mine am învins nenorocirea. Fă în aşa fel ca riturile şi sărbătorile să fie celebrate la momentul potrivit, astfel ca energia Ramesseum-ului să continue să strălucească.

Meritamon sărută mâna regelui.

— Tată… ştii bine că nu ne vei părăsi niciodată.

— Din fericire, niciun om nu scapă de moarte.

— Faraonii n-au triumfat asupra ei? Deşi ţi-a dat lovituri foarte grele, tu i-ai rezistat şi cred chiar că ai îmblânzit-o.

— Ea va avea ultimul cuvânt, Meritamon.

— Nu, Maiestate, a lăsat să-i scape ocazia de a te aneantiza. Astăzi, numele tău este prezent pe toate monumentele Egiptului iar renumele tău a depăşit frontierele noastre. Ramses nu mai poate muri.

*

Revolta libienilor fusese înăbuşită, pacea domnea, prestigiul lui Ramses nu înceta să crească, dar dosarele spinoase continuau să se îngrămădească pe biroul lui Ameni, care era din ce în ce mai urâcios. Şi de data asta nici

generalul şef Merenptah, nici marele preot Kha nu aveau o soluţie la problema aproape de nerezolvat cu care secretarul particular al regelui se confrunta. Chiar şi vizirul se declarase incompetent. Spre cine să se întoarcă, dacă nu spre Ramses?

— Nu-i reproşez Maiestăţii Tale că face călătorii, declară Ameni; dar, când eşti departe de capitală, necazurile au tendinţa să se adune.

— Prosperitatea noastră e în pericol?

— Continui să cred că într-o arhitectură monumentală, cel mai mic defect poate ruina totul. Eu nu mă ocup de grandios, ci de dificultăţile cotidiene.

— Mă scuteşti de discursul acesta lung?

— Am primit o plângere de la primarul oraşului Sumenu din Egiptul de Sus. Puţul sacru care alimentează localitatea seacă şi clerul local se dovedeşte incapabil să împiedice această catastrofă.

— Ai trimis specialişti la faţa locului?

— Ai să mă acuzi că nu-mi îndeplinesc cum trebuie funcţia? O armată întreagă de tehnicieni a eşuat. Şi am rămas tot cu acest puţ recalcitrant şi cu o populaţie îngrijorată!

*

Mai multe gospodine se strânseseră pe malul unuia din canalele care irigau câmpurile cetăţii Sumenu. În toiul după-amiezii ele veneau să spele vesela, departe de spălătorii de rufe cărora le era rezervată o altă porţiune a canalului. Se sporovăia, se schimbau confidenţe, se bârfea şi nimeni nu se dădea în lături de a critica pe cutare sau cutare. Limba cea mai ascuţită din oraş era cea a Brunetei, frumoasa soţie a unui tâmplar.

— Dacă puţul a secat, spuse ea, va trebui să părăsim oraşul.

— Imposibil! protestă o servitoare; familia mea locuieşte aici de mai multe generaţii şi nu vreau să-mi cresc copiii în altă parte decât la Sumenu.

— Fără apa puţului, cum te vei descurca?

— Preoţii trebuie să intervină!

— Au dat greş. Chiar şi cel mai savant dintre ei este incapabil să alunge această calamitate.

Orb şi şchiop, un bătrân se apropie de grupul de femei.

— Mi-e sete… Daţi-mi să beau, vă rog.

Bruneta interveni cu forţă.

— Nu ne mai deranja, codaşule! Câştigă-ţi pâine şi o să ai de băut.

— Norocul m-a părăsit, boala m-a copleşit şi…

— Am auzit de prea multe ori povestea asta. Cară-te sau o să te gonim cu pietre!

Orbul bătu în retragere, conversaţiile se reluară.

— Dar mie o să-mi daţi apă?

Femeile se întoarseră atrase de vocea sexagenarului care le întrebase. După prestanţa lui, era uşor să recunoşti în el un personaj important.

— Stăpâne, spuse Bruneta, suntem gata să vă satisfacem dorinţa!

— De ce l-aţi respins pe acest nefericit?

— Pentru că nu e decât o pacoste şi se ţine scai de noi mereu!

— Amintiţi-vă legea lui Maat: „Nu vă bateţi joc de orbi, nu-i luaţi în zeflemea pe pitici, nu faceţi rău şchiopilor, căci, sănătoşi sau infirmi, cu toţii suntem în mâna Zeului. Nimeni să nu rămână abandonat sau fără ajutor.”

Ruşinate, stăpânele lăsară ochii în jos, dar Bruneta se revoltă.

— Cine sunteţi, ca să ne vorbiţi pe tonul acesta?

— Faraonul Egiptului.

Înmărmurită, Bruneta se ascunse după fustele tovarăşelor ei.

— Un blestem apasă asupra puţului principal din Sumenu din cauza atitudinii voastre dispreţuitoare şi demne de dispreţ faţă de acest nefericit: iată concluzia la care am ajuns după ce mi-am petrecut mai multe zile aici.

Bruneta se prosternă în faţa lui Ramses.

— Dacă ne schimbăm atitudinea va fi suficient pentru ca puţul să fie salvat?

— L-aţi mâniat pe zeul care sălăşluieşte în el şi trebuie să-l liniştesc.

*

Când statuia monumentală a zeului Sobek, omul cu cap de crocodil aşezat pe un tron, fu scoasă din atelierul sculptorilor de la Casa Vieţii din Sumenu, locuitorii cetăţii se grăbiră s-o vadă. Trasă de o echipă de cioplitori în piatră care o făcură să alunece pe nişte butuci dispuşi pe pământul înmuiat, efigia înaintă uşor până la puţul principal unde o aştepta Ramses, care recita el însuşi litaniile, rugându-l pe Sobek să aducă din Nun, oceanul primordial care înconjura pământul, apa indispensabilă supravieţuirii oamenilor.

Apoi regele le dădu ordin artizanilor să coboare zeul în fundul puţului ca să-şi îndeplinească opera de viaţă.

Începând de a doua zi, puţul din Sumenu îşi dăruia din nou preţiosul lichid locuitorilor cetăţii care organizară un banchet în timpul căruia orbul stătu alături de nevasta tâmplarului.

Capitolul 56

Născut dintr-un tată egiptean şi dintr-o mamă feniciană, Hefat făcuse o carieră strălucită. Şcolar studios, student remarcabil la universitatea din Memphis unde talentul lui la matematică îi uimise pe profesorii cei mai exigenţi, el ezitase mult timp între mai multe posturi înainte de a intra în serviciul central de hidrologie care administra apele Nilului, de la previziunile creşterii nivelului până la metodele de irigare.

De-a lungul anilor, Hefat devenise interlocutorul obligatoriu al vizirului, al miniştrilor şi al şefilor de provincie. Abilitatea cu care îşi trata superiorii îi permisese să avanseze în mod regulat în ierarhie, făcând să se uite că modelul său fusese Şenar, fratele mai mare al faraonului. Şenar, trădător de patrie, dar curtean şi politician cu o ambiţie fascinantă.

Din fericire, Hefat se arătase prudent, evitând să fie pe faţă de partea lui Şenar care avusese un sfârşit tragic.

Dinamic la cei cincizeci de ani ai lui, căsătorit şi tată a doi copii, Hefat părea un notabil bine instalat în vârful unei ierarhii administrative căreia îi controla cu o mână de fier fiecare rotiţă. Cine ar fi putut presupune că el era ultimul membru important al unei reţele de influenţă puse la punct de Şenar, în strategia sa de cucerire a tronului?

Aceste amintiri îndepărtate ar fi trebuit să rămână îngropate în pământ, dacă înaltul funcţionar nu l-ar fi întâlnit pe negustorul fenician Nariş a cărui avere îi luase ochii. Hefat îşi dădu seama că un om de calibrul lui, folosindu-se de competenţele pe care le avea, putea şi el să devină foarte bogat.

Luând masa cu fenicianul, Hefat deschise bine ochii. Ramses va ajunge în curând septuagenar şi va lăsa guvernarea ţării pe mâna unor oameni convenţionali, incapabili de iniţiative. Fiul său mai mare, Kha, era un mistic străin de cerinţele administraţiei, Merenptah se supunea orbeşte tatălui său

şi va fi dezorientat după dispariţia acestuia, iar Ameni, scribul îmbătrânit, va fi înlăturat.

Dacă te gândeai bine, puterea actuală era mult mai fragilă decât părea. Obligat să recurgă la magia serbărilor de regenerare şi la îngrijirile medicului şef Neferet, Ramses decădea.

Nu venise oare momentul să dea o lovitură decisivă şi să realizeze visul lui Şenar?

*

Merenptah îl conduse pe ambasadorul din Hatti în marea sală de audienţă a palatului din Pi-Ramses. Diplomatul era singur, fără cohorta obişnuită de purtători de cadouri. El se înclină în faţa lui Ramses.

— Maiestate, vă aduc o veste tristă: fratele vostru, împăratul din Hatti, a murit.

De la bătălia de la Kadesh până la vizita în Egipt a împăratului hitit, numeroase amintiri ţâşniră din memoria faraonului. Hattuşil fusese un redutabil adversar înainte de a deveni un aliat loial. Împreună cu el, Ramses clădise o lume mai bună.

— A fost desemnat succesorul lui?

— Da, Maiestate.

— Este hotărât să respecte tratatul de pace?

Merenptah îşi ţinu răsuflarea.

— Hotărârile împăratului defunct sunt obligatorii pentru succesorii săi, răspunse ambasadorul. Nici măcar o singură clauză a tratatului nu va fi repusă în discuţie.

— Transmite-i condoleanţe şi gândurile mele afectuoase împărătesei Putuhepa.

— Din păcate, Maiestate, împărăteasa era suferindă şi decesul împăratului Hattuşil i-a grăbit sfârşitul.

— Asigură-l pe noul conducător al ţării de prietenia şi bunăvoinţa mea. Să ştie că ajutorul Egiptului nu-i va lipsi.

După plecarea ambasadorului, Ramses i se adresă fiului său.

— Contactează-i imediat pe informatorii noştri şi spune-le să-mi trimită, în cel mai scurt timp, un raport detaliat asupra situaţiei din Hatti.

*

Egipteanul Hefat îl primi pe fenicianul Nariş în frumoasa sa vilă din Pi-Ramses. I-o prezentă pe soţia lui şi pe cei doi copii, se lăudă cu excelenta lor educaţie şi cu viitorul frumos care le era rezervat. După un dejun agreabil în timpul căruia schimbară numai banalităţi, şeful serviciului de hidrologie şi comerciantul străin se retraseră sub un chioşc din lemn de sicomor, cu colonete minuţios cizelate.

— Invitaţia dumneavoastră mă onorează, spuse fenicianul, dar iertaţi-mă că sunt direct: care este adevăratul motiv? Eu fac negoţ, dumneavoastră sunteţi un tehnician superior… N-avem nimic în comun.

— Am auzit că politica comercială a lui Ramses nu vă convine.

— Ridicola lui punere în discuţie a legitimităţii sclaviei ne aduce prejudicii, cu siguranţă, dar Egiptul va înţelege în cele din urmă că este izolat şi că poziţia sa nu poate fi menţinută.

— Asta ar putea dura ani mulţi… Şi nouă, dumneavoastră, ca şi mie, ne-ar plăcea să ne îmbogăţim fără întârziere.

Fenicianul fu intrigat.

— Nu înţeleg unde vreţi să ajungeţi, Hefat.

— Astăzi, Ramses domneşte fără a împărţi puterea cu nimeni, dar n-a fost mereu aşa. Şi această putere absolută ascunde o gravă slăbiciune: vârsta lui. Ca să nu mai vorbesc despre lipsa de talent a celor favoriţi pentru succesiune, Kha şi Merenptah.

— Nu mă amestec în politică şi cu atât mai puţin în cea a Egiptului.

— Dar credeţi în atotputernicia profitului, nu-i aşa?

— Nu acesta este viitorul umanităţii?

— Să grăbim acest viitor! Din motive diferite, amândoi avem să ne luăm o revanşă asupra lui Ramses, un rege bătrân, incapabil de acum înainte să mai riposteze. Dar nu în asta constă esenţialul. Putem profita de degenerescenţa puterii centrale pentru a realiza o fantastică operaţiune comercială.

— De ce ordin?

— Să triplăm, pe puţin, bogăţia Feniciei. Şi, cu siguranţă, sunt departe de adevăr. Inutil să mai spun că în calitate de iniţiator al acestui fericit eveniment, dumneata, Nariş, vei fi ridicat în slăvi.

— Şi dumneata, Hefat?

— Deocamdată, prefer să rămân în umbră.

— Care vă e planul?

— Înainte de a-l divulga, trebuie să fiu sigur de tăcerea dumneavoastră.

Comerciantul surâse.

— Dragul meu Hefat, cuvântul dat n-are valoare decât în Egipt. Dacă vă lansaţi în afaceri, trebuie să abandonaţi cât mai repede această morală arhaică.

Înaltul funcţionar ezita să facă pasul. Dacă fenicianul îl trăda, avea să-şi sfârşească zilele în închisoare.

— Bineînţeles, Nariş, o să vă explic totul.

Pe măsură ce Hefat vorbea, fenicianul se întreba cum fusese posibil ca o asemenea nebunie să-i treacă prin cap unui supus al faraonului. Dar el, Nariş, nu risca nimic, iar egipteanul avea dreptate: dacă operaţiunea reuşea, ei se alegeau cu o avere fenomenală iar domnia lui Ramses se sfârşea printr-un dezastru.

*

Merenptah nu reuşea să-şi scoată din minte episodul libian. El, generalul-şef însărcinat cu securitatea teritoriului, nu ştiuse să dejoace manevra lui Malfi. Fără clarviziunea şi îndrăzneala lui Ramses, răzvrătiţii ar fi invadat Delta, ar fi prădat capitala şi ar fi ucis mii de egipteni.

Trăgând învăţăminte din această experienţă, Merenptah inspectase el însuşi forturile care aveau sarcina să observe deplasările triburilor libiene şi să dea alerta în caz de pericol. Mezinul regelui făcuse schimbări indispensabile, întărise disciplina şi insistase asupra misiunii vitale pe care o îndeplineau militarii aleşi pentru această sarcină ingrată.

Merenptah nu credea în înfrângerea definitivă a libienilor. Desigur, Malfi dispăruse, dar alţi răzbunători, la fel de duşmănoşi ca el, îi luau locul şi propovăduiau războiul până la capăt împotriva Egiptului. Astfel că generalul-şef hotărâse să întărească protecţia flancului de nord-vest al Deltei, având deplinul acord al lui Ramses.

Dar cum va evolua situaţia în Hatti? Moartea lui Hattuşil, suveranul inteligent şi realist, nu marca ea începutul unei crize interne pe care ambasadorul încercase s-o mascheze prin declaraţii liniştitoare? La hitiţi, se punea cu plăcere mâna pe tron, folosindu-se otrava sau pumnalul. Şi poate fostul împărat se înşelase, crezând că nimicise orice formă de opoziţie.

Nerăbdător să obţină veşti sigure din Hatti, Merenptah îşi menţinea regimentele pe picior de război.

*

Deşi nu dispreţuia peştele, Străjerul avea o preferinţă specială pentru carnea roşie. Cu ochii la fel de vioi ca şi precedenţii reprezentanţi ai dinastiei lui, câinele lui Ramses aprecia conversaţiile cu stăpânul său. O masă lipsită de vorbe frumoase n-avea acelaşi gust.

Regele şi Străjerul îşi terminau între patru ochi dejunul, când Merenptah sosi la palat.

— Maiestate, am citit toate rapoartele informatorilor şi am stat îndelung de vorbă cu şeful agenţilor noştri de la Hattuşaş.

Ramses turnă vin într-o cupă de argint pe care i-o oferi fiului său.

— Nu-mi ascunde nimic, Merenptah, vreau să cunosc adevărul exact.

— Ambasadorul hitit nu ne-a minţit: succesorul lui Hattuşil este ferm decis să respecte tratatul de pace şi să întreţină relaţii excelente cu Egiptul.

Capitolul 57

Revărsarea Nilului… Un miracol reînnoit în fiecare an, un dar al zeilor care declanşa fervoarea populaţiei şi recunoştinţa ei faţă de faraon, singurul capabil să facă să crească apele fluviului pentru a fecunda pământul.

Şi creşterea din anul acela era remarcabilă: unsprezece metri! De la începutul domniei lui Ramses, niciodată nu lipsise apa dătătoare de viaţă, ţâşnind din adâncurile oceanului celest.

O dată confirmată pacea cu Hatti, vara se anunţa bogată în serbări şi în plimbări dintr-o aglomeraţie în alta, graţie multor bărci reparate în timpul iernii. Ca toţi compatrioţii săi, înaltul funcţionar Hefat admira spectacolul grandios pe care-l oferea Nilul, transformat într-un lac din care răsăreau movilele pe care fuseseră construite satele. Familia era plecată la Theba pentru a petrece câteva săptămâni de vacanţă la părinţii lui şi el avea mână liberă să facă ce vrea.

În timp ce ţăranii se odihneau, responsabilii cu irigaţia munceau fără încetare. Dar Hefat privea creşterea cu alţi ochi. În timp ce bazinele de

rezervă se umpleau, separate între ele prin diguri de pământ care se vor rupe pe măsură ce va fi nevoie, Hefat se felicita pentru ideea genială care va face din el un om mai bogat şi mai puternic decât Ramses cel Mare.

Înalţii responsabili ai administraţiei egiptene îi solicitaseră audienţă lui Ramses pentru a-i supune atenţiei o propunere pe care ei o considerau rezonabilă. Fără a fi dinainte înţeleşi, şi unii şi alţii ajunseseră la aceeaşi concluzie.

Monarhul îi ascultase cu atenţie. Fără a le opune un refuz categoric, el nu-i sfătuise să întreprindă demersul înfăţişat, dar le dorea totuşi succes. Interpretând cuvintele lui Ramses ca pe o încurajare, directorul Trezoreriei, dând dovadă de un curaj apreciat de colegii săi, se dusese, în aceeaşi seară, în biroul lui Ameni, după ce secretarul particular al faraonului îşi trimisese personalul acasă.

Apropiindu-se de şaptezeci de ani, Ameni era asemănător studentului care-i jurase fidelitate lui Ramses înainte ca destinul acestuia să fie cel al unui faraon: cu tenul palid, firav, mereu la fel de slab şi la fel de înfometat, în ciuda cantităţii de mâncare pe care o înfuleca, suferind frecvent de dureri de spate, dar capabil să reziste oboselii care ar fi doborât orice colos, muncitor înverşunat, precis şi meticulos, nedormind decât câteva ore pe noapte şi recitind el însuşi toate dosarele.

— Un necaz? îl întrebă el pe directorul Trezoreriei.

— Nu chiar.

— Atunci, ce? Am de lucru.

— Noi ne-am întrunit sub conducerea vizirului şi…

— Care noi?

— Ei bine… directorul Dublei Case Albe, ministrul Agriculturii…

— Văd. Şi care este motivul acestei întruniri?

— De fapt, erau două.

— Să-l vedem mai întâi pe primul.

— Pentru serviciile aduse Egiptului, colegii dumneavoastră din înalta administraţie doresc să vă ofere o vilă în localitatea pe care o doriţi.

Ameni îşi puse deoparte pensula.

— Interesant… Şi al doilea motiv?

— Aţi muncit mult, Ameni, mai mult decât o cerea administraţia. Fără îndoială, din cauza devotamentului dumneavoastră, nu v-aţi gândit la acest lucru… Dar n-a venit vremea să ieşiţi la pensie? O pensie liniştită într-o casă confortabilă, fără a uita de stima generală. Ce credeţi?

Tăcerea lui Ameni păru de bun augur.
— Ştiam că veţi asculta de vocea raţiunii, conchise încântat directorul Trezoreriei. Colegii mei vor primi cu satisfacţie decizia dumneavoastră.
— Nu sunt atât de sigur de asta.
— Cum?
— Nu voi ieşi niciodată la pensie, declară Ameni cu înflăcărare, şi nimeni, cu excepţia Faraonului, n-o să mă facă să părăsesc acest birou. Atâta timp cât el n-o să-mi ceară să-mi dau demisia, voi continua să muncesc în ritmul meu şi după metodele mele. E clar?
— Noi ne gândeam că în interesul dumneavoastră…
— Nu vă mai gândiţi la asta.

*

Hefat şi fenicianul Nariş se revăzură acasă la egiptean în timpul unei călduroase zile de vară. Comerciantul aprecie berea rece, uşoară şi digestivă care-i era servită.
— Nu vreau să mă arăt pretenţios, spuse Nariş, dar cred că am făcut o treabă excelentă: negustorii fenicieni sunt gata să cumpere Egiptul. Dar tu, Hefat, eşti gata să-l vinzi?
— Nu mi-am schimbat părerea.
— Data precisă?
— Mi-e imposibil să violez legile naturii, dar nu mai avem mult timp de aşteptat.
— Niciun obstacol serios?
Hefat îşi afişă încrederea.
— Graţie poziţiei mele administrative, niciunul.
— Sigiliul marelui preot din Memphis nu îţi va fi indispensabil?
— Ba da, dar acest mare preot este Kha, pierdut în căutarea sa spirituală şi în dragostea pentru pietrele vechi. Nici nu va fi atent la documentul pe care-l va semna.
— Mă preocupă un amănunt, mărturisi fenicianul, de ce vă trădaţi ţara?
— Graţie aranjamentului nostru, Egiptul nu va suferi deloc şi se va deschide în sfârşit către lumea exterioară care-i va mătura vechile superstiţii şi obiceiuri desuete, aşa cum dorea şi cel care mi-a fost model, Şenar. El voia să-l ucidă pe Ramses iar acum eu sunt cel care-l va doborî pe acest tiran. Hitiţii, libienii, magicienii au eşuat şi Ramses nu se mai teme: dar eu, Hefat, voi învinge.

*

— Răspunsul este nu, îi spuse Ameni şefului provinciei celor Doi Şoimi, un vlăjgan cu bărbia voluntară.

— Din ce motiv?

— Pentru că nicio provincie nu va beneficia de privilegii particulare în detrimentul altora.

— Am primit totuşi încurajări din partea administraţiei centrale!

— Posibil, dar nicio administraţie nu este autorizată să facă legea! Dacă m-aş fi luat după înalţii funcţionari în orice situaţie, Egiptul ar fi ruinat.

— Refuzul dumneavoastră este definitiv?

— Sistemul de irigaţie nu va fi modificat şi apa din bazinele de rezervă va fi folosită în perioada obişnuită şi nu mai înainte.

— În acest caz, cer să-l văd pe rege!

— O să vă primească, dar nu-l faceţi să-şi piardă timpul.

Dezavantajat de avizul nefavorabil al lui Ameni, şeful provinciei n-avea nicio şansă să obţină adeziunea lui Ramses. Nu-i mai rămânea decât să se întoarcă în capitala de provincie.

Ameni era intrigat.

Fie prin curier, fie în timpul întrevederilor directe, şase şefi ai provinciilor importante ceruseră aprobarea deciziei luate de serviciile de hidrologie de la Memphis: de a da drumul foarte repede apei din bazinele de rezervă în scopul măririi suprafeţei cultivabile.

Dublă greşeală, după Ameni, căci, pe de o parte, nu se impunea o asemenea dezvoltare agricolă, şi, pe de altă parte, irigarea trebuia asigurată în mod progresiv, nu brusc. Din fericire, tehnicienii nu ştiau că majoritatea şefilor de provincie, dând dovadă de o discreţie exemplară, îl consultau întotdeauna pe secretarul particular al regelui înainte de a se aventura pe un teren alunecos.

Dacă n-ar fi avut atâtea probleme de rezolvat, Ameni ar fi făcut cu plăcere o anchetă pentru a-l identifica pe responsabilul acestor aberaţii.

Scribul începu să studieze un raport cu privire la plantaţiile de sălcii din Egiptul de Mijloc dar, incapabil să se concentreze, îşi întrerupse lectura. Cu siguranţă, incidentul acesta era prea grav pentru a fi neglijat.

*

Ramses şi Kha trecură de pilonul de acces din templul lui Thot de la Hermopolis, traversară o curte inundată de soare şi fură întâmpinaţi, pe pragul templului acoperit, de marele preot al zeului. Regele şi fiul admirară sălile unde nu pătrundeau decât servitorii lui Thot, patronul scribilor şi al savanţilor, şi se reculeseră în sanctuarul său.

— Aici se încheie căutarea mea, declară Kha.

— Ai descoperit cartea lui Thot?

— Am crezut mult timp că este vorba de o scriere foarte veche, ascunsă în biblioteca vreunui templu. Dar am înţeles în cele din urmă că fiecare din pietrele sanctuarelor noastre era una din literele acestei cărţi, redactată de zeul Cunoaşterii pentru a da un sens vieţii noastre. Thot şi-a transmis mesajul prin fiecare sculptură şi prin fiecare hieroglifă şi spiritului nostru îi revine sarcina să asambleze aceste frânturi, tot aşa cum Isis a reunit bucăţile împrăştiate ale trupului lui Osiris. Întreaga noastră ţară, tată, este un templu asemănător cerului. Şi e datoria faraonului să ţină această carte deschisă pentru ca ochii inimii să o poată descifra.

Niciun poet, nici chiar Homer, n-ar fi găsit cuvintele potrivite pentru a descrie bucuria şi mândria care îl încercau pe Ramses în timp ce asculta cuvintele înţeleptului.

Capitolul 58

Deşi simplă, ideea tehnicianului Hefat era de o eficacitate redutabilă: să scoată înainte de termen rezervele de apă acumulate în bazinele de irigaţie şi să facă responsabilă de această greşeală administraţia şi în primul rând pe Kha, fiul cel mare al lui Ramses, care avea sarcina să-şi pună pecetea pe documentul care-i dovedea, teoretic, autoritatea de supervizor al canalelor.

Liniştiţi de studiile falsificate pe care Hefat avusese grijă să le expedieze, şefii de provincie căzuseră în capcană şi credeau că vor putea dispune de rezerve suplimentare pentru a-şi dezvolta culturile şi a-şi îmbogăţi regiunea. Când îşi vor da seama de acumularea greşelilor, va fi prea târziu. Nu va mai fi destulă apă pentru asigurarea irigaţiei şi speranţa de recolte va fi redusă la zero.

Dincolo de Kha, Ramses va fi cel acuzat.

Atunci vor interveni Nariş şi comercianţii fenicieni care vor oferi, la un preţ exorbitant, produsele de care Egiptul va avea nevoie. Trezoreria va fi constrânsă să le accepte condiţiile şi bătrânul faraon va fi cuprins de zbucium, în timp ce Hefat va culege enormele beneficii ale tranzacţiei. Dacă circumstanţele erau favorabile, el îl va vâna pe vizir pentru a-i lua locul. Dacă nu, cu averea făcută, se va instala în Fenicia.

Ultima formalitate de realizat: să-i ceară lui Kha să-şi pună pecetea. Hefat nu va avea nevoie nici măcar să-l întâlnească pe marele preot care-i va ordona secretarului său să se achite de această sarcină.

Acesta din urmă îl primi călduros pe tehnician.

— Aveţi noroc, marele preot este aici şi vă va primi bucuros.

— Nu va fi necesar, protestă Hefat, n-aş vrea să-l deranjez.

— Urmaţi-mă, vă rog.

Nervos, înaltul funcţionar fu introdus într-o bibliotecă unde Kha, îmbrăcat cu o tunică care ai fi zis că e făcută din piele de panteră, studia nişte papirusuri.

— Sunt fericit să vă întâlnesc, Hefat.

— Este o mare onoare pentru mine, prinţe, dar nu doream să vă întrerup din cercetările Domniei Voastre.

— Cum aş putea să vă fiu de ajutor?

— O simplă regularizare administrativă…

— Arătaţi-mi documentul.

Vocea lui Kha era gravă, tonul său autoritar. Marele preot nu corespundea visătorului pe care şi-l imaginase Hefat.

— Este o propunere insolită care necesită un examen atent, estimă Kha.

Tehnicianului îi îngheţă sângele în vene.

— Nu, prinţe, este o metodă banală pentru a facilita irigaţia, nimic mai mult.

— Sunteţi prea modest! Cum sunt incapabil să dau un aviz, voi transmite acest document unei persoane competente.

„Un alt specialist”, gândi Hefat liniştit; nu-i va fi greu să-l convingă, folosindu-se de poziţia sa superioară în ierarhie.

— Iată-l pe cel care vă va judeca, anunţă Kha.

Îmbrăcat cu o robă de in fin cu mâneci largi, Ramses purta la încheieturi cele două faimoase brăţări din aur al căror motiv central, din lapislazuli, reprezenta o raţă sălbatică.

Privirea faraonului îl străpunse până-n suflet pe Hefat şi îl obligă să se dea înapoi până se lovi de etajerele încărcate de papirusuri.

— Ai comis o gravă greşeală, declară Ramses, crezând că ştiinţa ta îţi va fi suficientă pentru a-ţi ruina ţara. Nu ştii că lăcomia este o boală incurabilă care te face orb şi surd? Pentru un tehnician, ai fost destul de superficial considerând că incapabilii guvernează Egiptul.

— Maiestate, vă implor…

— Nu face risipă de cuvinte, Hefat, nu eşti demn să le foloseşti. Disting în comportamentul tău stilul lui Şenar, slăbiciunea care-l face pe un om să se distrugă, trădând-o pe Maat. Viitorul tău este acum în mâinile judecătorilor.

Ameni era cel care, printr-o anchetă riguroasă, salvase ţara de la un pericol real. Regelui i-ar fi plăcut să-l recompenseze, dar cum s-o facă fără să-l ofenseze? Între cei doi bărbaţi, o simplă privire complice fusese de ajuns. Şi Ameni se cufundă din nou în munca lui.

Anotimpurile şi zilele se scurseră, simple şi fericite, până în primăvara celui de-al cincizeci şi patrulea an al domniei lui Ramses cel Mare care, după ce-l consultase pe medicul şef Neferet, luase o decizie împotriva sfatului său. Revigorat prin celebrarea celei de-a noua serbări de regenerare, monarhul dorea să viziteze satele egiptene.

Luna mai însemna revenirea căldurilor puternice, binefăcătoare pentru reumatismul regelui.

Era vremea recoltelor. Ţăranii înaintau mânuind o seceră cu mâner de lemn şi tăiau foarte lungi tijele de grâu copt. Apoi spicele erau adunate în snopi şi purtate pe arie de măgari neobosiţi. Construirea căpiţelor de paie cerea mâini de experţi, capabili să ridice piramide trunchiate care trebuiau să rămână în picioare o bună parte a anului.

Când faraonul intra într-un sat, notabilii îl întâmpinau cu o masă de ofrande încărcată cu spice şi flori. Apoi monarhul se aşeza sub un chioşc şi le asculta doleanţele. Scribii luau note şi i le transmiteau lui Ameni care ceruse să citească toate rapoartele redactate în timpul călătoriei.

Regele constată că, în ansamblu, agricultura stătea bine şi că nu existau probleme fără rezolvare, deşi perfecţiunea ieşea din discuţie. Cei care pledau pentru cauza lor nu se arătară prea agresivi, cu excepţia unui ţăran din Beni Hassan a cărui vehemenţă îi şocă pe cei din anturajul faraonului.

— Îmi petrec zilele pe câmp, se plânse el, nopţile îmi repar uneltele, alerg după animalele care nu încetează să fugă, iar inspectorul cu impozitele mă

atacă şi mă jefuieşte! Cu armata lui de răpitori, el mă tratează ca pe un hoţ, mă cotonogeşte pentru că nu sunt în stare să-i plătesc şi îmi aruncă în închisoare femeia şi copiii! Cum aş putea fi fericit?

Toţi se temeau de o reacţie violentă din partea lui Ramses, dar acesta rămase impasibil.

— Mai vrei să formulezi şi alte critici?

Ţăranul fu uimit.

— Nu, Maiestate, nu…

— Unul din apropiaţii tăi e scrib, nu-i aşa?

Bărbatul nu reuşi să-şi disimuleze jena.

— Da, dar…

— Te-a învăţat un text clasic studiat în toate şcolile de scribi care exaltă meseria lor pentru a le denigra mai bine pe celelalte şi tu l-ai recitat destul de bine. Dar suferi tu într-adevăr de toate relele pe care mi le-ai prezentat?

— Sunt totuşi animale care fug şi trec de pe un câmp pe altul… Şi acest lucru provoacă supărări.

— Dacă nu ajungi să te înţelegi prieteneşte cu vecinii tăi, fă apel la judecătorul satului. Şi nu accepta niciodată nedreptatea, oricât de infimă ar fi. În acest fel, îl vei ajuta pe Faraon să guverneze.

*

Ramses vizită numeroase depozite de cereale şi le ordonă celor care măsurau grăunţele să mânuiască oborocul cu atenţie. Apoi inaugură, la Karnak, serbarea recoltei, începând să umple unul din cele mai mari hambare de pe domeniul lui Amon. Preoţi şi demnitari observară că, în ciuda vârstei, stăpânul Celor Două Ţări avea încă mâna puternică şi gestul sigur.

Bakhen, marele preot, îl însoţi pe ilustrul oaspete pe un drum care traversa câmpurile luxuriante din apropierea templului, înainte de a ajunge la ambarcader. Obosit, Ramses acceptase să fie transportat cu lectica.

Bakhen fu primul care îl zări pe leneşul care în loc să muncească alături de camarazii lui, dormita sub o salcie. El spera ca regele să nu-l vadă, dar ochiul lui Ramses era încă ager.

— Această greşeală va fi pedepsită, promise marele preot.

— Măcar o dată, fii indulgent. Nu eu am pus să fie plantate sălcii în tot Egiptul?

— Acest om nu va şti niciodată cât de mult vă datorează, Maiestate.

— Şi eu am avut câteodată tentaţia, ca şi el, să adorm sub un arbore şi să uit greutatea funcţiei mele.

Nu departe de ambarcader, Ramses le ordonă celor care-l purtau să-l lase jos.

— Maiestate, se nelinişti Bakhen, de ce să mergeţi pe jos?

— Priveşte această micuţă capelă, acolo jos… Este în ruină.

Un modest sanctuar al zeiţei Recoltelor, o cobra femelă, suferise din cauza timpului şi a indiferenţei. Printre pietrele depărtate creşteau ierburi otrăvitoare.

— Iată o greşeală adevărată, estimă Ramses. Restaurează şi măreşte această capelă, Bakhen, înzestreaz-o cu o uşă din piatră şi să fie instalată în interiorul ei o statuie a zeiţei, realizată de sculptorii de la Karnak. Divinităţile sunt cele care au creat Egiptul. Să nu le neglijăm, chiar în aspectele lor cele mai neînsemnate.

Stăpânul Celor Două Ţări şi marele preot al lui Amon depuseră flori de câmp la piciorul sanctuarului, ca un omagiu adus ka-ului zeiţei. În înaltul cerului, un şoim plana descriind cercuri.

Capitolul 59

Pe drumul de întoarcere spre capitală, Ramses se opri la Memphis pentru a sta de vorbă cu fiul său Kha care tocmai terminase programul de restaurare a monumentelor Vechiului Imperiu şi de înfrumuseţare, pe deasupra, a templului subteran al taurilor Apis.

La debarcader, medicul şef Neferet, la fel de frumoasă şi elegantă ca întotdeauna, îl întâmpină pe rege.

— Cum vă simţiţi, Maiestate?

— Puţină slăbiciune, dureri dorsale, dar trupul se ţine bine. Pari neliniştită, Neferet.

— Kha este foarte bolnav.

— Doar nu vrei să spui că…?

— E o boală pe care o cunosc, dar pe care nu pot s-o tratez. Inima fiului Domniei Voastre este obosită, remediile nu mai au efect.

— Unde este?

— În biblioteca templului lui Ptah, în mijlocul textelor pe care le-a studiat atât.

Regele se duse imediat la Kha.

În pragul vârstei de şaizeci de ani, faţa aspră şi severă a marelui preot devenise senină. În ochii de un albastru închis se instalase pacea interioară a unei fiinţe care toată viaţa se pregătise pentru întâlnirea cu lumea de dincolo. Nicio teamă nu-i deforma trăsăturile.

— Maiestate, îmi doream atât de mult să vă revăd înainte de plecarea mea…

Faraonul îi luă mâna fiului său.

— Faraonul să-i permită umilului său servitor să se odihnească în muntele vieţii ca un prieten util stăpânului său, căci el nu mai este atât de fericit… Permite-mi să aştept frumosul Apus şi să rămân unul din apropiaţii tăi. Am încercat s-o respect pe Maat, ţi-am executat ordinele, îndeplinind misiunile pe care mi le-ai încredinţat…

Vocea gravă a lui Kha se stinse uşor şi Ramses o primi în sufletul lui ca pe o comoară inalterabilă.

*

Kha fusese înhumat în templul subteran al taurilor Apis alături de acele fiinţe dragi a căror formă animală ascundea expresia puterii divine. Ramses pusese pe faţa mumiei o mască de aur şi alese piese de mobilier funerar, mobile, vase şi bijuterii, precum şi opere de artă create de artizanii templului lui Ptah şi destinate să însoţească sufletul lui Kha pe frumoasele drumuri ale eternităţii.

Bătrânul rege condusese ceremonia funeraliilor cu o tărie surprinzătoare, stăpânindu-şi emoţia în timp ce-i deschidea ochii şi gura fiului său pentru ca acesta să plece viu în lumea cealaltă.

În fiecare clipă, Merenptah era gata să-i sară tatălui său în ajutor, dar Ramses nu manifestă niciun fel de slăbiciune. Totuşi, Ameni simţea că prietenul său din copilărie căuta în străfundul fiinţei lui forţa necesară pentru a da dovadă de o demnitate exemplară în faţa noii tragediei care îl lovise.

Peste sarcofagul lui Kha fu pus capacul, mormântul fu sigilat.

Şi când nu mai simţi privirile curtenilor asupra lui, Ramses izbucni în plâns.

Era una din acele dimineţi calde şi însorite, cum îi plăceau lui Ramses. Lăsase în grija unui mare preot să celebreze în locul lui ritualul zorilor şi amână întrevederea cu vizirul spre sfârşitul dimineţii. Pentru a încerca să uite suferinţa, regele avea de gând să muncească aşa cum era obişnuit, deşi energia de până acum îi lipsea.

Dar picioarele îi rămaseră paralizate şi el nu reuşi să se ridice. Cu o voce imperioasă, îşi strigă majordomul.

Câteva minute mai târziu, Neferet era la căpătâiul monarhului.

— De data asta, Maiestate, va trebui să mă ascultaţi şi să vă supuneţi.

— Îmi ceri prea mult, Neferet.

— Dacă mai aveaţi vreun dubiu, să ştiţi că tinereţea Domniei Voastre este definitiv pierdută şi trebuie să vă schimbaţi comportamentul.

— Sunteţi adversarul cel mai redutabil pe care l-am avut de înfruntat.

— Nu eu, Maiestate, ci bătrâneţea.

— Vreau să ştiu diagnosticul… Şi mai ales, să nu-mi ascunzi nimic!

— O să mergeţi din nou de mâine, dar sprijinindu-vă într-un baston, şi o să şchiopătaţi un pic din cauza artrozei de la şoldul drept. Mă voi strădui să atenuez durerea, dar odihna este indispensabilă şi va trebui de acum înainte să vă economisiţi eforturile. Să nu vă mire dacă sunteţi uneori anchilozat şi aveţi senzaţia de paralizie. Nu va fi decât pasageră, dacă acceptaţi mai multe masaje pe zi. În unele nopţi, o să vă fie greu să vă întindeţi. O să vă ajute nişte pomezi calmante. Şi tratamentul medicamentos va fi completat de frecvente băi de nămol de la Fayum.

— Medicamente… în fiecare zi? Mă consideri un bătrân fără putere!

— V-am spus deja, Maiestate, nu mai sunteţi tânăr şi n-o să vă mai conduceţi singur carul. Dar, dacă deveniţi un pacient docil, o să evitaţi o degradare rapidă a stării de sănătate. Exerciţii zilnice, ca mersul pe jos sau înotul, o să vă păstreze mobilitatea, cu condiţia să nu faceţi excese. Pentru un om care a uitat toată viaţa să se odihnească, starea dumneavoastră generală este mai degrabă satisfăcătoare.

Surâsul lui Neferet îl consolă pe Ramses. Niciun duşman nu reuşise să-l învingă, în afara acestei blestemate bătrâneţi de care se plângea autorul preferat al lui Nefertari, înţeleptul Ptah-hotep. Dar el atinsese o sută zece ani când îşi redactase *Maximele*! Blestemată bătrâneţe al cărei unic avantaj era acela de a-l apropia de fiinţele dragi pe care îşi dorea atât de mult să le întâlnească pe câmpiile fertile din lumea cealaltă unde nu exista oboseala.

— Punctul cel mai fragil al Maiestăţii Voastre, adăugă medicul-şef, sunt dinţii. Dar o să am mare grijă pentru a evita orice risc de infecţie.

Ramses se supuse cerinţelor lui Neferet. În câteva săptămâni îşi recăpătă o parte din forţe, dar înţelesese că trupul său, obosit de prea multe bătălii şi încercări, nu mai era decât o unealtă îmbătrânită, pe punctul de a se strica.

Să accepte acest adevăr fu ultima lui victorie.

În liniştea şi întunericul templului lui Seth, formidabilă putere a cosmosului, Ramses cel Mare luă ultima lui decizie.

Înainte de a o oficializa sub forma unui decret care urma să aibă putere de lege, stăpânul Celor Două Ţări îi convocă pe vizir, pe miniştri, pe înalţii funcţionari şi pe toţi demnitarii care ocupau un post de răspundere, cu excepţia fiului său Merenptah căruia îi încredinţă sarcina de a face bilanţul economiei Deltei.

Regele se întreţinu îndelung cu bărbaţii şi femeile care, zi de zi, continuau să clădească Egiptul. De-a lungul acestor întrevederi, Ramses fu secondat de Ameni ale cărui numeroase note se dovediră preţioase.

— N-ai comis multe greşeli, îi spuse el secretarului său particular.

— Aţi reperat vreuna, Maiestate? În acest caz, semnalaţi-mi-o!

— Nu era decât o formulă gata făcută pentru a-ţi dovedi mulţumirea mea.

— Să admitem că aşa e, bombăni Ameni, dar de ce aţi încredinţat o misiune extravagantă generalului şef?

— Vrei să mă faci să cred că n-ai ghicit?

*

Sprijinindu-se în baston, Ramses mergea încet pe o alee umbrită, în compania lui Merenptah.

— Care sunt rezultatele investigaţiilor tale, fiule?

— Impozitele din regiunea Deltei pe care mi-ai cerut să le controlez au fost stabilite pe baza a 8760 de contribuabili. Fiecare proprietar de vite are în grijă cinci sute de animale şi am făcut recensământul a 13.080 de căprari, 22.430 crescători de păsări şi 3920 îngrijitori care se ocupă de mai multe mii de măgari. Recoltele au fost excelente, delapidatorii puţin numeroşi. Cum se întâmplă cel mai adesea, administraţia s-a dovedit superficială, dar am vorbit foarte ferm cu şefii locali să nu-i împiedice pe oamenii cinstiţi şi să se preocupe mai mult de cei puşi pe înşelătorii.

— Cunoşti bine Delta, fiule.

— Această misiune m-a învăţat multe. Vorbind cu ţăranii, am simţit cum bate inima ţării.

— I-ai uitat pe preoţi, scribi şi militari?

— Pe aceştia i-am cunoscut bine. Îmi lipsea un contact direct şi prelungit cu bărbaţii şi femeile care muncesc pământul.

— Ce părere ai de acest decret?

Ramses îi întinse lui Merenptah un papirus scris de mâna lui. Fiul lui îl citi cu voce tare.

„Eu, Ramses, faraon al Egiptului, îl ridic pe prinţul Merenptah, scrib regal, gardian al peceţii, general şef al armatei, la rangul de suveran al Dublei Ţări.”

Merenptah îl privi pe tatăl său, sprijinit în baston.

— Maiestate…

— Nu ştiu câţi ani de viaţă o să-mi mai acorde destinul, Merenptah, dar a venit momentul să te asociez la tron. Fac aşa cum a făcut şi tatăl meu, Seti. Eu sunt un bătrân, tu eşti un om matur care tocmai a trecut ultimul obstacol pe care i l-am impus. Ştii să guvernezi, să administrezi, să te baţi. Asumă-ţi răspunderea pentru viitorul Egiptului, fiule.

Capitolul 60

Trecuseră doisprezece ani şi Ramses, în vârstă de optzeci şi nouă, domnea de şaizeci şi şapte de ani peste Egipt. Potrivit decretului său, el îi lăsa lui Merenptah grija de a guverna. Dar fiul cel mic al regelui îl consulta frecvent pe tatăl lui care pentru locuitorii Celor Două Ţări rămânea faraonul domnitor.

Monarhul locuia o parte a anului la Pi-Ramses iar cealaltă la Theba, mereu în compania credinciosului său Ameni. În ciuda vârstei înaintate şi a durerilor de tot felul, secretarul particular al regelui continua să lucreze după metodele lui.

Era la începutul verii.

După ce ascultase melodiile pe care fiica sa Meritamon le compusese, Ramses îşi făcea plimbarea zilnică pe câmpia din apropierea templului său

pentru veşnicie unde îşi stabilise reşedinţa. Bastonul îi era acum cel mai bun aliat, căci fiecare pas devenea tot mai dificil.

După cea de-a paisprezecea serbare de regenerare, celebrată cu un an în urmă, Ramses îşi petrecuse o noapte întreagă stând de vorbă cu Setau şi Lotus care făcuseră din Nubia o provincie bogată şi fericită. Robustul îmblânzitor de şerpi devenise şi el un bătrân şi chiar drăgălaşa Lotus cedase în faţa vârstei înaintate. Câte amintiri evocaseră! Câte ore fericite trăiseră! Şi nimeni nu adusese vorba de un viitor pe care niciunul dintre ei nu-l mai putea controla.

Pe marginea drumului, o bătrână cocea pâine într-un cuptor. Mirosul plăcut îl atrase pe rege.

— Îmi dai şi mie o plăcintă?

Din cauza vederii slabe, stăpâna casei nu-l recunoscu pe rege.

— Am o muncă ingrată.

— Care merită plătită, bineînţeles… Acest inel de aur e de ajuns?

Bătrâna se uită cu jind la bijuteria pe care o făcu să strălucească, frecând-o cu poala fustei.

— Cu asta, aş putea să-mi cumpăr o casă frumoasă! Păstrează-ţi inelul şi mănâncă din pâinea mea… Dar cine eşti tu de ai asemenea minunăţii?

Pâinea se rumenise îndeajuns. Gustul ei îi aminti de savorile copilăriei, ştergând pentru o clipă tulburările bătrâneţii.

— Păstrează acest inel, ştii să faci pâine mai bine ca oricine.

*

Ramses îşi petrecea bucuros o oră sau două în compania unui olar. Îi plăcea să-i vadă mâinile modelând argila pentru a-i da forma unui ulcior care avea să servească la păstrarea apei sau a hranei solide. Oare zeul cu cap de berbec nu crea şi el lumea şi umanitatea, în fiecare clipă, pe roata lui de olar?

Regele şi artizanul nu schimbau niciun cuvânt. Ascultau împreună muzica roţii, trăiau în linişte misterul transformării unei materii informe într-un obiect util şi armonios.

Vara începea şi Ramses se gândea să plece în capitală unde căldura era mai puţin istovitoare. Ameni nu mai ieşea din biroul lui bine aerisit de ferestre înalte şi în ziua aceea regele fu surprins să nu-l găsească la masa lui de lucru.

Pentru prima dată în îndelungata sa carieră, secretarul particular al lui Ramses nu numai că-şi acordase un moment de repaus în plină zi, dar se şi expunea la soare cu riscul de a-şi arde pielea foarte palidă.

— Moise a murit, spuse Ameni tulburat.

— A reuşit?

— Da, Maiestate, a găsit Pământul Făgăduit unde poporul său va trăi de acum înainte liber. Prietenul nostru a mers până la capăt în lunga sa căutare, focul care ardea în el s-a transformat într-un ţinut în care apa va fi destulă şi mierea din belşug.

Moise… Unul din arhitecţii capitalei Pi-Ramses, omul a cărui credinţă triumfase după numeroşi ani de rătăcire, profetul cu un entuziasm indestructibil! Moise, fiul Egiptului şi fratele spiritual al lui Ramses, Moise al cărui vis devenise realitate.

*

Bagajele regelui şi ale secretarului său particular erau gata. Înainte de prânz, aveau să se îmbarce pentru a pleca spre nord.

— Însoţeşte-mă, îi ceru faraonul lui Ameni.

— Unde vrei să mergi?

— Nu e splendidă această zi? Mi-ar plăcea să mă odihnesc la umbra arborelui de acacia de la templul meu pentru veşnicie, la umbra acestui copac plantat în anul doi al domniei mele.

Tonul vocii monarhului îl făcu pe Ameni să se înfioare.

— Suntem pe punctul de a pleca, Maiestate.

— Vino, Ameni.

Marele acacia de la templul pentru veşnicie strălucea în soare şi frunzele lui verzi foşneau în bătaia uşoară a vântului. Oare câţi acacia, tamaricşi, smochini, avocado, grenadieri, sălcii şi alţi reprezentanţi ai acestui popor de arbori care îi plăceau atât de mult pusese Ramses să fie plantaţi?

Străjerul, bătrânul câine moştenitor al unei dinastii de credincioşi tovarăşi ai regelui, uitase de durerile lui pentru a-l însoţi pe Ramses. Nici el, nici stăpânul lui nu se speriară de baletul zgomotos al albinelor care, neobosite, recoltau nectarul din somptuosul acacia în floare al cărui parfum subtil atrăgea mirosul animalului ca şi pe cel al omului.

Ramses se aşeză rezemat de trunchiul copacului iar Străjerul se încolăci la picioarele lui.

— Îţi aminteşti, Ameni, cuvintele pe care le spune zeiţa arborelui de acacia când întâmpină sufletele în lumea de dincolo? „Primeşte această apă proaspătă, pentru ca sufletul tău să fie liniştit graţie ei, graţie acestei ape divine care provine din bazinul ritualic al necropolei; primeşte această ofrandă, pentru ca sufletul tău să se odihnească la umbra mea.” Mama noastră celestă este cea care ne dăruieşte viaţa, aminti Ramses, şi tot ea aşază spiritele faraonilor printre stelele neobosite şi nepieritoare.

— Poate îţi este sete, Maiestate. Mă duc să caut…

— Rămâi, Ameni. Sunt obosit, prietene, o oboseală de moarte mă cuprinde. Îţi aminteşti când vorbeam despre adevărata putere? După tine, numai Faraonul era în măsură să o exercite şi aveai dreptate, cu condiţia ca el să respecte regula lui Maat, luptând fără încetare împotriva tenebrelor. Dacă puterea aceea slăbeşte, solidaritatea dintre cer şi pământ dispare şi umanitatea cade pradă violenţei şi injustiţiei. O domnie trebuie să fie asemenea unei serbări, spunea tatăl meu – atât omul sărman cât şi cel însemnat trebuie să primească de la Faraon mijloacele de trai, niciunul nu trebuie să fie neglijat în detrimentul celuilalt. Astăzi femeile pleacă şi vin după bunul lor plac, copiii râd, bătrânii se odihnesc la umbra copacilor. Graţie lui Seti, graţie lui Nefertari, graţie celor apropiaţi şi credincioşilor care au lucrat la grandoarea şi strălucirea civilizaţiei noastre, am încercat să fac această ţară fericită şi să acţionez în spiritul dreptăţii. Acum, să mă judece zeii.

— Nu, Maiestate, nu pleca!

Străjerul suspină. Un suspin intens, adânc precum oceanul primordial, liniştit precum un apus de soare pe Nil. Şi ultimul reprezentant al dinastiei Străjerilor se stinse la picioarele stăpânului său.

Vara începea şi Ramses cel Mare intra în eternitate, la umbra arborelui de acacia.

Ameni făcu un gest pe care nu îndrăznise niciodată să-l facă în timpul celor optzeci de ani de prietenie de neclintit: luă mâinile faraonului într-ale lui şi le sărută cu ardoare.

Apoi, purtătorul de sandale şi secretarul particular al Faronului se aşeză în poziţie de scrib şi, cu o pensulă nouă, trasă hieroglife pe o tăbliţă din lemn de acacia.

— Îmi voi consacra restul vieţii scrierii istoriei tale, promise el. În lumea aceasta şi în cealaltă, nimeni nu-l va da uitării pe Fiul luminii.

Sfârşit

Notes

[←1]

Perizoma - fâşie de pânză înfăşurată în jurul şoldurilor şi a coapselor şi înnodată în faţă (n. trad.)

[←2]

Coafura *neret* - un vultur cu aripile de o parte şi de alta a feţei şi capul păsării în frunte - era specifică reginelor egiptene; cele două pene înalte reprezintă semnul vieţii (*ankh*), fiind atributul zeilor şi regilor şi marcând aspectul divin (n. trad.)

[←3]

Olibanul era considerat tămaie pură şi provenea din răşina unui arbust, *Boswalia carieri.* De culoare albă, această răşină era numită „alb de lapte”, „leban” în arabă, de unde denumirea de oliban (n. trad.).

[←4]

claustra - grile de piatră cu bare verticale, situate foarte sus, pe pereţii laterali (n. trad.)

[←5]

În legătură cu acest episod, vezi trilogia mea *Le Juge D'Égypte* (Judecătorul Egiptului): 1. *La Pyramide assassinée* (Piramida asasinată); 2. *La Loi du désert* (Legea deşertului); 3. *La Justice du vizir* (Justiţia vizirului) (Ed. Pion şi Pocket).

[←6]

Actualul Bogazkoy, situat la 150 km est de Ankara (Turcia).

[←7]

Împărătească (Bryonia alba) - plantă erbacee agăţătoare cu flori albe-verzui, a cărei rădăcină este toxică (n. trad.)

[←8]

Din care provine moderna noastră aspirină.

[←9]

Oraşul Khemenu, „cetatea celor opt (zei creatori)”, a fost numit de greci Hermopolis, „cetatea lui Hermes”, Hermes fiind corespondentul grec al lui Thot, care domnea peste acest loc, actualul Ashmunein.

[←10]

tunică - în antichitate, tunica era o haină care se purta pe dedesubt, lungă până la genunchi sau până la pământ, cu mâneci sau fără, de obicei strânsă pe talie (n. trad.)

[←11]

parament - ornament din plăci de piatră a unei construcţii (n. trad.)

[←12]

brasero - vase metalice cu găuri în care se punea jăratic, folosite pentru încălzit (n.trad.)

[←13]

În egipteană, Mat-hor-neferou-Ra, pe care l-am prescurtat Mat-Hor (n. a.).

[←14]

Acest mormânt din Valea Regilor, numerotat cu 5, a fost descoperit în 1820 de James Burton. Cercetările au fost de curând reluate de o echipă americană, uimită de amploarea monumentului. Este vorba de cel mai mare mormânt egiptean care se cunoaşte.

[←15]

ferula assa foetida - plantă aromatizantă, înaltă de 2-3 metri, ca un mărar uriaş. Ferula comună are flori galbene, cea persiană – flori albe. Din rădăcina ei se extrage o răşină cu un miros puternic, asemănător usturoiului. Romanii o foloseau pe post de condiment pentru carnea friptă, aşa cum este folosită, de altfel, şi astăzi, (n.trad.)

[←16]

caparris decidua (n. a.)

[←17]

În 1850, egiptologul francez Mariette a descoperit locul capelelor funerare ale taurilor Apis - cunoscut sub numele de Serapeum.

[←18]

pergolă - construcţie uşoară într-o grădină, formată dintr-o reţea de grinzi susţinute de stâlpi pe care se întind plante agăţătoare, decorative. (n. trad.)